

Міністерство освіти та науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Центр міжнародного співробітництва та освіти

І. О. Тимощук, Є. В. Михайлова, І. С. Микитин

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ПРАКТИКУМ З ГРАМАТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Рівне – 2021

Рецензенти:

Малевиц Л. М., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри українознавства Національного університету водного господарства та природовикористання, м. Рівне;

Демчук О. В., професор, доктор філологічних наук, завідувач кафедри романо-германської філології РДГУ, м. Рівне.

*Рекомендовано вченою радою Національного університету
водного господарства та природокористування.*

Протокол № 4 від 24 квітня 2020 р.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Тимощук І. О., Михайлова Є. В., Микитин І. С.

T41 Практикум з граматики української мови як іноземної : навч. посіб. [Електронне видання]. – Рівне : НУВГП, 2021. – 303 с.

ISBN 978-966-327-511-6

Навчальний посібник адресований студентам-іноземцям, які вивчають українську мову. Його зміст відповідає вимогам пред'явлених нормативних документів, зокрема «Єдиною типовою навчальною програмою з української мови для студентів – іноземців основних факультетів нефілологічного профілю вищих навчальних закладів України III–IV рівнів акредитації» (К., 2008).

Перша частина присвячена вивченню прийменниково-відмінкової системи іменників, прикметників, займенників, числівників, системи дієслів української мови. У другій частині подані тексти для самостійного читання, а також формули привітання та корисні фрази, які широко використовуються у повсякденному спілкуванні та обов'язково стануть у нагоді студентам.

Посібник розрахований як на студентів, які тільки починають вивчати українську мову, так і для тих, хто володіє мовою на базовому рівні.

УДК 81'36:811.161.2(075)

ISBN 978-966-327-511-6

© І. О. Тимощук, Є. В. Михайлова, І. С. Микитин, 2021

© Національний університет водного господарства
та природокористування, 2021

ПЕРЕДМОВА

Навчальний посібник, що пропонується вашій увазі авторами, призначений для оволодіння українською мовою на різних рівнях і відповідає «Єдиній типовій навчальній програмі з української мови для студентів – іноземців основних факультетів нефілологічного профілю вищих навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації» (К., 2008).

Матеріал є універсальним, хоча і орієнтований на носіїв французької та англійської мов. Він розрахований на оволодіння мовою під керівництвом викладача і базується на реальних комунікативних потребах студентів. Завдяки чітко продуманій системі вправ – від закріплення початкових, базових знань з граматики і до складніших, як для іноземців, розділів граматики – студенти оволодівають міцними навиками з використання різних граматичних форм української мови. При цьому формуванню лінгвістичної компетенції надається принципове значення, оскільки саме міцна мовна база дозволить студентам надалі самостійно вдосконалювати мову.

У першій частині подано уроки, в яких зібрані приєднувальні-відмінкова система всіх іменних частин мови і система дієслів української мови. Кожен урок починається з короткого огляду його змісту, після якого студент ознайомлюється з граматичними правилами і виконує вправи, направлені на закріплення теми. Методично продумане представлення матеріалу і його активізація в системі обов'язкових тренувальних мовних вправ гармонійно поєднується з вправами і завданнями, пов'язаними з опануванням всіх видів мовної діяльності. В кожному уроці зберігається принцип повторення пройдених лексико-граматичних тем.

Головним завданням першої частини є активізація мовного матеріалу і формування у студентів навичок і вмінь мовленевого спілкування в процесі навчання і в побуті. Різного роду завдання і вправи значно полегшують роботу викладача і студента над вивченням і засвоєнням матеріалу та прискорюють процес розвитку мовлення впродовж першого року навчання.

Тексти, діалоги, адаптовані уривки з художніх творів українських письменників, що зібрані у другій частині, містять найбільш вживану побутову, суспільно-політичну та загально-наукову лексику, яка допомагає студентам швидко адаптуватися в новій культурній обстановці. Матеріали, які не використані на занятті, можуть бути опрацьовані студентами самостійно.

Автори сподіваються на прихильну увагу колег і з вдячністю приймуть конструктивні зауваження.

Посібник може бути використаний як додатковий матеріал до будь-якого навчального курсу.

З повагою, автори.

РІД І ЧИСЛО ІМЕННИКІВ
Genre et nombre des noms
Gender and Number of Nouns

Таблиця 1. Рід іменників
Genre des noms
Gender of Nouns

Рід <i>genre</i> <i>gender</i>	Приклади <i>exemples</i> <i>examples</i>	Типові закінчення <i>terminaisons</i> <i>typical endings</i>	Нетипові закінчення <i>exceptions</i> <i>nontypical endings</i>	Приклади <i>exemples</i> <i>examples</i>
Чоловічий (він) <i>masculin (il)</i> <i>masculine (he)</i>	Іван українець	<i>твердий</i> <i>приголосний</i> <i>м'який</i> <i>приголосний</i>	-о -а -я	дядько Микола суддя
Жіночий (вона) <i>féminin (elle)</i> <i>feminine (she)</i>	Оксана учениця сім'я	-а -я -я	<i>твердий</i> <i>приголосний</i> <i>м'який</i> <i>приголосний</i>	любов тінь ніч
Середній (воно) <i>neutre</i> <i>neuter (it)</i>	вікно поле завдання	-о -е -я	-я -а	немовля дівча

Вправа 1. Заповніть таблицю

<i>Хто? (істота)</i> <i>Qui (nom de personne)</i> <i>Who?</i>	<i>Що? (неістота)</i> <i>Que (nom de chose)</i> <i>What?</i>
Студент	Дошка

Факультет, декан, деканат, кабінет, секретар, документ, паспорт, перекладач, зошит, ручка, оголошення, сумка, викладач, бібліотека, бібліотекар, книжка, словник, група, аудиторія, подруга, товариш, українка, олівець, підручник, юнак, кут, стовпець, рядок, юрист, працівник, посол, папір.

- 3) Це цирк.? 8) Це цуценя.?
 4) Це університет.? 9) Це студенти.?
 5) Це стадіон.? 10) Це бабуся.?

Вправа 3. Прочитайте та перекладіть невідомі слова. Випишіть їх в колонки за родами

<i>Він</i>	<i>Вона</i>	<i>Воно</i>

Студент, стіл, ручка, вікно, зошит, олівець, племінниця, тато, сестра, брат, дошка, шафа, стілець, текст, машина, папір, кімната, сім'я, студентка, день, озеро, небо, завод, будинок, стежка, лампа, ціна, куртка, небо, собака, шапка, пиво, вино, риба, герб, хірург, місце, буква, дім, дорога, молоко, масло, булка, урок, фото, проспект, мета, парк, кафе, кава, стакан, холодильник, сонце.

Вправа 4. Напишіть у колонках слова, які відповідають на питання: “Хто це?”, “Що це?”

<i>Хто це?</i>	<i>Що це?</i>

Студент, викладач, магазин, учень, студентка, аудиторія, зошит, парта, стіл, підручник, ручка, модуль, села, кафедра, лікарі, дерева, мова, перерва, університет, ніч, дошка, книга, день, урок, робота, столи, вікно, олівець, крейда, колір, собака, суп, дід, брати, країни, онук, сестра, завод, сніг, портрет, бабуся, тротуар, вулиця, місто, гуртожиток.

Вправа 5. Заповніть таблицю

<i>Він</i>	<i>Вона</i>	<i>Воно</i>	<i>Вони</i>
дім	кімната	фото	книги

Університет, деканат, слова, факультет, аудиторії, стіл, викладачка, книжка, день, завдання, викладач, батько, ніч, мати, будинок, кімната, ліжко, товариші, друг, подруга, хімія, шафа, візи, ванна, диск, підручники, олівець, гумка, вправа, гуртожиток, комп'ютери, стільці, люстерко, фото, місця, дівчина, хлопець.

Вправа 6. Напишіть іменники у множині

Вікно, дошка, дочка, речення, двері, зошит, квітка, кімната, книжка, магазин, море, подруга, річка, озеро, ручка, штори, око, слово, ніж, телевізор, товариш, університет, аудиторія, гуртожиток, ножиці, їдальня, жінка, журнал, комп'ютер, країна, ліжко, дзеркало, музей, олівець, підручник, сестра, словник, стілець, столиця.

Вправа 7. Поставте запитання за зразком

Зразок: Це хлопець. Це він?

1) Це мама.?	7) Це педіатр.?
2) Це студентка?	8) Це бабуся.?
3) Це син.?	9) Це декан.?
4) Це батько.?	10) Це дідусь.?
5) Це дочка.?	11) Це чоловік.?
6) Це собака.?	12) Це жінка.?

Вправа 8. Виконайте вправу за зразком

- Це мама?	- Це тато?	- Це яблуко?
- Так, це вона.	- Так, це він.	- Так, це воно.

1) Це метро?
.....	6) Це стюардеса?
.....
2) Це режисер?
.....	7) Це поет?
.....
3) Це парк?
.....	8) Це Вікторія?
.....
4) Це брат?
.....	9) Це Микола Іванович?
.....
5) Це автор?
.....	10) Це кафетерій?
.....

Вправа 9. Закресліть зайве слово

- Сім'я, мама, брат, сестра, батько, чоловік, жінка, ми, бабуся, дідусь, діти, лікар.
- Дім, ліжка, сад, стіл, сім'я, шафа, метро.
- Книга, собака, журнал.
- Місто, парк, проспект, вулиця, сім'я.

Вправа 10. Вставте замість крапок сполучники *і* або *а*

- Це школа, ... це університет.
Це вчитель, ... це студент.
Це стоматолог ... це стоматолог.
Це аудиторія ... це аудиторія.
Це парк, ... це озеро.
Це книга, ... це журнал.
Це батько, ... це його брат.
Це подруга ... це подруга.

Вправа 11. Напишіть за зразком своє ім'я і прізвище. Вкажіть, хто ви

Зразок:

Антон Шевченко.	Ярина Шевченко.
Я студент.	Я студентка.

Вправа 12. Напишіть

1. Це студенти. Вони тут.	1. Ось масло. Воно тут.
2. Це сім'я. Вона	2. Ось бабуся. Вона
3. Це мама і батько. Вони	3. Ось сад. Він
4. Це ліс. Він	4. Ось риба. Вона
5. Це декан. Він.....	5. Ось стілець. Він
-
1. Це лампа. Вона там.	1. Будинок там? Так, він там.
2. Це викладачі. Вони.....	2. Батько тут? Так,
3. Це метро. Воно.....	3. Журнал там? Так,
4. Це брат. Він	4. Бабуся тут? Так,
5. Це мої брати і сестра. Вони	5. Він тут? Так,

Вправа 13. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

(я, бабуся, він, ти, батько, вона, ми, дідусь, ви, вони)

1. Хто там? Це я.	6. Хто там?
2. Хто там?	7. Хто там?
3. Хто там?	8. Хто там?
4. Хто там?	9. Хто там?
5. Хто там?	10. Хто там?

Вправа 14. Напишіть речення

- Гуртожиток справа
- Шафа тут
- Діти тут
- Море прямо
- Моя чашка там
- Мій будинок тут
- Він зліва
- Мама справа, а син зліва.....
- Парк не далеко
- Ось мій кабінет
- Ліфт прямо.....
- Вихід справа.....
- Де мій університет?.....
- Дерево там, квіти тут.....
- Одна сумка.....
- Одне пальто.....
- Один журнал.....
- Ось дім і сад, от дерево і квіти.....

Вправа 15. Закресліть зайве слово

1. Сім'я, брат, сестра, мама, дідусь, батько, ліфт, бабуся, діти.

2. Дім, кімната, стіл, кухня, лампа, сад, стіл, крісло, кіт, собака, метро, сім'я, вікно, меблі, шафа.
3. Книжка, кабінет, журнал, студент, клас, риба.
4. Море, пальто, риба.
5. Шафа, спідниця, пальто, собака, плаття.

Вправа 16. Закресліть зайве слово

- 1) Місто, університет, аеропорт, метро, вокзал, аптека, цирк, робота, зоопарк, дім, парк, будівля, банк, супермаркет, басейн, поліклініка, ресторан, кухня, театр, район, центр, фабрика, пошта, бібліотека, музей, кафе, станція.
- 2) Банк, стіл, комп'ютер, вікно, вихід, вхід, монітор, ліфт, ліжко.
- 3) Журнал, книжка, клас, студент, кабінет, інститут, література, аудиторія, вагон, університет, конкурс, професор, комп'ютер.
- 4) Відпочинок, парк, сад, море, музика, басейн, робота.

Вправа 17. Закресліть зайве слово

- 1) вулиця, школа, банк, дім, університет, магазин, ранком, консерваторія;
- 2) дерева, діти, студенти, друзі, вчителі, брати, бабусі, учні, дідусі;
- 3) працювати, читати, вважати, писати, вчити, відпочивати.

Вправа 18. Допишіть слова з вивчених тем у таблицю

Школа	Сім'я	Дім	Місто
Бібліотека.....	Бабуся	Кімната	Магазин
.....
.....
.....
.....
.....

Вправа 19. Напишіть правильно числівник

- (1)..... чайник, (1)..... море, (1)..... стіл, (1)..... сестра,
 (1)..... лампа, (1)..... журнал, (1)..... крісло, (1).....
 фото, (1) школа, (1)..... лікар, (1)..... мама,
 (1)..... батько, (1)..... бабуся, (1)..... дідусь.

Вправа 20. Впишіть у таблицю подані нижче слова

Журнал, дерево, дім, бабуся, яйце, друг, курча, чайник, лампа, крісло, стіл, школа, дідусь, сім'я, лікар, студентка, журналіст, вхід, комп'ютер, машина, фото, кіно, карта, місто, море, собака, риба, пальто, цуценя, спідниця, шафа, кухня.

чоловічий рід (мій, він)	жіночий рід (моя, вона)	середній рід (моє, воно)

Вправа 21. Заповніть таблицю

<p>Люди Мама,..... </p>
<p>Тварини Собака,..... </p>
<p>Предмети Стіл,..... </p>

Вправа 22. Напишіть іменники у множині

Однина	Множина
1) мама стіл сир шафа сад студент риба журнал вхід фільм кімната ліфт диван район клас кабінет університет монітор ресторан фірма нота стадіон ваза рік режисер гра театр поет	1).....
2) дівчинка бабуся хлопчик дочка парк дідусь кішка собака лікар книжка чашка спідниця чайник	2).....

ялинка поліклініка словник бібліотека подруга яблуко
3) консерваторія сім'я кухня лекція аудиторія	3).....
4) тітка, дядько 5) ніж лікар гараж м'яч 6) професор дім місто око яйце	4)..... 5)..... 6).....
7) стіл друг брат чоловік листок дерево син 8) людина дитина 9) пальто метро таксі кафе 10) день батько цуценя 11) місяць курка 12) море плаття крісло яйце слово будівля вікно дерево	7)..... 8)..... 9)..... 10)..... 11)..... 12).....
13) ялинка рояль ніч 14) музей трамвай 15) дочка ім'я мати	13)..... 14)..... 15).....

Вправа 23. Запишіть іменники у множині

брат – брати лист – чоловік – стіл – син – дерево – друг –	ім'я – імена година –	дім – дома професор – номер – паспорт – око – адрес – ліс – вечір – місто –
мати – матері дочка –	батько – батьки кінець – день – огірок –	дитина – людина –

Вправа 24. Напишіть у множині

Аптека....., ніж....., салат....., стіл.....,
шафа....., лікар....., лекція....., телефон.....,
буква....., море....., цифра....., місто.....

плаття....., бібліотека....., бабуся.....,
 журнал....., друг....., будівля....., крісло
 , брат....., дитина....., людина
 ручка , ресторан..... , штани
 дерево....., око , вулиця

Вправа 25. Запишіть іменники у множині

<i>Однина</i>	<i>Множина</i>
Це шафа.	Це шафи.
Це дім.
Це озеро.
Це гараж.
Це двері.
Це театр.
Це комп'ютер.
Це аудиторія.
Це книга і журнал.
Це дитина.
Це офіс.
Це слово.
Це штани.
Це сестра.
Це тітка.
Це дядько.
Це лікарня.
Це племінниця.
Це око.
Це двері.

Національний університет
 водного господарства
 та природокористування

МІСЦЕВИЙ ВІДМІНОК

cas Locatif

The Locative Case

Де? – на, у (в) кому? на, у (в) чому?

Où? – à (sur) qui à (sur) quoi

Where? – at, in (on) whom? at, in (on) what?

Вживається – для позначення місця (*pour indiquer la place / to indicate the place*)

Де ти навчаєшся? – Я навчаюся в університеті.

Де ти живеш? – Я живу в місті.

		однина	множина
чол.рід	- приг.	(<i>особа</i>) брат – на брату (-ові)	брати – на братах
		викладач – на викладачу (-еві)	викладачі – на викладачах
		- х - с поверх – на поверсі	поверхи – на поверхах
	- ь	кінь – на коню (на коневі)	коні – на конях
	- ець	хлопець – на хлопцю (-еві)	хлопці – на хлопцях
	- р	лікар – на лікарю (-еві)	лікарі – на лікарях
	- й	музей – у музеї	музеї – на (у) музеях
	- о	батько – на батьку (-ові)	батьки – на батьках
	але	текст – в (у) тексті	тексти – в (у) текстах
		вірш – у вірші	вірші – у віршах
		ранок – у (на) ранку (ранкові)	ранки – у ранках
		день – у (на) дні (дню)	дні – у днях
		вечір – у вечорі	вечори – у вечорах
жін.рід	- а	к – ц студентка – на студентці	студентки – на студентках
		книжка – на книжці	книжки – на книжках
		г- з дорога – на дорозі	дороги – на дорогах
	- я	надія – в надії	надії – в надіях
		аудиторія – в аудиторії	аудиторії – в аудиторіях
	- 'я	сім'я – в сім'ї	сім'ї – в сім'ях
	але	мати – на матері	матері – на матерях
		дитина – на дитині	діти – на дітях
		дівчина – на дівчині	дівчата – на дівчатах

		людина – на людині	люди – на людях
сер.рід	- о	небо – на небі	на небесах
		місто – в (у) місті	міста – в (у) містах
		озеро – на (у) озері	озера – на (у) озерах
	- е	місце – на місці	місця – на місцях
	- я	питання – в питанні	питання – в питаннях
		життя – в житті	
		завдання – в завданні	завдання – в завданнях
		ім'я – в імені	імена – в іменах

Вправа 1. Прочитайте

Де?

в університеті

у групі

в клубі

у музеї

у центрі

в озері

на факультеті

на занятті

на стадіоні

на станції

на озері

на вулиці

на роботі

на батьківщині

N.B.

нога – на нозі

дім – на (у) домі

виставка – на виставці

північ – на півночі

Київ – у Києві

Харків – у Харкові

в аудиторії

у школі

у театрі

у місті

на пошті

у морі

на лекції

на концерті

на базарі

на вокзалі

на морі

на подвір'ї

на квартирі

рука – на руці

сумка – у сумці

захід – на заході

південь – на півдні

Рівне – у Рівному

Чернівці – у Чернівцях

вуха – у вусі

зупинка – на зупинці

схід – на сході

Львів – у Львові

Вправа 2. Напишіть правильно речення, розкриваючи дужки

1) Ми живемо в (місто), а наші батьки (село).

2) Його старший брат вчиться (академія), а її сестра (лицей).

3) Ви купуєте книжки (книгарня), а вони беруть їх (бібліотека).

4) Вони обідають (ресторан чи кафе), а ми (дім).

5) Ти любиш гуляти (парк), а я (центр).

6) Мої друзі живуть (Київ), а їхні (Львів).

7) Його тато працює (поліклініка), а мама (фабрика).

8) Рівне знаходиться (захід), а Дніпро (схід).

9) Я пишу (*зошит*), а він (*листок*).

10) Вона любить дивитися фільми (*дім, телевізор*), а він (*кінотеатр*).

Вправа 3. На місці пропусків вставте прийменники у (в), на

1. Я сиджу ... світлій аудиторії.

2. Вони працюють ... заводі.

3. Ви читаєте ... бібліотеці.

4. Книжка лежить ... столі.

5. Вона живе ... маленькому місті.

6. Він любить дивитись кіно ... кінотеатрі.

7. Ми стоїмо ... вулиці.

8. Мій брат сидить ... зеленому дивані ... вітальні.

9. Моя мама працює ... магазині.

10. Картина висить ... стіні.

11. Мої речі лежать ... цій шафі.

12. ... класі ми пишемо вправи ... дошці.

13. ... кожному занятті української мови ми вивчаємо щось нове.

14. Він любить слухати радіо ... машині.

15. Ми живемо ... гуртожитку.

16. Чудові квіти стоять ... вазі ... столі.

17. Килим лежить ... підлозі.

18. Влітку ми відпочивали ... морі.

19. Моя подруга вчиться ... університеті ... медичному факультеті.

20. Сьогодні я іду ... театр ... виставу.

21. Моя сестра працює ... поліклініці.

22. Викладач пише ... дошці нові слова.

23. Мій молодший брат любить дивитися дитячі передачі ... телевізору.

Вправа 4. Дайте відповіді на запитання

1) Де ти живеш? Де живе твоя родина? Де живуть твої друзі? Де живе твій брат (сестра)?

2) Де вони навчаються? Де навчаються твої старші брати і сестри? Де навчаються твої друзі?

3) Де ти любиш відпочивати? Де відпочивають твої друзі? Де відпочивають українці? Де відпочивають марокканці? Де найчастіше відпочивають твої батьки?

4) Де студенти купують хліб? Де твої друзі купують продукти? Де ти купуєш словники? Де ти можеш купити офочі і фрукти?

5) Де розташований твій факультет? Де знаходиться твій гуртожиток? Де розташоване Рівне? Де знаходиться твоя країна?

Вправа 5. Дайте відповіді на запитання

1. Ти живеш у столиці України?

2. Ти навчаєшся у ліцеї?

3. Студенти купляють книжки у книжковому магазині?

4. Ти снідаєш в кафе?
5. Ти спиш на кріслі?
6. Ти миєшся у кімнаті?
7. Ви купуєте ліки в магазині?
8. Ти пишеш слова у книзі?
9. Вони відпочивають в університеті?
10. Люди купують одяг на пошті?
11. Твій друг живе у квартирі чи у будинку?
12. Ви пишете у бібліотеці?
13. Він плаває в озері?
14. Вони живуть у великому місті України?

Вправа 6. Дайте відповіді за зразком

Зразок: Де висить картина? (стіна)

— Вона висить на стіні.

1. Де лежить килим? (підлога).
2. Де стоїть сумка? (крісло).
3. Де лежать ручки? (сумка)
4. Де купують таблетки? (аптека)
5. Де висить карта? (стіна)
6. Де живуть студентки і студенти? (гуртожитки)
7. Де вони чекають викладача? (аудиторія)
8. Де ваш декан? (деканат)
9. Де люблять відпочивати рівняни? (парки)
10. Де ти купуєш одяг? (магазини)
11. Де ви зустріли Тео? (бібліотека)
12. Де можна купити бутерброд і каву? (буфет)
13. Де живе Марія? (Африка)
14. Де ти навчаєшся? (підготовче відділення, Національний університет)
15. Де ви вечеряєте? (їдальня)
16. Де студенти слухають музику? (гуртожиток)
17. Де вони вивчають українську мову? (Україна)
18. Де ви виконуєте домашнє завдання? (кімната)

Вправа 7. Напишіть одним реченням

Зразок: Це мій університет. Тут я навчаюся.

Де я навчаюся? – Я навчаюся в університеті.

1. Там бібліотека. Там студенти беруть підручники. Де студенти беруть підручники?
2. Це аптека. Тут я купую ліки. Де я купую ліки?
3. Це гуртожиток. Там живуть іноземні студенти. Де живуть іноземні студенти?
4. Це аудиторії. Тут навчаються студенти. Де навчаються студенти?
5. Це Рівне. Тут я живу. Де я живу?
6. Ось музей. Тут діти були на екскурсії. Де діти були на екскурсії?

7. Це стадіон. Тут студенти грають волейбол. Де студенти грають волейбол?
8. Це ресторан. Ви часто тут обідаєте. Де ви часто обідаєте?
9. Ось море. Вони часто тут відпочивають. Де вони часто відпочивають?
10. Там історичний центр міста. Тут часто проходять концерти. Де часто проходять концерти?

Вправа 8. Напишіть запитання

1. – ...? – Вона навчається в університеті.
2. – ...? – Він живе в гуртожитку.
3. – ...? – Твоя сестра навчається в ліцеї.
4. – ...? – Ви купуєте хліб у супермаркеті.
5. – ...? – Ми пишемо у великих зошитах.
6. – ...? – Твій старший брат живе у центрі столиці.
7. – ...? – Вони зрідка купують молочні продукти у цьому магазині.
8. – ...? – Ти навчаєшся на підготовчому факультеті університету.
9. – ...? – Вона купує газети і журнали у цьому кіоску.
10. – ...? – Ми були на екскурсії у музеях Львова і Рівного.

Вправа 9. Напишіть за зразком

Зразок: Зошити лежать на столі.

– Зошити лежать на столах.

1. Портрети висять на стіні.
2. Учителі викладають у школі.
3. Вони купують книжки у книгарні.
4. Студенти були в театрі.
5. Вони читають текст про Україну в аудиторії.
6. Вона пише у зошиті.
7. Студенти живуть у гуртожитку.
8. Одяг висить у шафі.
9. Ми шукаємо невідомі слова у словнику.
10. Студнти – іноземці працюють у бібліотеці.
11. Він сидить в кімнаті.
12. Діти люблять дивитися мультфільми в кінотеатрі.
13. Перукарі працюють у перукарні.
14. Вона була на екскурсії в музеї.

Вправа 10. Прочитайте текст

Я – студент. Я – іноземець. Я навчаюсь в Рівненському Національному університеті водного господарства та природокористування. Ось моя група. У нашій групі 15 хлопців та 5 дівчат. Ми живемо в гуртожитку номер п'ять, на другому поверсі. А от і наш гуртожиток. Це п'ятиповерховий будинок. Тут на кожному поверсі є кухня, душ, туалет і широкі коридори.

Ось моя кімната. Вона невелика, але світла, чиста та гарна. Біля вікна стоїть стіл. На столі лежать мої зошити, книжки, словник, ручки та стоїть нова лампа. Тут я роблю своє домашнє завдання. Спочатку я читаю вправу та

пишу її у зошиті, а потім я вчу нові слова. Я вже добре читаю, але ще не все розумію.

Біля столу стоїть крісло. Коли я пишу, то сиджу на ньому. Праворуч від крісла стоїть моє ліжко. На ліжку лежать подушка та ковдра. Тут я сплю. Поруч стоїть тумбочка. На тумбочку я поставив фотографію своєї сім'ї. У тумбочці також лежать мої речі.

Ще у моїй кімнаті є шафа. Вона нова, велика і коричневого кольору. Тут висить мій одяг: куртка, червоний светр, сірі штани. На коричневій підлозі лежить невеликий килим. Ми купили його у магазині. На одній стіні висить чотири картини. На них намальовані пейзажі. Їх мені подарували мої українські друзі. На іншій стіні є дві полиці. Там лежать мої книжки. Всі книжки написані українською. Мені подобається жити у цій кімнаті.

Вправа 11. Складіть речення. Ставте запитання. Напишіть за зразком

Зразок: Мій, друг, новий, в, центр, живе

Хто? друг
Що робить? живе
Чий друг? мій
Який друг? новий
Де живе? в центрі
Мій новий друг живе в центрі.

1) Улюблена, моя, бабуся, в, село, живе

2) Батьки, мої, працюють, в, лікарня

3) Вільно, українською, розмовляю, і, читаю, я

4) Мій, брат, у, Франція, зараз, вчиться

5) Вона, в консерваторія, працює

6) Новий, на, площа, театр, знаходиться

7) Бібліотека, знаходиться, на, поверх, третій

8) Сестра, в, лікарня, давно, працює

9) Моя, книжка, улюблена, "Гаррі Потер", називається

10) Іноземці, живуть, в, готель, всі

11) Сусід, навчається, мій, в, університет

12) Дядько, мій, в, інститут, працює

13) Рівне, в, Україна, знаходиться

14) В, Єгипет, ця, знаходиться, піраміда

15) Читаю, я, багато, на, урок

16) Стадіон, новий, знаходиться, в, центр

17) Всі, на, екскурсії, наші, зараз, студенти

18) Артисти, зараз, на, репетиція, ці

19) В, лікарня, лікарі, працюють, хороші

20) Називається, "Украдене щастя", спектакль, цей

21) Ми, читаємо, і, слухаємо, на, урок, завжди

22) Я, обідаю, вдома, інколи

Вправа 12. Дайте відповіді на запитання за зразком

Зразок: Де ваші діти? (*сад*)

Наші діти в саду

1) Де мої нові штани? (*стіл*)

2) Де твоя велика машина? (*гараж*)

3) Де моє тепле пальто? (*шафа*)

4) Де ці студенти? (*аудиторія*)

5) Де наш професор? (*лекція*)

6) Де мій бутерброд? (*стіл*)

7) Де мої книжки? (*бібліотека*)

8) Де твій батько? (*робота*)

9) Де наш готель? (*центр*)

11) Де ви відпочиваєте? (*море*)

12) Де твій брат? (*університет*)

14) Де їхня собака? (*балкон*)

15) Де наш викладач? (*урок*)

16) Де ви навчаєтесь? (*ліцей*)

17) Де ви обідаєте?

18) Як вас звуть?

18) Як ваше прізвище?

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вправа 13. Напишіть правильно речення, розкриваючи дужки

Батьки зараз (*театр*)

Проспект Миру (*центр Рівного*)

Новий цирк (*центр*)

Іноземні туристи (*готель*)

Пасажири (*станція*)

Пальто, плаття і сумки (*шафа*)

Діти сидять (*лавка*)

Бабуся і діти (*село*)

Стара парасоля (*куток*)

Ми завжди відпочиваємо (*море*)

Дерева в (*сад, ліс, парк*)

Музей (*площа*)

Рідний дім (*село, північ*)

Ми в (*їдальня*)

Вправа 14. Допишіть закінчення

Марія сьогодні обідає	(де?)	а) в дом...; б) на кухн...; в) в ресторан...
Мій брат зараз живе	(де?)	а) на Півн...; б) на вул...; в) у Фран...
Бабуся і дідусь живуть	(де?)	а) в міст...; б) в сел...; в) в Італ...
Діти сидять	(де?)	а) в клас...; б) на (урок)...; в) на (лавка).....
Кіно дивляться	(де?)	а) на екран...; б) на монітор...; в) на диван...
Туристи живуть	(де?)	а) в Льв ...; б) в готел...; в) в центр...
Дядько працює	(де?)	а) в магазин...; б) в адміністрац...; в) в полікліні...
Друзі живуть	(де?)	а) на Півд...; б) в Азі...; в) на (берег)...
Ісмаїл зараз вчиться	(де?)	а) в (Київ)...; б) в Рівн...; в) в Лондон...
Красзнавчий музей	(де?)	а) на площ...; б) в центр...; в) в міст...
Наша сім'я відпочиває	(де?)	а) на курорт...; б) в парк...; в) на мор...
Оля зараз	(де?)	а) в аеропорт...; б) в бібліотек...; в) на конференці...
Наш офіс тут	(де?)	а) на вулиц...; б) на проспект...; в) в філармоні...
Концерт ввечері	(де?)	а) в консерваторі...; б) в театр...; в) в парк...
Ми всі працюємо	(де?)	а) в музе...; б) на завод...; в) в бухгалтері...
Валерія читає	(де?)	а) в сад...; б) на диван...; в) в кімнат...
Діти гуляють	(де?)	а) в парк...; б) в ліс...; в) в сад...
Вони обідають	(де?)	а) в каф...; б) в буфет...; в) в ресторан...

МІСЦЕВИЙ ВІДМІНОК. ПРИКМЕТНИКИ *cas Locatif. Adjectifs* *The Locative Case. Adjectives*

	Н. в. <i>який? яке? яка? які?</i>	М. в. <i>на, у (в) якому? (ч., с. р.) на, у (в) якій? (ж. р.) на, у (в) яких? (множина)</i>
Ч. р.	-ий (-і) чорний стіл (чорні столи) -ій (-і) синій стіл (сині столи)	-ому (-их) на чорному столі (на чорних столах) -ьому (-іх) на синьому столі (на синіх столах)
Ж. р.	-а (-і) чорна сумка (чорні сумки)	-ій (-их) у чорній сумці (у чорних сумках)

	-я (-і) синя сумка (сині сумки)	-ій (-іх) у синій сумці (у синіх сумках)
С .р.	-е (-і) чорне поле (чорні поля) -є (-і) синє море (сині моря)	-ому (-их) на чорному полі (на чорних полях) -ьому (-іх) у синьому морі (у синіх морях)

Вправа 1. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

1. У якому магазині ти купуєш продукти? (*великий чи малий*)
2. У якому зошиті вони зараз пишуть? (*старий чи новий*)
3. У якій аудиторії студенти слухають лекцію? (*мала чи велика*)
4. На якій вулиці ви живете? (*коротка чи довга*)
5. У якому будинку розташована поліклініка? (*сусідній*)
6. У якій кімнаті вона живе? (*світла чи темна*)
7. У якій книжці є цей текст? (*французька чи українська*)
8. У якому журналі вона надрукувала цю статтю? (*сьогоднішній*)

Вправа 2. Дайте відповіді, використовуючи слова в дужках

1. У якому місті вони зараз живуть? (*маленьке чисте місто*)
2. У якому університеті ви навчаєтесь? (*Національний університет*)
3. У яких аудиторіях ти маєш пари? (*світлі, просторі аудиторії*)
4. У якій кімнаті вона живе в гуртожитку? (*світла кімната*)
5. У якій сумці лежать його книжки та зошити? (*невелика чорна сумка*)
6. На якому вікні висять штори? (*нове пластикове вікно*)
7. На яких вулицях вони живуть? (*нові широкі вулиці*)
8. У якій школі вчиться її молодший брат? (*велика нова школа*)
9. На якій вулиці знаходиться ваш гуртожиток? (*тиха зелена вулиця*)
10. В якій кімнаті ви живете? (*велика світла кімната*)
11. В якій їдальні ви обідаєте? (*наша студентська їдальня*)
12. В якій бібліотеці ви берете книжки? (*наша університетська бібліотека*)
12. В якому зошиті ви пишете вправи? (*новий зошит*)
13. В якому будинку живе Оксана? (*сусідній*)
14. Де він навчається? (*Національний університет, підготовчий факультет*)
15. Де вона зазвичай займається? (*читальний зал*)
16. На якому поверсі знаходиться твоя кімната? (*третій*)
17. На якому поверсі знаходиться наша аудиторія? (*одинадцятий*)

Вправа 3. Дайте відповіді на запитання

1. Де відпочивали твої друзі? (*Карпатські гори*)
2. Де ти купила цей журнал? (*новий магазин*)
3. Де вона була вчора? (*цікава вистава*)
4. Де навчається його подруга? (*медичний університет*).

5. Де вони хочуть жити? (*багата країна*)
6. Де знаходиться обласна лікарня? (*сусідня вулиця*)
7. Де студенти їдять? (*маленька затишна їдальня*)
8. Де ти готуєш їжу? (*зручна кухня*)
9. Де вам зробили операцію? (*приватна клініка*)
10. Де знаходиться Рівне? (*Західна Україна*)

Вправа 4. Закінчіть речення

1. Ви живете
2. Вона навчається
3. Вона любить відпочивати
4. Я позавчора був (була)
5. Моя мати працює
6. Його сім'я відпочиває
7. Вони купують журнали
8. Ти хочеш працювати
9. Ваші родичі живуть
10. Її брат навчався

Вправа 5. Напишіть за зразком

Зразок: Велика квартира. Я живу

– Я живу у великій квартирі.

1. Дерев'яний стіл. Твої зошити і підручники лежать ...
2. Середземне море. Вони часто відпочивають ...
3. Великі аудиторії. Студенти займаються ...
4. Національний університет. Вона хоче навчатися ...
5. Велике подвір'я. Нові машини стоять ...
6. Прямокутна коробка. Її одяг лежить ...
7. Світла кімната. Ліжко стоїть ...
8. Красивий і великий замок. Вчора ви були ...
9. Тепла вода. Вона миє посуд ...
10. Велика клумба. Красиві квіти ростуть ...

Вправа 6. Напишіть вправу

Зразок: Це тиха і записна вулиця. Ми тут живемо.

– Ми живемо на тихій і затишній вулиці.

1. Ось Національний університет водного господарства та природокористування. Тут ми навчаємося.
2. Це великий парк. Тут відпочивають рівняни.
3. Це нова коричнева шафа. Там мій одяг.
4. Це національний банк. Він отримує тут гроші.
5. Це маленьке і світле кафе. Тут їдять студенти.
6. Це рівненське озеро. Вони часто тут відпочивають.
7. Ось міський стадіон. Тут тренується наша команда.
8. Це нова школа. Його мама тут працює.

9. Це центральна вулиця. Старі будинки знаходяться тут.

10. Це високі білі стіни. Тут висять картини.

Вправа 7. Дайте відповіді на запитання

1. На якій лекції ви пишете? (*перший чи останній*)
2. У якому зошиті вона малює? (*старий чи новий*)
3. На якій сторінці він читає? (*шостий чи сьомий*)
4. У якій папці лежать мої записи? (*синій чи червоний*)
5. У якому центрі ви живете? (*новий чи історичний*)
6. На якій зупинці він виходить? (*наступний чи останній*)
7. У якому костюмі вони грають футбол? (*цей чи той*)
8. На якій вулиці розташований ваш гуртожиток? (*сусідній чи паралельний*)
9. На якому поверсі є їдальня? (*перший чи останній*)
10. У якій кімнаті вона живе? (*світлий чи великий*)

Національний університет
водного господарства
та природокористування

МІСЦЕВИЙ ВІДМІНОК. ЗАЙМЕННИКИ

cas Locatif. Pronoms

The Locative Case. Pronouns

Особові <i>personnels</i> <i>personal</i>		Присвійні <i>possessifs</i> <i>possessive</i>	
Н. в. <i>хто?</i>	М. в. <i>на кому?</i>	Н. в. <i>чий? чие? чия? чий?</i>	М. в. <i>у, на чиему? (ч., с. р.), у, на чийй? у, на чийх?</i>
я ти він вона воно ми ви вони	на мені на тобі на ньому на ній на ньому на нас на вас на них	мій (твій) моя (твоя) моє (твоє) мої (твої)	у, на моєму (у, на твоєму) у, на моїй (у, на твоїй) у, на моєму (у, на твоєму) у, на моїх (у, на твоїх)
		його її	у, на його у, на її
		наш (ваш) наша (ваша) наше (ваше) наші (ваші)	у, на нашому (у, на вашому) у, на нашій (у, на вашій) у, на нашому (у, на вашому) у, на наших (у, на ваших)
		їхній	у, на їхньому

	їхня їхнє їхні свій, своя, своє свої	у, на їхній у, на їхньому у, на їхніх у, на своєму, своїй, своєму у, на своїх	
Питальні <i>interrogatifs</i> <i>interrogative</i>			
Н. в.	М. в.	Н. в.	М. в.
хто? що?	у, на кому? у, на чому?	чий? чия? чиє? чиї?	у, на чиєму? у, на чийй? у, на чиєму? у, на чиїх?
який? яке? яка? які?	у, на якому? у, на якому? у, на якій? у, на яких?	котрий? котра? котре? котрі?	у, на котрому? у, на котрій? у, на котрому? у, на котрих?
Вказівні <i>démonstratifs</i> <i>demonstrative</i>			
Н. в.	М. в.	Н. в.	М. в.
той те	у, на тому у, на тому	цей це	у, на цьому у, на цьому
та ті	у, на тій у, на тих	ця ці	у, на цій у, на цих

Вправа 1. Прочитайте. Зверніть увагу на присвійні займенники

1. На моєму столі лежить мій олівець. На моїй книжці лежить моя ручка. На моєму кріслі висить моє пальто. На моїх руках мої книжки.
2. У твоєму столі знаходиться твій зошит. У твоїй руці твоя книжка. На твоєму кріслі твоє пальто. На твоїх ногах твої чоботи.
3. На його столі його зошит. У його сумці його ручка. На його кріслі висить його пальто. На його полиці лежать його книжки.
4. У її шухляді лежить її олівець. На її полиці стоїть її книжка. На її кріслі висить її пальто.
5. У нашому деканаті сидить наш викладач. У нашій аудиторії зараз наша викладачка. У наших школах навчаються наші учні.
6. У вашому кабінеті чекає ваш студент. У вашій аудиторії пише ваша студентка. На ваших парах відповідають ваші студенти.
7. У їхньому ресторані обідає їхній син. У їхній спальні спить їхня дочка. У їхніх класах читають їхні діти.

Зверніть увагу на відмінки!

Він носить джинси. – (Зн. в.)

Вчора він був у джинсах. – (М. в.)

Вчора на ньому були джинси. – (Н. в.)

Вправа 2. Закінчіть речення

1. У своєму кабінеті сидить педіатр ... (*білий халат*).
2. Вона була вчора ... (*коротке червоне плаття*).
3. Взимку люди ходять ... (*теплі куртки та взуття*).
4. Наша викладачка була сьогодні ... (*темний костюм*).
5. На лавці сиділи дівчата ... (*голубі джинси*).
6. Вона взута ... (*нові туфлі*) на низьких підборах.
7. Студенти займаються зараз спортом ... (*спортивний костюм*).
8. Наші студенти позавчора були ... (*національний одяг*).

Національний університет
водного господарства

Вправа 3. Напишіть за зразком

Зразок: (Я) біле плаття.

– На *мені* біле плаття. Я у білому платті.

1. (*Ти*) нові черевики.
2. (*Він*) капелюх.
3. Де мої окуляри? Вони (*він*).
4. (*Вона*) було чорне плаття.
5. Ось твоя книжка. (*Вона*) лежить ручка.
6. (*Вони*) завжди срібні сережки.
7. (*Ви*) були українські вишиванки.
8. Учора (*він*) був офіційний одяг?

Вправа 4. Поставте особовий займенник у потрібній формі

Зразок: На (*вона*) синє пальто

На *ній* синє пальто

1. На (*я*) безліч обов'язків.
2. На (*ти*) темний костюм.
3. На (*ви*) національне вбрання.
4. На (*вони*) довга сукня.
5. На (*він*) нові черевики.
6. На (*ми*) гарний одяг.
7. На (*я*) стара шапка.
8. На (*вони*) нові спортивні костюми.
9. На (*вони*) зелене листя.
10. На (*ви*) відповідальність за навчання.

Вправа 5. Дайте відповіді, звертаючи увагу на відмінки

1. Ви проживаєте у нашому місті?
2. Вони навчаються у нашому університеті?
3. Він пише у моєму зошиті?

4. У нашій кімнаті є телевізор?
5. На твоїй вулиці є аптека?
6. У їхньому мобільному є мій номер телефону?
7. У твоєму будинку є інтернет?
8. Він живе у її будинку?
9. Що є у твоїй кімнаті?
10. Вона вчиться у моїй групі?
11. Ти був вчора у бібліотеці?
12. Твої батьки працюють у районній лікарні?
13. Його сестра вчиться в університеті чи у ліцеї?
14. Твої старші брати живуть у великому місті?
15. Її сестра живе у великій сім'ї?
16. У їхньому місті є краєзнавчий музей?
17. Ти будеш вчитися у Національному університеті?
18. На ньому вчора був весняний одяг?
19. Дівчата носять золоті сережки?
20. Завтра у вашому місті буде вистава?

Вправа 6. Напишіть вправу за зразком

Зразок: Ось наш гуртожиток. У ... живуть студенти.

– У нашому гуртожитку живуть студенти.

1. Це твоя квартира. У ... є чотири кімнати.
2. Це мій стіл. Твої зошити лежать на
3. Це їхній університет. Хто навчається в ... ?
4. Це її вправа. Помилки є у
5. Це ваше місто. Іноземці живуть у
6. Там наша шафа. У ... висять костюми.
7. Це їхні портфелі. У ... лежать ключі.
8. Це ваша батьківщина. У ... є ліси та гори?
9. Ось наша аудиторія. Викладач та студенти зараз у
10. Це ваші школи. У ... навчаються учні.
11. Це їхня аудиторія. Ваші студенти сидять у
12. Це її словники. Мої зошити лежать на
13. Ось мій текст. У ... є помилки.
14. Це наш будинок. Він живе зараз у
15. Це наш Національний університет. У ... є велика бібліотека.
16. Це мій новий стіл. На ... стоїть телевізор.
17. Це моя шафа. У ... є національний костюм.
18. Це твоя кімната. У ... чотири вікна.

Вправа 7. Напишіть відповіді на запитання

1. У чий кімнаті вони живуть? (*наша*)
2. У чиєму селищі є озеро? (*ваше*)
3. У чиєму журналі є ця вправа? (*твій*)
4. На чиєму подвір'ї ти поставив машину? (*моє*)

5. У чий сумці лежить ноутбук? (*твоя*)
6. На чиєму кріслі ви сидите? (*його*)
7. На чиєму столику лежить телефон? (*мій*)
8. У чий роботі є помилки? (*ваші*)
9. У чий університетській бібліотеці є іноземна література? (*наша*)
10. На чий вулиці знаходиться аптека? (*їхня*)

Вправа 8. Поставте запитання до присвійних займенників

1. Вони живуть у нашому будинку.
2. Ти пишеш у моєму блокноті.
3. Студенти – іноземці гуляють у нашому парку.
4. Ми купуємо продукти у їхньому супермаркеті.
5. Він їздить на вашій машині.
6. Вчора ви взяли книжки у нашій обласній бібліотеці.
7. Вона хоче вчитися у вашому Національному університеті.
8. Я беру книжки і журнали у їхній книгарні.
9. Він зайняв твоє місце.
10. Вона з'їла його бутерброд.
11. Ти загубив її ключі.
12. Ми залишили в гуртожитку ваші завдання.

Вправа 9. Дайте відповіді на запитання

1. Де можна купити фрукти і овочі? (*наш великий ринок*)
2. Де студенти купують зошити і книжки? (*ця нова книгарня*)
3. Де ви дивитесь цікаві кінофільми? (*їхній сучасний кінотеатр*)
4. Де навчаються студенти – іноземні? (*наш економічний університет*)
5. Де ви граєте у футбол? (*наш великий стадіон*)
6. Де відпочиває твоя сім'я? (*наші українські гори*)
7. Де він завжди обідає і вечеряє? (*цей гарний ресторан*)
8. Де ці студенти слухають лекції? (*наші просторі аудиторії*)
9. Де вони будуть продовжувати навчання? (*цей Національний університет*)

Вправа 10. Виділені слова напишіть у місцевому відмінку однини

1. Студентки пишуть у *своїх нових зошитах*.
2. В *цих аудиторіях* вони читають тексти.
3. Книжки лежать на *полицях*.
4. Діти відпочивають у *великих сучасних санаторіях*.
5. На *заняттях* вони вчать нові слова.
6. Ці лікарства можна купити в *міських аптеках*.
7. Восени студенти були на *екскурсіях*.

Вправа 11. Дайте відповіді на запитання. Поставте слова в дужках у місцевому відмінку однини

1. Де гуляють студенти? (*зелені парки і озера*)
2. Де вчаться хлопці і дівчата? (*університети, інститути*)

3. Де молоді люди займаються спортом? (*стадіони і спортивні зали*)
4. Де студенти роблять домашні завдання? (*аудиторії або свої кімнати*)
5. Де працюють стоматологи? (*поліклініки і лікарні*)
6. Де студенти беруть підручники і літературу? (*університетські бібліотеки*)
7. На яких факультетах вчать студенти медичних вузів? (*медичний, стоматологічний, фармацевтичний*)
8. Де ти поставив квіти? (*підвіконник, вази*)

Вправа 12. Слова в дужках поставте у місцевому відмінку множини

1. Студенти їдять у (*студентська їдальня*).
2. Я люблю відпочивати у (*велике місто*).
3. Ці діти навчаються у (*восьмий та дев'ятий клас*).
4. Ми беремо книжки у (*читальний зал і бібліотека*).
5. У (*рівненський театр*) можна побачити нові вистави.
6. Картини і таблиці висять на (*стіна*) у (*ваша аудиторія*).
7. У (*ця хімічна лабораторія*) працюють майбутні медики.
8. Картини зарубіжних художників можна побачити на (*ця виставка*).
9. Студенти пишуть диктант з української мови у (*свій зошит*).
10. На (*студентський вечір*) завжди дуже шумно і весело.

МІСЦЕВИЙ ВІДМІНОК ДЛЯ ПОЗНАЧЕННЯ ЧАСУ

Що?	Коли?
понеділок вівторок середа четвер п'ятниця субота неділя	у (в) понеділок вівторок середа четвер п'ятницю суботу неділю
січень лютий березень квітень травень червень липень серпень вересень жовтень листопад грудень	у (в) січні лютому березні квітні травні червні липні серпні вересні жовтні листопаді грудні
зима весна літо осінь	взимку навесні влітку восени
минулий місяць, рік цей місяць, рік наступний місяць, рік 2019-ий рік	у (в) минулому місяці, році цьому місяці, році наступному місяці, році 2019-ому році

Вправа 1. Напишіть 12 речень, використовуючи місцевий відмінок для позначення часу

Вправа 2. Дайте відповіді на запитання

1. Коли ви приїхали у Рівне? (*цей рік*)
2. Коли ти був вдома? (*минулий рік*)
3. Коли ти розпочав своє навчання в університеті? (*вересень*)
4. Коли вона закінчить університет? (*наступний рік*)
5. Коли в Україні починається навчальний рік? (*місяць вересень*)
6. Коли ти народився (народилася)?

Вправа 3. Напишіть, коли (у яких місяцях) народилися члени вашої родини

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Запам'ятайте!

1 копійка

2, 2, 4 копійки

5 – 20 копійок

1 гривня

2, 3, 4 гривні

5 – 20 гривень

100, 200, ... 1000 гривень

1 грам

2, 3, 4 грами

5 – 20 грамів

100, 200, ... 900 грамів

1 кілограм

2, 3, 4 кілограми

5 – 20 кілограмів

100, 200, ... 1000 кілограмів

Вправа 4. Поставте запитання до виділених слів

1. Студенти навчаються у *нашому Національному університеті* .
2. Ми були в *обласному театрі*.
3. Мої іноземні друзі живуть у *цьому гуртожитку* .
4. Ми були *на озері* минулого тижня.
5. Ви згадали *про перший концерт цієї рок групи*.
6. Я говорив *про новий фільм*.
7. Я був у *Львові* в 2010 році .

Вправа 5. Дайте відповіді на запитання, використовуючи прийменники в (у) або на

1. Де ти навчаєшся? (*Національний університет, підготовчий факультет*).
2. Де ти був зранку? (*юридичний інститут, екзамен*).
3. Де ти живеш? (*третій гуртожиток, дванадцята кімната*).
4. Де ти відпочивав літом? (*приморське місто, Чорне море*).
5. Де ти був у неділю? (*обласний театр, концерт*).
6. Де ти хочеш жити? (*велике місто, тиха зелена вулиця*).

Вправа 6. Закінчіть речення, використовуючи слова в дужках

1. Ці касети лежать _____ (мій новий стіл).
2. У _____ є академічний театр (наше місто).
3. У _____ є їдальня? (ваш студентський гуртожиток)
4. У _____ є помилки (їхня робота).
5. Вони часто думають про _____ (своє життя).
6. Він говорив про _____ (ця красива дівчина).
7. Ти любиш розказувати про _____ (твоя близька подруга).
8. Я часто мрію про _____ (своя велика квартира).

Вправа 7. Дайте відповіді на запитання

1. Коли Артем був у Барселоні? (минулий рік)
2. Коли його брат був у Києві? (цей рік)
3. Коли ти повернешся у свою країну? (наступний рік)
4. Коли цей концерт був у обласній філармонії? (вихідний день)
5. Коли були збори? (минулий тиждень)
6. Коли будуть заліки і екзамени? (наступний тиждень)
7. Коли у Рівному було тепло? (минулий тиждень)
8. Коли в Торонто холодно? (цей місяць)
9. Коли у Львові буде знову тепло? (наступний місяць)

Вправа 8. Запишіть цифри словами

1. Ти народився в 1997 (рік).
2. Я пішов у школу в 1996 (рік).
3. Її мама народилась у 1968 (рік).
4. Її батько народився в 1963 (рік).
5. Вона почала працювати у 2001 (рік).
6. Моя подруга жила у столиці України у 2009 (рік).

Вправа 9. Складіть речення за зразком

Зразок: Юрко / вчитися, підготовчий факультет.

Юрко вчиться на підготовчому факультеті.

1. Моя сім'я / жити, новий красивий будинок.
2. Катерина / вчитися, Національний університет.
3. Бабуся / гуляти, старий парк.
4. Я / народитися, красива країна.
5. Мої друзі / любити відпочивати, берег річки.
6. Мій брат / працювати, новий завод.
7. Студенти / жити, третій гуртожиток.
8. Ми / бути, Львівський оперний театр.

Вправа 10. Використайте місцевий відмінок

1. У (березень) з'являються перші весняні квіти.
2. Ми впевнені в (успіх).
3. Літом студенти були на (практика).

4. Моя подруга відпочивала на (*Кіпр*).
5. При (*переклад*) цієї статті вони користувалися словником.
6. Ми зазвичай обідаємо в їдальні при (*університет*).
7. Мати піклується про (*діти*).
8. Мої друзі пишуть мені про (*своє навчання і життя*).

Прочитайте

Квартира

- Привіт, Антоне!
- Привіт, Катерино. Куди ти направляєшся?
- Додому. Мій будинок тут недалеко.
- Де ти живеш?
- Я живу на вулиці Соборній, у будинку номер 9, разом зі своєю сім'єю.
- А на якому поверсі живе твоя сім'я?
- На восьмому поверсі у дванадцятиповерховому будинку.
- Ого, це високий будинок. Ти вже звикла до висоти?
- Так, я не боюся висоти.
- Розкажи мені про свою квартиру. Яка вона?
- О, вона дуже велика і простора. У ній чотири кімнати – вітальня, дві спальні та дитяча кімната, довгий коридор, простора кухня, світла ванна кімната та туалет.
- Що є у твоїй кімнаті?
- У моїй кімнаті є красива дерев'яна підлога, на якій лежить великий килим. На стінах – шпалери. З правої сторони знаходиться шафа, у яку я складаю свої речі. Біля шафи знаходиться тумбочка. У ній лежать мої зошити і книжки. На тумбочку я поставила красиву вазу. Ліворуч є великий зручний диван сірого кольору, на якому я сплю. На ньому лежать дуже гарні подушки. На стінах у моїй кімнаті висять картини та велике дзеркало. Також ще є полиця, на якій лежать мої журнали.
- А ванна кімната?
- Вона дуже світла. На стінах і підлозі – плитка. На стіні також висить шафка. У ній ми зберігаємо мило, шампунь, зубні щітки і зубну пасту, всю косметику, гель для гоління та інші речі. У ванній кімнаті є також велика біла ванна, душова кабінка, пральна машина, а на підлозі – маленький килимок.
- Що є у твоїй кухні?
- У моїй кухні є широке біле вікно, на якому висять красиві жалюзі, а на підвіконнику у нас є три вазони. Праворуч у кухні ми поставили холодильник. У другому кутку стоять стіл і чотири крісла, на яких ми сидимо. На столі є великі тарілки та красиві чашки. У кутку кімнати є раковина, у ній ми миємо посуд. І, звичайно ж, у нас є газова плита, на якій ми готуємо їжу.
- Тобі подобається твоя квартира?
- Так, вона мені дуже подобається.

У супермаркеті

- Скажіть, будь ласка, де знаходиться супермаркет?
- Ідіть спочатку прямо, а потім поверніть праворуч. Там, на розі, ви побачите супермаркет.
- Дякую.

- Привіт! Ти куди йдеш?
- На вихідних у моєї подруги день народження. Я хочу купити торт.
- Сьогодні вранці я купила «Київський» торт у нашому супермаркеті.
- О! Я вже біжу туди.

- Доброго дня. Скажіть, будь ласка, скільки коштує цей сир?
- Сто дев'яносто гривень за кілограм.
- Зважте мені п'ятсот грамів.

 - Прошу, візьміть, будь ласка. З вас дев'яносто п'ять гривень.

- Дайте мені, будь ласка, один пакет молока, два десятки яєць і чотири пачки печива.
- Ось, візьміть.
- А скільки це коштує? (Скільки з мене?)
- З вас шістдесят гривень сорок п'ять копійок.

- У вас є свіжі тістечка?
- Так. Дивіться, ось ці дуже смачні. Тут гарний набір: горіхові і шоколадні.
- Справді? Я візьму. Зважте, будь ласка, півкілограма шоколадних цукерок.
- Будь ласка.

- У вас є яловичина? А курка?

- Так, звісно.
- Тоді зважте мені, будь ласка, кілограм яловичини і одну курку.
- Ось, прошу. Ще щось?
- Так. А свіжа риба у вас є?
- Ні, немає, але я раджу вам ось ці оселедці. Вони не дуже солоні і дуже смачні.
- Ні, дякую. Краще я візьму дві рибні консерви.
- Будь ласка.

		автобус – автобус	автобуси – автобуси
жін.рід	- а	студентка – студентку	студентки – студенток
		донька – доньку	доньки – доньок
		стіна – стіну	стіни – стіни
		книжка – книжку	книжки – книжки
		передача – передачу	передачі – передачі
		площа – площу	площі – площі
	- я	надія – надію	надії – надії
		аудиторія – аудиторію	аудиторії – аудиторії
	- 'я	сім'я – сім'ю	сім'ї – сім'ї
	але	тінь – тінь	тіні – тіні
		мати – матір	матері – матерів
		дитина – дитину	діти – дітей
		дівчина – дівчину	дівчата – дівчат
		людина – людину	люди – людей
		подруга – подругу	подруги – подруг
сер.рід	- о	чудо – чудо = небо – небо	чудеса = небеса
		місто – місто	міста – міста
	- е	місце – місце	місця – місця
	- я	питання – питання	питання – питання
		життя – життя	
		орля – орля	орлята – орлят
		ім'я – ім'я	імена – імена

Вправа 1. Напишіть у знахідному відмінку

1. Він читає (*газета та журнал*).
2. Ми пишемо (*вправа та диктант*).
3. Микола читає (*книжки*).
4. Ми вчора купили (*куртка і штани*).
5. Студенти вивчають (*хімія і фізика*).
6. Дайте, будь ласка, (*словник, зошит і ручка*).
7. Діти залюбки грають (*футбол*).
8. Вони слухають (*пісня, опера, радіо*).
9. Я часто купую (*сир та кефір*) у сусідньому магазині.
10. Ми любимо їсти (*морква, картопля, капуста, перець та фрукти*).
11. Ми загубили (*гаманець та гроші*).
12. Вона відкрила (*підручник та зошит*), взяла (*ручка*) та написала (*вправа*).
13. Я одягнула (*светр та спідниця*), взула (*туфлі*) й вийшла зі своєї кімнати.
14. Я хочу подарувати брату (*костюм, футболка та сорочка*).
15. Де ти купила (*баклажани та часник*)?

Вправа 2. Напишіть правильно речення

- А. 1. Вона купує (*плаття та спідниця*).
2. Ви вчите (*алфавіт та слова*).
3. Вони пишуть (*диктант та вправи*).
4. Ми готуємо (*картопля та овочі*).
5. У магазині вони купують (*сир, молоко, сметана*).
6. Вона любить їсти (*фрукти та морозиво*).
7. Вони гарно малюють (*картина*).
8. Вам подобається слухати (*опера*).
9. Я часто готую (*салат*).
10. Він ще не купив (*книжка та олівці*).
11. Ми не поспішаємо в (*університет*).
12. Ти ідеш на (*лекція*).
13. Ти вивчив (*поезія*) на сьогодні?
14. Вони пригадали (*історія*) про свого друга.

- Б. 1. Я йду зустрічати (*подруга і друг*).
2. Я бачив сьогодні (*декан*).
3. Ти любиш (*батьки*).
4. Я знаю його (*брат, бабуся, дідусь*).
5. Студенти уважно слухають (*викладачі*).
6. Він чекає (*брати та сестри*).
7. Вчора у клубі вони бачили (*студенти*).
8. Зараз я бачу (*викладачі*) у коридорі.
9. Ми не зустріли (*студентки*) на виставці.
10. Ви знаєте його (*друзі*).
11. Вона часто запитує про (*знайомі*).
12. Він завжди розказує про (*подруга*).
13. Ви привітали (*дідусь*) з днем народження?
14. Менша сестра пише (*листи*) Діду Морозу?

Називний (хто? що?)

Що це?

Це газета і журнал.

Що це?

Це пальто.

Хто це?

Це подруга і друг.

Хто це?

Це мати.

Знахідний (кого? що?)

Що він читає?

Він читає газету і журнал.

Що він міряє?

Він міряє пальто.

Кого він зустрів?

Він зустрів подругу і друга.

Кого він любить?

Він любить матір.

Вправа 3. Дайте відповіді на запитання

1. Що ти купуєш у молочному відділі? (*сир, сметана, молоко, масло*)
2. Що вони купують у м'ясному відділі? (*ковбаса, м'ясо, шинка*)
3. Що вона купує у хлібному відділі? (*булка, хліб, батон*)

4. Що ми візьмемо у бакалійному відділі? (*пиво, вино*)
5. Що вам продадуть у рибному відділі? (*ікра, креветки, риба, мідії*)
6. Що можна купити в овочевому відділі? (*морква, цибуля, картопля, перець*)
7. Що ви купуєте у книгарні? (*журнал, книжка і календар*)
8. Що продають у цьому кіоску? (*журнали, газети, література*)

Вправа 4. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

1. Що можна побачити на дорогах? (*машина, таксі, автобус, тролейбус*)
2. Що вони читають ввечері? (*газета, книжка або журнал*)
3. Що студент кладе у сумку? (*ручка, зошити, лінійка, гумка та олівець*)
4. Що вони їдять на вечерю? (*яйце, салат і бутерброд*)
5. Що люблять пити діти? (*молоко, сік або вода*)
6. Що студенти часто слухають? (*лекція, пісні, концерт, музика*)
7. Що ви вчили у ліцеї? (*хімія, фізика, математика, мова, історія*)
8. Що ми тримаємо в руках? (*прапори, квіти*)

Вправа 5. Дайте відповіді, використовуючи слова в дужках

1. Кого вони запросили на свято? (*друзі*)
2. Кого вона зустріла позавчора? (*сусіди*)
3. Кого він дуже любить? (*тато, мама, брат, сестра*)
4. Кого вони часто згадують? (*дідусь та бабуся*)
5. Кого ти давно бачив? (*дядько і тітка*)
6. Кого вона вчора відвідала? (*кузен*)

Вправа 6. Напишіть запитання до відповідей

1. – ... ? – Вона купує у супермаркеті рибу.
2. – ... ? – Вранці вони слухали музику.
3. – ... ? – Вчора він згадував батьків.
4. – ... ? – Вона любить готувати салат.
5. – ... ? – Студенти чекають викладачку.
6. – ... ? – Декан чекає викладача.
7. – ... ? – Ми шукаємо кіоск.
8. – ... ? – Вона запросила друзів.
9. – ... ? – Вони слухають пісню.

Вправа 7. Поставте запитання до виділених слів

1. Вікторія любить *кіно*. _____ ?
2. Всі люблять *шоколадне морозиво*. _____ ?
3. Євгенія любить *смачні цукерки*. _____ ?
4. Батьки люблять читати *романи*. _____ ?
5. Марина любить ходити в *обласний театр*. _____ ?
6. Студенти люблять грати у *футбол*. _____ ?
7. Діти люблять це *веселе свято*. _____ ?
8. Тео любить читати *тексти*. _____ ?
9. Вони люблять цей *університет*. _____ ?

10. Моя сестра любить *рибу*. _____ ?
11. Студенти повторюють *тексти*. _____ ?
12. Тео дивиться *цікавий фільм*. _____ ?
13. Ти забув *свої рукавиці*. _____ ?
14. Вони відвідали *цей фестиваль*. _____ ?
15. Він купив *світлий костюм*. _____ ?

Вправа 8. Поставте запитання до виділених слів

1. Тео пише *лист*. _____ ?
2. Ярина купує *ліки*. _____ ?
3. Студенти слухають *текст*. _____ ?
4. Віктор малює *будинок*. _____ ?
5. Мати готує *обід*. _____ ?
6. Захар купує *квиток*. _____ ?
7. Марія любить читати *книги*. _____ ?
8. Ми робимо *завдання*. _____ ?
9. Учні школи танцюють *вальс*. _____ ?
10. Декан факультету оголошує *конкурс*. _____ ?
11. Ти читаєш *статтю*. _____ ?
12. Діти малюють *акварелі*. _____ ?
13. Ми вивчаємо *правила*. _____ ?
14. Вона побачить *нову країну*. _____ ?

Вправа 9. Дайте відповіді за зразком

Зразок: Це стаття – Що читає студентка?

Вона читає статтю

1. Це штани. Що вона купує? –
2. Це діти. Кого дуже люблять батьки? –
3. Це мати і батько. Кого діти поважають? –
4. Це фотографія. Що вони бачать? –
5. Це дім. Що малює цей хлопець? –
6. Це розповідь. Що переказують студенти? –
7. Це речення і тексти. Що читають іноземці? –
8. Це лекція. Що слухають студенти? –
9. Це цікава людина. Кого слухають уважно ліцеїсти? –
10. Це твої племінники. Кого ти дуже любиш? –
11. Це її нова машина. Що я бачу на подвір'ї? –
12. Це моє красиве плаття. Що мама прасує? –
13. Це важка вправа. Що вони правильно виконали? –
14. Ось дуже смачне тістечко. Що ми їли? –
15. Ось наша національна страва. Що ми приготували на вечерю? –
16. Ось наш новий викладач. Кого ми ще не бачили? –
17. Це молодий інженер. Про кого багато говорять? –

Вправа 10. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

1. Що люблять слухати студенти? (*концерт, музика, пісня, лекція, радіо*)
2. Що ти вивчав у школі? (*хімія, біологія, фізика, математика*)
3. Що вони беруть на заняття? (*ручка, зошит, підручник, олівець*)
4. Кого ви часто зустрічаєте в університеті? (*товариш, друг, декан, викладач*)
5. Кого слухають студенти? (*письменник, професор, викладач*)
6. Кого ти запрошуєш в гості? (*друзі, студенти, гості*)
7. Що ми будемо вчити в університеті? (*українська мова, історія, інформатика*)
8. Кого ти бачиш через вікно? (*маленькі діти, батьки*)
9. Що вони візьмуть із собою в гори? (*лижі, санки, сноуборд*)

Вправа 11. Прочитайте речення. Зверніть увагу на прийменники

- Про що вони пишуть? – Вони пишуть про стародавнє місто.
- Про кого він розповідав? – Він розповідав про відомого лікаря.
- Про що ви співали? – Ви співали про Україну.
- Про кого завжди думає мати? – Мати завжди думає про дітей.
- Про що він мріє? – Він мріє про зустріч.
- Про кого він пам'ятає? – Він завжди пам'ятає про свою сім'ю.
- Про кого вони чули розповідь? – Вони чули розповідь про великих звірів.
- Про що ви недавно згадали? – Ми згадали про відпустку на березі моря.
- За кого вийшла заміж твоя подруга? – Вона вийшла заміж за іноземця.
- Про що нам часто розказують? – Нам часто розказують про історію України.
- Про кого багато зараз говорять? – Зараз багато говорять про воїнів-героїв.

ЗНАХІДНИЙ ВІДМІНОК. ПРИКМЕТНИКИ

cas Accusatif. Adjectifs

The Accusative Case. Adjectives

	Н. в. <i>який? яка? яке? які?</i>	Зн. в. <i>який? (неістоти), якого? (істоти) яку? яке? які? (неістоти) яких? (істоти)</i>
Ч. р.	-ий (-і) гарний стіл (гарні столи) гарний чоловік (гарні чоловіки) -ій (-і) осінній день (осінні дні) мужній студент (мужні студенти)	-ий (-і) – неістоти гарний стіл (гарні столи) -ого (-их) – істоти гарного чоловіка (гарних чоловіків) -ій (-і) – неістоти осінній день (осінні дні) -ього (-іх) – істоти мужнього студента (мужніх студентів)

Ж.р.	-а (-і) гарна квітка (гарні квіти) гарна жінка (гарні жінки) -я (-і) осіння квітка (осінні квіти) мужня студентка (мужні студентки)	у (-і) – неістоти гарну квітку (гарні квіти) -у (-их) – істоти гарну жінку (гарних жінок) -ю (-і) – неістоти осінню квітку (осінні квіти) -ю (-іх) – істоти мужню студентку (мужніх студенток)
С. р.	-е (-і) гарне вікно (гарні вікна) -є (-і) мужнє обличчя (мужні обличчя)	-е (-і) гарне вікно (гарні вікна) -є (-і) мужнє обличчя (мужні обличчя)

Вправа 1. Дайте відповіді на запитання

1. Який диктант вам диктує викладач? (довгий / короткий)
2. Яку вправу вони вже написали? (важка / легка)
3. Яку газету ти купив? (сьогоднішня / вчорашня)
4. Яке плаття вона хоче купити? (довге / коротке)
5. Яку дівчину ми зустріли на вулиці? (висока / низька)
6. Якого брата ти давно не бачила? (старший / молодший)
7. Який чай ви любите пити? (холодний / теплий / гарячий)
8. Яку парасолку купила ваша подруга? (біла / чорна)
9. Якого чоловіка він сфотографував? (молодий / старий)
10. Яку кімнату вони прибрали? (велика / невелика)
11. Який вірш вони вивчили? (новий / цікавий)

Вправа 2. Напишіть відповіді

1. Які журнали вона читає? (українські)
2. Які книжки її брат часто бере у бібліотеці? (історичні)
3. Яких студентів ми запросили? (іноземні)
4. Яких дівчат хлопці привітали зі святом? (знайомі)
5. Які чоботи вона купила? (дорогі)
6. Які листи ми написали? (довгі)
7. Які речення студенти перекладають? (англійські)
8. Які картини висять на стінах? (гарні)
9. Яких дітей ми бачимо через вікно? (малі)
10. Які будинки будує ця компанія? (десятиповерхові)
11. Які вправи виконують студенти? (важкі)
12. Яку кімнату вони прибирають? (світлий)
13. Який костюм він купив? (джинсовий)
14. Які двері вона відчиняє? (високі)

Вправа 3. Напишіть за зразком

Зразок: Він завжди купує свіжий хліб.

Який хліб він завжди купує?

1. Минулого року він купив нову, велику, гарну квартиру.
2. Вона любить синій і червоний кольори.
3. Ця фірма будує високі будинки.
4. Ми читаємо складний текст.
5. Вони написали довгий список.
6. Вони запросили відомого письменника.
7. Ми нещодавно купили українські словники.
9. Він пам'ятає нові вірші?
10. Поліція зупинила іноземний автобус.
11. Ми всі співали українські пісні.
12. Вона намалювала велику і гарну картину.
13. Вона отримала важку посылку.
14. Ви захищаєте диких тварин.

Вправа 4. Напишіть відповіді, використовуючи слова в дужках

- А.**
1. Які книжки він любить читати? (*цікаві книжки*)
 2. Які черевики вона купила? (*нові черевики*)
 3. Які слова ви перекладаєте? (*нові слова*)
 4. Які будинки збудували ці будівельники? (*високі будинки*)
 5. Які квіти вони люблять? (*польові квіти*)
 6. Що ти шукаєш? (*стара пісня*)
 7. Що цій дівчинці подарували? (*кольорова книжка*)
 8. Яке озеро знаходиться біля нашого гуртожитку? (*великий і темний*)
 9. Яку адресу ти запам'ятав? (*нова адреса*)
 10. Які газети ви любите читати? (*сьогоднішні та вчорашні*)
- Б.**
1. Яких студентів ви зустріли в університеті? (*іноземні студенти*)
 2. Яких дівчат він бачив на вулиці? (*українські дівчата*)
 3. Яких друзів вона запросила в гості? (*нові друзі*)
 4. Яких людей ви поважаєте? (*старі люди*)
 5. Яких чоловіків він бачив у спортзалі? (*сильні чоловіки*)
 6. Кого ти найбільше любиш? (*рідних батьків*)
 7. Яких братів вона давно не бачила? (*молодший і старший*)

Вправа 5. Поставте запитання до прикметників

1. Ми любимо красиві речі.
2. Він пише складні вправи.
3. Вона не бачила диких тварин.
4. Вони люблять читати фантастичні розповіді.
5. Учні відвідують нові музеї.
6. Вони знають нових викладачів.
7. Ти любиш веселих людей.
8. Ви можете побачити через вікно високі дерева.

9. Ми дивимося комедійні фільми.
10. Ми часто згадуємо наших молодших братів та сестер.
11. Ви слухаєте спортивні і кулінарні передачі.
12. Вона нещодавно бачила своїх шкільних товаришів.
13. Ми часто дивимося сімейні фотоальбоми.
14. Вона кожного дня купляє свіжі газети і журнали.
15. Вчора вони зустріли відомих літературних критиків.
16. Я щойно почула чудові новини.
17. Він знає твоїх нових друзів.
18. Ви ще не бачили ваших нових викладачів.
19. Ти запрошуєш в кіно цих вродливих дівчат.
20. Ми часто дивимося у словнику невідомі слова.

Вправа 6. За схемою напишіть речення

Хто? + дієслово + Що? (Кого?)

Я + прочитала + свіжий журнал.

Хто ?		Кого ? (Що?)
	прочитав	(свіжа газета)
	одержали	(цікава інформація)
	написала	(коротка розповідь)
	продав	(стара машина)
	намалювали	(велика картина)
	запросила	(наші викладачі)
	вивчили	(прості речення)
	взяв	(чистий зошит)
	слухали	(українські пісні)
	зустрічає	(старі знайомі)
	згадав	(старий батько)
	бачили	(нове місто)
	викликав	(швидка допомога)
	перевірила	(студентські роботи)
	знаємо	(гарні дівчата)
	обрав	(новий президент)

ЗНАХІДНИЙ ВІДМІНОК. ЗАЙМЕННИКИ

cas Accusatif. Pronoms

The Accusative Case. Pronouns

Особові <i>personnels</i> <i>personnels</i>		Присвійні <i>possessifs</i> <i>possessive</i>	
<i>Н. в.</i>	<i>З. в.</i>	<i>Н. в.</i>	<i>З. в.</i>
хто?	кого?	чий? чия? чие? чий?	чий?(<i>neіctотu</i>), чийого?(<i>іctотu</i>)

			чию? чиє? чиї? (<i>неістоти</i>), чиїх? (<i>істоти</i>)
Я ти він вона воно ми ви вони	мене тебе його, нього її, неї його, нього нас вас їх, них	мій (твій) моя (твоя) моє (твоє) мої (твої)	мій (твій) (<i>неістоти</i>), мого (твого) (<i>істоти</i>), мою (твою) моє (твоє) мої (твої) (<i>неістоти</i>) моїх (твоїх) (<i>істоти</i>)
 Національний університет водного господарства та природокористування		його її	його її
		наш (ваш) наша(ваша) наше (ваше) наші (ваші)	наш (ваш) (<i>неістоти</i>), нашого (вашого) (<i>істоти</i>) нашу (вашу) наше (ваше) наші (ваші) (<i>неістоти</i>), наших (ваших) (<i>істоти</i>)
 Національний університет водного господарства та природокористування		їхній їхня їхнє їхні свій своя своє свої	їхній (<i>неістоти</i>), їхнього (<i>істоти</i>) їхню їхнє їхні (<i>неістоти</i>) їхніх (<i>істоти</i>) свій (<i>неістоти</i>), свого (<i>істоти</i>) свою своє свої (<i>неістоти</i>) своїх (<i>істоти</i>)
Питальні <i>interrogatifs</i> <i>interrogative</i>			
Н. в.	Зн. в.	Н. в.	Зн. в.
хто? що?	кого? що?	чий?	чий? (<i>неістоти</i>) чийого? (<i>істоти</i>)

		чия? чиє? чий?	чию? чиє? чий? (<i>неістоти</i>) чийх? (<i>істоти</i>)
який? яка? яке? які?	який? (<i>неістоти</i>) якого? (<i>істоти</i>) яку? яке? які? (<i>неістоти</i>) яких? (<i>істоти</i>)	котрий? котра? котре? котрі?	котрий? (<i>неістоти</i>) котрого? (<i>істоти</i>) котру? котре? котрі? (<i>неістоти</i>) котрих? (<i>істоти</i>)
Вказівні <i>démonstratifs</i> <i>demonstrative</i>			
Н. в. який? яка? яке? які?	Зн. в. який? якого? яку? яке? які? яких?	Н. в. який? яка? яке? які?	Зн. в. який? якого? яку? яке? які? яких?
той та те ті	той (<i>неістоти</i>), того (<i>істоти</i>) ту те ті (<i>неістоти</i>), тих (<i>істоти</i>)	цей ця це ці	цей (<i>неістоти</i>), цього (<i>істоти</i>) цю це ці (<i>неістоти</i>), цих (<i>істоти</i>)

Прочитайте

Чоловічий рід <i>Н. в. – Зн. в.</i>	Жіночий рід <i>Н. в. – Зн. в.</i>
цей (той) чоловік – цього (того) чоловіка ці (ті) чоловіки – цих (тих) чоловіків цей (той) стіл – цей (той) стіл ці (ті) столи – ці (ті) столи	ця (та) жінка – цю (ту) жінку ці (ті) жінки – цих (тих) жінок ця (та) книжка – цю (ту) книжку ці (ті) книжки – ці (ті) книжки

Середній рід

Н. в. – Зн. в.

це (те) вікно – це (те) вікно
ці (ті) вікна – ці (ті) вікна

Називний відмінок

- Який журнал ти тримаєш?
- Яку газету вона купила?
- Який викладач заходить зараз

Знахідний відмінок

- Я тримаю старий журнал.
- Вона купила нову газету.
- У нашу групу заходить зараз

у вашу групу?	новий викладач.
- Яке пальто ти купив?	- Я купив гарне зимове пальто.
- Які квіти вона посадила?	- Вона посадила весняні квіти.
- Який журнал ти читаєш?	- Я читаю свіжий журнал.
- Яку книжку ти читаєш?	- Я читаю цікаву книжку.
- Якого викладача ви бачили у класі?	- Я бачив у класі нашого нового викладача.
- Яке пальто ви купили?	- Ми купили осіннє гарне пальто.
- За що вона дякує?	- Вона дякує за літні квіти.

Вправа 1. Напишіть правильно речення, розкриваючи дужки

1. Ми бачили вчора (*ті викладачі*).
2. Я знаю (*та студентка*).
3. Вчора він взяв (*той журнал і та газета*).
4. Він вже прочитав (*ця стаття*).
5. Вони забули (*це правило*).
6. Ви знаєте (*ця лікарка*)?
7. Ти пам'ятаєш (*цей новий фільм*)?
8. Ви знаєте (*та викладачка і той викладач*)?
9. Ви ще не бачили сьогодні (*цей студент*)?
10. Я вчора купила (*ця книжка*).
11. Я постійно думаю про (*ці екзамени*).
12. Ці іноземці готували (*свої страви*).
13. Ми разом пригадали (*та історія*).
14. Вони не запрошували (*ці гості*).

Вправа 2. Напишіть правильно

1. Кого ми бачили вранці? (*вона і він*)
2. Кого ти хочеш завтра запросити в гості? (*вони*)
3. Кого вони вже знають у цьому місті? (*я та ти*)
4. Кого вони підтримують? (*ми*)
5. Кого він дуже кохає? (*вона*)
6. Кого вона поважає? (*ви*)
7. Кого ви пам'ятаєте? (*я*)
8. Кого вони завжди чекають? (*ми*)
9. Кого вчора вона зустріла на вокзалі? (*вони*)
10. Кого ви чекаєте тут? (*ти і він*)
11. Кого ти тут знаєш? (*ви і вона*)
12. Кого вони нещодавно бачили? (*ви та я*)
13. Кого вона чекала позавчора біля метро? (*ми*)
14. Кого ти ще не знаєш у цій групі? (*він і ти*)
15. Кого вона любить? (*я*)
16. Тут дуже шумно. Ти чуєш (*вона*)?
17. Це ваш новий викладач. Я знаю, як ... звати.

Вправа 3. Замість крапок вставте відповідні займенники

1. У мене є багато друзів. Я часто запрошуюю ... до себе.
2. Де Ярина? - Я бачив ... у кафе.
3. Твої батьки живуть у Квебеку. Ти бачив ... минулого літа.
4. Що ви зазвичай робите в неділю? Я хочу запросити ... на прогулянку.
5. Ти не знаєш, де мої ручки? – Я бачив ... на столі.
6. Де мої ключі? – Ти поклав ... у кишеню.
7. Де ти купив цей красивий букет? Я купив ... на базарі.
8. Коли ви напишете наступний текст? – Мабуть, я напишу ... у суботу.
9. Наші друзі працюють у вихідні. Ми хочемо ... побачити.
10. Де ви купили такі гарні подарунки? – Ми ... купили у цьому кіоску.
11. Ось їхні племінники. Вони ведуть ... у зоопарк.
12. Я зустрів свого старого друга. Він запитав ... про мої справи.
13. Твої родичі приїхали із Бельгії. Ти запросиш ... у гості?
14. У нашому місті є гарне озеро. Я нещодавно відкрив ... для себе.

Вправа 4. Дайте відповіді на запитання

1. Кого ми бачили вчора? (*ваша мама та ваш тато*)
2. Кого ти тут чекаєш? (*твоя нова студентка та твій новий студент*)
3. Кого ви зустрічаєте кожного дня? (*твій старий друг та його українська подруга*)
4. Кого ти кохаєш? (*моя сестра*)
5. Кого ви зустріли сьогодні вранці? (*наші викладачі та наш декан*)
6. Кого вона щойно зустріла? (*свої тітка та дядько, свій брат*)
7. Кого ви хочете бачити? (*ваші закордонні родичі*)
8. Кого вони зараз зустрічають? (*свої іноземні друзі*)
9. Кого ми забули привітати? (*твої двоюрідні брати*)
10. Кого вони вже запросили на концерт? (*ці актори*)
11. Кого він завжди фотографує? (*свої друзі та подруги*)
12. Кого ти давно знаєш? (*ці молоді люди*)
13. Кого вони добре пам'ятають? (*їхня шкільна вчителька*)
14. Кого ви погано знаєте? (*ці чоловіки*)

Вправа 5. Замість крапок вставте займенники у правильній формі

Зразок: Це моя сестра. Я дуже люблю

– Це моя сестра. Я дуже люблю її.

1. У мене є друзі. Я щотижня запрошуюю ... в гості.
2. Де Олена? – Я бачив ... на коридорі.
3. Мої батьки живуть у Львові. Я нещодавно бачив
4. Що ви будете робити завтра? Я хочу запросити ... у кіно.
5. Ти не знаєш, де моя нова сумка? – Я бачила ... на кріслі.
6. Який смачний сік. Я люблю ... пити.
7. Це твої родичі. Ти дуже любиш
8. Моя мама часто робила мені подарунки. Я дуже люблю
9. Це новий інженер. Ми не знаємо, як ... звуть.

Після прийменників “*на*” та “*у*” вживається іменник у Знахідному відмінку для позначення напрямку руху:

Ти йдеш у кімнату. (*Зн. в.*) Куди ти йдеш?

Куди ви йдете? – Ми йдемо в університет. (*Зн. в.*)

Але: Де ви? – Ми в університеті. (*М. в.*).

**Запам’ятайте деякі дієслова,
що вимагають прийменників “*на*” та “*у* (*в*)”
та іменника у Знахідному відмінку:**

*йти, ходити, їхати, їздити, бігти, поспішати, ставити, класти,
вішати, кидати... + Зн. в.*

Вправа 6. Прочитайте та запам’ятайте

Де? + у/в, на (Місцевий відмінок)	Куди? + у/в, на (Знахідний відмінок)
на стадіоні в університеті в аудиторії у деканаті у магазині у кімнаті на зупинці у горах у банку	на стадіон в університет в аудиторію у деканат у магазин у кімнату на зупинку в гори у банк

Вправа 7. Напишіть за зразком

Зразок: Де ви? – Ми в кімнаті.

Куди ви йдете? – Ми йдемо в кімнату.

Море, театр, концерт, робота, вокзал, парк, озеро, Рівне, гуртожиток.

Вправа 8. Замість крапок допишіть закінчення

1. Ви поїхали на мор.. . Ми любили відпочивати на мор.. .
2. Кожної неділі вони ходять у церкв.. . Минулої неділі вони були у церкв.. .
3. Вчора він був на стадіон.. . Команда спортсменів їде на стадіон.. .
4. Ми підемо завтра на концерт.. . Минулого місяця ви були на концерт.. .
5. Концерт відбудеться у парк.., тому я йду в парк.. .
6. Вони кожного року їздять відпочивати у гор.... У гор... завжди гарно.
7. Він працює у банк..., тому кожного дня він іде в банк...
8. Ми навчаємося в Національному університет..., тому кожного ранку ми йдемо в університет...
9. Ми прийшли на зупинк.... На зупин... багато людей.
10. Мене викликали в деканат... У деканат... мене чекав декан.

Вправа 9. Дайте відповіді на запитання, використовуючи подані в дужках слова

1. Де ти відпочивав минулого літа? (*Карпати*)
2. Де вони купили цей одяг? (*Рівне, ринок*)
3. Де він був вчора? (*парк, море*)
4. Де вчаться ваші друзі? (*Рівне, університет*)
5. Де вона живе? Куди ви їдете жити? (*Україна, місто*)
6. Куди ваш друг їде? (*Київ, концерт*)
7. Куди вони ходили вчора? (*магазин, покупки*)
8. Куди вони поїдуть завтра? (*Львів, музеї*)
9. Куди він їздив відпочивати минулого року? (*Середземне море*)
10. Куди ми вже давно ходили? (*цей кінотеатр*)
11. Де ви зустріли цих студентів? (*зоопарк*)
12. Куди ти поклав мою книжку? (*стіл, сумка*)

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вправа 10. Напишіть за зразком, відповідаючи на запитання *Де?* та *Куди?*

Зразок: Ось бібліотека.

Де? – Моя подруга працює в обласній бібліотеці.

Куди? – Минулого тижня вона ходила у бібліотеку.

Університет, аудиторія, школа, музей, деканат, село, лікарня, кімната, магазин, супермаркет.

Вправа 11. Складіть речення за схемою

Хто?	Що робить?	Що? (Зн. в.)	Куди? (у/в, на + Зн. в.)
Я Він	кладу вішає	книжку карту	на стіл. на стіну

Вправа 12. Прочитайте та запам'ятайте

Про кого?	про мене про тебе про неї про нього про нас про вас про них
------------------	---

Вправа 13. Напишіть речення, розкриваючи дужки

1. Ти розказуєш про (*твоя подорож*).
2. Вона запитує про (*їхня країна*).
3. Мати турбується про (*свої діти*).
4. Він любить читати про (*наше місто*).
5. На занятті іноземці розповідають про (*їхнє життя*).
6. У листі вони написали про (*українські люди*).

7. Ми завжди будемо пам'ятати про (*наші батьки*).
8. Ви думаєте про (*ваше навчання*).
9. Я слухаю розповідь про (*твоя сім'я*).
10. Вони мріють про (*зустріч*) зі своїми батьками.
11. Вони говорили про (*їхня країна*).
12. Я пригадала (*французька поезія*).
13. Вона написала про (*радісний день*) у своєму житті.
14. Він переглядає зараз (*ваша нова книжка*).
15. Ми любимо слухати (*сучасна і класична музика*).

Вправа 14. Напишіть правильно

1. Ми (знати) (*декан*).
1. Вони (вивчати) (*українська мова і література*).
2. Він (поважати) його (*батьки*).
3. Ми не (розуміти) (*цей викладач*).
4. Ми (любити) (*наша сім'я*).
5. Вона (малювати) (*картини*).
6. Ви (вирішувати) (*завдання*).
7. Ти (читати) (*текст*).
8. Я (написати) (*контрольні завдання*).
9. Він (любити) читати (*книжки*).
10. Вона не (їсти) (*морозиво*).
11. Ви (написати) (*диктант*).
12. Вона (готувати) (*риба і м'ясо*).
13. Вони (пити) (*чай або мінеральна вода*).
14. Ми дуже (любити) (*наша батьківщина*).
15. Ви (чистити) (*старий одяг*).
16. Вона (купувати) (*диски і флешка*).
17. Ти (поважати) (*викладачі*).
18. Ми (подарувати) (*подарунки*).
19. Він (бачити) (*Ірина, Олег, Павло, Микола*).

Вправа 15. Виконайте вправу за зразком

Зразок: (*Вони*) ... розмовляють про нас. Ми бачимо

Вони розмовляють про нас. Хто розмовляє про нас?

Ми бачимо їх. Кого ви бачите?

1. (*Моя стара газета, твоя нова книжка і цей іноземний журнал*) ... лежать на столі. Ти читаєш
2. (*Ваша викладачка*) ... читає диктант. Ви запитуете
3. (*Моя молода мама*) ... готує їсти. Я люблю
4. (*Наше велике місто*) ... є на цій карті. Ви знаєте про
5. (*Яблуко, слива, виноград та вишня*) ... лежать в її сумці. Вона їсть
6. (*Салат із огірків, рибний суп та кекс*) ... були сьогодні дуже смачні. Вона любить готувати

7. (Наш декан і ваша викладачка) ... розмовляють з цими іноземними студентами. Ми чекаємо
8. (Нова граматична тема) ... була дуже складна. Деякі наші студенти не розуміють
9. (Я) ... відповідаю дуже добре. Мій викладач слухає
10. (Ми) ... сьогодні вчимо нові слова. Він розуміє
11. (Ви) ... мене розумієте? Так, ми розуміємо
12. (Він та вона) ... пишуть диктант. Вони слухають

Вправа 16. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

1. Де вчиться твій друг? (*Національний університет*)

Про кого він розкажує?

Що знаходиться на тій вулиці ліворуч?

2. Що ти читаєш? (*цікаві книжки*)

Де лежать ці листи?

Що лежить на столі?

Про що ти розкажуєш?

3. Хто сидить в цій аудиторії? (*студент-іноземець*)

Кого запитує викладач?

Про кого ти говориш (думаєш)?

4. Кого ти давно не бачив? (*матір, сестра*)

Про кого ти постійно згадуєш?

Хто пише листи?

Вправа 17. Прочитайте текст

У читальному залі бібліотеки

Ось просторий світлий зал. Це читальний зал нашої університетської бібліотеки. Тут завжди багато студентів. На столах у читальному залі лежать журнали, газети, книжки, підручники. Юрко та його подруга Ярина сьогодні також займаються тут. Юрко уважно читає новий журнал “Сучасна інформатика”. Він вчиться в університеті, але наразі готує домашнє завдання.

Ярина також готується. Вона виконує вправи, повторює і вчить нові слова з французької мови. А от і ще підійшли студенти. Вони тихо розмовляють. Юрко і Ярина чують англійську мову і добре розуміють все, про що говорять ці студенти. Це студенти-іноземці, які вивчають українську мову на підготовчому факультеті. Вони говорять про завдання, яке їм дала їхня викладачка. Студенти мають підготувати розповідь про свою країну, а також розказати про свою мрію.

Іноземці сіли біля Ярини. Вона якраз читає роман “Культ”. Цю книгу написав сучасний український письменник Любко Дереш. Студенти-іноземці також дуже хочуть читати сучасну українську літературу. Вони вже добре читають, але поки ще не все добре розуміють. “Коли ми добре будемо знати мову, то також будемо читати українських письменників – кажуть вони. – А поки нам ще треба багато працювати”.

Зверніть увагу!

Коли?

У понеділок
У вівторок
У середу
У четвер
У п'ятницю
У суботу
У неділю

Вправа 18. Прочитайте

1. – Коли ви ходили в кіно? – У суботу.
2. – Коли ти був на стадіоні? – У вівторок.
3. – Коли ми були в обласному театрі? – У (в) п'ятницю.
4. – Коли вони були в університетській бібліотеці? – У середу.
5. – Як довго тебе не буде в місті? – Два тижні.
6. – Коли ви виходите на роботу? – У понеділок.
7. – Скільки буде тривати подорож по Середземному морю? – Тиждень.

Вправа 19. Дайте відповіді на питання, використовуючи слова в дужках

- А.**
1. Що ти дивився вчора? (*американський фільм*)
 2. Що вони купили? (*українсько-французький словник*)
 3. Що ви слухали на цьому концерті? (*українська сучасна музика*)
 4. Що він купив у кіоску? (*сьогоднішня газета*)
 5. Кого ти зустрів вчора? (*молодша сестра і старший брат*)
 6. Кого ви вже знаєте у цьому університеті? (*наші викладачі, декан*)
 7. Кого ви зустріли на вулиці? (*наш професор*)
 8. Кого ти любиш слухати? (*ця відома співачка*)
 9. Що ви писали сьогодні на уроці? (*контрольна робота*)
 10. Кого він бачив вчора в поліклініці? (*наш старий лікар*)
 11. Про що він вам розповів? (*цікава лекція*)
 12. За що ти вдячний батькам? (*дружня родина*)
 13. На щό ти витратив гроші? (*захоплива подорож*)
 14. За кого ти виходиш заміж? (*найкращий друг*)

- Б.** 1. Що є на столі? (*вчорашня газета*)

Що ти читаєш?

Де ти бачив цю статтю?

2. Що ви читали у цій газеті? (*одна цікава стаття*)

Про що ви говорили вчора?

3. Хто живе в цьому домі? (*мій старий друг*)

Кого вони зустріли біля метро?

Про кого вони згадували сьогодні?

4. Хто вчора співав у клубі? (*цей відомий артист*)

Про кого ти говориш зараз?

Кого ти бачив вчора?

5. Що вони вчора дивилися? (*цікавий іноземний фільм*)

Про що вони розмовляли?

Куди їде Юрко?

Юрко їде снідати.

Юрко їде на стадіон.

Юрко їде в музей.

Юрко їде в гуртожиток.

Куди їде Ярина?

Ярина їде у (в) Карпати.

Ярина їде на екскурсію.

Ярина їде на море.

Ярина їде у Львів.

Вправа 20. Поставте слова в дужках у потрібному відмінку

1. Куди вони йдуть зараз? (*наш клуб*)
2. Куди їде ваш друг? (*наукова лабораторія*)
3. Кого ми зустріли у парку? (*наші нові друзі*)
4. Що ми часто слухаємо по радіо? (*свіжі новини*)
5. За що ми любимо своїх батьків? (*доброта і щирість*)
6. Про що я мрію? (*хороша робота*)
7. Куди йдуть ці студенти? (*університетська бібліотека*)
8. Коли вони поїдуть додому? (*неділя*)
9. Куди ви їдете? (*міський стадіон*)
10. Куди їде ваша сестра? (*цікава екскурсія*)
11. Коли починаються канікули? (*п'ятниця*)
12. Куди ці студенти повертаються? (*рідний дім*)
13. Куди їде ваша сестра? (*театр, вистава*)
14. Куди він поїде завтра? (*Чорне море*)
15. Кого ти почуєш на концерті? (*відомий співак*)
16. Що ти купляєш на ринку? (*свіжа риба*)
17. Куди ми ходили вчора? (*центральний ринок*)
18. Про кого ми часто думаємо? (*наша далека родина*)
19. Куди вони скоро поїдуть? (*захід країни*)
20. Куди вони йдуть дивитися концерт? (*центр міста*)

Читайте:

Щодня я ходжу в наш Національний університет.

Вони часто ходять у музей, у парк, на озеро.

Минулого тижня ми їздили на екскурсію.

Він завжди їздить у Карпати взимку.

Ми хочемо відвідати Львів на цих вихідних.

- Тео, куди ти поїдеш влітку? – Я хочу літом поїхати на Середземне море у Францію.

- А ти вже купив квитки? – Ще ні. Але в п'ятницю у мене буде вільний час і я поїду на вокзал, щоб купити квитки у касі.

- Ти щороку їздиш на море? – Ні. Інколи я їжджу в Карпати, інколи залишаюся вдома.

- Ти довго пробудеш у Франції? – Думаю, тиждень.

Я слухаю музику, коли відпочиваю.

Коли Тібо займається, він вчить нові слова і робить справи.

Коли Дейв перекладає статтю, він часто дивиться у словник.

Коли Антон снідає, він слухає новини.

Коли студенти відпочивають, вони дивляться телевізор.

Вправа 21. Дайте відповіді на запитання

1. Скільки часу (Як довго?) вони їхали сюди? (два дні)
2. Скільки часу (Як довго?) вони говорили по телефону? (одна хвилина)
3. Як часто у вас є практичні заняття? (кожен тиждень)
4. Скільки кілометрів проїхав цей автомобіль? (тридцять кілометрів)
5. Скільки коштує така сумка? (двісті гривень)

Вправа 22. Дайте відповіді на запитання

1. Скільки часу (Як довго?) ти відпочивав літом?
2. Скільки часу (Як довго?) будуть тривати зимові канікули?
3. Скільки часу (Як довго?) ви вже вивчаєте українську мову?
4. Скільки днів у тиждень вони ходять у тренажерний зал?
5. Скільки годин ми їхали у Львів?

Вправа 23. Напишіть речення, використовуючи прийменники *на* або *за/через*

1. Мама залишила дітей з бабусею ... півгодини.
2. Студенти підготувалися до занять ... три години.
3. Всі пішли, а він ще залишився в університетській бібліотеці ... годину, щоб закінчити писати розповідь.
4. Мій брат поїхав у відрядження ... місяць.
5. Обласну бібліотеку закрили ... пів року, щоб зробити ремонт.
6. Ми доїхали до нашого інституту ... двадцять хвилин.
7. Поклич їх сюди ... хвилинку.
8. Цей будинок був побудований ... три місяці.

Вправа 24

Запам'ятайте дієслова, які вживаються з давальним та знахідним відмінком.

Складіть з ними свої речення

<i>Недоконаний вид forme imperfective imperfect form</i>	<i>Доконаний вид forme perfective perfect form</i>	<i>Запитання questions questions</i>
вірити	повірити	кому? що?
телефонувати	зателефонувати	кому? коли?
надсилати	надіслати	кому? що?
обіцяти	пообіцяти	кому? що?
дарувати	подарувати	кому? що?
передавати	передати	кому? що?

дозволяти	дозволити	кому? що?
пояснювати	пояснити	кому? що?
радити	порадити	кому? що?
показувати	показати	кому? що?

Вправа 25. Дайте відповіді на запитання

1. Куди студент повісив свою картину? (*ця стіна*)
2. Куди молодша сестра поклала книжки? (*своя шафа*)
3. Куди щойно заховалося сонце? (*хмара*)
4. Коли вони будуть складати екзамен з української? (*тиждень*)
5. Куди піднялися альпіністи? (*вершина гори*)
6. На кого схожий цей студент? (*батьки*)

Вправа 26. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

1. Про кого ця книжка? (*відомий французький поет Поль Верлен*).
2. Про що можна прочитати в газеті “Спорт”? (*хокей, футбол, теніс*).
3. Про що стаття цього відомого журналіста? (*історія науки*).
4. Про що вони дізналися на занятті? (*історія України*).
5. Про що цей фільм? (*любов і дружба*).
6. Про кого ця передача? (*перший український конструктор літаків І. Сікорський*).
7. Про кого ця книжка? (*художник Марк Шагал*).
8. Про що ця пісня? (*сонце, море, літо, дружба*).
9. Про що вам розповідали друзі? (*екзамени, заліки, канікули*).
10. Про кого ви говорили на уроці? (*національні герої*).
11. Про що розказували студенти? (*екскурсія на Закарпаття*).

Національний університет
водного господарства
та природокористування

КЛИЧНИЙ ВІДМІНОК

cas Vocatif

The Vocative Case

Вживається – при звертанні до людини чи персоніфікованої особи (*en s'adressant à une personne ou bien à un objet personifié / it is used to address to a person or to a personified object*)

Друзе, де мої зошити?

Батьківчино моя, ти у мене єдина!

Іменники чоловічого і жіночого роду, які закінчуються на -а	→о	Катерина – Катерино Микола – Миколо школа – школо дружина – дружино мама – мамо, мати
Іменники чоловічого і жіночого роду, які закінчуються на -я	→е	Леся – Лесе Ілля – Ілле земля – земле пісня – пісне
Іменники жіночого роду -я після голосного чи апострофа	→є	Софія – Софіє Марія – Маріє мрія – мріє сім'я – сім'є
Пестливі імена на -я	→ю	Орися – Орисю Галя – Галю Маруся – Марусю бабуся – бабусю доня – доню
Іменники жіночого роду на -а , перед якими є шиплячий (-ж, -ч, -щ, -ш)	→е	душа – душе площа – площе
Іменники чоловічого роду, які закінчуються на -а, -я або приголосну (г→ж) (к→ч)	→е	Ярослав – Ярославє Іван – Іване Київ – Києве Львів – Львовє Бог – Боже козак – козаче
Іменники із суфіксами -к, -ок, -ик, -ко	→у	Марк – Марку керівник – керівнику але: парубок – парубку
Особові іменники чоловічого роду на -г, -к, -х	→у	Генріх – Генріху Олег – Олегу, Олеже
Запозичені іменники чоловічого роду на -г, -к, -х	→у	філолог – філологу маркетолог – маркетологу хірург – хірургу
Деякі іменники чоловічого	→у	син – сину

роду (в основному, одно або двоскладові)		дідо – діду тато – тату
Іменники чоловічого роду, які закінчуються на -ій або м'який приголосний	→ю	Андрій – Андрію Ігор – Ігорю секретар – секретарю лікар – лікарю дідусь – дідусю вчитель – вчителю іноземець – іноземцю
Іменники на -ець → (ч)е	→е	хлопець – хлопче
Іменники середнього роду на -е не змінюються		поле – поле море – море
Іменники на шиплячий, крім -ж, -р	→у	викладач – викладачу глядач – глядачу
Усі іменники по батькові для чоловіків	→у	Петович – Петровичу Максимович – Максимовичу
Іменники жіночого роду, які не закінчуються на -а, -я	→е	Любов – Любове ніч – noche

Вправа 1. Напишіть правильно речення зі звертаннями

1. (Мама), де мій сніданок?
2. (Володимир), куди ти ходив?
3. (Наталя), де твоя аудиторія?
4. (Тарас), де наш декан?
5. (Подруга), де твій телефон?
6. (Юрій), де Галя?
7. (Брат), допоможи мені вибрати подарунок.
8. (Друг), дай мені свій зошит.
9. (Андрій), напиши правильно це речення.
10. (Анастасія), прочитай цей текст.

Вправа 2. Прочитайте

Іван – Іване	Наталка – Наталко	Джон – Джоне
Ганна – Ганно	Майкл – Майкле	Оксана – Оксано
Михайло – Михайле	Марта – Марто	Нідаль – Нідалю
брат – брате	дівчина – дівчино	друг – друже
сестра – сестро	батько – батьку	Єва – Єво
син – сину	Каміла – Каміло	лікар – лікарю
Івона – Івоно	Алі – Алі	Франка – Франко
Мамаду – Мамаду	Ніна – Ніно	Педро – Педро
Тамара – Тамаро	Ахмед – Ахмеде	Олена – Олено
Зіад – Зіаде	Ірина – Ірино	Микола – Миколо
подруга – подруго		Олег – Олеже
Петро Іванович – Петре Івановичу		Ігор – Ігорю
Марія Іванівна – Маріє Іванівно		

Множина

Називний відм. **Кличний відм.**

брати	брати
учителі	учителі
товариші	товариші
дочки	дочки
жінки	жінки
робітниці	робітниці

але: пани – панове

Вправа 3. Виконайте вправу за зразком, використовуючи кличний відмінок

Зразок: Доброго дня, Ганно Іванівно

Доброго дня, Богдане

Марта; Марія; Степан, Дмитро; Олена, Галина; Іван Іванович, Галина Василівна; Ясин, Юзра; Маріель, Нідаль; Еміль, Каміла; Петро, Сергій

Зразок: Дозвольте зайти, Галино Петрівно.

Заходьте, Богдане

Марина Петрівна, Нідаль; Ірина Іванівна, Марта; Марія, Олеся; Олесь, Юрій; Олександр, Степан; Андрій, Сергій; Лая, Алі; Євген, Наджиб.

Зразок: Ідіть до дошки, (Богдан)

Ідіть до дошки, Богдане

Ідіть до дошки, ... (Наджиб). Сідайте, ... (Марта). Заходьте, ... (Софія). Пишіть на дошці, ... (Євген). Читайте урок, ... (Ольга). Чому ви запізнались, ... (Юрій). Дозвольте увійти, ... (Олександр Петрович). Відповідайте, ... (Олег).

Зразок: Шановні (викладач)

Шановні викладачі

Шановні (друг, лікар, батько, брат, студент, товариш, викладач).

Вправа 4. Напишіть правильно звертання

Василь	Ольга
Сергій	Лариса
Олег	Наталія
Каміл	Марія
Назар	Оксана
Євген	Тетяна
Руслан Ігорович	Людмила Миколаївна
Євгеній Валерійович	Ірина Володимирівна
Василь Якович	Анна Борисівна
Тарас Григорович	Злата

РОДОВИЙ ВІДМІНОК *cas Génétif* *The Genitive Case*

Кого? (*Qui? Whom?*) Чого? (*Quoi? What?*)
Куди? (*Où? Where?*) Звідки? (*D'où? From where?*)

Вживається:

– для позначення приналежності (*pour marquer la possession / to indicate the possession*)

Чия це сумка? – Це сумка мого брата.

– у негативних висловлюваннях (*dans des phrases négatives / in the negative phrase*)

Тут немає іноземців. – Кого тут немає?

Він не має сумки. – Чого він не має?

– з числівниками від 5 до 20 і зі словами **багато, мало, декілька, досить, менше, більше, трохи, безліч, скільки:**

Тут є декілька студентів. – Скільки студентів є тут?

– для позначення руху після прийменників: до, з (із, зі), від (*après les prépositions à, de / to indicate the direction after prepositions: to, from*):

Куди вона йде? – Вона йде до університету.

Звідки вона повертається? – Вона повертається з університету.

– після прийменників без, біля, для, крім, після, замість, навпроти, недалеко/далеко від, під час, до ≠ після (*après les prépositions sans, près de, pour, sauf, après, au lieu de, en face de, non loin / loin de, pendant, jusqu'à / after prepositions without, near, for, except, after, instead, in front of, near / far from, during, until ≠ after*)

Ми будемо читати після вечері. – Коли ви будете читати?

– для позначення частини від цілого (*pour marquer une partie de tout entier / to denote a part of the whole*)

Ми хочемо купити масла.

		однина	множина
чол.рід	істоти		
	- приг.	брат – брата	брати – братів
	- ець	хлопець – хлопця	хлопці – хлопців
	неістоти		
	- приг.	сік – соку	соки – соків
		стіл – стола	столи – столів
	- ь	готель - готелю	готелі – готелів
		місяць – місяця	місяці – місяців
	але:	ранок – ранку	ранки – ранків

		день – дня	дні –днів
		вечір – вечора	вечори – вечорів
жін.рід	- а	студентка – студентки	студентки – студенток
		стіна – стіни	стіни –стін
		книжка – кніжки	книжкí – книжок
		передача – передачі	передачі – передач
		площа – площі	площі –площ
		картина – картини	картини – картин
	- я	надія – надії	надії – надій
		аудиторія – аудиторії	аудиторії – аудиторій
		рукавиця – рукавиці	рукавиці – рукавиць
	- 'я	сім'я – сім'ї	сім'ї – сімей
	але	тінь – тіні	тіні – тіней
		мати – матері	матері – матерів
		дитина – дитини	діти – дітей
		дівчина – дівчини	дівчата – дівчат
		людина – людини	люди – людей
		ніч – ночі	ночі – ночей
сер.рід	- о	чудо – чуда = небо – неба	чудес небес
		місто – міста	міста – міст
	- е	місце – місця	місця – місць
		поле – поля	поля – полів
	- я	питання – питання	питання – питань
		життя – життя	
		орля – орля	орлята – орлят
		ім'я – імені	імена – імен

Зверніть увагу на закінчення родового відмінка однини іменників чоловічого роду!

<u>А-Я</u>	<u>У-Ю</u>
Власні імена, імена осіб, та прізвища: <i>професора, лікаря, Дмитра, Франка</i>	Збірні поняття : <i>парку, капіталу, світу, колективу, тексту, ансамблю</i>
Одиничні предмети: <i>словника, олівця, підручника, стола</i>	Назви матеріалу, речовини: <i>соку, чаю, цукру, меду.</i> але: <i>хліба, м'яса</i>
Міри довжини, ваги, часу:	Абстрактні поняття:

<i>грама, метра, процента, місяця, року, тижня, четверга</i>	<i>способу, стану, процесу, розвитку, засобу</i>
Назви дерев, тварин: <i>вовка, kota, лева, дуба</i>	Установи, будівлі: <i>банку, театру, університету, музею, будинку, магазину, палацу</i>
Грошові знаки: <i>фунта стерлінгів, долара</i>	Явища природи: <i>снігу, граду, вітру, дощу</i>
Назви деталей і машин: <i>комп'ютера, мотора, телевізора</i>	Назви почуттів: <i>гніву, болю, жалю</i>
Терміни: <i>атома, конуса, сектора, відмінка. але: виду, роду, методу, складу, способу</i>	Назви танців, ігор: <i>вальсу, баскетболу, хокею, танцю</i>
Назви міст: <i>Києва, Лондона, Львова</i>	Назви країн, областей, річок: <i>Рейну, Дунаю, Китаю, Ірану, Кавказу</i>

Чоловічий рід

стіл (столи)

Ми бачимо (*що?* + *Зн. в.*) стіл (столи)

Ми не бачимо (*чого?* + *Р. в.*) стола (столів)

студент (студенти)

Я бачу (*кого?* + *Зн. в.*) студента (студентів).

Я не бачу (*кого?* + *Р. в.*) студента (студентів).

Жіночий рід

сумка (сумки)

Я бачила (*що?* + *Зн. в.*) сумку (сумки).

Я не бачила (*чого?* + *Р. в.*) сумки (сумок).

студентка (студентки)

Я бачу (*кого?* + *Зн. в.*) студентку (студенток).

Я не бачу (*кого?* + *Р. в.*) студентки (студенток).

Середній рід

вікно (вікна)

Я бачу (*що?* + *Зн. в.*) вікно (вікна).

Я не бачу (*чого?* + *Р. в.*) вікна (вікон).

Вправа 1. Закінчіть речення

Тут немає ...

1. журнал (журнали), зошит (зошити), комп'ютер (комп'ютери), стіл (столи), телевізор (телевізори), викладач (викладачі), студент (студенти), декан, брат (брати), собака, тато, олівець (олівці);

2. кава, машина (машини), книжка (книжки), лікарня (лікарні), аптека (аптеки), бібліотека (бібліотеки), викладачка, дівчина (дівчата), сестра (сестри), мама, бабуся, студентка (студентки), вулиця (вулиці);

3. місце (місця), вікно (вікна), місто (міста), море (моря), кошеня, речення, озеро.

Вправа 2. Напишіть за зразком

Зразок: Він має (ручка). Він має ручку.

Він не має ручки.

1. Мій друг завтра має (заняття).
2. Вони сьогодні печуть (хліб).
3. Ви вже написали (вправа).
4. Я бачив (декан).
5. Він має багато (гроші).
6. Юрко має (мрія).
7. Цей диктор має (голос).
8. Ти маєш (робота).
9. Вони купили (автомобіль).
10. Вони мають (парасоля).
11. Ти купив (риба і м'ясо).
12. Студенти – іноземці пишуть (диктант).

Вправа 3. Порівняйте

Рівне та ваше рідне місто. Напишіть, що є у Рівному, але немає у вашому місті і навпаки.

Зразок: У Рівному є озеро, а у моєму місті немає озера.

Вправа 4. Допишіть закінчення (чол. р. однина)

Немає костюм -.....; супермаркет -.....; автобус -.....;
ресторан -.....; підручник -; урок -; олівець -
.....; інтерес -.....; гумор -.....; апельсин -.....;
мандарин -.....; лимонад -.....; акваріум -.....; вагон -
.....; стіл -.....; диван -.....; плащ -.....; обід -.....; друг
-.....; студент -.....; шофер -.....; брат -.....;
професор -.....; журналіст -.....; економіст -
.....; президент -.....; Георгій -.....;
дитина -.....; письменник -.....; будівельник -
.....; попугай -; розклад -.....; час -
.....; ранок -; місяць -; вечір -

Вправа 5. Допишіть закінчення (жін. р. однина)

Немає математика -.....; програма -.....; фабрика
-.....; лікарня -.....; аптека -.....; машина -.....;
картина -.....; лампа -.....; робота -.....; культура -
.....; гра -.....; дача -.....; кімната -.....; вишня -
.....; кухня -.....; станція -.....; екскурсія -
.....; професія -.....; сіль -.....; Марія -
.....; студентка -.....; сусідка -.....;

дівчинка -.....; дочка -.....; мати -.....; кішка -
.....; справа -.....; гривня -; художниця -
.....; відповідь -.....; шафа -.....

Вправа 6. Допишіть закінчення (*сер. р. однина*)

Немає одіяло -; маля -; озеро -
.....; слово -.....; місто -.....; село -.....;
завдання -.....; хлоп'я -; речення -.....;
ім'я -; запитання -; крісло -.....; дитя -

Вправа 7. Допишіть закінчення (*чол. р. множина*)

Немає університети -, музеї -....., санаторії -.....;
гаражі -....., поверхи -....., фестивалі -....., словники -.....;
роялі -.....; дощі -.....; портфелі -.....; будинки -;
телефони -.....; номери -.....; под'їзди -.....; входи -
.....; виходи -.....; долари -.....; журнали -.....; магазини -
.....; аеропорти -.....; мости -.....; проспекти -
.....; документи -.....; студенти -.....; професори -
.....; артисти -.....; коти -.....; батьки -; туристи
-.....; французи -.....; дипломати -;
брати -.....; друзі -.....; лікарі -.....; діти -
.....; люди -.....

Вправа 8. Допишіть закінчення (*жін. р. множина*)

Немає книги -.....; бібліотеки -.....; сторінки -
.....; касети -.....; поліклініки -.....; монети -
.....; букви -.....; програми -.....; фабрики -
.....; лікарні -.....; аптеки -.....; картини -.....;
лампи -.....; ігри -.....; кімнати -.....; візи -;
машини -.....; тітки -.....; помилки -.....; чашки -
.....; ручки -.....; консерваторії -.....; аудиторії -
.....; лекції -.....; території -.....; комедії
-.....; станції -.....; подруги -.....;
собаки -.....; кури -; флешки -.....;
бабусі -.....; дочки -.....; спортсменки -.....;
студентки -.....; дівчатка -.....; сестри -
.....; матері -.....; дочки -.....; артистки -
.....; художниці -.....

Вправа 9. Допишіть закінчення (*сер. р. множина*)

Немає одіяла -; міста -; місця -
.....; вікна -.....; яблука -.....; слова -.....;
озера -; яйця -; моря -; завдання -
.....; речення -.....; імена -; села -
.....

Вправа 10. Напишіть речення за зразком

Зразок: Ганна – сестра

У Ганни немає сестри.

Андрій – квартира, лікар – досвід, чоловік – щастя, Марк – друг, Тео – паспорт, піаніст – талант, Антон – віза, секретар – робота, бабуся – здоров'я, дівчина – кохання, Марія – комп'ютер, співак – голос, Марина – кішка.

Вправа 11. Складіть речення

1. Він (мати) (*сестра і брат*), а вона (не мати) (*сестра та брат*).
2. Вона (мати) (*журнал та зошит*), але вчора вона (не мати) (*журнал та зошит*).
3. Вони (мати) (*мама*), але (не мати) (*батько*).
4. Позавчора ви (купити) (*молоко та масло*), але (не купити) (*риба та м'ясо*).
5. Ви (мати) (*плащ*), але (не мати) (*парасоля*).
6. Він (мати) (*і фарби, і олівець*), а вона (не мати) (*ні фарби, ні олівець*).
7. Я (любити) (*і кава, і сік*), а ви (не любити) (*ні кава, ні сік*).
8. Він (їсти) (*і салат, і риба*), а вона (не їсти) (*ні салат, ні риба*).
9. Коли він хворий, він (пити) (*ліки*), а вона (не пити) (*ліки*).
10. Сьогодні у вас (бути) (*пара*), а післязавтра (не бути) (*пара*).

Вправа 12. Напишіть правильно речення, розкриваючи дужки

1. На стіні немає (*картини*).
2. Завтра не буде (*сніг*).
3. У неділю в обласному театрі не було..... (*місця*).
4. Тут немає (*квитки*).
5. В цьому старому будинку немає (*ліфт*).
6. Візьміть свій зошит, тут немає (*завдання і вправи*).
7. В Африці немає (*сніг*).
8. Мій старий друг повернувся вчора з (*Корея*).
9. В цьому підручнику немає (*словник і граматики*).
10. Ти купив нові окуляри від (*сонце*).
11. Це місто далеко від (*село*).
12. Наш будинок знаходиться біля (*ліс*).
13. Машина стоїть біля (*вхід*).
14. На вулиці немає (*люди*).
15. В зоопарку немає (*слони*).
16. В магазині немає (*сім-карта*).
17. У лютому не було (*морозів*).
18. Бажаю вам (*щастя і здоров'я*).
19. Сьогодні немає (*час*).
20. Завтра не буде (*лекція*).
21. Цей комп'ютер батько привіз з (*Японія*).
22. Діти прийшли зі (*школа*).
23. Туристи живуть в центрі, біля (*площа*).
24. Зараз три..... (*година*).

25. Ми вечеряємо о сьомій (година).
26. Цей філіал побудували чотири (рік) назад.
27. Чому там не було (шеф)?
28. Чому в рекламі немає (місто і телефон)?
29. Чому в домі немає (чай і кава)?
30. Скажіть, що будують навпроти (музей)?

Вправа 13. Напишіть за зразком

Зразок: Хто не має (квитки) до театру? У кого немає (квитки) до театру? (студенти)

Студенти не мають квитків до театру.

У студентів немає квитків до театру.

1. Хто не має (словники)? У кого немає (словники)? (студентка)
2. Хто не має (гроші)? У кого немає (гроші)? (діти)
3. Хто не має (друзі) у Рівному? У кого немає (друзів) тут? (іноземці)
4. Хто не має (час) сьогодні? У кого немає (час) сьогодні? (декан та викладачі)
5. Хто не має (біологія) зараз? У кого немає (біологія) зараз? (студенти)
6. Хто не має (сумка)? У кого немає (сумка)? (учень)

Вправа 14. Дайте відповіді на запитання

1. Чого немає на столі? (олівець, лінійка, ручка, книжка, зошит)
2. Чого не було в магазині? (молоко, сир, цукор, сіль, печиво)
3. Чого немає на вулиці? (велосипед, машина, автобус, тролейбус)
4. Чого немає у холодильнику? (йогурт, молоко, сир та яйця)
5. Чого не було у квартирі? (телефон, холодильник, ліжко, килим)
6. Кого не було вдома? (батьки)
7. Кого ти вчора тут не бачив? (друг)
8. Кого немає в аудиторії? (іноземці)

Вправа 15. Прочитайте

Скільки?	
багато	- грошей, людей, дітей;
мало	- студентів, хлопців, викладачів, чоловіків;
декілька	- подруг, дівчат, студенток;
трохи	- книжок, шкіл, аптек, доріг, вулиць;
більше	- столів, університетів, будинків;
менше	- вікон, крісел, морів, яблук, міст.

Вправа 16. Закінчіть речення

1. У мене багато ...	- брати, сестри, друзі, знайомі;
2. Вони подарували мені декілька ...	- книжки, зошити, ручки, олівці;
3. У Рівному є багато ...	- парки, магазини, театри, школи;
4. У нашому університеті є багато ...	- дівчата, хлопці, викладачі,

5. Вчора він купив декілька...	студенти;
6. У магазині я купив трохи ...	- газети, журнали; - картопля, цибуля, м'ясо, сир, рис, риба, масло, помідори;
7. У пляшці мало ...	- молоко, вода, олія, вино;
8. У вашій країні багато ...	- золото, нафта, газ, вугілля.

Вправа 17. Напишіть, скільки чого є у вашій кімнаті

У моїй кімнаті 3 (ліжко), 4 (стілець), 1 (стіл), 2 (вікно), 2 (лампа), 1 (холодильник), 2 (комп'ютер), 4 (фотографія), 3 (шафа), 4 (полиця), 4 (підручник), 4 (словник) і багато друзів.

Вправа 18. Прочитайте та запам'ятайте

жити бути	у (в) (у кого?) без (без кого?)	дядька, тітки, мами, тата, друга, друзів...
стояти чекати	біля (біля кого?) біля чого?)	вокзалу, пошти, аптеки, батьків, магазину, дошки, моря...
приготувати їсти	без (без чого?)	солі, цукру, олії, масла, хліба, молока, сиру ...
зробити купити	для (для кого?) для чого?)	друзів, подруг, сестер, братів, батьків, університету, школи

РОДОВИЙ ВІДМІНОК НА ПОЗНАЧЕННЯ НАПРЯМКУ РУХУ

Він іде в магазин (*Зн. в.*)

до магазину (*Р. в.*)

з магазину (*Р. в.*)

Вправа 19. Прочитайте та запам'ятайте

йти їхати летіти	до ≠ з (із, зі) (куди? ≠ звідки?)	Києва, Рівного, лікарні, магазину, театру, університету, гуртожитку...
	до ≠ від (куди? ≠ звідки?) до кого? ≠ від кого?)	брата, сестри, викладача, друга, подруги, лікаря, декана...

Вправа 20. Прочитайте та запам'ятайте

<i>Що? / Хто?</i> Це ...	<i>Де?</i> Я в ... (<i>М. в.</i>)	<i>Куди?</i> Я йду / їду в ... (<i>Зн. в.</i>)	<i>Куди? ≠ Звідки?</i> Я йду / їду до ≠ з / від ... (<i>Р. в.</i>)
друг			друга

університет	університеті	університет	університету
– школа лікарня поліклініка подруга	– школі лікарні поліклініці	– школу лікарню поліклініку	школи лікарні поліклініки подруги
– місто	– місті	– місто	міста

Вправа 21. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

1. Де ви були вчора? Куди ви ходили вчора? Звідки ви повернулися вчора? (*ресторан*)
2. Де студенти-іноземці зараз? Куди студенти-іноземці поїхали вранці? Звідки студенти-іноземці повернуться завтра? (*Київ*)
3. Де були твої брати? Куди твої брати їздили минулого року? Звідки твої брати повернулися минулого року? (*Україна*)
4. Де він жив раніше? Куди він поїде влітку? Звідки він приїхав? (*Африка*)
5. Де він купив квіти? Куди він ходив купувати квіти? Звідки він повернувся з квітами? (*магазин*)
6. Де ми були? Куди ми ходили? Звідки ми йдемо? (*на пари*)
7. Де були твої друзі? Куди вчора ходили твої друзі? Звідки повертаються твої друзі?
8. Де зараз твоя сестра? Куди твоя сестра йде зараз? Звідки твоя сестра повертається?
9. Де ти був дві години тому? Куди ти зараз підеш? Звідки ти повертаєшся?
10. Де були твої подруги минулого року? Куди твої подруги поїдуть цього року? Звідки вчора твої подруги повернулися?

Вправа 22. Заповніть пропуски, використовуючи прийменники: без, біля, для, крім, після, до, з, від

1. Батько іде ... (*місто*).
2. Твоя машина стоїть... (*університет*).
3. Вони люблять читати ... (*обід*).
4. Всі були ... (*сестра*).
5. Ми йдемо ... (*лікарня*).
6. Він не може малювати ... (*ручка*).
7. Це квіти ... (*мама*).
8. Ви йдете ... (*викладач*).
9. Студенти підуть ... (*театр*).
10. Він малює цю картину ... (*подруга*).

Назви континентів, країн, міст

Що?

Рівне
Київ
Львів
Харків
Тернопіль
Кабул
Сідней
Париж
Алжир
Афганістан
Китай
Африка
Польща
Австралія
Марокко
Монтевідео
Прага
Венеція
Франція

Звідки?

з Рівного
з Києва
зі Львова
з Харкова
з Тернополя
з Кабула
з Сіднея
з Парижа
з Алжиру
з Афганістану
з Китаю
з Африки
з Польщі
з Австралії
з Марокко
з Монтевідео
з Праги
з Венеції
з Франції

Не змінюється: кіно – з кіно
таксі – з таксі
Сомалі – з Сомалі

Вправа 23. Дайте відповіді, використовуючи слова в дужках

1. Звідки повернулися твої друзі? (*Львів*)
2. Звідки повернулися твої батьки? (*виставка*)
3. Звідки ідуть студенти-іноземці? (*екскурсія*)
4. Звідки повернулася твоя сестра? (*село*)
5. Звідки ви їдете? (*університет*)
6. Звідки вони ідуть? (*робота*)
7. Звідки приїдуть ваші батьки? (*подорож*)
8. Звідки повертається твій брат? (*Канада*)
9. Звідки йдуть ці новини? (*телевізор*)
10. Звідки дує вітер? (*схід*)

Вправа 24. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

1. Куди Ганна і Роман їздили вчора? (*сусіднє місто*)
Де вони були вчора?
Звідки вони повернулися пізно?
2. Куди ти їздив у минулому році? (*море*)
Де ти відпочивав улітку?
Звідки ти повернувся?

3. Куди студенти ходили вранці? (Національний університет, лекція)

Де вони були?

Звідки вони ідуть зараз?

4. Куди вчора ходила ваша група? (екскурсія, музей)

Де ви були вчора?

Звідки ви повернулися пізно?

5. Куди студенти їздили минулого року? (велике підприємство)

Де вони були?

Звідки вони повернулися нещодавно?

Вправа 25. Доповніть речення, використовуючи прийменники після або через

1. (місяць) Я поїду у Львів _____.

2. (дощ) _____ було тепло.

3. (2, місяць) _____ у мене екзамен .

4. (робота) _____ вони часто відпочивають в саду.

5. (4, рік) _____ він закінчить університет.

6. (сніданок) _____ я пішов на роботу.

7. (екскурсія) _____ всі повернулися в гуртожиток.

Вправа 26. Доповніть речення, використовуючи іменники в дужках

1. Мій друг сидить біля _____ (вікно).

2. Викладач стоїть біля _____ (дошка).

3. (Київ, Рівне) Від _____ до _____ ми їхали машиною.

4. (Море, квартира) Від _____ до _____ треба іти декілька хвилин.

5. Гуртожиток знаходиться недалеко від _____ (університет).

6. Я живу біля _____ (море).

7. Мартин стоїть біля _____ (дошка).

8. Посеред _____ (кімната) стоїть стіл.

9. Він прийшов на заняття без _____ (ручка).

10. Сьогодні можна гуляти без _____ (пальто).

11. Я завжди купляю квіти для _____ (мама і сестра).

12. Вчора я купив светр для _____ (брат).

Вправа 27. Закінчіть речення

1. Це Рівне. Я живу в Рівному. Я приїхав в _____. Я повернувся з _____.

2. Це університет. Я вчусь в _____. Я іду в _____ . Я прийшов з _____.

3. Це гуртожиток. Я живу в _____. Я іду в _____. Я повернувся з _____.

4. Це театр. Я працюю в _____. Я іду в _____. Я прийшов з _____.

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ІМЕННИКІВ З ЧИСЛІВНИКАМИ

Називний відмінок	Знахідний відмінок	Родовий відмінок
	<i>від 2 до 4</i>	<i>від 5 і більше</i>
брат	у мене два брати	у мене п'ять братів
сестра	у мене три сестри	у мене шість сестер
вікно	у мене чотири вікна	у мене сім вікон
копійка, гривня	у мене 2, 3, 4 (дві, три, чотири) копійки, гривні	у мене 20, 30, ... копійок, гривень
грам, кілограм	у мене 2, 3, 4 (два, три, чотири) грами, кілограми	у мене 20, 30, ... грамів, кілограмів
метр	у мене 2, 3, 4 (два, три, чотири) метри	у мене 20, 30, ... метрів

Вправа 28. Заповніть таблицю

	<i>2, 3, 4</i>	<i>5-20</i>
національний університет водного господарства та природокористування І СТІЛ чоловік жінка син дівчина університет заняття група книжка країна кімната вікно пара місто яблуко	СТОЛИ ...	СТОЛІВ ...

Вправа 29. Утворіть словосполучення

– Один літр, грам, кілограм – (0,5) пів-, половина – (1,5) півтора (+ чоловічий та середній рід) / півтори (+ жіночий рід) – 2, 3, 4 літри, грами, кілограми – 5 – 20 літрів, грамів, кілограмів	пакет, пляшка, мішок, банка, пачка, коробка, порція, шматок, молоко, цукор, картопля, огірок, огірки, яблуко, яблука, цукерки, хліб, вода, сірники, макарони, м'ясо, сік, піца, олія, торт, мука, рис, морква, банани, банан, ковбаса, цибуля
--	---

Вправа 30. Складіть діалоги

1. *Магазин, овочевий відділ:* 4 (кілограм, картопля), 1 (капуста), півкілограма (цибуля, буряк та морква).

– Скажіть, будь ласка, у вас є капуста, морква, буряк, картопля та цибуля?

- Так, звичайно є.
- Дайте мені 4 кілограми картоплі, 1 капусту, півкілограма цибулі, буряка та моркви.
- Будь ласка. З вас сорок вісім гривень шістдесят копійок.

2. *Фруктовий відділ*: 2 (кілограм, яблука), 1 (кілограм, банани), 4 (лимон), 7 (апельсини); 103 (гривні).

3. *Кондитерський відділ*: 2 (кілограм, цукерки), півкілограма (печиво), 10 (кекси); 98 (гривні).

4. *Хлібний відділ*: 1 батон, 2 (чорний хліб), 5 (булочка); 72 (гривня), 62 (копійка).

5. *Молочний відділ*: 2 (пакет, молоко), 0,5 (кілограм, сир), 1 (пачка, масло); 145 (гривня), 36 (копійка).

6. *Відділ господарських товарів*: 1 (пачка, пральний порошок), 2 (банка, шампунь), 3 (мило); 370 (гривня).

7. *Відділ одягу*: 2 (футболка), 5 (пара, шкарпетки); 644 (гривня).

8. *Відділ посуду*: 6 (виделка, ложка та ніж), 6 (чашка), 2 (каструля); 1057 (гривня).

Котра година?

02.00 – друга година ночі

14.00 – друга година дня

07.00 – сьома година ранку

19.00 – сьома година вечора

1 – одна хвилина

2 – дві хвилини

3 – три хвилини

4 – чотири хвилини

5, 6, 7 – п'ять, шість, сім хвилин

01.00 – перша

01.15 – чверть на другу

01.30 – пів на другу

01.45 – за чверть друга

02.00 – друга

Котра година?

01.01 – одна хвилина на другу.

01.02 – дві хвилини на другу.

- 01.05 – п'ять хвилин на другу.
 01.25 – двадцять п'ять хвилин на другу.
 01.48 – за дванадцять хвилин друга.
 01.55 – за п'ять хвилин друга.
 01.56 – за чотири хвилини друга.
 10.47 – десята година сорок сім хвилин.

О котрій годині?

- 01.00 – о першій годині.
 10.00 – о десятій годині.
 10.25 – о десятій годині двадцять п'ять хвилин.
 01.15 – о чверть на другу.
 01.30 – о пів на другу.
 01.45 – о першій годині сорок п'ять хвилин.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

РОДОВИЙ ВІДМІННОК. ПРИКМЕТНИКИ

cas Génétif. Adjectifs

The Genitive Case. Adjectives

	Н. в. <i>який? яка? яке? які?</i>	Р. в. <i>якого? якої? якого? яких?</i>
Ч. р	-ий (-і) чорний стіл (чорні столи) розумний чоловік (розумні чоловіки) -ій (-і) синій піджак (сині піджаки) мужній хлопець (мужні хлопці)	-ого (-их) чорного стола (чорних столів) розумного чоловіка (розумних чоловіків) -ього (-іх) синього піджака (синіх піджаків) мужнього хлопця (мужніх хлопців)
Ж. р.	-а (-і) чорна дошка (чорні дошки) розумна жінка (розумні жінки) -я (-і) синя куртка (сині куртки) мужня дівчина (мужні дівчата)	-ої (-их) чорної дошки (чорних дошок) розумної жінки (розумних жінок) -ої (-іх) синьої куртки (синіх курток) мужньої дівчини (мужніх дівчат)
С. р.	-е (-і) чорне око (чорні очі) -є (-і) синє море (сині моря)	-ого (-их) чорного ока (чорних очей) -ього(-іх) синього моря (синіх морів)

- Вчора в університеті були іноземні гості. – **Н. в.**
Вчора в університеті не було іноземних гостей. – **Р. в.**
Сьогодні в університеті є іноземні гості. – **Н. в.**
Сьогодні в університеті немає іноземних гостей. – **Р. в.**
Завтра в університеті будуть іноземні гості. – **Н. в.**
Завтра в університеті не буде іноземних гостей. – **Р. в.**

Вправа 1. Напишіть речення, розкриваючи дужки

- А.** 1. У нього немає (*старший брат*).
2. У мене немає (*новий телефон*).
3. Тут немає (*іноземець*).
4. Вчора не було (*художній фільм*).
5. У цьому місті немає (*Національна академія*).
6. Вона була там (*минулий вівторок*).
7. Ви не маєте (*новий комп'ютер*).
8. Він не має (*золотий годинник*).
9. Сьогодні не було (*мій друг*).
10. У них немає (*великий будинок*).
Б. 1. У неї не було (*остання пара*).
2. Ви не мали (*велика квартира*).
3. У нас не буде (*перша пара*).
4. У магазині не було (*свіжа риба*).
5. Я не маю (*шкіряна куртка*).
6. У вас не було (*велика машина*).
7. Він не мав (*цікава робота*).
8. Це фарби (*молодша сестра*).
9. У тебе немає (*велика сім'я*).
10. Там лежить одяг (*старша дочка*).
В. 1. У магазині немає (*свіжий фрукт*).
2. Він не має (*зимове пальто*).
3. Тут не було (*велике озеро*).
4. У неї не буде (*легке життя*).
5. Ми не маємо (*вільне місце*).
6. Це центр (*велике місто*).
7. Тут немає (*мале село*).
8. У відділі немає (*велике вікно*).
9. У нашій кімнаті немає (*прямокутний стіл*).
10. Це окраїна (*наше місто*).
Г. 1. У аудиторії не було (*іноземні студенти*).
2. Я не маю (*молодші брати та сестри*).
3. У неї не було (*іноземні друзі*).
4. У тебе немає (*теплі штани*).
5. У парку немає (*малі діти*).
6. На стінах немає (*гарні картини*).
7. На занятті не було (*мої студенти*).

8. Ви не маєте (*вихідні дні*).
9. У нашому місті немає (*великий зоопарк*).
10. Він не має (*ширий друг*).

Вправа 2. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

1. Чий це кімнати? (*іноземні студенти*)
2. Чия це сумка? (*ця дівчина*)
3. Чия то парасоля? (*красива жінка*)
4. Чий це торт? (*молодший брат*)
5. Чий це телефони? (*іноземні гості*)
6. Чие це місце? (*старий чоловік*)
7. Чия це фотографія? (*мала дитина*)
8. Чий це ноутбук? (*новий викладач*)
9. Чий сумки висять на кріслах? (*наші друзі*)
10. Чия машина стоїть біля дверей? (*старша сестра*)

Вправа 3. Складіть речення зі словами, поставивши їх у родовому відмінку

- багато (*нові будинки*)
 мало (*широкі вулиці*)
 декілька (*чисті зошити*)
 скільки (*українські книжки*)
 багато (*французькі фільми*)
 чимало (*українські друзі*)
 мало (*вільний час*)
 кілька (*червоні яблука*)

Вправа 4. Прочитайте та запам'ятайте

Час (коли?)

Під час – заняття / занять, канікул, перерви ...

Після – зустрічі, фільму...

До – сніданку, обіду, вечері ...

Протягом – години, дня, місяця, року ...

З ... до – з понеділка до суботи, з десятої години ранку до п'ятнадцятої години дня

Минулого, цього, наступного – понеділка, вівторка, четверга, тижня, місяця, року, століття, літа.

Минулої, цієї, наступної – середи, п'ятниці, суботи, неділі, весни, осені, зими.

Вправа 5. Напишіть правильно

1. Улітку ми будемо відпочивати (*липень, серпень*).
2. Я був на парах (*ранок, вечір*).
3. Навчальний рік триває (*вересень, липень*).
4. Щодня ми займаємося (*9 година, ранок; 13 година*).

5. Цей магазин працює (10 година, ранок; 19 година, вечір).
 6. Після занять я обідаю й відпочиваю (15 година, 17 година).
 7. Кожної неділі він грає футбол (16 година, 18 година).
 7. Діти мали канікули (31. 12 – 18. 01).

ДАТА

1. Котре сьогодні число?

- Сьогодні перше березня, друге липня, шосте серпня...
- Шостого квітня.
- Сьогодні перше вересня.
- Я народився першого вересня тисяча дев'ятсот дев'яносто

шостого року (01.09.1996)

Вправа 6. Використовуючи таблицю, напишіть дату народження усіх членів вашої сім'ї

Перше	першого	
Друге	другого	
Третє	третього	
Четверте	четвертого	
П'яте	п'ятого	січня (січень)
Шосте	шостого	лютого (лютий)
Сьоме	сьомого	березня (березень)
Восьме	восьмого	квітня (квітень)
Дев'яте	дев'ятого	травня (травень)
Десяте	десятого	червня (червень)
Одинадцять	одинадцятого	липня (липень)
Дванадцять	дванадцятого	серпня (серпень)
Тринадцять	тринадцятого	вересня (вересень)
Чотирнадцять	чотирнадцятого	жовтня (жовтень)
П'ятнадцять	п'ятнадцятого	листопада (листопад)
Шістнадцять	шістнадцятого	грудня (грудень)
Сімнадцять	сімнадцятого	
Вісімнадцять	вісімнадцятого	
Дев'ятнадцять	дев'ятнадцятого	
Двадцять	двадцятого	
Двадцять перше ...	двадцять першого ...	
Тридцять	тридцятого	
Тридцять перше	тридцять першого	

РОДОВИЙ ВІДМІНОК. ЗАЙМЕННИКИ

cas Génétif. Pronoms

The Genitive Case. Pronouns

Особові <i>personnels</i> <i>personal</i>	Присвійні <i>possessifs</i> <i>possessive</i>
<i>Н. в. (хто?)</i> <i>Р. в. (кого?) = 3н.в.</i>	<i>Н. в. (чий? чий? чия? чий?)</i> <i>Р. в. (чийого? чийого? чийого?)</i>

Національний університет
водного господарства
та природокористування

я – мене ти – тебе він – його, нього вона – її, неї воно – його, нього ми – нас ви – вас вони – їх, них	мій (твій) – мого (твого) моє (твоє) – мого (твого) моя (твоя) – моєї (твоєї) мої (твої) – моїх (твоїх) його – його її – її наш (ваш) – нашого (вашого) наше (ваше) – нашого (вашого) наша (ваша) – нашої (вашої) наші (ваші) – наших (ваших) їхній – їхнього їхнє – їхнього їхня – їхньої їхні – їхніх свій – свого своя – своєї своє – свого свої – своїх
Питальні <i>Interrogatifs</i> <i>interrogative</i> Н. в. – Р. в.	Вказівні <i>démonstratifs</i> <i>demonstrative</i> Н. в. (який? яке? яка? які?) – Р. в. (якого? якої? яких?)
Хто? – кого? Що? – чого?	той – того те – того та – тої ті – тих
Який? – якого? Яке? – якого? Яка? – якої? Які? – яких?	цей – цього це – цього ця – цієї ці – цих
Чий? Чие? – чийого? Чия? – чиеї? Чиї? – чиїх?	
Котрий? – котрого? Котре? – котрого? Котра? – котрої? Котрі? – котрих?	

Прочитайте

Хто? – (у) кого?	
я – (у) мене	ми – (у) нас
ти – (у) тебе	ви – (у) вас
він – (у) нього	вони – (у) них
вона – (у) неї	
воно – (у) нього	

Вправа 1. Прочитайте

- Чий це олівець? – Це олівець мого друга.
- Чия це кімната? – Це кімната моєї подруги.
- Чиє це крісло? – Це крісло матері .
- Чії батьки живуть у Рівному? – У Рівному живуть батьки Сергія і Наталі.

Национальний університет
водного господарства
та природокористування
Хто?
викладач

декан
ректор
староста
урок
підручник
викладач

Який? (Чого?)

університету
української мови
хімії
фізики
біології
факультету
університету
групи
української мови
-//-
-//-

Вправа 2. Поставте запитання за зразком

Зразок: Це книжка твого сусіда.

Чия це книжка?

1. Це кімната мого старшого брата. _____?
2. Це машина нашого нового лікаря. _____?
3. Це аудиторії нашого факультету. _____?
4. Це газета нашої групи. _____?
5. Це лабораторія нашого професора. _____?
6. Це альбом мого друга. _____?
7. Це стадіон нашого університету. _____?
8. Це поверх іноземних гостей. _____?
9. Це диски моїх сусідів. _____?
10. Це камера моєї старшої сестри. _____?

Вправа 3. Закінчіть речення

Зразок: Ручка лежала в пеналі. Я взяв її з пеналу.

1. Крісло стояло в аудиторії. Я приніс
2. Це фото висіло на стіні. Він зняв

3. Документи були у папці. Хто взяв ... ?
4. Квіти були у вазі. Він вийняв
5. Нове плаття висіло у шафі. Я взяла
6. Сьогоднішня газета лежала на столі. Хто взяв ... ?
7. У цьому тексті багато невідомих слів. Випишіть
8. Твої речі були на дивані. Він забрав
9. Наш одяг лежав у шафі. Ми взяли ...
10. Сумка була на підлозі. Я підняв ...

Вправа 4. Дайте відповіді, використовуючи слова в дужках

Зразок: Чий це підручник? (студент)

Це підручник студента.

1. Чия це кімната? (*ці хлопці*)
2. Чії це книги? (*наші студенти*)
3. Чие це яблуко? (*моя молодша сестра*)
4. Чия машина стоїть біля будинку? (*цей викладач*)
5. Чий собака на подвір'ї? (*той сусід*)
6. Чий телефон лежить на столі? (*мій брат*)
7. Чії друзі співають пісні? (*сестра*)
8. Чий син чекає в коридорі? (*лікар*)

Вправа 5. Напишіть правильно речення, розкриваючи дужки

1. Вона купила книжку для (*я*).
2. Ми написали цей лист без (*ви*).
3. Я прокинулася вчора після (*вона*).
4. Я стою біля (*вони*).
5. Ми не йдемо до (*вона*).
6. Він вже повернувся від (*вона*).
7. Ти купив ці квіти для (*вони*).
8. Вони зробили це фото для (*я*).
9. Я піду лише після (*ви*).
10. Почекай на мене, я іду до (*ти*).

Вправа 6. Напишіть відповіді, використовуючи слова в дужках

1. Кого зараз немає на парі? (*мій друг*)
2. Кого сьогодні не було на екзамені? (*твоя сусідка*)
3. Кого завтра не буде в університеті? (*ці студенти*)
5. Кого немає в коридорі? (*наша викладачка*)
6. Кого не було в деканаті? (*наш декан*)
7. Кого не буде на змаганнях? (*мої батьки*).
8. Кого не було позавчора на стадіоні? (*наша команда*)

Вправа 7. Напишіть правильно речення

	<i>Знахідний відмінок</i>	<i>Родовий відмінок</i>
1. Ви уважно слухаєте	(лекція) (запитання) (пояснення) (відповіді)	(наша викладачка) (твої друзі) (ваш декан) (наші студенти)
2. Нам подобаються	(картини) (пісні) (страви)	(цей відомий художник) (ваша країна) (її країна)
3. Я бачила	(будинок) (консул) (номери)	(ваші сусіди) (твоя країна) (цей готель)
4. Вони знають	(історія) (закінчення) (батьки) (чоловік)	(своя країна) (цей цікавий фільм) (мої студентки) (наша сусідка)

Вправа 8. Напишіть правильно запитання та дайте відповідь

1. Ти пам'ятаєш прізвище (*цей викладач / ця викладачка, цей студент / ця студентка*)?
2. А вона не пам'ятає назви (*той фільм, та вистава, ті книжки*)?
3. Ти бачив батьків (*цей хлопчик / ця дівчинка, ці діти*)?
4. Вона читала листи (*той письменник, цей хлопець, та дитина*)?
5. Хто автор (*ця розповідь, цей бестселлер*)?
6. Ти знаєш назву (*це місто, ця країна, ця столиця*)?
7. Вона бачила роботи (*цей скульптор / ці художники*)?
8. Ви пам'ятаєте фільми (*цей режисер*)?

Вправа 9. Напишіть

Що можна купити? (хліб, ковбаса, молоко, газета, білети, книга, будинок, журнал, місяць)

Що можна прочитати? (текст, розповідь, інформація, оголошення, вірш, розклад, повідомлення, спектакль, казка)

Що можна розбити? (ваза, посуда, стакан, спорт, чашка, тарілка, ніж)

Вправа 10. Прочитайте тексти

Розповідь Жан-Еміля

Мене звати Жан-Еміль. Я іноземний студент і вперше у вашій країні і у вашому місті. Я приїхав з (Нігерія). Я навчаюся у Національному університеті водного господарства та природокористування. Наш університет знаходиться на вулиці Соборній у центрі (місто). Біля (університет) я побачив великий і доглянутий парк.

Я живу у Рівному з (серпень, минулий рік), а мій друг живе тут лише 5 (тиждень), тому я йому часто допомагаю. Ми живемо в гуртожитку недалеко від (університет) і кожного дня ми ходимо пішки на заняття до (університет)

і пішки повертаємося до (гуртожиток). Дорога займає у нас приблизно 10 (хвилина). Наші заняття починаються о восьмій годині тридцять хвилин. Кожного (день) ми маємо дві або три (пара). Після (пара) ми обідаємо, а потім або відпочиваємо, або гуляємо, або телефонуємо батькам.

У нас є свій деканат. Він знаходиться на четвертому поверсі (центральний корпус). Там завжди багато (іноземні студенти).

Вправа 11. Дайте відповіді на запитання

- 1) Хто навчається у Національному університеті?
- 2) З якої країни приїхав Жан-Еміль?
- 3) Де знаходиться вулиця Соборна?
- 4) Біля чого знаходиться парк?
- 5) Скільки часу Жан-Еміль та його друг живуть у Рівному?
- 6) Як вони добираються до університету?
- 7) Скільки пар Жан-Еміль має кожного дня?
- 8) Де знаходиться деканат?
- 9) У деканаті завжди багато викладачів?

Розповідь Юзефа

Мене звати Юзеф. Мені 20 (рік). Я навчаюся на першому курсі (Національний університет). Я живу в Рівному майже 9 (місяць).

Коли я приїхав до цього красивого міста, тут не було ні (мої батьки, ні брати і сестри, ні друзі). Не було тут ні (яскраве сонця, ні тепле море). Зате я побачив тут багато (зелені парки, широкі вулиці і красиві площі). Мені сподобалося відпочивати біля (чудове озеро). У місті є багато (магазини, аптеки, школи). Зараз у мене є багато (українські друзі).

Мені подобається дивитися кіно. А вчора взяв квитки до (кінотеатр) "Україна". Я дивився американський фільм. Його перекладали українською мовою. Я майже все розумів.

Дивитися фільми – це гарна практика для мови. Після фільму я повернувся до (гуртожиток).

Напишіть запитання до тексту

Вправа 12. Поставте слова в дужках у відповідному відмінку

Зразок: Вони слухали лекцію (їхній професор)

Вони слухали лекцію їхнього професора

1. Ми слухали лекцію ... (відомий критик).

Ми слухали розповідь ... (наш викладач).

Ми слухали доповідь ... (наша студентка).

2. Мені подобаються вірші ... (цей письменник).

Мені подобаються пісні ... (один молодий композитор).

Мені подобаються портрети ... (цей французький художник).

Мені подобаються нові фільми ... (відомий український режисер).

Вправа 13. Поставте слова в дужках у родовому відмінку

1. Майдан Незалежності знаходиться в центрі ... (*наше місто*).
2. Літом ми відпочивали на березі ... (*це озеро*).
3. Гості подивилися лабораторії ... (*Національний університет*).
4. Мені робив операцію головний лікар .. (*міська лікарня*).
5. Вона любить музику ... (*цей популярний композитор*).
6. Викладач показав студентам фотографії ... (*колишні студенти*).
7. Я вже прочитав статтю ... (*цей відомий професор*).
8. Студенти бачили концерт ... (*ці екстрадні артисти*).
9. Я прочитала біографію ... (*відомі люди*).
10. Ми гуляли вздовж ... (*ця довга тиха вулиця*).

Вправа 14. Дайте заперечні відповіді на запитання

1. У тебе є новий підручник?
2. У нашого викладача є сучасний українсько-французький словник?
3. У вашого студента є ця нова книжка?
4. У неї є ці зошити?
5. У тебе зараз є вільний час?
6. У них є зайві квитки?
7. У нашого друга є старша сестра?

Вправа 15. Дайте відповіді

1. У кого є новий підручник? (*ця студентка і цей студент*)
2. У кого є сьогоднішні газети? (*наш бібліотекар*)
3. У кого є квитки в обласний театр? (*наш сусід*)
4. У кого є новий автомобіль? (*мій друг Юрко*)
5. У кого є альбом для малювання? (*моя молодша сестра*)

Вправа 16. Запишіть речення. Поставте слова в дужках у родовому відмінку

Зразок: У кого ти був у неділю? (*свій український друг*)

У неділю я був у свого українського друга

1. У кого вони були в суботу? (*їхні шкільні товариші*)
2. У кого вчора був твій друг? (*наш професор*)
3. У кого ваша сестра була вчора? (*подруга*)
4. У кого вони взяли цю книжку? (*їхній викладач*)
5. У кого ви брали свіжі газети? (*продавець*)

Вправа 17. Поставте запитання до виділених слів

1. Це студенти *нашого Національного університету* .
2. Це речі *моєї старшої сестри*.
3. *У нас* хороші друзі.
4. Сьогодні не було *снігу*.
5. Я купив *кілька квитків*.
6. Він купив квіти *для своєї матері*.

7. Його друзі приїхали зі Львова.
8. Біля музею знаходиться академічний театр.

Вправа 18. Дайте відповіді, використовуючи слова в дужках

1. Який це артист? (цирк, театр, обласна філармонія)
2. Які це студенти? (Україна, В'єтнам, Японія).
3. Яке це заняття? (історія, інформатика, математика, фізика)
4. Який це вокзал? (Львів, Київ, Торонто, Мюнхен)
5. Яка це вулиця? (Шевченко, Бандера, Пулюй, Сікорський)

Вправа 19. Поставте слова в дужках у родовому відмінку і напишіть запитання

Зразок: Фотографії (друг)

Фотографії друга – Чиї це фотографії?

Журнал (викладач), запитання (матір), друзі (ці студенти), портрет (Олекса), розповіді (брати), чоловік (моя сестра), лист (старша дочка), окуляри (моя подруга).

Вправа 20. Доповніть речення, використовуючи займенники у родовому відмінку

1. Вони підуть в театр, якщо у них будуть квитки.
2. Його сестра вчиться в музичній школі, тому що у _____ сильний голос.
3. Ці студенти не підуть в театр. У _____ після завтра екзамен.
4. Де зараз твої друзі? Ми можемо піти в кіно без _____
5. Моя знайома зараз у Рівному. Вчора я отримав від _____ лист.
6. Юрій твій брат? Я бачив у _____ твою фотографію .
7. Її батьки живуть недалеко від неї, тому вона часто буває у _____.

Вправа 21. Доповніть речення, використовуючи слова в дужках

1. (*старий красивий будинок*) Магазин знаходиться біля _____.
2. (*тепле пальто*) Літом можна гуляти без _____.
3. (*синя спідниця*) У неї немає _____.
4. (*вільні аудиторії*) На поверсі не було _____.
5. (*хороший друг*) Він був у гостях в _____.
6. (*оперний театр*) У нашому красивому місті немає _____.
7. (*рідна матір*) Вона купила квіти для _____.
8. (*стара комедія*) В кінотеатрі сьогодні немає _____.
9. (*класична музика*) У мене немає _____.
10. (*вулиця Соборна*) Пам'ятник знаходиться недалеко від _____.
11. (*старша сестра*) Він отримав лист від _____.

Вправа 22. Напишіть речення, використовуючи слова в дужках

1. Не бери зошити без _____ . (*мій дозвіл*)
2. У вас немає _____ ? (*цей журнал*)
3. У _____ є годинник . (*ваш син*)

4. Скільки дітей у _____? (*наші сусіди*)
5. Біля _____ знаходиться парк (*наша консерваторія*)
6. Я отримав лист від _____. (*свої родичі*)
7. У _____ красиве волосся. (*твоя сестра*)
8. Я знайомий з сином _____. (*ваш друг*)
9. Я можу працювати без _____. (*ваша допомога*)

Вправа 23. Дайте відповіді на питання, використовуючи слова в дужках

Зразок: Де ти живеш? (біля, ця нова будівля)

Я живу біля цієї нової будівлі.

1. Чий портрет висить на стіні? (*великий український письменник*)
2. Чого у вас немає? (*цей, українсько – французький словник*)
3. На якому концерті ти був? (*відома українська група*)
4. У кого нове пальто? (*ця молода дівчина*)
5. Звідки він повернувся? (*центральний ринок*)
6. Чий це фотографії? (*моя матір і мій батько*)
7. Чого у вас немає? (*цей бестселлер*)

Вправа 24. Дайте відповіді на запитання за зразком

Зразок: (1, травень) – Яке сьогодні число? – Перше травня.

Коли ти був на концерті? – Першого травня.

(10, квітень) – Яке сьогодні число? – Коли ти був у кіно?

(5, червень) – Яке сьогодні число? – Коли він поїде на батьківщину?

(3, липень) – Яке сьогодні число? – Коли ми поїдемо на екскурсію?

(4, лютий) – Яке число буде післязавтра? – Коли у них день народження?

Вправа 25. Напишіть за зразком

Зразок: – Коли народився твій дідусь? (28, серпень, 1958 рік)

Мій дідусь народився двадцять восьмого серпня тисяча дев'яцот п'ятдесят восьмого року.

1. Коли народилася твоя мати?
2. Коли народився твій батько?
3. Коли народилася твоя сестра?
4. Коли ти народився?

Вправа 26. Доповніть речення, використовуючи займенники *наш, наше, наша* у різних відмінках

1. _____ дім знаходиться недалеко від лісу.
2. Біля _____ міста велике озеро.
3. В _____ університет приїхали іноземні артисти.
4. Вчора ми бачили _____ першого вчителя.
5. В _____ місті жив відомий композитор.
6. Біля _____ будинку росте високе дерево .
7. Ми любимо _____ країну.
8. У _____ країні багато визначних місць.

9. Я добре знаю історію _____ країни.
10. _____ пустеля знаходиться на півдні Африки.
11. Я думаю, що _____ країна прекрасна .
12. Ми любимо розказувати про _____ навчання.

Вправа 27. Напишіть за зразком

Зразок: Книжка лежала на полиці.

Я не знаю, хто взяв книжку з полиці.

1. Журнал був у сумці. Він витягнув журнал
2. В стакані вода. Вилий воду
3. На столі зошити і книжки. Поскладай їх
4. Студенти-іноземці гуляли в парку. Вони принесли ... багато квітів.
5. Я іду в свій університет. Я піду ... не в гуртожиток, а на озеро.
6. Картина висіла на стіні. Хлопчик зняв картину... .
7. Мама була на ринку і в магазині. ... вона принесла хліб і цукор, а також м'ясо і овочі.
8. Сьогодні вони були в бібліотеці. Вони принесли ... журнали.
9. Він жив у Марокко. ... він приїхав у Рівне вчитися.
10. Ввечері я буду на зборах. ... я прийду пізно.
11. Ми працювали в аудиторії. Викладач вийшов

Вправа 28. Замість крапок вставте родовий відмінок виділеного слова

1. *Студенти* відповідали впевнено. Відповідь ... була правильною.
2. Надходить *весна*. Ми радіємо приходу
3. У дворі грали *діти*. Я спостерігав за грою
4. *Викладач* пояснив студентам правила. Пояснення ... зрозуміле студентам.
5. *Друг* попросив мене купити книжку. У ... не було такої книжки.
6. Ми хочемо організувати музичний *вечір*. Друзі доручили мені організацію
7. Аспірант захистив *дисертацію*. Захист ... відбувся вчора.
8. Вчора група студентів відвідала *музей*. Друг розказав мені про відвідини

Вправа 29. Напишіть правильно речення

1. В кімнаті немає (*телевізор, телефон, комп'ютер*).
2. На столі немає (*книжка, ваза, чашка*).
3. У (*студент*) на парі немає (*словник і зошит*). Він забув їх вдома.
4. В кімнаті ще немає (*диван, крісло, ліжка, тумбочка*), але ми скоро все це купимо.
5. В їдальні немає ні (*кава*), ні (*молоко*), ні (*чай*), ні (*компот*), тому що їдальня поки закрита.
6. В магазині ніколи немає (*черга*).
7. У неї немає ні (*брати*), ні (*сестри*).
8. У Володимира немає ні (*кіт*), ні (*собака*), ні (*попугай*), тому що в гуртожитку не можна тримати тварин.
9. Скажіть, тут ніде поряд немає (*ресторан*) чи (*кафе*)?
10. У травні на вулиці не буває (*сніг*).

Вправа 30. Слова в дужках поставте у потрібній формі. Замість крапок напишіть числівники

1. У (Ярина) велика сім'я.
2. У (він) є 2 (...) (брат) і 2 (...) (сестра).
3. А ще у (вони) вдома живуть 1(...) (кіт), 2 (...) (собака), 5 (...) (попугай) і 4 (...) (рибка).
4. А у (Тео) немає ні (брат), ні (сестра). Він єдина дитина в сім'ї. Батьки дуже люблять (він).
5. У (Жан-Еміль) теж немає (брат), але у (він) є 3 (...) (сестра). Всі дуже люблять (вони).
6. У (Бенжамен) немає (сестра), але є 3 (...) (брат).
7. У (Артем) немає (сім'я), він холостяк.
8. У (вони) ніколи немає (гроші).
9. У (ми) немає (час), тому що ми поспішаємо на роботу.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вправа 31. Напишіть правильно слова, подані в дужках

А.

1. Сьогодні на (вулиця) немає (сніг).
2. В (гуртожиток) на (вулиця) Чорновола немає (вода).
3. Зараз в (аудиторія) немає (декан).
4. В (аудиторія) немає (світло).
5. У (він) немає (номер її телефона).
6. У (хто) є його (адреса)?
7. В (середи) по (телевізор) немає ні (футбол), ні (бокс), ні (фільми).
8. В (кімната) немає (телевізор) і (комп'ютер).
9. У (вітальня) немає ні (картина), ні (фотографія).

Б.

1. У (студент) на (заняття) немає (український словник), (кольорові олівці), (синя ручка), (зошит). Чому?
2. Ввечері в суботу в (холодильник) немає (м'ясо), (салат), (сік). У (Юрій) немає (яблуко).
3. Рівне – невелике місто, але у (Рівне) є (зоопарк). Де діти можуть побачити (тигр), (слон), (мавпа)? В (зоопарк), звичайно! Підемо в (зоопарк)!
4. Літом в (Україна) немає (сніг)? Це правда?
5. На (річка) немає (човен). На (дорога) немає (машини). В (небо) немає (літаки).
6. В (січень) на (підготовчий факультет) немає (фізика), (хімія), (креслення), є тільки одна (українська мова).
7. Ніколи в (субота) в (магазин) немає (молоко) і (сир)! Що робити?
8. У (він) немає ні (друг), ні (подруга) в (Рівне). Хіба це добре?
9. У (я) немає ні (брат), ні (сестра). Я єдина дитина в сім'ї.

Вправа 32. Розкрийте дужки

1. У (батьки) є (дочка), але немає (син).
2. У (Ірина) є (словник), а у (Сергій) немає (словник).

3. У (хто) вдома є (кіт) чи (собака)? Ні у (хто) немає (кіт) чи (собака).
4. В (трамвай) є (міся) ? Ні, в (трамвай) немає (міся).
5. Зараз на (вулиця) є сніг чи дощ? Ні, на (вулиця) немає (ні сніг, ні дощ).
6. Скажіть, у (ви) є (час)? Ні, у (я) немає (час).
7. Сьогодні на (небо) є (сонце)? Ні, на (небо) немає (сонце).
8. В (п'ятниця) у (ми) є (хімія)? Ні, (хімія) немає, є (біологія).
9. В (субота) є (пара) української мови? Ні, в (субота) немає (пара) української мови.
10. В (лютий) на (стадіон) є (футбол)? Ні, там немає (футбол) зимою.
11. В (філіжанка) є (чай)? Ні, в (філіжанка) немає (чай)! А (сік)? (Сік) теж немає!
12. У (ти) є (машина)? Ні, у (я) немає (машина). А у (твої батьки)?
13. В (неділя) в 11 годин вечора по (телевізор) є (фільм)? Ні, в 11 годин (фільм) немає.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ДАВАЛЬНИЙ ВІДМІНОК

cas Datif

The Dative Case

Кому? ((à) *qui?* / *to whom?*)

Чому? ((à) *quoi?* / *to what?*)

Вживається :

– для позначення особи, на яку направлена певна дія:

- Він дарує квіти своїй подрузі. – Кому він дарує квіти?

Чийй подрузі він дарує квіти?

– для визначення віку:

Цьому студентові(-ту) двадцять років. – Кому 20 років?

Якому студенту 20 років?

– у безособових реченнях:

Йй тут холодно. – Кому холодно?

– із словами, що виражають необхідність: (не) потрібно, (не) треба, необхідно.

Мені треба купити новий одяг. – Кому треба купити новий одяг?

– із словами, що означають дозвіл: (не)можна

Йому можна пити сік. – Кому можна пити сік?

– з дієсловами: дати – давати, обіцяти – пообіцяти, дозволяти – дозволити, дарувати – подарувати, передавати – передати, вірити – повірити, радити – порадити, пояснювати – пояснити, показувати – показати, телефонувати – зателефонувати, посилати – послати, писати – написати, позичати – позичити, дякувати – подякувати, допомагати – допомогти, говорити, казати – сказати, бажати – побажати, відсилати – відіслати, дозволяти – дозволити, личити, подобатися – сподобатися, пропонувати – запропонувати, рекомендувати – порекомендувати, розказувати – розказати, шкодити – зашкодити

Вона пообіцяла їм допомогти. – Кому вона пообіцяла допомогти?

– ... **подобається + інфінітив:**

Йому подобається писати розповіді. Йй подобається писати також.

... **доведеться + інфінітив:**

Тобі доведеться написати лист знову.

... **здається, що:**

Нам здається, що завтра буде дощ.

		однина	множина
чол.рід	- приг.	брат – брату (-ові)	брати – братам
	- ь	кінь – коню (-еві)	коні – коням
	- ець	хлопець – хлопцю (-еві)	хлопці – хлопцям
	- р	професор – професору (-еві)	професори – професорам

		але: лікар – лікарю (-еві)	лікарі – лікарям
	- й	музей – музею (-єві)	музеї – музеям
		Андрій – Андрію (-єві)	Андріям
	- о	батько – батьку (-ові)	батьки – батькам
	але:	ранок – ранку	ранки – ранкам
		день – дню	дні – дням
		вечір – вечору	вечори – вечорам
жін.рід	- а	мама – мамі	мами – мамам
		к – ц студентка – студентці книжка – книжці	студентки – студенткам книжки – книжкам
		х – с муха – мусі	мухи – мухам
		г – з подруга – подрузі	подруги – подругам
	- я	надія – надії	надії – надіям
	- ія	аудиторія – аудиторії	аудиторії – аудиторіям
	- 'я	сім'я – сім'ї	сім'ї – сім'ям
	але	тінь – тіні	тіні – тіням
		матір – матері	матері – матерям
		дитина – дитині	діти – дітям
		дівчина – дівчині	дівчата – дівчатам
		людина – людині	люди – людям
		ніч – ночі	ночі – ночам
сер.рід	- о	чудо – чуду = небо – небу	чудесам небесам
		місто – місту	міста – містам
		око – оку	очі – очам
	- е	місце – місцю	місця – місцям
	- я	питання – питанню	питання – питанням
		життя – життю	
		орля – орляті	орлята – орлятам
		ім'я – імені	імена – іменам
	але:	дівча – дівчаті	дівчатам
		хлоп'я – хлоп'яті	хлоп'ята – хлоп'ятам
		маля – маляті	малята – малятам
		курча – курчаті	курчата – курчатам

Вправа 1. Виконайте вправу за зразком

Зразок: Кому він часто пише листи? (*батьки і брат*)

Він часто пише листи батькам та брату.

1. Кому ти подаруєш квіти? (*дівчина*)
2. Кому ви часто допомагаєте вдома? (*мама і тато*)
3. Кому ти купив квитки в театр? (*дядько і тітка*)
4. Кому студенти-іноземці дали свої зошити? (*викладач*)
5. Кому він віддав словник? (*Анатолій*)
6. Кому ви показали ці фотографії? (*друг і подруга*)
7. Кому вона розповіла про свою хворобу? (*хірург*)
8. Кому студенти дали пояснення? (*декан*)
9. Кому викладач пояснив нову тему? (*студенти*)
10. Кому ти передав свою заяву? (*староста*)
11. Кому вони радили відвідати Рівне? (*друзі*)
12. Кому внуки допомагають робити покупки? (*дідусь і бабуся*)
13. Кому брат дякує за допомогу? (*сестра*)
14. Кому цей студент-іноземець завжди телефонує? (*родичі*)
15. Кому ти віддав свій словник? (*іноземець*)

Вправа 2. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

1. Кому студенти здають екзамен? (*професор*)
2. Кому вони здали книжки? (*бібліотекар*)
3. Кому мама купила новий одяг? (*сестра*)
4. Кому вона часто дзвонила по телефону? (*подруга*)
5. Кому аплодують глядачі? (*артист*)
6. Кому допомагають діти? (*батьки*)
7. Кому ти подарував ці подарунки? (*друзі*)

Вправа 3. Поставте слова в дужках у давальному відмінку

1. (*Брати*) треба виїхати сьогодні.
2. (*Студенти*) слід підготуватися до екзаменів.
3. Студент хворий, можна (*студент*) піти з пари.
4. (*Хворі*) заборонено курити.
5. (*Делегати*) треба зареєструватися у секретаря.
6. Він подякував (*друг*) за допомогу.
7. Доповідь нашого викладача була цікава (*слухачі*).

Вправа 4. Напишіть речення, розкриваючи дужки

1. Я щодня телефоную (*батьки*).
2. Син купив (*батько*) машину.
3. Вчора вона не телефонувала (*подруга*).
4. Брат купив каву (*сестра*).
5. Допоможи (*студенти*) прибрати їхню аудиторію.
6. Вона розповіла (*подруги*), де купила своє плаття.
7. Батьки купили новий подарунок (*дитина*).

8. Вона не повірила (*дочка*).
9. Вони пообіцяли (*викладач*) приходити вчасно.
10. Він забув купити ліки (*брат*).
11. Він показав (*діти*), де знаходиться центр міста.
12. Вона часто пише (*родичі*)?
13. Я позичив гроші своєму (*сусід*).
14. Вона показала дорогу (*студентка-іноземка*).
15. Декан рекомендує (*викладачі*) бути уважними до потреб студентів.

Вправа 5. Напишіть правильно слова в дужках

1. Старша сестра допомагає (*брати*).
2. Я сказав (*викладачка*), що запізнюся.
3. Ми подарували (*подруги*) квіти.
4. Сусід часто пише лист (*батьки*).
5. Вони не телефонують (*друзі*).
6. Віра часто придумує казки (*діти*).
7. Іван хоче подзвонити (*сусіди*).
8. Викладач дозволяє (*студенти*) користуватися словниками.
9. Наші танці сподобалися (*гості*).
10. Він порадив (*люди*) багато працювати.
11. Я показую (*друзі*) свою роботу.
12. Мама ввечері перед сном читає оповідання (*сини*).
13. Ми подарували квіти і цукерки (*мама*).
14. Цьому (*викладач*) виповнюється сорок років.
15. Декан дозволив (*іноземці*) поїхати додому.

Вправа 6. Дайте відповіді на запитання

1. Кому викладач читає цікаві лекції? (*студенти*)
2. Кому він розказав про екзамен? (*друзі*)
3. Кому він не сказав про свято? (*сестри*)
4. Кому ви дзвонили сьогодні? (*декан*)
5. Кому допомагає медсестра? (*лікар*)
6. Кому вони вчора показали своє місто? (*викладачі і студенти-іноземці*)
7. Кому ти віриш більш за все? (*батьки*)
8. Кому вона розказала про цю загадкову пригоду? (*поліція*)
9. Кому вони пообіцяли телефонувати? (*родина*)
10. Кому тут холодно? (*дівчата*)
11. Кому ми напишемо листа? (*брати*)
12. Кому подобається вивчати українську мову? (*іноземець*)
13. Кому ви розказали про покупку? (*батько*)
14. Кому запропонували поміняти роботу? (*інженер*)
15. Кому вони передали свої записи? (*викладач*)

Вправа 7. Виконайте вправу за зразком

Зразок: Син купив батькові годинник.

Кому син купив годинник?

1. Мама купила своїй дочці нове плаття.
2. Він розповів деканові, що загубив документи.
3. Викладач пояснив студентам, де знаходиться університетська бібліотека.
4. Вона завжди все розказує батькам.
5. Ми здали гроші старості.
6. Студенти розповідають викладачеві про свої родини.
7. Лікар допоміг хворій дитині.
8. Ми пояснили студентам, де можна пообідати.
9. Викладач порадив іноземцям дивитися українські фільми.
10. Вони хочуть подарувати дівчатам квіти.
11. Ми позичили наші словники сусідам.
12. Я порадив своєму другу сходити в цей музей.
13. Він подякував брату за допомогу.
14. Батько пообіцяв сину показати нову машину.
15. Дідусь побажав своєму онуку досягти мети.

Вправа 8. Вставте замість крапок виділені слова

Зразок: Я купив ... *бабуся, окуляри*

Я купив бабусі окуляри.

1. Викладач пояснив ... *студенти, помилки*
2. Майже щодня вони пишуть ... *родичі, повідомлення*
3. Професор викладає ... *іноземці, математика*
4. Юрій не забув подарувати ... *дружина, квіти*
5. Вона допомагає приготувати ... *дядько, обід*
6. Вони не можуть купити ..., бо не мають грошей. *хліб*
7. Батьки заборонили пити ... *сини, вино*
8. Старший брат допоміг прибирати ... *сестра, кімната.*
9. Я показую ... *нова книжка, батьки*
10. Ти часто розказуєш ... *друзі, свої новини?*
11. Лікар допоміг ... *пацієнт* одужати.
12. Я не можу сказати ... *декан, правда.*
13. Батько передає ... *син, машина.*
14. Сестра пропонує ... *брат* купити ... *квіти, мама.*
15. Ми віримо нашому ... *друг.*

Вправа 9. Дайте відповіді на запитання, використовуючи виділені слова

1. Хто написав цю інформацію? Кому він написав повідомлення? Кого вона хотіла побачити вчора? Про кого викладач думає? *студент*
2. Кому вона хотіла дати пораду? Хто вам завжди дає поради? Кого він дуже любить? *сестра*
3. Кого він запросив у театр? Кому ти надіслала запрошення до театру? Хто відмовився йти в обласний театр? *подруга*

4. Хто тобі ще не телефонував? Кого вона любить? Кому ти найбільше віриш? *друг*
5. Кого ти давно хотів побачити? Про кого він постійно думає? Хто тобі це подарував? Кому ви хочете допомогти? *батьки*
6. Кому ви подарували квіти? Кого він вчора зустрів? Хто добре пояснив нову граматичну тему? *викладач*
7. Хто розкажує вам про свою країну? Кого зараз немає у кімнаті? Кому ти допомагаєш робити справи? Про кого постійно запитує мама? *сусід*

Зверніть увагу!

**Д. в. + треба / не треба, потрібно / не потрібно, необхідно;
можна / не можна + інфінітив**

Наприклад: Студенту треба добре вчитися

Вправа 10. Напишіть правильно речення, розкриваючи дужки

1. У бібліотеці (*Юрій*) потрібно взяти книжки і журнали .
2. У цій справі (*Каріна*) треба написати займенники.
3. (*Мама*) треба купити і пити ліки.
4. (*Оксана*) не треба йти сьогодні на роботу.
5. (*Декан*) потрібно щось повідомити (*студенти*).
6. (*Люди*) не можна переходити вулицю на червоне світло.
7. (*Машина*) можна їхати тільки на зелене світло.
8. Щоб бути хорошими лікарями, (*студент та студентка*) необхідно багато працювати.
9. (*Викладачі*) не потрібно їхати у Київ.
10. (*Студенти*) треба складати екзамени.
11. (*Хлопці*) треба захищати нашу країну.
12. (*Діти*) не можна їхати в інше місто без батьків.
13. Я бажаю (*Ясим*) щасливої дороги.
14. (*Брат і сестра*) треба купити нові спортивні костюми.
15. Ми хочемо допомогти (*родина*) отримати візу.

Вправа 11. Слова у дужках поставте у давальному відмінку

1. (*Василь*) потрібно взяти книжки.
2. Я розказав (*брати*) всю правду.
3. Він написав листа (*батьки*).
4. (*Андрій*) потрібно вчасно зробити домашнє завдання.
5. (*Марія*) доведеться піти до лікаря.
6. (*Перекладач*) треба поговорити з Жан-Подем.
7. (*Подруга*) подарували букет квітів.
8. Ви можете сказати правду (*викладач*).
9. Тео віддав (*молодший брат*) свій комп'ютер.
10. Викладач дозволяє (*студенти*) ставити запитання.

Вправа 12. Дайте відповіді, використовуючи слова в дужках

1. Кому сестра купила сьогоднішній журнал (*брат*)?
2. Кому студенти-іноземці відповідають на екзамені (*їхній професор*)?
3. Кому ви розповіли про свої останні новини (*друг*)?
4. Кому студенти показують фотографії (*викладач*)?
5. Кому ти розповів про свою хворобу? (*лікар-гастроентеролог*)
6. Кому викладач хімії пояснював завдання (*ця студентка*)?
7. Кому друг надіслав свої нові фотографії (*сестра*)?
8. Кому діти купили красивий подарунок (*мати*)?
9. Кому батько подарував годинник (*дочка*)?

Вправа 13. Дайте відповіді на запитання

1. Кому він обіцяв часто писати листи?
2. Кому вона пообіцяла купити квитки в обласний театр?
3. Кому він допомагає вчити українську мову?
4. Кому їхня сестра допомагає готувати сніданок і обід?
5. Кому лікар категорично заборонив курити?
6. Кому головний лікар радить поїхати відпочити?
7. Кому ви не радите вступати в медичний університет?
8. Кому ти віриш у цій ситуації?
9. Кому він бажає удачі?
10. Кому ви пояснюєте, де знаходиться супермаркет?

Вправа 14. Напишіть за зразком

Зразок: – Для кого ти купив цей торт? – Для брата.

Кому ти купив цей торт? – Брату.

1. Для кого сестра приготувала вечерю? (*племінник*)
2. Для кого батько купив ці квіти? (*мама*)
3. Для кого ти привіз цей сувенір? (*друг*)
4. Для кого потрібні білети? (*батьки*)
5. Для кого ти береш енциклопедію? (*подруга*)
6. Для кого ти купляєш хліб? (*сусідка*)
7. Для кого потрібен аспірин? (*бабуся*)

Вправа 15. Дайте відповіді, використовуючи слова в дужках

1. Кому ти зробив подарунок? (*друг*)
2. Кому треба відповісти на запитання? (*студенти*)
3. Кому ти зазвичай купляєш газети? (*дідусь*)
4. Кому дали візу? (*турист*)
5. Кому треба вивчити вірш? (*сестра*)
6. Кому купили комп'ютер? (*сусід*)
7. Кому він розказав про подорож? (*група*).

Вправа 16. Напишіть за зразком

Зразок: Я сказав подрузі – Я сказав їй

1. Я відповіла викладачу –
2. Андре показав мамі –
3. Син подзвонив батькам –
4. Луїс подарував Наталі –
5. Сусід розказав батьку –

Вправа 17. Напишіть, кому: *треба, подобається, можна, не можна*

1. (Мама) треба купити продукти і приготувати обід.
2. (Діти) треба зробити завдання.
3. (Ярина) подобаються артисти.
4. (Дідусь) не можна курити.
5. (Брат) треба розв'язати рівняння.
6. (Студенти) можна відпочити.

Вправа 18. Напишіть, кому: *весело, нудно, холодно, добре, цікаво, сумно*

1. (Подруга) дуже добре тут.
2. (Друзі) весело гуляти в парку.
3. (Журналісти) цікаво писати статті.
4. (Птахи) дуже холодно зимою.
5. (Брат) нудно дивитися цей фільм
6. (Бабуся) сумно дивитися старі фотографії.

ДАВАЛЬНИЙ ВІДМІНОК. ПРИКМЕТНИКИ

cas Datif. Adjectifs

The Dative Case. Adjectives

	Н. в. який? яке? яка? які?	Д. в. якому? (ч., с. р.) якій? (ж. р.) яким? (мн.)
Ч. р.	-ий (-і) хворий хлопець (хворі хлопці) -ій (-і) літній чоловік (літні чоловіки)	-ому(-им) хворому хлопцеві (хворим хлопцям) -ьому(-ім) літньому чоловікові (літнім чоловікам)
Ж. р.	-а (-і) хвора дівчина (хворі дівчата) -я (-і) літня жінка (літні жінки)	-ій(-им) хворій дівчині (хворим дівчатам) -ій(-ім) літній жінці (літнім жінкам)

С. р.	-е (-і) хворе плече (хворі плечі)	-ому(-им) хворому плечу (хворим плечам)
	-є (-і) давнє місто (давні міста)	-ьому (-ім) давньому місту (давнім містам)

Вправа 1. Дайте відповіді, використовуючи слова в дужках

1. Кому ці студенти відповідають? (*відомий професор*)
2. Кому їхній викладач пояснює завдання? (*іноземні студенти*)
3. Кому я показую своє фото? (*добра подруга*)
4. Кому ти вже написав лист? (*молодша сестра*)
5. Кому ми пообіцяли завжди допомагати? (*маленькі діти*)
6. Кому Жан-П'єр допомагає щосуботи? (*старий батько*).
7. Кому батько подарував футбольний м'яч? (*малий син*)
8. Кому постійно треба займатися спортом? (*молоді люди*)
9. Кому часто допомагає мій друг? (*добра сусідка*)
10. Кому перукар робить красиву зачіску? (*стара жінка*)
11. Кому мій сусід телефонує щовечора? (*старі батьки*)
12. Кому декан розказав правила поведінки? (*іноземні студенти*)
13. Кому подобається вчити іноземні мови? (*маленькі діти*)
14. Кому ти позичив свою шапку? (*менший брат*)
15. Кому можна пити каву? (*здорові люди*)

Вправа 2. Поставте слова в дужках у давальному відмінку

1. Андрій подарував франко-український словник (*нова сусідка*).
2. Микола обіцяв (*старий друг*) часто писати листи.
3. Декан сказав (*нові студенти*), що завтра будуть збори.
4. Професор порадив (*молоді лікарі*) багато працювати.
5. Іван дарує квіти (*гарні дівчата*).
6. У центрі Рівного стоїть пам'ятник (*великий український поет Тарас Шевченко*)
7. Цей концерт сподобався (*молоді хлопці і дівчата*).
8. Він допоміг (*малий племінник та племінниця*).
9. Лікар порадив (*хворий*) кинути курити.
10. Ми вдячні (*добрі люди*) за їхню допомогу.

для мами (**Р. в.**) = мамі (**Д. в.**)

для тата (**Р. в.**) = татові (**Д. в.**)

Вправа 3. Замініть речення з родовим відмінком на речення з давальним відмінком

Зразок: Він купив подарунок *для своєї мами*.

Він купив подарунок *своїй мамі*.

1. Я хочу зробити подарунок для молодшого брата.

2. Він написав ці вірші для молоді дівчини.
3. Марина хоче заспівати пісню для нових гостей.
4. Відомий художник намалював свою картину для багатого клієнта.
5. Батько купив книжки для малих синів.
6. Наш деканат організував свято для іноземних студентів.
7. Лікар виписав ліки для хворого пацієнта.
8. Ти повинен купити подарунок для свого друга.
9. Тео хоче підготувати сюрприз для своїх батьків
10. Студенти-іноземці мріють намалювати картину для своїх українських друзів.
11. Сини хочуть купити для батька новий веловипед.
12. Ми хочемо запропонувати для сусідів новий графік чергування.
13. Я хочу передати для друга новий журнал.
14. Мати хоче купити для сина нову іграшку.
15. Я хочу переказати для сестри певну суму грошей.

Вправа 4. Дайте відповіді на запитання

1. Якому викладачеві ви розповіли про свою поїздку? (*новий викладач*)
2. Якому братові він купив квиток? (*старший брат*)
3. Якому студентові дали складне завдання? (*іноземний студент*)
4. Якій подрузі ти розповіла про наш університет? (*нова подруга*)
5. Якій студентці ви допомагаєте вивчати українську мову? (*іноземна студентка*)
6. Якій дівчині він подарував квіти? (*знайома дівчина*)
7. Яким людям заборонено керувати автомобілем? (*п'яні люди*)
8. Яким дітям не можна брати сірники? (*малі діти*)
9. Яким студентам допомогли в деканаті? (*іноземні студенти*)
10. Яким вченим потрібно звернути увагу на цю проблему? (*українські вчені*)

ДАВАЛЬНИЙ ВІДМІНОК. ЗАЙМЕННИКИ

cas Datif. Pronoms

The Dative Case. Pronouns

<p>Особові <i>personnels</i> <i>personal</i> Н. в. (хто?) – Д. в. (кому?)</p>	<p>Присвійні <i>possessifs</i> <i>possessive</i> Н. в. (чий? чий? чия? чий?) – Д. в. (чиєму? (ч., с. р.) чийй? (ж.р.) чийм? (мн.))</p>
<p>я – мені ти – тобі він – йому вона – їй воно – йому ми – нам</p>	<p>мій (твій) – моєму (твоєму) моя (твоя) – моїй (твоїй) моє (твоє) – моєму (твоєму) мої (твої) – моїм (твоїм) його – його її – її</p>

ВИ – ВАМ ВОНИ – ЇМ	наш (ваш) – нашому (вашому) наша (ваша) – нашій (вашій) наше (ваше) – нашому (вашому) наші (ваші) – нашим (вашим) їхній – їхньому їхня – їхній їхнє – їхньому їхні – їхнім свій – своєму своя – своїй своє – своєму свої – своїм
 Національний університет водного господарства та природокористування Питальні <i>interrogatifs</i> <i>interrogative</i> Н. в. – Д. в.	Вказівні <i>démonstratifs</i> <i>demonstrative</i> Н. в. (який? яке? яка? які?) – Д. в. (якому? якій? яким?)
хто? – кому? що? – чому? який? – якому? яка? – якій? яке? – якому? які? – яким?	той – тому та – тій те – тому ті – тим цей – цьому ця – цій це – цьому ці – цим
чий? – чиєму? чия? – чий? чиє? – чиєму? чий? – чийм?	Національний університет водного господарства та природокористування
котрий? – котрому? котра? – котрій? котре? – котрому? котрі? – котрим?	

Вправа 1. Напишіть правильно, розкриваючи дужки

1. Я хочу відіслати лист (*моя гарна подруга*).
2. Батько заборонив (*свій син*) виходити вночі на вулицю.
3. Я подарував квіти (*моя молода мама*).
4. Ти позичив гроші (*її добрий знайомий*)?
5. Ви показуєте квартиру (*наші друзі*)?
6. Я купив нові спортивні костюми (*ваш син і ваша дочка*).
7. Викладач віддає контрольні роботи (*ці студенти і ця студентка*).
8. Я показую фотографії (*наші викладачі*).

9. Юра часто телефонує (*його батьки та його сестра*).
10. Він ввечері пише листи (*його родина та його друзі*).
11. Декан говорив про екзамени (*ці іноземні студенти*).
12. Я пишу листи (*мої шкільні друзі*).
13. Вона допомогла перекласти речення (*її подруга*).
14. Мама читає книжку (*своя маленька дочка*).
15. Ярина порадила (*її давня подруга*) відвідати Францію.

Вправа 2. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

1. Якому викладачеві ви говорите правду? (*цей новий викладач*)
2. Якому письменнику він показав свої оповідання? (*цей відомий письменник*)
3. Якому студентові викладач пояснює правило? (*наш арабський студент*)
4. Якій дитині лікар робить операцію? (*її хвора дитина*)
5. Якій сестрі він купує подарунок? (*моя старша сестра*)
6. Якій дівчині він позавчора подарував квіти? (*його кохана дівчина*)
7. Яким друзям вони надсилають повідомлення? (*ваші українські друзі*)
8. Яким студентам читає лекцію цей професор? (*наші іноземні студенти*)
9. Яким сестрам ти вибираєш подарунки? (*мої молодші сестри*)
10. Якому сину батько забороняє грати комп'ютерні ігри? (*його молодший син*).

Вправа 3. Особові займенники в дужках поставте у давальному відмінку

1. (*Ти*) потрібно купити сир. _____
2. (*Він*) написали листа. _____
3. (*Вона*) поставили сьогодні хорошу оцінку. _____
4. (*Ми*) зателефонують післязавтра. _____
5. (*Ви*) скажуть про це зараз. _____
6. (*Вони*) необхідно добре знати українську мову. _____
7. (*Я*) треба відвідати подругу. _____
8. (*Він*) батьки подарували машину. _____
9. (*Ви*) сьогодні покажуть цікавий фільм. _____
10. (*Ти*) потрібно трохи відпочити. _____
11. (*Вона*) порадили прочитати цей роман _____
12. (*Ми*) надіслали нову електронну адресу _____
13. (*Я*) вчора розказали цікаву історію _____
14. (*Вони*) дали подивитися цікаві журнали _____
15. (*Ви*) потрібно багато працювати _____
15. (*Він*) доведеться переписати контрольну роботу _____
16. (*Вони*) тут дуже добре _____
17. (*Ти*) не потрібно купувати цей будинок _____
18. (*Вона*) необхідно добре скласти випускні екзамени _____
19. (*Він*) вже можна грати у футбол _____
20. (*Ми*) подобається вивчати іноземні мови _____

Вправа 4. Поставте особовий займенник у давальному відмінку

1. *(Він)* подобаються вірші. _____
2. *(Вона)* подобається біологія. _____
3. *(Ми)* подобається театр. _____
4. *(Ви)* подобається вистава. _____
5. *(Ти)* подобається ця книжка. _____
6. *(Вони)* подобається робити вправи. _____
7. *(Я)* подобається вчитися. _____
8. *(Ти)* подобається плавати. _____
9. *(Ви)* не подобається обман. _____
10. *(Ми)* подобається центр міста. _____
11. *(Він)* подобається кататися на лижах _____
12. *(Вона)* не подобається малювати _____
13. *(Я)* подобається подорожувати _____
14. *(Вони)* не подобається позичати гроші _____
15. *(Ти)* подобається їсти суші _____

Вправа 5. Напишіть речення, розкриваючи дужки

1. Мої батьки часто дзвонять (*бабуся*)
2. Дайте, будь ласка, (*я*) книгу.
3. Купіть, будь ласка, (*ми*) квитки на виставу.
4. Скажіть, будь ласка, (*Сергій*), що завтра ми йдемо на футбол.
5. Подзвони (*він*)!
6. Поясніть (*батьки*), чому?
7. (*Ти*) дали новий журнал?
6. (*Ви*) треба прочитати цей текст.
7. Мама купить (*ми*) нові іграшки.
8. (*Діти*) треба частіше відпочивати!

Вправа 6. Поставте особовий займенник у давальному відмінку

1. *(Він)* потрібно багато читати _____
2. *(Вона)* здається, що завтра буде холодно _____
3. *(Ми)* доведеться зробити це завдання _____
4. *(Ви)* не потрібно дарувати мені квіти _____
5. *(Ти)* здається, що співати легко _____
6. *(Вони)* не подобається вправа. _____
7. *(Я)* доведеться сказати правду. _____
8. *(Ти)* тут весело. _____
9. *(Ви)* не доведеться передавати дані _____
10. *(Ми)* не подобається довго плавати _____

ДАВАЛЬНИЙ ВІДМІНОК НА ПОЗНАЧЕННЯ ВІКУ

Скільки тобі років? – Мені 20 років.

Зверніть увагу!

1 рік; 2, 3, 4 роки; 5 ... 20 років

Вправа 1. Поставте запитання до підкреслених слів

Зразок: Емілю 21 рік

Скільки років Емілю?

1. Цьому студентові **19** років. _____?
2. Його братові **25** років. _____?
3. Моїй подрузі **22** роки. _____?
4. Мені **23** роки. _____?
5. Моїй матері **44** роки. _____?
6. Моєму братові **50** років. _____?
7. Нашому декану **55** років. _____?
8. Її старшому брату **31** рік. _____?
9. Моїй бабусі **88** років. _____?
10. Твоєму дядьку **49** років. _____?

Вправа 2. Виконайте вправу за зразком

Зразок: Моя подруга – 20 років

Моїй подрузі двадцять років.

1. Матір – 40 років.
2. Менша дочка – 17 років.
3. Старший син – 20 років.
4. Наш викладач – 35 років.
5. Студент-іноземець – 19 років.
6. Цей хлопець – 12 років.
7. Ця дівчина – 25 років.
8. Наш декан – 50 років.
9. Мій дідусь – 83 роки.
10. Моя бабуся – 72 роки.

Вправа 3. Напишіть речення за зразком

Зразок: Мене звати Артем. ... 25

Мене звати Артем. Мені 25 років.

1. Це ваш старший брат. ... 20
2. Це його племінниця. Через місяць ... буде 23
3. Це ваша старша сестра. ... 28
4. Це моя дочка. У січні ... буде 2
5. Це мій тато. ... 67
6. Це моя мама, вона ще молода жінка, ... 48
7. Це мої молодші брати. Вони близнюки. ... 12

8. Це мій племінник. ...18... .
9. Мене звати Тео. ... 24 ...
10. Це його подруга. ... 19...

Вправа 4. Дайте відповіді на запитання

- А.**
1. Скільки Вам років?
 2. Скільки років твоєму братові?
 3. Скільки років твоєму татові?
 4. Скільки років цій красивій дівчині?
 5. Скільки років вашому старому дідусеві?
 6. Скільки років деканові нашого факультету?
- Б.**
1. Скільки років тобі було минулого року?
 2. Скільки років тобі буде наступного року?
 3. Скільки років тобі було, коли ти приїхав в Україну?
 4. Скільки років тобі було, коли ти пішов до школи?
 5. Скільки років тобі буде, коли ти закінчуватимеш університет?
 6. Скільки років тобі було 5 років назад?
- В.**
1. Вам подобається цей бестселлер?
 2. Вам подобається цей новий журнал?
 3. Вам подобається наш Національний університет?
 4. Тобі сподобалася твоя кімната?
 5. Їй подобається цей новий студент?
 6. Їм подбаються нові пісні цієї групи?

Вправа 5. Напишіть речення за зразком

Зразок: Йому легко писати українською мовою.

А мені важко писати українською мовою.

1. Йому цікаво це робити. – А ...
2. Нам потрібно повторити нові слова, бо ми недобре їх знаємо. – А ...
3. Тобі треба купити масло і молоко. – А ...
4. Нам незручно сидіти за цим столиком. – А ...
5. Вам весело. – А ...
6. Мені важко вчити хімію і біологію. – А ...
7. Їм корисно їсти овочі. – А ...
8. Йому купили новий костюм. – А ...
9. Вам слід прочитати цю статтю. – А ...
10. Нам не треба йти гуляти. – А ...

я люблю = мені подобається

Я люблю читати. = Мені подобається читати.

Вправа 6. Напишіть за зразком

Зразок: Він любить читати книжки.

Йому подобається читати книжки.

1. Ви любите чай з молоком.

2. Ти любиш баскетбол чи футбол?
3. Я люблю гуляти в парку.
4. Вона любить слухати реп?
5. Вони люблять танцювати в клубі.
6. Він не любить їсти овочі.
7. Ви любите відпочивати на морі?
8. Вона не любить мене.
9. Ми любимо гуляти в парку з друзями.
10. Я не люблю слухати сучасну музику.
11. Ти любиш грати у шахмати?
12. Вони люблять гуляти парком.

Вправа 7. Складіть речення

Мені	треба / потрібно	купити овочі, продукти ...
Тобі	можна ≠ не можна (було, буде)	написати завдання
Йому		вивчати іноземні мови ...
Їй		
Нам		
Вам		
Їм		

Вправа 8. Напишіть за зразком

Зразок: (Він) треба пити ліки.

Йому треба пити ліки.

1. (ми) ... треба постійно повторювати правила.
2. (він) ... треба написати домашнє завдання.
3. (я) ... треба піти в лікарню.
4. (ви) ... не можна плавати.
5. (дитина) ... не можна самій іти на вулицю.
6. (він) ... потрібно кинути палити.
7. Можна ... взяти мій зошит?
8. Можна ... не пити молоко?
9. Можна ... не писати цю вправу?
10. (ти) ... можна тут палити?

Вправа 9. Прочитайте та запам'ятайте

Мені важко. ≠ Мені легко.

Йому холодно. ≠ Йому жарко.

Мені добре. ≠ Мені погано/зле.

Тобі весело. ≠ Тобі сумно.

Вам страшно.

Їм цікаво.

Тобі шкода/жаль.

Вправа 10. Дайте відповіді, використовуючи слова в дужках

1. Кому цікаво вчити французьку мову? (*наші студенти*)
2. Кому дуже весело? (*їхні діти*)
3. Кому боляче? (*моя бубуся*)
4. Кому ви бажаєте щастя? (*своя родина*)
5. Кому зараз холодно? (*твій друг*)
6. Кому було легко писати розповідь? (*наша студентка*)
7. Кому погано? (*ваш брат*)
8. Кому цікаво подивитися цей фільм? (*наші батьки*)
9. Кому ми вдячні за допомогу? (*наші сусіди*)
10. Кому викладач радить повторити правила? (*ці студентки*)
11. Кому моя сестра пообіцяла стати хорошим лікарем? (*наші батьки*)
12. Кому ти хочеш купити цей альбом? (*твоя сестра*)
13. Кому слід купити плаття? (*наша племінниця*)

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вправа 11. Дайте відповіді на запитання

1. Кому мати сьогодні купила сумку? (*молодша дочка*)
2. Кому ти подарував ноутбук? (*старша сестра*)
3. Кому вони допомагають вивчити українську мову? (*один новий студент*)
4. Кому ви пообіцяли віддати цю книжку? (*мій друг Юрко*)
5. Кому лікар заборонив курити? (*цей хворий чоловік*)
6. Кому вона не радить дивитися цей фільм? (*її молодший брат*)
7. Кому вони вже розповіли ці новини? (*їхній гарний друг*)
8. Кому наш друг завжди пропонує свою допомогу? (*ця стара жінка*)
9. Кому ти віддав свої зошити? (*ці іноземні студенти*)
10. Кому сестра дозволила гуляти в саду? (*менший брат*)
11. Кому ви телефонували вчора? (*ваші старі батьки*)
12. Кому ми розказали про свої плани? (*наші справжні друзі*)

Вправа 12. Напишіть речення, розкриваючи дужки

1. Викладач дав свої книжки... (*ці студенти і ці студентки*).
2. Ми показали фотографії ... (*наші викладачі*).
3. Артем зателефонував ... (*нова подруга*).
4. Вона завжди пише листи ... (*її молодші сестри*).
5. Нещодавно він надіслав посилку ... (*його матір*).
6. Вчора ви порекомендували (*ваші сусіди*) піти на цей концерт.
7. Мої батьки відправили (*я*) вчитися у Францію.
8. Студенти пообіцяли (*їхній викладач*) добре написати контрольну роботу.
9. Ти передаєш (*твої племінники*) багато іграшок на свято.
10. Нам треба подякувати (*пожежники*) за допомогу.

Вправа 13. Прочитайте та запам'ятайте

Мені треба розмовляти українською.

Йому необхідно написати вправу.

Вам холодно (жарко, тепло).

Нам приємно (цікаво, важко, легко).
 Тобі треба займатися.
 Мені не треба займатися.
 Йому можна займатися.
 Йому не можна займатися.

Вправа 14. Слова в дужках поставте у давальному відмінку

1. ... треба повторити цей вірш (я).
2. ... треба піти в книгарню (він).
3. ... треба написати ці вправи (вона).
4. ... треба купити цей підручник (ми).
5. ... не можна переживати (хвора).
6. ... треба грати у шахмати (ви).
7. ... треба прочитати цю книжку (ти).
8. ... слід добре запам'ятати правило (вона).
9. ... можна їсти свіжі фрукти? (ви)
10. ... не треба сперечатися зі своїми батьками (він).

Вправа 15. Запам'ятайте дієслова, які вживаються з давальним та знахідним відмінками. Складіть з ними речення

<i>Недоконаний вид forme imperfective imperfect form</i>	<i>Доконаний вид forme perfective perfect form</i>	<i>Запитання questions questions</i>
телефонувати	зателефонувати	кому? коли?
надсилати	надіслати	кому? що?
обіцяти	пообіцяти	кому? що?
радити	порадити	кому? що?
пояснювати	пояснити	кому? що?
дозволяти	дозволити	кому? що?
дарувати	подарувати	кому? що?
вірити	повірити	кому? що?
передавати	передати	кому? що?
показувати	показати	кому? що?

Вправа 16. Поставте питання до речень за зразком

Зразок: Йому стало цікаво.
 Кому стало цікаво?

1. Ми вирішили допомогти студентам.
2. Цим студентам постійно треба ходити до лікарні на практику.
3. Вони віддали рецепт аптекарєві.
4. Лікар врятував вам життя.
5. Він хотів зробити їй подарунок.
6. Гості подарували батькам квіти.
7. Віктору було холодно.
8. Мені не слід пропускати заняття.

9. Мій друг пише лист своїм батькам.
10. Мар'яна дуже хоче допомагати дітям.

Вправа 17. Складіть запитання до поданих речень

- ... ?
- В студентки болить горло і голова.
- ... ?
- 37,5°.
- ... ?
- Так, у неї незначний кашель.
-
- Дякую, лікарю, вона зробить все так, як ви їй радите.

Вправа 18. Поставте запитання за зразком

Зразок: Аптекарь віддав йому рецепт.

- Хто віддав йому рецепт?
- Що віддав йому аптекарь?
- Що зробив аптекарь?
- Кому аптекарь віддав рецепт?

1. Юрко подарував подрузі квіти.
2. Хірург порадив хворому полежати кілька днів.
3. Оксана передала Сергію великий французький словник.
4. Сестрі Антона купили нове авто.
5. Ярині зателефонував лікар з поліклініки.
6. Досвідчений лікар виписав пацієнту нові ліки.
7. Їй дозволили взяти кота додому.
8. Кава не може зашкодити вашому серцю.
9. Їм подобалося розказувати нам смішні історії.
10. Ярина пообіцяла допомагати своїм сусідам.

Вправа 19. Виконайте вправу за зразком

Зразок: Антону жарко – Йому жарко

1. Студентам холодно.
2. Пацієнтам потрібно лежати.
3. Моїм племінницям тут весело.
4. Іноземцям важко виконувати завдання.
5. Їм легко відповідати на ваші запитання.
6. Хворим не можна вставати з ліжка.
7. Нам тут не холодно.
8. Хворій дитині потрібно випити ліки.
9. Інженеру треба уважно оглянути площадку.
10. Викладачу потрібно перевірити контрольні роботи.

Вправа 20. Прочитайте

- Як ви себе почуваете? – Не дуже добре.
- Що трапилось? – Я захворів.
- А що в вас болить? – У мене болить горло.
- Вам треба лежати – Ні, мені треба іти в аптеку.
- Але сьогодні холодно, мороз
- Вчора і позавчора теж було холодно, але мені треба купити ліки. Я тепло одягнуся.

Вправа 21. Поставте займенники у давальному відмінку

1. Він знає, що мама завжди пам'ятає _____.
2. Ти хочеш подивитися Київ. Ти багато читав _____.
3. Хто ця студентка? Розкажи _____.
4. Де живуть твої батьки? Я нічого не знаю _____.
5. Де вони були? Всі запитували _____.
6. Вчора ви бачили фільм, а потім говорили _____.
7. Наші батьки завжди пам'ятають _____.
8. Ви читали про це відкриття? – Так, я читав _____.

Вправа 22. Прочитайте текст

Як ти себе почуваш?

Антон: – О, Юрію, привіт! Заходь. Як твої справи?

Юрій: – Привіт, Антоне! Добре. А от Василь захворів.

Антон: – Що сталося?

Юрій: – Ще не знаю. Він сильно кашляє і йому важко говорити.

Антон: – Лікаря вже викликали?

Юрій: – Так, мама вже зателефонувала лікарю. Він повинен от-от приїхати.

Антон: – Напевно він застудився. Ми вчора з ним довго гуляли, а погода була не найкраща.

Юрій: – А от і лікар.

Лікар: – Доброго дня! Хто у вас хворий?

Юрій: – Мій брат. Він зараз у своїй спальні. Проходьте, будь ласка.

Лікар: – Доброго дня! Як почувашся?

Василь: – Не дуже добре.

Лікар: – Як тебе звати?

Василь: – Василь.

Лікар: – Приємно познайомитися з тобою, Василю. Скільки тобі років?

Василь: – Мені вісімнадцять.

Лікар: – Добре. А що у тебе болить?

Василь: – Голова, горло і ще я кашляю.

Лікар: – Давай спочатку поміряємо температуру.

Василь: – Лікарю, може у мене ангіна або грип?

Лікар: – Та ні, у тебе, на щастя, немає ні грипу. Ти просто застудився. А твій шлунок тебе не турбує?

Василь: – Шлунок не болить, тільки горло й голова.

Лікар: – Тобі зараз треба лежати, багато пити, можна гарячий чай з лимоном і приймати ліки, які я зараз випишу.

Василь: – Дякую. Я попрошу брата піти до аптеки і купити їх.

Лікар: – Дуже добре. Одужуй! До побачення.

Василь: – До побачення!

Читайте

Вечір. У сім'ї Шевченків сіли вечеряти. Після вечері батько допоміг дружині помити посуд, а потім вони разом сіли пити чай з тістечками і поговорити про новини за день. Їхній син Вадим вирішив піти на стадіон, щоб побігати, а їхня дочка Христина піднялася у свою кімнату, щоб зателефонувати друзям.

Якому студентові вони купили квиток в обласний театр? – Вони купили квиток в театр їхньому знайомому студентові.

Якій студентці вони купили квиток в обласний театр? – Вони купили квиток в театр їхній знайомій студентці.

Якому викладачу ви телефонували? – Ми телефонували нашому новому викладачу.

Якій подрузі ти телефонуєш? – Я телефоную моїй новій подрузі.

Олена захворіла. Лікар сказав, що їй треба пити ліки. Він заборонив їй вставати і поки їй не можна займатися спортом.

Марина здорова. Їй вже не треба приймати ліки, і вона вже може гуляти парком, займатися спортом.

Вам холодно. Вам було холодно. Вам буде холодно.

Вправа 23. Поставте запитання до виділених слів

1. Викладач дає відповідь *студентці*.
2. Старший брат відсилає лист *сестрі*.
3. *Вам* не подобається це місто.
4. *Їй* треба багато працювати.
5. *Моєму батьку* 45 років.
6. *Спортсменам* не можна пити і курити.
7. Туристи гуляють по *центру* міста.
8. *Нам* сьогодні було холодно.

Вправа 24. Поставте слова в дужках у потрібну форму

1. Він купив книжку (*брат*).
2. Я часто телефоную (*батько*).
3. Вони вже подзвонили (*Тео*).
4. Ти розказав новини (*викладач*).
5. Ярина подарувала квіти (*подруга*).
6. Онуки зробили подарунок (*бабуся*).

7. Подруга відправила лист (*матір*).
8. Ми надіслали посилку (*Марія*).
9. Друзі відправили телеграму (*Олена*).
10. Батько обіцяв купити книги (*донька*).

Вправа 25. Доповніть речення, використовуючи дієслова: *дзвонити, відправляти, пояснювати, писати, розповідати, допомагати, дарувати, подобатися*

1. Ми _____ текст викладачці.
2. Аріна часто _____ мамі.
3. Викладач _____ студенту граматику.
4. Я _____ подрузі вчити українську мову.
5. Марія _____ лист додому.
6. Віктор часто _____ батьку.
7. Я завжди _____ квіти мамі.
8. Мені _____ ця симпатична дівчина.

Вправа 26. Закінчіть речення, використовуючи займенники

1. Його подруга живе в Канаді. _____ 35 років.
2. Де зараз твоя мама? Скільки _____ років?
3. Ти вже працюєш? Скільки _____ років?
4. Ми дуже любимо кіно. Скажіть _____, коли буде новий фільм?
5. Де ви були вчора? Я дзвонив _____ багато разів.
6. Завтра я рано прийду додому. Приходьте до _____ в гості.
7. Вчора ми ходили в театр. _____ дуже сподобався спектакль.

Вправа 27. Доповніть речення, використовуючи слова *рік, роки, років*

1. Йому двадцять _____.
2. Племяннику двадцять один _____.
3. Скільки тобі _____?
4. Її мамі п'ятдесят два _____.
5. Моїй бабусі сімдесят три _____.
6. Наш дідусь має вісімдесят вісім _____.

Вправа 28. Доповніть речення, використовуючи слова *потрібен, потрібна, потрібно, потрібні* і займенники в давальному відмінку

Зразок: (Ти) _____ лінійка.

Тобі потрібна лінійка.

1. (Ти) _____ олівець.
2. (Вона) _____ словник
3. (Ви) _____ книги.
4. (Ви) _____ мою згоду.
5. (Ти) _____ газета.
6. (Ви) _____ моя допомога?

Вправа 29. Змініть речення за зразком

Зразок: Я повинен прочитати цю книжку
Мені треба прочитати цю книжку.

1. Ти повинен взяти цю книгу.
2. Він повинен знати цих людей.
3. Ми повинні показати фото.
4. Вони повинні купити подарунок.
5. Я повинен працювати кожного дня.
6. Вона повинна постійно пити ліки.
7. Тео повинен працювати самостійно .

Вправа 30. Продовжіть діалоги за зразком

Зразок: – Я прочитав вірші Верлена.
Вам сподобалися ці вірші?

1. Я подивився українську комедію “Шалене весілля”
2. Ми були на екскурсії в музеї.
3. Вчора моя сестра була на концерті групи “Океан Ельзи”.
4. У неділю вони їздили в Київ.
5. Позавчора мій друг був на етнічному фестивалі.
6. Мої друзі були на відкритті виставки.
7. Група студентів відпочивала у Карпатах.

Вправа 31. Доповніть речення за змістом

1. Вчора ми були в Національному університеті. Ми ходили по _____ і дивилися, як вчаться студенти.
2. В Рівне приїхали мої друзі. Ввечері ми гуляли _____.
3. Вулиця Чорновола дуже красива. Я люблю гуляти _____.
4. У неділю ми були в парку. Ми довго ходили _____.
5. Студенти стоять в коридорі. Студенти ходять _____.
6. Вчора друзі були в центрі міста. Весь день вони гуляли _____.

Вправа 32. Поставте запитання до виділених слів

1. Викладач пояснював граматичну тему *новій студентці*.
2. Я подзвонив *своїй бабусі*.
3. Батьки написали лист *своїм дітям* .
4. Я був радий *гарним новинам*.
5. Ми гуляли по *центральної алеї*.
6. Маленькому брату цікаво читати *книжку*.
7. Ввечері я їздив до *свого друга*.

Вправа 33. Допишіть речення, використовуючи слова в дужках

1. Хлопчик радів (*новий друг*).
2. (*Молодий вчений*) було важко працювати.
3. (*Іноземні студенти*) треба вивчати українську мову.
4. Ми любимо ходити по (*вечірня вулиця*).

5. (*Старший брат*) скоро виповниться 25 років.
6. Діти пишуть (*старі батьки*).
7. (*Хвора дівчинка*) треба було лікуватися.
8. Ми подарували квіти (*відома письменниця*).
9. Він був дуже радий (*нова книжка*).
10. Брат заважав працювати (*старша сестра*).
11. Вони були раді (*сьогоднішня зустріч*).

Вправа 34. Допишіть речення, використовуючи слова в дужках

1. Скільки років (*твій брат*)?
2. Передавай вітання (*твої батьки*).
3. Передай, будь ласка, цей журнал (*моя подруга*).
4. (*Твій викладач*) сподобалася твоя робота?
5. (*Наше місто*) п'ять століть.
6. Передайте, будь ласка, цей список (*мій сусід*).
7. (*Їхня бабуся*) уже 90 років.
8. (*Наша викладачка*) подарували квіти.
9. (*Ваша дочка*) треба багато відпочивати.
10. Скільки років (*його матір*)?
11. Я обов'язково передам вітання (*ваша сім'я*).

Вправа 35. Дайте відповіді на запитання

1. Скільки тобі років?
2. Скільки років твоєму брату?
3. Скільки років твоїй сестрі?
4. Скільки років твоїм батькам?

Вправа 36. Напишіть правильно

1. Студенти дали ... (*професор*) відповіді на запитання.
2. Ми повірили ... (*ти*) на слово.
3. Він надіслав ... (*вона*) великий і гарний подарунок.
4. Хворий показав ... (*лікар*) свою ногу.
5. Покупець передав сумку (*продавець*).
6. Ми побажали ... (*друзі*) щасливої дороги.
7. Мама віддала ... (*я*) свою сумку.
8. Ми повинні розказати ... (*вони*) цю цікаву історію.

ОРУДНИЙ ВІДМІНОК

cas Instrumental

The Instrumental Case

Ким? (*par (de) qui? With whom?*) Чим? (*par (de) quoi? With what?*)

Вживається:

– **щоб позначити інструмент, яким виконується дія:**

Я малюю червоним олівцем.

– Чим ти малюєш? Яким олівцем ти малюєш?

– **щоб позначити засіб пересування:**

Їхати автобусом (поїздом, машиною), летіти літаком

– **після прийменників з (*із, зі*), *за, між, над, під, перед* (*de, derrière, entre, au-dessous, avant* / *after prepositions from, to, between, over, under, before*)**

Я п'ю каву з молоком. – З чим ти п'єш каву?

За цим селом широка річка. – За чим є широка річка?

Сумки стоять під столом. – Під чим стоять сумки?

– **після дієслів:** керувати (*diriger / manage*), захоплюватися (милуватися) (*s'admirer / admire*), цікавитися (*s'intéresser / to be interested*), займатися (*s'occuper / engage*), працювати (*travailler / work*), зустрічатися з – зустрітися з (*se rencontrer avec / meet with*), говорити (з), розмовляти (з) (*parler à / speak with*), жертвувати (*immoler / sacrifice*)

Він займається спортом.

Вони цікавляться наукою.

Його батьки працюють викладачами.

– **після прикметників:** стурбований (*préoccupé, dérangé / disturbed*), задоволений (*satisfait / satisfied*).

Викладач задоволений нашою контрольною роботою.

– Чиєю контрольною роботою задоволений викладач?

– **після дієслова:** бути (*être / to be*) в минулому та майбутньому часі:

Ми всі були студентами. Вони будуть інженерами.

– **після дієслів руху на позначення місця:** йти вулицею, дорогою (*aller le long de la rue / go down the street, road*).

Зверніть увагу:

Працювати, бути, стати – **ким?**

Займатися, пишатися, цікавитися, захоплюватися – **чим? ким?**

Познайомитися, розмовляти, вчитися, відпочивати, гуляти, зустрічатися, фотографуватися, грати (в шахи...) – **з ким?**

Привітатися, порадитися – **з ким?**

		однина	множина
чол.рід	- приг.	брат – братом	брати – братами
		<u>-ж, -ч, -ш, -щ, -р</u>	
		ніж – ножем	ножі – ножами
		вірш – віршем	вірші – віршами
		викладач – викладачем	викладачі – викладачами
		дощ – дощем	дощі – дощами
	але:	лікар – лікарем	лікарі – лікарями
		ранок – ранком	ранки – ранками
		день – днем	дні – днями
		вечір – вечором	вечори – вечорами
	- ь	кінь – конем	коні – кіньми (конями)
		гість – гостем	гості – гістьми (гостями)
	- ець	хлопець – хлопцем	хлопці – хлопцями
	- й	музей – музеєм	музеї – музеями
жін.рід	- а	студентка – студенткою	студентки – студентками
		стіна – стіною	стіни – стінами
		передача – передачею	передачі – передачами
		площа – площею	площі – площами
	- я	надія – надією	надії – надіями
		аудиторія – аудиторією	аудиторії – аудиторіями
	- 'я	сім'я – сім'єю	сім'ї – сім'ями
	але:	тінь – тінню	тіні – тіннями
		мати – матір'ю	матері – матерями
		ніч – ніччю	ночі – ночами
		дитина – дитиною	діти – дітьми
		дівчина – дівчиною	дівчата – дівчатами
		людина – людиною	люди – людьми
сер.рід	- о	чудо – чудом = небо – небом	чудесами небесами
		місто – містом	міста – містами
		око – оком	очі – очима
	- е	місце – місцем	місця – місцями
		плече – плечем	плечі – плечима
	- я	питання – питанням	питання – питаннями
		життя – життям	
		орля – орлям	орлята – орлятами

		ім'я – ім'ям (іменем)	імена – іменами
	але:	дівча – дівчам	дівчата – дівчатами
		хлоп'я – хлоп'ям	хлоп'ята – хлоп'ятами
		маля – малям	малята – малятами
		курча – курчам	курчата – курчатами

Вправа 1. Напишіть правильно речення, розкриваючи дужки

1. Дівчина малює картини (*фарби*).
2. Мій дідусь був (*лікар*).
3. Студенти цікавляться (*хімія, фізика та історія*).
4. Його старший брат хоче бути (*викладач*), а сестра – (*інженер*).
5. З Карпат до Рівного ми добиралися (*автобус*).
6. Я задоволений (*робота*).
7. Моя мама цікавиться (*література*).
8. Він прилетів вчора з Франції (*літак*).
9. Петро займається тепер (*бокс*).
10. Джеймс захоплюється (*музика і театр*).
11. Він думав над (*задача*).
12. Іноземні студенти подорожували (*Україна*).
13. У Київ зручно їхати (*поїзд*).
14. Разом з (*викладачі*) ми готуємо виставу.
15. Вона подружилася з (*Марія*).

Вправа 2. Напишіть правильно речення, розкриваючи дужки

- А.**
1. Учора ми були у театрі з (*друзі*).
 2. Вони хочуть поїхати відпочити в Карпати разом з (*батьки*).
 3. Сьогодні я снідала в кафе з (*подруга*).
 4. Ми часто розмовляємо з (*друзі*) по телефону.
 5. Наша викладачка зараз розмовляє з (*студенти*).
 6. Мама ходила в магазин з (*дочка*), а тато ремонтував машину разом з (*син*).
 7. Ти вже знайомий з (*декан*)?
 8. Сьогодні до університету я приїхав разом з (*друг*) (*машина*).
 9. Ми пишаємося своїми (*батьки*).
 10. Вони стануть через декілька років (*хірурги, педіатри, стоматологи*).
- Б.**
1. Я люблю пити чай з (*варення*).
 2. Їй подобається пити каву з (*вершки*)?
 3. На сніданок ми часто їмо сендвічі з (*сир та ковбаса*).
 4. Ви будете пити чай з (*тістечка*)?
 5. Моя улюблена страва – жарена картопля з (*м'ясо*).
 6. Він не любить піци з (*помідори*).
 7. Сьогодні на вечерю я приготую рис з (*курка*) та салат з (*помідори і огірки*).
 8. Моя мама любить рибу з (*овочі*).
 9. Ви задоволені (*праця*)?
 10. Вони регулярно займаються (*спорт*).

Чай з медом (*Ор. в.*) – чай без меду (*Р. в.*)
Кава з вершками (*Ор. в.*) – кава без вершків (*Р. в.*)

Вправа 3. Напишіть правильно

1. Вранці я часто п'ю чай з / без (*налисники*).
2. Вона любить пити каву з / без (*цукор*).
3. У гуртожитку ми часто готуємо суп з / без (*м'ясо*).
4. На вечерю вона їсть кашу з / без (*масло*).
5. Вони люблять їсти суп з / без (*хліб*).
6. У кафе ці студенти замовили сир з / без (*фрукти*).
7. На св'ято ми часто їмо ікру з / без (*лимон*).

Вправа 4. Закінчіть речення

1. Ми пишемо завдання
2. Ви миєте руки
3. Він ... прасує одяг
4. Я чищу зуби
5. Ми ріжемо, відрізаємо, нарізуємо хліб

Вправа 5. Напишіть, з чим ви любите...

1. бутерброди
2. чай
3. курку
4. морозиво
5. булки

Вправа 6. Дайте відповіді на запитання

1. Чим викладач пише на дошці? (*крейда*)
2. Чим художник малює картини? (*олівці*)
3. Чим ріжуть хліб? (*ніж*)
4. Чим він причісується? (*гребінь*)
5. Чим вони чистять костюм? (*щітка*)
6. Чим ти їси суп? (*ложка*)
7. Чим прибирають кімнату? (*ганчірка*)

Вправа 7. Вставте замість крапок прийменникам *з, за, перед, над, під, між*. Напишіть правильно речення

1. Учора ми зустрілися ... (*письменники*).
2. У них ... (*будинок*) знаходиться великий стадіон.
3. Вони зараз розмовляють ... (*директор*).
4. Пачка паперу лежала ... (*стіл*).
5. Олена п'є чай ... (*лимон і цукор*).
6. Автобусна зупинка знаходиться ... (*банк і бібліотека*).
7. Він завжди їсть картоплю ... (*салат*).
8. Вона не любить пити чай ... (*мед*).

9. Аеропорт столиці знаходиться ... (*місто*).
10. Вона йшла ... (*подруга*) додому.
11. Відомий спортсмен стояв ... (*студенти*).
12. ... (*будинки*) є гаражі.
13. Наш викладач стоїть ... (*дошка*).
14. Ми заховалися від дощу ... (*дерево*).
15. Викладачі розмовляли ... (*декан*).
16. Він любить каву тільки ... (*молоко*).
16. ... (*місто*) летить літак.
17. Вони працюють разом ... (*друзі*).
18. Мій олівець був ... (*стіл*).
19. ... (*море*) летять плати.
20. Його будинок знаходиться ... (*пошта та університет*).

Вправа 8. Замість крапок вставте відповідні прийменники

1. Ярина цікавиться (*балет*).
2. Чоловіки, як правило, цікавляться (*спорт і політика*).
3. Всі жінки цікавляться (*мода*).
4. Я цікавлюся (*комп'ютери, телефони, техніка*).
5. Бабуся цікавиться (*ліки і серіали*).

Вправа 9. Напишіть правильно речення

1. Маленька дівчинка мріє стати (*принцеса*).
2. Мій брат мріє стати (*міністр*).
3. Я хочу стати (*дизайнер*).
4. Ярина мріє стати (*балерина*).
5. Всі мріють стати (*мільйонери*).

Вправа 10. Дайте відповіді на запитання

1. З ким ти любиш розмовляти по телефону?
2. З ким ти мрієш познайомитися?
3. З чим ти зазвичай п'єш каву?
4. Чим ти цікавишся?
5. Чим студенти пишуть в зошитах?
6. З чим він їсть макарони?
7. Чим вони нарізають хліб, сир, ковбасу?
8. Чим їдять в ресторанах?
9. Чим їдять суп і борщ?
10. З чим ви їсте сир?
11. Ким вона хоче стати?
12. З ким ти зазвичай відпочиваєш літом?
13. З ким поряд ти сидиш в аудиторії?
14. Ким був Олександр Дюма?

15. Ким був Тарас Шевченко?
16. Ким була Марія Кюрі?
17. Чим помішують цукор в чашці?
18. Чим вимірюють температуру?
19. Чим ми слухаємо?
20. Чим прасують одяг?

Вправа 11. Напишіть за зразком

Зразок: – Мої батьки їздили цього року на море з друзями.

Вибачте, з ким вони їздили на море?

1. Студенти були в музеї з викладачем. –
2. Батько розмовляв з сусідом. –
3. Олена танцювала з Назаром. –
4. Марія довго розмовляла з батьками. –
5. Мій дідусь любить грати в шахмати з друзями. –
6. На вечірці ми познайомилися з відомим артистом. –
7. Декан сьогодні зустрічається з журналістами. –

Вправа 12. Дайте відповіді на запитання

1. З ким ви розмовляли вчора? (*лікар*)
2. З ким він порадився? (*декан*)
3. Ви знаєте, з ким я сьогодні зустрічався? (*викладач*)
4. З ким вона познайомилася у кафе? (*друг*)
5. З ким вони хочуть поїхати у Карпати? (*друзі*)
6. Він знає, з чим він хоче пити чай? (*цукор та лимон*)
7. З чим ти будеш їсти борщ? (*хліб*)
8. Вона запитала його, з чим він буде їсти булочку. (*масло та мед*)
9. З ким мама розмовляла? (*лікар-педіатр*)
10. З ким вони працювали минулого року? (*інженер-дослідник*)

Вправа 13. Складіть речення з поданими нижче дієсловами

бути зацікавленим, задоволеним, стурбованим ...
жити, розмовляти, снідати, вечеряти, обідати з ...
дружити, грати, радитися, відпочивати, сваритися з ...
летіти, їхати, подорожувати ...

Вправа 14. Дайте відповіді на запитання

1. З ким вони познайомилися в Україні?
2. З ким він давно не бачився?
3. Ким ти мрієш стати?
4. З ким вона хоче поїхати відпочивати на Середземне море?
5. Чим ви любите займатися у вільний час?
6. Чим ти цікавишся?
7. Ким працюють його батьки?
8. Чим він прилетів в Україну?

9. Чим вона цікавиться тут, в Україні?
10. З ким ти зараз живеш в гуртожитку (на квартирі)?
11. За чим видно широку річку?
12. Ким він буде працювати через чотири роки?
13. Яким спортом займаються твої друзі?
14. Над чим висить картина у твоєї кімнати?

Вправа 15. Складіть речення

1. Повертатися, Олена, з, літак, з, подруга, у, Париж, неділя, 18.45.
2. Понеділок, вона, з, у, зустрітися, 9.55, Максим.
3. До, їхати, Київ, машина, вони, з, друзі, у, разом, вівторок.
4. Йти, з, театр, я, батьки, у, дивитися, вистава.
5. Завтра, ми, автобус, з, діти, їхати, в гості, до, мої друзі.
6. Вона, у, Тео, з, зустрітися, понеділок.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ОРУДНИЙ ВІДМІНОК. ПРИКМЕТНИКИ

cas Instrumental. Adjectifs

The Instrumental Case. Adjectives

	Н. в. (<i>який? яка? яке? які?</i>)	Ор. в. (<i>яким? (ч., с. р.), якою? (ж. р.), якими? (мн.)</i>)
Ч. р.	-ий (-і) смачний цукерок (смачні цукерки) -ій (-і) мужній солдат (мужні солдати)	-им (-ими) смачним цукерком (смачними цукерками) -ім (-ими) мужнім солдатом (мужніми солдатами)
Ж. р.	-а (-і) смачна булочка (смачні булочки) -я (-і) мужня дівчина (мужні дівчата)	-ою (-ими) смачною булочкою (смачними булочками) -ьою (-ими) мужньою дівчиною (мужніми дівчатами)
С. р.	-е (-і) голубе море (голубі моря) -є (-і) синє вікно (сині вікна)	-им (-ими) голубим морем (голубими морями) -ім (-ими) синім вікном (синіми вікнами)

Вправа 1. Напишіть правильно речення, розкриваючи дужки

1. Вчора іноземні студенти були у театрі з (*їхній викладач*).
2. Тут, в Україні, вони познайомилися з (*українські студенти*).
3. Позавчора вона розмовляла з (*старший брат*).

4. Влітку ми поїдемо у Київ з (*наші друзі*).
5. У парку батьки гуляють з (*малі діти*).
6. Позавчора була зустріч з (*відомий письменник*).
7. Минулого тижня ти їздив у Львів з (*іноземна студентка*).
8. Ми любимо пити каву зі (*смачні цукерки*).
9. Я подивилася цей фільм з (*англійські субтитри*).
10. Ти народився під (*щаслива зірка*).
11. Моя сестра мене пригостила (*смачна каша*).
12. Ми довго думали над (*складна задача*).
13. Вони хочуть подорожувати (*гірські райони*).
14. Ти давно дружиш з (*французькі викладачі*).

Вправа 2. Закінчіть речення

1. Коли ти жив в Україні, ти познайомився з
2. Коли вона навчалася в університеті, вона дружила з
3. Коли вони снідають, то завжди п'ють чай з
4. Він запізнився на заняття, тому що довго розмовляв з
5. Вони зайшли в аудиторію і привіталися з
6. Після заняття ви розмовляли з
7. Я любив їсти суп з
8. Вони сидять під
9. Обласна лікарня знаходиться перед
10. Вони мріють стати
11. Між ... знаходиться великий і новий стадіон.
12. Ми завжди цікавилися
13. Ви стоїте перед ...
14. В майбутньому я стану хорошим

Вправа 3. Напишіть правильно речення, розкриваючи дужки

1. Вона працює (*дитячий лікар*).
2. Ви цікавитесь (*українська історія та література*).
3. Він не розмовляє (*французька мова*).
4. Ти живеш разом з (*іноземні студенти*).
5. У клубі він танцює з (*гарна дівчина*).
6. Моя старша сестра мріє стати (*відомий хірург*).
7. Тобі подобається пити чай з (*гарячий бутерброд*).
8. У Рівному я познайомила з (*українська кухня*).
9. Вони багато працюють перед (*екзамени*).
10. Викладач задоволений нашими (*контрольні роботи*).
11. Я повертаюся з (*вулиця*) додому.
12. Вона не розмовляє із (*невідомі чоловіки*).

Вправа 4. Дайте відповіді на запитання

1. Чим ти пишеш у зошиті? (*синя ручка*)
2. Чим пише наш викладач української мови на дошці? (*біла крейда*)
3. Чим малюють художники? (*кольорові фарби*)

4. Чим вони ріжуть хліб? (*гострий ніж*)
5. Чим вона чистить зуби? (*зубна щітка*)
6. Чим ти робиш фотографії? (*мобільний телефон*)
7. Чим вони їдять суп? (*велика ложка*)
8. Чим ти прасуєш одяг? (*електрична праска*)
9. Чим ви витираєте руки? (*великий рушник*)
10. Чим я поливаю квіти? (*чиста вода*)
11. З ким ви зустрічалися? (*відомий лікар-хірург*).
12. З чим вона любить їсти картоплю? (*зелений салат*)
13. Ким працює його сестра? (*лікар-стоматолог*).
14. Над чим зараз працюють твої друзі? (*великий проект*)

ОРУДНИЙ ВІДМІНОК. ЗАЙМЕННИКИ
cas Instrumental. Pronoms
The Instrumental Case. Pronouns

Особові <i>personnels</i> <i>personal</i>	Присвійні <i>possessifs</i> <i>possessive</i>	
Н. в. (хто?) Ор. в. (ким?)	Н. в. чий? чие? чия? чий?	Ор. в. чийм? (ч. р., с. р.), чиєю? (ж. р.), чийми? (множина)
я – мною ти – тобою він, воно – ним вона – нею	мій (твій) моя (твоя) моє (твоє) мої (твої)	моїм (твоїм) моєю (твоєю) моїм (твоїм) моїми (твоїми)
ми – нами ви – вами вони – ними	його її	його її
	наш (ваш) наша (ваша) наше (ваше) наші (ваші)	нашим (вашим) нашою (вашою) нашим (вашим) нашими (вашими)
	їхній їхня їхнє їхні свій своя своє свої	їхнім їхньою їхнім їхніми своїм своєю своїм своїми

Питальні <i>interrogatifs</i> <i>interrogative</i>			
<i>Н. в.</i>	<i>Ор. в.</i>	<i>Н. в.</i>	<i>Ор. в.</i>
хто? що?	ким? чим?	чий? чия? чие? чий?	чийм? чією? чийм? чіїми?
який? яка? яке? які?	яким? якою? яким? якими?	котрий? котра? котре? котрі?	котрим? котрою? котрим? котрими?
Вказівні <i>démonstratifs</i> <i>demonstrative</i>			
<i>Н. в.</i>	<i>Ор. в.</i>	<i>Н. в.</i>	<i>Ор. в.</i>
той та те ті	тим тою тим тими	цей ця це ці	цим цею цим цими

Вправа 1. Напишіть правильно речення, розкриваючи дужки

1. Вони привіталися з ... (їхній декан).
2. Ти ходив сьогодні у парк з ... (моя сестра).
3. Я дружу з ... (його брат).
4. Минулого року ми познайомилися з ... (ваші батьки).
5. Вона не знайома з ... (цей хлопець).
6. Наш викладач розмовляє з ... (моя мама).
7. Вони часто розмовляли зі ... (своя бабуся).
8. Він інколи сперечається з ... (наш викладач).
9. Студенти-іноземці попросилися з ... (їхні друзі).
10. Ми хочемо поговорити з ... (наш лаборант).
11. Мої батьки раніше працювали з ... (цей інженер).
12. Нам треба порадитися з ... (ваш викладач).
13. Він повинен сьогодні зустрітися з ... (цей секретар).
14. Вони працюють над ... (свій власний проект).
15. Ви зупинилися перед ... (ці будинки).

Вправа 2. Напишіть правильно речення

1. Вона не привіталася зі (я).
2. Ми хочемо познайомитися з (ви).
3. Це правда, він не розмовляв з (вона).
4. Ви ніколи не радитеся зі (я).
5. Так, звичайно, ми зустрічалися з (він).
6. Він хоче поговорити з (ви).
7. Не сідайте переді (я).
8. Вона рада познайомитися з (ви).

9. Ви ніколи не зустрічалися з (*він*).
10. Студент познайомився з (*вона*)?
11. Дайвери плавають по морю з (*ти*).
12. З (*вони*) весело.
13. Я сьогодні пив каву з (*вона*).
14. Він захоплюється (*ти*).
15. Декан керує (*ми*).
16. Наша сестра зустрілася ... (*він*) у театрі.
17. Студенти привіталися ... (*вона*).
18. Вчора вона розмовляла ... (*ви*) по телефону.
19. Ви познайомилися ... (*я*) минулого року.
20. Вона хоче порадитися ... (*ти*).
21. Мої друзі хочуть поїхати на відпочинок ... (*вони*).
22. Ми з радість зустрінемося ... (*він*).
23. Я хочу подорожувати Європою ... (*ви*).

Вправа 3. Напишіть речення, розкриваючи дужки

1. Карта висить над (*мій стіл*).
2. Ми стоїмо перед (*твій будинок*).
3. Вона хоче сісти між (*твій брат та твоя сестра*).
4. Його паспорт лежить під (*його книжка*).
5. Він не хоче жити з (*свої батьки*).
6. Поруч з (*наш будинок*) знаходиться стадіон.
7. На цьому фото я стою між (*моя тітка і мій дядько*).
8. Автобусна зупинка знаходиться перед (*наш університет*).
9. Вона витирає стіл (*ця волога серветка*).
10. Ваша сумка лежить під (*його ліжка*).

Вправа 4. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

1. З ким ви розмовляли перед парою? (*наш декан*)
2. З ким вона їздила у Львів? (*свої друзі*)
3. З ким ви підете на екскурсію містом? (*ці студенти*)
4. З ким вона ходила у лікарню? (*її мама*)
5. З ким вони будуть грати футбол? (*ця українська команда*).
6. З ким ти будеш готувати вечерю? (*моя подруга*)
7. З ким він мріє познайомитися? (*цей відомий інженер*)
8. З ким ти завжди їдеш на роботу? (*свій чоловік*)
9. З ким ви зустрічалися вчора біля університету? (*ці іноземні гості*)
10. З ким батьки гуляють кожного вечора? (*їхні малі діти*)
11. З ким завжди весело проводити час? (*цей хорошиий хлопець*).
12. З ким слід серйозно поговорити? (*наші студенти-іноземці*).

Вправа 5. Поставте слова в дужках у відповідному відмінку

- A. 1. З ким ти говорив щойно по телефону? (*свій брат*)
2. З ким розмовляла викладачка? (*ця гарна студентка*)

3. З ким вони хочуть познайомитися? (*ця вродлива українська дівчина*)
4. З ким він грав у шахи? (*цей іноземний студент*)
5. З ким я зустрічалася? (*його старший брат*)
6. З ким вона бачилася? (*наш молодий лікар*)
7. З ким ви познайомилися минулого року? (*українська подруга*)
- Б.** 1. З яким хлопчиком розмовляє лікар? (*хворий*)
2. З якою сестрою ви ходили у цирк? (*молодша*)
3. З яким лікарем ми радимося? (*досвідчений*)
4. З яким братом ви давно не бачилися? (*старший*)
5. З якою дівчиною ти завжди гуляєш? (*красива*)
6. З якою журналісткою вона сфотографувалась? (*відома*)
7. З якою подругою ви зустрічаєтеся щодня? (*стара, шкільна*)

Вправа 6. Замість крапок вставте слова в дужках у потрібній формі

1. Ти давно не бачився (*свій старий друг*)
 Вчора ти телефонував
 Ти запросив до себе... .
 У суботу ти був... .
2. Звичайно ми ходимо в кіно... . (*наші українські друзі*)
 Ми купили квитки собі і... .
 Вчора у нас були
3. В театрі вона зустріла... . (*наш новий викладач*)
 Вона підійшла
 Вона привіталася... .
4. Раніше я не знав (*цей французький студент*)
 Недавно я познайомився... .
 Я допомагаю ... вивчати українську мову.
 Я отримав вітання... .
5. Вчора в клубі ви зустріли (*одна знайома дівчина*)
 Ви танцювали
 Вам потрібно зателефонувати... .
 Цю книжку вам дала

Вправа 7. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

1. Ким працюють твої брати? (*геолог і інженер*)
2. Ким мріє стати його сестра? (*хороший лікар*)
3. Ким хоче працювати у майбутньому твоя племінниця? (*шкільний вчитель*)
4. Ким працює моя мати? (*перекладач*)
5. Ким вони будуть працювати через два роки? (*журналісти-міжнародники*)
6. Ким вона захоплюється? (*рідна старша сестра*)
7. Ким задоволений ваш викладач? (*свої студенти*)
8. Ким він цікавиться? (*зарубіжні письменники*)
9. Ким пишаються батьки? (*свої діти*)

Вправа 8. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

1. Чим діти пишуть на дошці? (*різнокольорова крейда*)
2. Чим вони їли ці страви? (*срібні ложка і виделка*)
3. Чим вона ріже сир? (*великий ніж*)
4. Чим ви чистите зуби? (*зубна щітка*)
5. Чим фотографує цей фотограф? (*новий фотоапарат*)
6. Чим вона захоплюється? (*література, історія*)
7. Чим він цікавиться? (*медицина, музика*)
8. Чим займається його син? (*настільний теніс*)
9. Чим цікавиться твоя старша сестра? (*сучасне мистецтво*)

Прочитайте

Його шкільний товариш змінив професію. Зараз він працює інженером, а раніше був викладачем.

Чотири роки вона була студенткою університету, а зараз вона стала аспіранткою цього університету.

Його подруга раніше працювала медичною сестрою, а тепер вона працює старшою медичною сестрою в цій лікарні.

Коли Марина закінчить економічний факультет, вона стане економістом.

Ми вступили до медичного університету, тому що давно мріяли стати хорошими лікарями.

Вечір. Сім'я вечеряє. Батьки їдять зі своїми дітьми. Брат розмовляє з молодшою сестрою. Сестра розмовляє з старшим братом. Батько любить пити каву з цукром, а мама – з молоком. Брат і сестра п'ють чай з тортом або з тістечками. Мати любить мистецтво і захоплюється театром. Батьки гордяться сином і дочкою.

Друзі

Я познайомився зі своїм українським другом, коли почав навчатися на підготовчому факультеті у місті Рівне. Мій друг – студент 1-го курсу Національного університету водного господарства. Я люблю розмовляти з ним українською мовою, тому що він завжди виправляє мої помилки. У нас багато спільних інтересів: іноземні мови, спорт, особливо теніс і футбол, кросворди, художня література, музика.

Я і він цікавимося технікою. Я хочу стати відомим програмістом, а мій друг – інженером. У вільний час ми часто ходимо на корти, щоб зіграти у теніс, а у вихідні дні – гуляємо містом.

Я радий знайомству зі своїм українським другом.

Вправа 9. Напишіть правильно речення, розкриваючи дужки

1. Вона слухала мене ... (*велика увага*)
2. Студенти написали диктант ... (*помилки*)
3. В кінотеатрі глядачі дивилися фільм ... (*велика цікавість*)
4. Цей викладач пише ... (*гарний почерк*)

5. Молодший брат спить ... (*міцний сон*)
6. Всі сміялися ... (*радісний сміх*)
7. Мої друзі ... погодилися мені допомогти. (*радість*)
8. Він зайшов у кімнату ... (*швидкі кроки*)
9. Вони розуміють українську добре, але розмовляють ... (*акцент*)
10. Перекажи текст ... (*свої слова*)

Вправа 10. Слова в дужках поставте в орудному відмінку

1. Оразу за (*наше місто*) починався ліс.
2. Студент поїхав на вокзал за (*квитки*).
3. За (*вечеря*) вони розповіли один одному всі новини.
4. Літом діти часто жили у скаутському таборі за (*місто*).
5. Йшов день за (*день*), а ви не поверталися.
6. Наші студенти писали курсову роботу під (*керівництво*) свого викладача.
7. Лікарі уважно слідкують за (*стан*) здоров'я хворих пацієнтів.

Вправа 11. Замість крапок доберіть відповідний прийменник

1. ... входом у лікарню була лавка.
2. Університет знаходився далеко ... цим парком.
3. ... високими тополями протікала неширока річка.
4. ... пар ми направилися в університетську бібліотеку ... книжками.
5. Невеликий літак летів низько ... полями.
6. Студенти люблять розмовляти ... викладачем.

Вправа 12. Напишіть речення. Слова, подані в дужках, запишіть в орудному відмінку

1. Пароплав йшов ... (*широкий міст*)
2. Вікно будинку було низько ... (*земля*)
3. На моєму столі стояла ваза ... (*красиві квіти*)
4. Вони сіли відпочити на лавці ... (*дуб*)
5. Небо затягнулося хмарами ... (*гроза*)
6. ... (*будівля*) висів прапор.
7. Ви виконали свій обов'язок ... (*батьківщина*)
8. Маля ... чекало батька. (*нетерпіння*)

ПРИКМЕТНИКИ

Adjectifs *Adjectives*

Який? Яка? Яке? Які?
Quel Quelle Quel Quels (quelles)
Which / What?

він	вона	воно	вони	FR / Eng
смачний	смачна	смачне	смачні	bon (<i>repas</i>), délicieux, savoureux / tasty, delicious
дорогий	дорога	дороге	дорогі	cher, précieux, riche / dear, costly
дешевий	дешева	дешево	дешеві	bon marché, bas prix / cheap
веселий	весела	веселе	веселі	gai / cheerful
сумний	сумна	сумне	сумні	triste / sad
розумний	розумна	розумне	розумні	sage, intelligent / clever
дурний	дурна	дурне	дурні	sot, bête, stupide / stupid, foolish
сумлінний	сумлінна	сумлінне	сумлінні	responsable / responsible
відомий	відома	відоме	відомі	connu / wellknown
чистий	чиста	чисте	чисті	propre, pur / clear
брудний	брудна	брудне	брудні	sale / dirty
багатий	багата	багате	багаті	riche / rich
бідний	бідна	бідне	бідні	pauvre / poor
цікавий	цікава	цікаве	цікаві	intéressant, curieux / interesting
нудний	нудна	нудне	нудні	ennuyeux, lassant, raseur / boring
гострий	гостра	гостре	гострі	aigu, tranchant, pointu, fort, piquant / hot, acute
кислий	кисла	кисле	кислі	aigre, sur / sour, acid
солодкий	солodka	солодке	солодкі	doux, sucré / sweet
гіркий	гірка	гірке	гіркі	amer / bitter
великий	велика	велике	великі	grand / big
малий	мала	мале	малі	petit / little
низький	низька	низьке	низькі	bas, de petit taille / low

високий	висока	високе	високі	haut, de haute taille / high
товстий	товста	товсте	товсті	gros / thick
тонкий	тонка	тонке	тонкі	mince / thin
худий	худа	худе	худі	maigre, sec / thin
красивий	красива	красиве	красиві	beau / beautiful
некрасивий	не красива	некрасиве	некрасиві	laid / charmless
гарний	гарна	гарне	гарні	joli / good
світлий	світла	світле	світлі	clair / light
темний	темна	темне	темні	sombre / dark
кольоровий	кольорова	кольорове	кольорові	de couleur / multicolor
яскравий	яскрава	яскраве	яскраві	éclatant, vif / bright
тьмянний	тьмяна	тьмяне	тьмяні	obscure / dull
грубий	груба	грубе	грубі	grossier, brutal / rude
наполегливий	наполеглива	наполегливе	наполегливі	obstiné, persévérant / persistent
прямокутний	прямокутна	прямокутне	прямокутні	rectangulaire / rectangular
квадратний	квадратна	квадратне	квадратні	carré / square
круглий	кругла	кругле	круглі	rond / round
трикутний	трикутна	трикутне	трикутні	triangulaire / triangular
овальний	овальна	овальне	овальні	ovale / oval
м'який	м'яка	м'яке	м'які	doux / soft
твердий	тверда	тверде	тверді	dur / firm, strong
рідний	рідна	рідне	рідні	natal / native, own
чужий	чужа	чуже	чужі	étranger, d'autrui / alien, foreign
молодий	молода	молоде	молоді	jeune / young
мудрий	мудра	мудре	мудрі	sage, intelligent / wise
сильний	сильна	сильне	сильні	fort / strong
добрий	добра	добре	добрі	bon, gentil / kind
ввічливий	ввічлива	ввічливе	ввічливі	poli / polite
щасливий	щаслива	щасливе	щасливі	heureux / happy
мрійливий	мрійлива	мрійливе	мрійливі	rêveur / dreamy
хитрий	хитра	хитре	хитрі	rusé / tricky
сміливий	смілива	сміливе	сміливі	courageux / courageous
зелений	зелена	зелене	зелені	vert / green
новий	нова	нове	нові	nouveau / new
старий	стара	старе	старі	vieux, âgé / old, ancient
теплий	тепла	тепле	теплі	chaud / warm
швидкий	швидка	швидке	швидкі	rapide / quickly

повільний	повільна	повільне	повільні	lent, de vitesse lente / slow
мокрый	мокра	мокре	мокрі	mouillé / wet
сухий	суха	сухе	сухі	sec, sèche / dry
чесний	чесна	чесне	чесні	honnête / honest
свіжий	свіжа	свіже	свіжі	frais, fraîche / fresh
несвіжий, черствий	несвіжа черства	несвіже черстве	несвіжі черстві	ne pas frais, douteux, dur sec, sèche / stale, horrible
працьовитий	працьовита	працьовите	працьовиті	laborieux / hardworking

Вправа 1. Доберіть відповідні прикметники

Це ... кава	Це ... іноземець
Це ... сік	Це ... викладачка
Це ... риба	Це ... студентка
Це ... столиця	Це ... колір
Це ... Україна	Це ... заняття
Це ... дідусь	Це ... університет

Вправа 2. Напишіть прикметники в потрібній формі

Гарний: ... місто, ... вулиця, ... дитя, ... квіти, ... небо, ... церква, ... море, ... жінка, ... концерт, ... студенти.

Смачний: ... банан, ... кава, ... тістечко, ... сік, ... молоко, ... яблука, ... морква, ... ананаси, ... торт, ... вареники.

Новий: ... велосипед, ... машина, ... літаки, ... таксі, ... поїзд, ... тролейбуси, ... зупинка, ... вантажівка, ... транспорт, ... кораблі.

Модний: ... пальто, ... костюм, ... спідниця, ... джинси, ... одяг, ... рукавиці, ... плаття, ... блуза, ... шапка, ... чоботи.

Великий: ... сковорідка, ... холодильник, ... відро, ... тарілки, ... чайник, ... пляшки, ... кружка, ... тарілка, ... блюдце, ... банки.

Гарячий: ... суп, ... бутерброд, ... чай, ... кава, ... каша, ... макарони, ... шоколад, ... вода, ... молоко, ... булка.

Вправа 3. Підберіть прикметник за змістом

1. Це ... будинок.
2. Ось ... гуртожиток.
3. Тут ... кава.
4. Це ... сади.
5. Там ... стадіон.
6. Це ... швидкість.
7. Це ... озера.
8. Це ... пісок.

9. Це ... питання.
10. Ось ... аудиторії.
11. Там ... маля.
12. Це ... двері.
13. Ось ... рукавиці.
14. Це ... гілки.
15. Тут ... хмари.
16. Ця ... дорога.
17. Це ... викладач.
18. Там ... шкарпетки.
19. Ось їде ... потяг.
20. Це ... батько і мати.

Вправа 4. Утворіть множину

Зразок: Старий інженер → старі інженери

Знаменитий лікар, невеликий будинок, високе вікно, хороша оцінка, чистий одяг, голуба річка, голубе озеро, великий магазин, український студент.

Вправа 5. Впишіть прикметники у таблицю

Дорогий, голосний, дешева, цікаві, молодий, біла, високий, жовте, дурний, велике, червоне, голубе, коричневі, красива, вишневе, холодна, улюблений, чорні, низька, хороші, зелена, своя, новий, сіре, розумні, поганий, рідні, свій, гарячий, культурні, тепле, осінній, важливий, світлий, сині, головний, стара, чоловічий, правильний, своє, тихі, кольорове.

<i>який?</i>	<i>яка?</i>	<i>яке?</i>	<i>які?</i>

Вправа 6. Допишіть закінчення. Поставте запитання: *який?*; *яка?*; *яке?*; *які?*

- висок... дерево – висок... дерева;
нов... дім – нов... дома;
стар... словник – стар... словники;
розумн... людина – розумн... люди;
дорог... річ – дорог... речі;
щир... друг – щир... друзі;
красив... будівля – красив... будівлі;

червон... машина – червон... машини;
темн... ніч – темн... ночі;
жовт... лимон – жовт... лимони;
цікав... фільм – цікав... фільми;
дешев... білет – дешев... білети;
низьк... крісло – низьк... крісла;
зелен... яблуко – зелен... яблука;
квадратн... площа – квадратн... площі;
тепл... день – тепл... дні;
нов... чашка – нов... чашки;
шоколадн... торт – шоколадн... торти;
сонячн... день – сонячн... дні;
літн... вечір – літн... вечора;
модн... костюм – модн... штани;
широк... вулиця – широк... вулиці;
вхідн... білет – вхідн... білети;
оперн... театр – оперн... театри;
вихідн... день – вихідн... дні.

Вправа 7. Доповніть речення, використовуючи слова: який, яка, яке, які

1. Ти не знаєш, ... сьогодні день?
2. Він не знає, ... сьогодні число.
3. Скажи, будь ласка, ... це гуртожиток?
4. Скажіть, будь ласка, ... це вулиця?
5. Я не знаю, ... це фільм.
6. Вони не знають, ... журнали лежать там.
7. Батько часто запитує, ... погода у Рівному.
8. Я не знаю, ... пари будуть завтра.
9. Наш викладач хоче знати, ... студенти не читали цей текст.

Вправа 8. Поставте запитання до виділених слів

Зразок: Тут лежать *кольорові* олівці.

Які олівці тут лежать?

1. Тут є *прямокутна* дошка.
2. Це *велика* аудиторія.
3. Тут стоять *нові* комп'ютери.
4. Це *старе* дерево.
5. Це *нове* пальто.
6. Там стоїть *маленьке* дівча.
7. Це *українсько – французький* словник .
8. Там лежать *смачні* яблука .

Вправа 9. Дайте відповіді на запитання, використовуючи прикметники в дужках

Яка це шафа? Яке це вікно? Який це дім? Які це кімнати? (*великий*)

Який це будинок? Яка це лікарня? Яке це озеро? Які це словники?
(іноземний)

Який це театр? Яка це пара? Яке це завдання? Які журнали лежать тут?
(новий)

Вправа 10. Утворіть словосполучення з прикметниками і напишіть їх

новий: завдання, телефон, школа, інститути

старий: костюм, шапка, плаття, штани

чорний: ручка, пальто, шарф, парасоля

хороший: день, погода, ранок, вечори

маленький: хлопчик, дівчинка, вікно, діти

домашній: костюм, робота, завдання, справи

Вправа 11. Доберіть іменники до поданих прикметників

Нові _____

Велика _____

Маленький _____

Легке _____

Смачні _____

Білий _____

Красивий _____

Хороший _____

Розумний _____

Червоний _____

Поганий _____

Синій _____

Чорна _____

Лінивий _____

Теплий _____

Вправа 12. Напишіть за зразком

Зразок: Хто живе в Англії?

В Англії живуть англійці.

- 1) Хто живе в Україні?.....
- 2) Хто живе в Америці?.....
- 3) Хто живе в Канаді?
- 4) Хто живе в Марокко?.....
- 5) Хто живе у Бельгії?.....
- 6) Хто живе у Франції?.....
- 7) Хто живе в Японії?.....

Вправа 13. Напишіть за зразком

Зразок: Це Японія. Тут розмовляють і пишуть японською.

- 1) Це Америка.....
- 2) Це Німеччина

- 3) Це Грузія.....
- 4) Це Англія.....
- 5) Це Україна.....
- 6) Це Франція.....
- 7) Це Марокко.....

Вправа 14. Допишіть закінчення прикметників

Це місто Нім, Франція. Тут живе Марі-Анн. Вона франц..... А ось її чоловік. Його звали Тьєрі, і він теж франц..... Вони журналісти. Марі-Анн і Тьєрі знають не тільки франц..... мову, але і англ..... Марі-Анн добре читає, пише і вільно розмовляє англ..... Тьєрі також добре розмовляє, але ще погано пише англ.....

А ось Канада. Це дуже велика і красива країна. Тут живуть канад....., які розмовляють франц..... і англ..... мовами. Деніел – канад..... Він економіст. Деніел вільно розмовляє, читає і пише як англ....., так і франц.....

А ми україн.... Наша рідна мова – україн.... А ще багато з нас вміє читати, писати і розмовляти англ....., фран....., німець..... та іншими мовами.

Вправа 15. Оберіть правильний варіант

Це красива... а) море; б) вулиця; в) місто	Це поганий... а) фільм; б) книжка; в) вино
Це високе... а) вікно; б) дівчина; в) будівля	Це цікаве... а) екскурсія; б) людина; в) кіно
Це дорогий... а) машина; б) костюм; в) кафе	Це хороший... а) жінка; б) фото; в) комп'ютер
Це тепле... а) вода; б) пюре; в) вечір	Це чорна... а) телефон; б) собака; в) піаніно
Це розумна... а) режисер; б) собака; в) кіно	Це молодий... а) юрист; б) дерево; в) спортсменка
Це маленький... а) риба; б) яблуко; в) телевізор	Це дешево... а) ресторан; б) вино; б) кава
Це кольорове... а) словник; б) фото; в) картина	Це гарячий... а) чай; б) какао; в) вода
Це холодна ... а) море; б) вечір; в) вода	Це велика... а) площа; б) парк; в) вікно
Це старе... а) аудиторія; б) пальто; в) альбом	Це дурна... а) фраза; б) гумор; в) речення
Це вишневий ... а) дерево; б) спідниця; в) торт	Це коричневий... а) стіл; б) ваза; в) пальто
Це низький... а) будівля; б) диван; в) ялинка	Це жовте... а) сумка; б) таксі; в) колір

Це синє... а) зошит; б) парасоля; в) небо	Це новий... а) комедія; б) район; в) слово
Це голосна... а) музика; б) диск ; в) місце	Це тихий... а) споруда; б) станція; в) час

Вправа 16. Напишіть антоніми

Зразок: високий хлопець – низький хлопець
велике село – каштанове волосся –
широкі вулиці – нецікава книжка –
красиве місто – старша сестра –
чисті дороги – коротке життя –
перше слово – старий чоловік –
тепла вода – дощовий день –

Вправа 17. Напишіть за зразком

Зразок: Високий хлопець, висока дівчина, високе дерево, високі люди.
Чистий, зручний, довгий, іноземний, вузький, гострий, короткий, сумлінний,
квадратний, різнокольоровий, великий, солодкий, чорний, добрий, гарний,
широкий.

Вправа 18. Запишіть антоніми

тихий –; розумний –;
високий –; дешевий –;
зимовий –; нудний –
чистий –; холодний –

Вправа 19. Оберіть правильний варіант

Яке небо? а) синя; б) синє; в) синій	Яка квітка? а) червоний; б) червона; в) червоне
Яка ніч? а) чорний; б) чорне; в) чорна	Який ресторан? а) хороший; б) хороша; в) хороше
Який дім? а) новий; б) нова; в) нове	Яке плаття? а) біла; в) біле; в) білий
Яка мама? а) молода; б) молодий; в) молоде	Яка вода? а) голубе; б) голубий; в) голуба
Який чай? а) чорне; б) чорний; в) чорна	Яка машина? а) хороший; б) хороша; в) хороше
Яке яйце? а) жовтий; б) жовте; в) жовта	Який колір? а) коричневий; б) коричнева; в) коричневе
Яке вино? а) червоне; б) червоний; в) червона	Який день? а) добрий; б) добра; в) добре
Який ранок? а) сіре; б) сірий; в) сіра	Який стіл? а) зелений; б) зелене; в) зелена

Вправа 20. Дайте відповіді, використовуючи слова в дужках

1. Який це дім? Яка це кімната? Яке це озеро? Які це діти? (*великий*)
2. Який це підручник? Яка це буква? Яке це слово? Які це вірші? (*український*)
3. Який це фільм? Яка це передача? Яке це відео? Які це журнали? (*цікавий*)
4. Який це капелюх? Яка це шапка? Яке це взуття? Які це рукавиці? (*сірий*)
5. Який це сік? Яка це кава? Яке це морозиво? Які це фрукти? (*холодний*)
6. Який це потяг? Яка це відповідь? Яке це рішення? Які це кроки? (*швидкий*)
7. Який це проспект? Яка це будівля? Яке це повітря? Які це коридори? (*чистий*)
8. Який це стіл? Яка це дата? Яке це дзеркало? Які це вікна? (*круглий*)
9. Який це голос? Яка це стіна? Яке це крісло? Які це дерева? (*низький*)
10. Який це подарунок? Яка це річ? Яке це взуття? Які це продукти? (*дорогий*)

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вправа 21. Дайте відповіді на запитання

- 1) Які газети він читає? (*український*)
- 2) Яка ручка лежить на столі? (*червоний*)
- 3) Які викладачі сидять тут? (*іноземний*)
- 4) Яке повітря надворі? (*теплий*)
- 5) Який підручник він бере? (*новий*)
- 6) Яка гумка лежить на пеналі? (*довгий*)
- 7) Які олівці у нашого студента? (*кольоровий*)
- 8) Яке молоко я люблю пити? (*свіжий*)
- 9) Який міст ти малюєш? (*красивий*)
- 10) Які квіти стоять у вазі? (*жовтий*)

Вправа 22. Напишіть антоніми

- теплий – ...
- старий – ...
- чистий – ...
- темний – ...
- молодший – ...
- малий – ...
- короткий – ...
- вузький – ...
- гарний – ...
- худий – ...
- веселий – ...

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вправа 23. Поставте запитання до прикметників

Зразок: На столі стоїть дорога ваза.

Яка ваза стоїть на столі?

- 1) Студент пише довгі тексти.
- 2) Вони читають українські тексти.
- 3) Ви дивитесь цікавий фільм.
- 4) Моя мама готує смачну їжу.

5) Я маю старий підручник.	6) Ми купуємо червоні яблука.
7) У нього є дорога машина.	8) Ти любиш пити солодкий чай.
9) Ми любимо читати свіжі газети.	10) У неї темне волосся.

Вправа 24. Утворіть прикметники

зима – зимовий, літо –.....; місто –.....; автобус –
; осінь –; шоколад –.....;
 вишня –; спорт –.....; сіль –.....;
 сонце –.....; мода –.....; культура –
; дорого –.....; тепло –.....; весело –
; красиво –.....

Вправа 25. Заповніть пропуски, використовуючи займенники: чий, чия, чий, чия

- Ви знаєте, ... це стіл?
- Він знає, ... сумка на столі.
- Вони запитують, ... книги лежать там?
- Викладач цікавиться, ... це студенти?
- Ти не знаєш, ... дівчина і ... хлопець дивляться фільм?
- Скажи, будь ласка, ... це аудиторія?
- Вони хочуть знати, ... діти читають ці книжки?
- Ми знаємо, ... гуртожиток знаходиться на цій вулиці.
- Вони думають, ... брат і сестра є там.
- Повтори, будь ласка, ... це книжка?

**ПРИКМЕТНИКИ: ПОТРІБНИЙ (ПОТРІБЕН), ПОТРІБНА,
 ПОТРІБНЕ, ПОТРІБНІ
 ТА ПРИСЛІВНИКИ: ПОТРІБНО / ТРЕБА**

Потрібний (потрібен) (ч.р.)
потрібна (ж.р.)
потрібне (с.р.)
потрібні (мн.):

Мені потрібна Леся.
 Мені потрібен Тарас.
 Мені потрібне мило.
 Мені потрібні мої книги.

“Потрібно/треба + інфінітив”:
 Мені потрібно йти.
 Мені потрібно працювати
 Мені потрібно співати

Вправа 1. Напишіть правильно: потрібно/треба, потрібний (потрібен), потрібна, потрібне, потрібні

- Йому ... його ручка.
- Їй ... моя адреса.
- Вам ... йти.
- Мені ... один студент.

5. Їм ... працювати.
6. Мені ... купити хліб.
7. Тобі ... молоко, щоб спекти торт.
8. Нам ... шампунь?
9. Мені ... писати доповідь.
10. Йому ... вивчити нові слова.
11. Вам ... розказати всю історію.
12. Їй ... завдання з практичного заняття.
13. Нам дуже ... дощ весною.
14. Їм ... свідки у справі.
15. Тобі ... хустка?

Вправа 2. Вставте замість крапок присвійні прикметники *його, її, їхній, їхня, їхнє, їхні*

1. Вона студентка. Це ... аудиторія. Це ... словник. Це... гуртожиток. Це ... ліжко.
2. Вони діти. Це... зошити. Це .. книги. Це ... друг. Це ... група.
3. Це наш викладач. Це ... група. Це ... студенти. Це ... словник. Це ... журнал.
4. Це декан. Це ... кабінет. Це ... журнали. Це ... ручка. Це ... стіл.
5. Тео учитель. Це ... група. Це ... словники. Це ... стіл. Це ... сумка.

Вправа 3. Доберіть присвійні прикметники *його, її, їхній, їхня, їхнє, їхні*

1. Тут живе ваш старший брат. Це .. дім. Це ... кімната. Це ... ліжко. Це ... книги.
2. Тут живе твоя менша сестра. Це... стіл. Це ... ліжко. Це ... пальто. Це ... журнали.
3. Тут живуть його друзі. Це ... гуртожиток. Це ... поверх. Це ... подруга. Це ... місто.
4. Тут працює моя матір. Це ... машина. Це ... підприємство. Це ... одяг. Це ... сумка.
5. Тут працюють студенти – іноземці. Це .. гуртожиток. Це ... кімнати. Це ... аудиторія. Це ... столи.

Вправа 4. Напишіть речення за зразком

Зразок: Вони знають, де ... друзі.

Вони знають, де їхні друзі.

1. Він не знає, де ... подруга.
2. Ви знаєте, де ... викладач.
3. Він знає, де ... окуляри.
4. Ти бачиш, де ... зошит?
5. Вона каже, що це ... журнали.
6. Я бачу, чи це ... студент та ... студентка.
7. Вона не знає, де ... сусід та ... сусідка.
8. Ти сказав, що це ... школа, ... друзі.

9. Вони не бачили, де ... зошити та книжки.
 10. Батько хоче знати, де ... син та ... дочка зараз.

Вправа 5. Дайте відповіді на запитання

Зразок: Твій стіл стоїть ліворуч.

Чий стіл стоїть ліворуч?

1. Твоя мати працює в університеті. _____ ?
 2. Його записи лежить на столі. _____ ?
 3. Їхній стіл стоїть праворуч. _____ ?
 4. Його аудиторія поруч. _____ ?
 5. Мої речі лежать тут. _____ ?
 6. Його ліжко стоїть біля вікна. _____ ?
 7. Моя сестра працює у лікарні. _____ ?
 8. Їхня сестра живе на цій вулиці. _____ ?
 9. Наші студентки добре знають українську мову. _____ ?
 10. Ось мої старі батьки. _____ ?

Вправа 6. Зверніть увагу

Україна	Англія	Японія
українець	англієць	японець
українка	англійка	японка
українська мова	англійська мова	японська мова

Вправа 7. Напишіть антоніми

холодний чай _____	висока кімната _____
хороший фільм _____	маленьке місто _____
цікава книжка _____	легке завдання _____
синє пальто _____	старша сестра _____
стара сумка _____	молода людина _____
чорна сумка _____	модний одяг _____
правильна відповідь _____	тупий ніж _____
солодкий фрукт _____	багата людина _____
сумлінний студент _____	худий хлопчик _____
сильний дощ _____	тверда приголосна _____

Вправа 8. Замість крапок вставте вказівний займенник *цей, ця, це, ці*

1. Йому подобається ... темне пальто.
 2. Вам не подобається ... чоловічий костюм.
 3. ... тепле пальто.
 4. Скільки коштують ... зелені яблука?
 5. Мені потрібен ... великий зошит.
 6. ... твоя ручка.
 7. Скільки коштує ... дерев'яний будинок?
 8. ... наша велика і світла аудиторія.
 9. Мені подобаються ... шоколадні цукерки.

10. ... червона велика машина.
11. ... нові вправи.
12. Їм не сподобався ... новий фільм.
13. Де живуть ... студенти – іноземці?
14. Арсен написав ... текст.
15. ... сучасна музика.
16. Ви слухаєте ... цікаві розповіді.
17. Скільки коштує ... орфографічний словник?
18. Чому ти не зробив ... вправи?
19. Хто хоче прочитати ... тексти?
20. Що робить ... лікар-офтальмолог?

Вправа 9. Доберіть правильні форми займенників *цей, ця, це, ці*

1. Хто це? Це викладач. ... викладач працює тут.
2. Хто це? Це наш декан. ... декан дуже розумний.
3. Що це? Це костюм. ... костюм дуже модний.
4. Хто це? Це жінка. ... жінка тут ще не відпочивала.
5. Що це? Це університет. ... університет найстаріший в Україні.
6. Що це? Це море. ... найбільше море.
7. Що це? Це ананас. ... ананас дуже великий.
8. Хто це? Це студенти-іноземці. ... студенти вчаться на нашому факультеті.
9. Що це? Це книги. ... книги про історію.
10. Це парк. ... парк дуже красивий.
11. Це ноутбук. ... ноутбук має велику пам'ять.
12. Це наша викладачка. ... викладачка розумна і добра.
13. Це моє авто. ... авто вже старе.
14. Це квартира. ... квартира дуже сучасна.
15. Це сестра. ... сестра вміє і любить працювати.
16. Це кафе. ... кафе я дуже люблю.
17. Це пальто. ... пальто висить в шафі.
18. Це мої речі. ... речі стоять на столі.
19. Це спортсмени. ... спортсмени тут тренуються.

Вправа 10. Поставте запитання до виділених слів

1. *Ці* старі журнали стоять на полиці. _____ ?
2. *Цей* молодий викладач працює тут. _____ ?
3. *Ця* студентка-іноземка добре знає українську мову. _____ ?
4. *Це* нова обласна лікарня. _____ ?
5. *Ці* молоді люди вивчають біологію і хімію. _____ ?
6. *Ця* нова машина коштує дуже дорого. _____ ?
7. *Це* його підручник. _____ ?
8. *Ці* всі листи написали друзі. _____ ?
9. *Цей* великий завод вже не працює. _____ ?
10. *Ця* студентка добре перекладає. _____ ?

СТУПЕНІ ПОРІВНЯННЯ ПРИКМЕТНИКІВ

Degré de comparaison des adjectifs *Degrees of Comparison of Adjectives*

1. Вищий ступінь порівняння прикметників

Comparatif / The Comparative degree.

Утворюється:

а) з додаванням суфікса **-іш-** або **-ш-** до основи прикметника:

синій – син-*іш*-ий

дешевий – дешев-*ш*-ий

старий – стар-*ш*-ий і стар-*іш*-ий

веселий – весел-*іш*-ий

здоровий – здоров-*ш*-ий і здоров-*іш*-ий

тихий – тих-*ш*-ий і тих-*іш*-ий.

Національний університет
водного господарства

Зверніть увагу на чергування приголосних при творенні вищого ступеня:

а) -к-, -ок-, -ек- = **-ш-**

глиб-ок-ий – глиб-*ш*-ий;

лег-к-ий – лег-*ш*-ий;

швид-к-ий – швид-*ш*-ий;

дал-ек-ий – даль-*ш*-ий.

б) з (**зьк**) + **-ш (ий)** = **-жч (ий)**:

ни-зьк-ий – ни-жч-ий;

бли-зьк-ий — бли-жч-ий

г + **-ш (ий)** = **-жч (ий)**:

доро-г-ий – доро-жч-ий;

ж + **-ш (ий)** = **-жч (ий)**:

ду-ж-ий – ду-жч-ий;

тя-ж-кий — тя-жч-ий

с + **-ш (ий)** = **-щ (ий)**:

ви-с-ок-ий – ви-щ-ий.

б) з допомогою слів **більш, менш** і самим прикметником:

вдалий – більш вдалий

корисний – більш корисний

Але: добрий – кращий;

гарний – кращий;

великий – більший;

малий – менший;

поганий – гірший.

2. Найвищий ступінь порівняння прикметників

Superlatif / The Superlative degree

Утворюється:

а) з додаванням префікса **-най-** до форми вищого ступеня:

новий – нов-*іш*-ий – *най*новіший
синій – син-*іш*-ий – *най*синіший
дешевий – дешев-*ш*-ий – *най*дешевший

б) з допомогою слів **найбільш**, **найменш** і самим прикметником:
вдалий – *найбільш* вдалий
корисний – *найбільш* корисний

Для посилення при формах найвищого ступеня прикметників вживаються частки – **що** – і – **як** –, які пишуться з прикметником разом.
найсильніший – *щонайсильніший*
найшвидший – *щонайшвидший*

Вправа 1. Прочитайте

Ця справа *цікавіша*, ніж та.

Цей хлопець *веселіший*, ніж той.

Це завдання *більше*, ніж те.

Ці розповіді *веселіші*, ніж ті.

Ця розповідь веселіша, **ніж** та.

Ця розповідь веселіша **за** ту.

Ця розповідь веселіша **від** тієї.

Запам'ятайте!

<i>те</i> (ч.р.)	<i>та</i>	<i>те</i> (с.р.)	<i>ті</i>
ніж той	ніж та	ніж те	ніж ті
за того	за ту	за те	за тих
від того	від тієї	від того	від тих

<i>це</i> (ч.р.)	<i>ця</i>	<i>це</i> (с.р.)	<i>ці</i>
ніж цей	ніж ця	ніж це	ніж ці
за цього	за цю	за це	за цих
від цього	від цієї	від цього	від цих

Вправа 2. Зробіть вправу за зразком

Зразок: Ця книжка складніша, **ніж та**

Ця книжка складніша, **за ту**

Ця книжка складніша, **від тієї**

1. Цей ананасовий сік смачніший ...
2. Ця вулиця ширша, ...
3. Їхній будинок вищий, ...
4. Це речення довше, ...
5. Ваша сестра старша, ...
6. Цей гуртожиток новіший, ...
7. Твоя куртка біліша, ...
8. Цей поїзд швидший, ...
9. Цей студент акуратніший, ...
10. Цей шоколад гіркіший, ...

Вправа 3. Поставте замість крапок прикметники у вищому ступені

1. Цей племінник розумний. Цей племінник... , ніж інші.
2. Цей гуртожиток чистий. Цей гуртожиток... , ніж інший.
3. Цей декан молодий. Цей декан... , ніж той.
4. Ця кімната чиста. Ця кімната, ніж та.
5. Це завдання нове. Цей завдання..., ніж те.
6. Ці речі дорогі. Ці речі ..., ніж ті.
7. Цей хлопець сміливий. Цей хлопець..., ніж той.
8. Ця куртка тепла. Ця куртка ..., ніж та.
9. Цей одяг мокрий. Цей одяг ..., ніж той.
10. Це озеро красиве. Це озеро..., ніж те.

Вправа 4. Напишіть прикметники, від яких утворений вищий ступінь

- _____, м'якший;
_____ , добріший;
_____ , простіший;
_____ , складніший;
_____ , тьмяніший;
_____ , яскравіший;
_____ , голосніший;
_____ , тихіший;
_____ , солодший.
_____ , товстіший.
_____ , зручніший.
_____ , багатший.
_____ , бідніший.
_____ , дорожчий.
_____ , новіший.

Вправа 5. Утворіть різні форми ступенів порівняння прикметників

Цінний, товстий, ніжний, новий, старий, дешевий, дорогий, тонкий, м'який, повільний, швидкий, сильний, чистий, легкий, нещасливий, багатий, самотній, дружній, синій, теплий, світлий, мокрий, гарний, поганий, прозорий, рідний, чужий, холодний, червоний, цікавий, круглий, несмачний, екзотичний, дорогий, солодкий.

Вправа 6. Напишіть прикметники у вищому і найвищому ступенях

- хоробрий чоловік –
- вірний друг –
- добрі слова –
- складна операція –
- цікава задача –
- несмішна історія –
- точний прилад –
- старий метод –

небезпечна дорога –
іноземний фільм –
чиста річка –
широка вулиця –
низька температура –
сильний біль –
старий університет –
багаті люди –
нові технології –
красиве плаття –

Вправа 7. Від поданих прикметників утворіть найвищий ступінь і складіть з ними речення

Дорожчий, менший, тихіший, світліший, кращий, гірший, розумніший, чистіший, темніший, тепліший, повільніший, відоміший, сумлінніший.

Вправа 8. Дайте відповіді

1) Який колір найкрасивіший? Я не знаю. А ви знаєте?
.....

2) Яке слово найдорожче?
.....

3) Яке плаття найсиніше?
.....

4) Які машини найкрасивіші?
.....

5) Який ноутбук найкращий?
.....

6) Яке метро в Україні найстаріше?
.....

7) Який іноземний фільм найцікавіший?
.....

8) Яка будівля у місті найвища?
.....

9) Яке місто найближче до Рівного?
.....

10) Твоє місто наймолодше?
.....

11) Наше місто найкрасивіше?
.....

12) Його друг найщиріший?
.....

13) Вона найдобріша?
.....

14) Ти ніколи не обманюєш?
.....

15) Яка він людина, тиха чи шумна?

16) Хто слухає найуважніше?

17) Він знає, що ви любите найбільше?

18) А ви знаєте, що любить ваш друг?

19) Скажіть, яке морозиво вона любить найменше?

20) А він знає його найулюбленіший колір?

21) Як називається її найулюбленіша рок група?

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вправа 9. Оберіть правильний варіант

цікавий... а) місце; б) площа; в) музей	погана... а) пальто; б) книга; в) вино
високе... а) дерево; б) спортсменка; в) баскетболіст	цікаві... а) екскурсія; б) люди; в) історія
улюблене... а) місце; б) ліс; в) собака	хороший... а) юрист; б) кафе; в) будинки
теплі... а) хліб ; б) ранок; в) вечори	чорна... а) ікра; б) рояль; в) піаніно
розумна... а) дівчина; б) дівча; в) коти	молодий... а) режисер; б) учителька; в) журналісти
зелена... а) парк; б) вулиця; в) сумки	дешеві... а) ресторан; б) книга; б) квитки
нові... а) словники; б) фотографія; в) око	тепле... а) чай; б) море; в) вода
коричневі... а) штани; б) шафа; в) спідниця	стара... а) площа; б) костюм; в) метро
світла... а) кімната; б) клас; в) вікно	нерозумне... а) цуценя; б) курка; в) люди
жовте... а) морозиво; б) торт ; в) сади	голубе... а) чашка; б) вази; в) небо
низький... а) столи; б) диван; в) ялинка	улюблені... а) сумка; б) бабуся; в) книги
найрозумніший... а) люди; б) учень; в) учениця	найсмачніше... а) чай; б) морозиво; в) яблука
свій... а) ім'я; б) квартира; в) дім	найгірший... а) поверх; б) дорога; в) метро
найвища... а) гора; б) баскетболіст; в) будинки	свої... а) гроші; б) адрес; в) вікно
найрідніші... а) людина; б) люди;	найкраще... а) таксі; б) фільм;

в) річ	в) екскурсія
ця... а) ніч ; б) ранок; в) день	ті... а) речі; б) дитина; в) таксі
те... а) вікно; б) собака; в) стіл	цей... а) вчитель; б) вчителька; в) пальто
найбільш зелені... а) парк; б) вулиця; в) сади	та... а) стюардеса; б) дідусь; б) діти

Вправа 10. Виконайте вправу за зразком. Використовуйте прийменники від, за, ніж

Зразок: Це смачний кекс.

“Київський” кекс смачніший ніж кекс “Столичний”.

Це найсмачніший кекс.

1. У їхньому інституті велика бібліотека.
2. У вашому місті є новий стадіон.
3. Ти прочитав цікаве оповідання.
4. Цей будинок дуже високий.
5. У цій будівлі високі вікна.

Вправа 11. Поєднайте правильно слова

смачне	бібліотекар
дорогий	студентка
дешева	морозиво
веселі	книга
сумний	сумка
розумний	руки
сумлінна	кімната
відома	студенти
чисті	декан
брудна	комп'ютер

Вправа 12. З'єднайте прикметники з іменниками

цікавий	люди
гарна	звук
хороші	пальто
велике	коридор
м'яке	будинок
твердий	жук
вузький	кімната
національний	дівчина
нове	малюнок
стара	студент
великий	ручка
старанна	торт
мала	учениця
поганий	ліжко

ввічливий	бабуся
жовтий	журнал
червона	риба
солодкий	місто
морська	університет
довга	вулиця

Вправа 13. Поєднайте прикметники з іменниками

великий	радіо
маленька	руки
нове	будинок
брудні	фото
старі	лампа
розумні	студентка
хороший	викладачі
молода	студент
старанні	торг
смачний	учні
веселий	продукти
сумна	дівчина
гарна	хлопець
дорогий	дитина
дешеві	одяг

Вправа 14. Узгодьте прикметники з іменниками

(теплий і високий) шкарпетки	(овальний і чорний) капелюх
(чорний і довгий) волосся	(смачний великий) яблуко
(кольоровий) крейда	(правильний і швидкий) відповідь
(рідний) університети	(гострий і довгий) ножі
(довгий) пальці	(гарний) прізвище
(смачне) сік	(складний) алфавіт
(довгий) басейн	(білий прямокутний) папери
(свіжий) яйце	(смачний) вода
(гарний) зразки	(свіжий) сир
(негарний) жуки	(старий) трамваї
(старий) плащ	(відомий) родина
(широкий) море	(красивий) пані
(невеликий) село	(веселий) кошеня
(великий) родина	(прямокутний високий) шафа
(темний) ніч	(великий) щастя
(гарний) погода	(новий) комп'ютер
(грубий) помилка	(щирий) друзі

(цілий) роки	(відомий) пісня
(кольоровий) олівці	(ширий) подруга
(квадратний) килими	(теплий) пальто
(веселий) дзвін	(чистий) джерело
(маленький) речення	(яскравий) зірка
(довгий) лінійка	(старий) уроки
(відомий) факти	(довгий) прізвище
(холодний) молоко	(правильний) відповідь
(вузький) вулиця	(шостий) ручка
(голубий) очі	(світлий і довгий) дні
(наполегливий) учениця	(чорний) земля
(жовтий) золото	(сумний) господар
(довгий) штори	(дешевий) ліки
(десятий) завдання	(смачний) картопля
(важкий) вправа	(низький) лавка
(відомий) лікарі	(срібний) ложка і виделка
(справедливий) сестра	(світлий) меблі
(грубий) помилка	(довгий) питання
(добрий) хлоп'я	(яскравий) сумка
(старий) сад	(великий прямокутний) карта
(відомий) парки	(старий) речі
(теплий) місце	(цікавий) знайома
(товстий) словник	(тонкий) гаманець
(дорогий) білети	(десятий) журнали
(перший) сніг	(третій) поверх
(тьмянний) кольори	(червоний) сорочка
(четвертий) полиця	(старий) копійка
(довгий) штани	(чистий) станція
(темний) ніч	(дешевий) іграшка
(нудний) правило	(поганий) приклад
(світлий) плащі	(вродливий) дитя
(чудовий) вечір	(добрий) людина

Вправа 15. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

1. Кого ти бачив на виставці? (один відомий український художник)
2. З ким ти розмовляв про картини?
3. Хто показав тобі свої картини?
4. Кому ти хочеш показати свої малюнки?
5. Чий портрети ви бачили на виставці?

6. Про кого написали газети?

1. Хто тобі телефонував? (*твоя молодша сестра*)
2. Кого ти чекаєш?
3. З ким ти розмовляв про школу?
4. Кому ти допомагаєш?
5. Чия це фотографія?
6. Про кого ти розказував друзям?

1. Про кого ти хочеш мені нагадати? (*мій старий шкільний друг*)
2. Від кого ти отримав цього листа?
3. Хто нещодавно приїхав у Київ?

Вправа 16. Замість крапок використайте вказівний прикметник: цей, ця,

це, ці портрет дуже цікавий.

2. Нам тебе приготувати ... смачну страву.
3. ... теплі куртки продаються у великому магазині навпроти.
4. ... прямокутне вікно білого кольору.
5. ... літо дуже жарке.
6. ... іноземні студенти приїхали з різних країн.
7. ... озеро знаходиться на окраїні міста.
8. Всі ... привітання їй подобалися.
9. ... студент і ... студентка приїхали з Бельгії.
10. ... батьки гордяться своїми дітьми.

Вправа 17. Закінчіть речення за зразком

Зразок: Цей будинок новий, а той старий.

1. Ці речі теплі, а ті _____.
2. Це завдання важке, а те _____.
3. Цей сік теплий, а той _____.
4. Ця аудиторія маленька, а та _____.
5. Ці проспекти широкі, а ті _____.
6. Це його молодший племінник, а це _____.
7. Там весна холодна, а тут _____.
8. Цей фільм нецікавий, а той _____.

Вправа 18. Допишіть закінчення прикметників і займенників

Це місто Рівне. Воно дуже красив ... і чист... . Це мо... вулиця. Вона широк... і довг... . Тут є маленьк... магазини і невелик... кафе. Там гарн... стар..., але дуже красив... будівля. Це університет, в якому я навчаюся. Я думаю, що мо... вулиця і мо... місто дуже красив... .

ПРИСЛІВНИК

Adverbe

Adverbs

Як? (Comment? How?)

Прикметники	Прислівники	Прикметники	Прислівники
<i>Який? Яка? Яке? Які?</i>	<i>Як?</i>	<i>Який? Яка? Яке? Які?</i>	<i>Як?</i>
багатий (-а, -е, -і)	багато	бідний (-а, -е, -і)	бідно
білий (-а, -е, -і)	біло	чорний (-а, -е, -і)	чорно
веселий (-а, -е, -і)	весело	сумний (-а, -е, -і)	сумно
великий (-а, -е, -і)			
дорослий (-а, -е, -і)	доросло	малий (-а, -е, -і)	мало
високий (-а, -е, -і)	високо	низький (-а, -е, -і)	низько
відповідальний (-а, -е, -і)	відповідально	безвідповідальний (- а, -е, -і)	безвідповідально
далекий (-а, -е, -і)	далеко	близький (-а, -е, -і)	близько
добрий (-а, -е, -і)	добре	злий (-а, -е, -і)	зле
довгий (-а, -е, -і)	довго	короткий (-а, -е, -і)	коротко
дорогий (-а, -е, -і)	дорого	гарний (-а, -е, -і)	гарно
дешевий (-а, -е, -і)	дешево	поганий (-а, -е, -і)	погано
гарячий (-а, -е, -і)	гаряче	холодний (-а, -е, -і)	холодно
глибокий (-а, -е, -і)	глибоко	мілкий (-а, -е, -і)	мілко
грубий (-а, -е, -і)	грубо	тонкий (-а, -е, -і)	тонко
задоволений (-а, -е, -і)	задоволено	незадоволений (-а, -е, -і)	незадоволено
здоровий (-а, -е, -і)		хворий (-а, -е, -і)	
західний (-а, -е, -і)		східний (-а, -е, -і)	
корисний (-а, -е, -і)	корисно	шкідливий (-а, -е, -і)	шкідливо
легкий (-а, -е, -і)	легко	важкий (-а, -е, -і)	важко
лівий (-а, -е, -і)		правий (-а, -е, -і)	
мокрый (-а, -е, -і)	мокро	сухий (-а, -е, -і)	сухо
молодий (-а, -е, -і)		старий (-а, -е, -і)	
м'який (-а, -е, -і)	м'яко	твердий (-а, -е, -і)	твердо
обережний (-а, -е, -і)	обережно	необережний (-а, -е, -і)	необережно
повний (-а, -е, -і)	повно	порожній (-а, -е, -і)	порожньо
правильний (-а, -е, -і)	правильно	неправильний (-а, -е, -і)	неправильно
працьовитий (-а, -е, -і)	працьовито	лінивий (-а, -е, -і)	ліниво
простий (-а, -е, -і)	просто	складний (-а, -е, -і)	складно
приємний (-а, -е, -і)	приємно	неприємний (-а, -е, -і)	неприємно

присутній (-я, -є, -і)	присутньо	відсутній (-я, -є, -і)	відсутньо
розумний (-а, -е, -і)	розумно	нерозумний (-а, -е, -і)	нерозумно
світлий (-а, -е, -і)	світло	темний (-а, -е, -і)	темно
свіжий (-а, -е, -і)	свіжо	несвіжий (-а, -е, -і) черствий (-а, -е, -і) (про хліб)	несвіжо
сильний (-а, -е, -і)	сильно	слабкий (-а, -е, -і)	слабко
смачний (-а, -е, -і)	смачно	несмачний (-а, -е, -і)	несмачно
солодкий (-а, -е, -і)	солодко	солоний (-а, -е, -і)	солено
спокійний (-а, -е, -і)	спокійно	шумний (-а, -е, -і)	шумно
справжній (-я, -є, -і) натуральний (-а, -е, -і)	натурально	штучний (-а, -е, -і)	штучно
теплий (-а, -е, -і)	тепло	холодний (-а, -е, -і)	холодно
тихий (-а, -е, -і)	тихо	голосний (-а, -е, -і)	голосно
уважний (-а, -е, -і)	уважно	неуважний (-а, -е, -і)	неуважно
цікавий (-а, -е, -і)	цікаво	нудний (-а, -е, -і)	нудно
чистий (-а, -е, -і)	чисто	брудний (-а, -е, -і)	брудно
швидкий (-а, -е, -і)	швидко	повільний (-а, -е, -і)	повільно
широкий (-а, -е, -і)	широко	вузький (-а, -е, -і)	вузько
щасливий (-а, -е, -і)	щасливо	нещасливий (-а, -е, -і) нещасний (-а, -е, -і)	нещасливо

UA	FR / Eng
часто	souvent / often
іноколи	parfois / sometimes
завжди	toujours / always
ніколи	jamais / never
зазвичай	habituellement, généralement, normalement / usually
рідко	rarement / rarely
кожен день = кожного дня = щодня	chaque jour, tous les jours / every day
кожен тиждень = кожного тижня = щотижня	chaque semaine, tous les huit jours / every week
кожен місяць = кожного місяця =	chaque mois / every month

щомісяця	
кожен рік = кожного року = щороку	chaque année / every year
кожен раз = кожного разу = щоразу	chaque fois, à chaque fois / every time
тимчасово	temporairement, provisoirement / temporarily
зліва (де?) / вліво (куди?)	à gauche / to the left (where?)
справа (де?) / вправо (куди?)	à droite / to the right (where?)
знизу	en dessous de, par en bas / below
зверху	au dessus de, par dessus / above
важко	difficile, lourdement / hard
легко	facile, facilement / easy
поруч	à côté de, près de / near
вранці (ранком)	le matin / in the morning
вдень	de jour; dans la journée; jour; cet après-midi / during the day
ввечері	le soir; dans la soirée / tonight
вночі	la nuit / at night
позавчора	avant-hier; avant-veille / a day before yesterday
вчора	hier; il y a un jour / yesterday
сьогодні	aujourd'hui / today
завтра	demain; lendemain / tomorrow
післязавтра	après-demain; le surlendemain; le jour d'après / a day after tomorrow
зараз	tout de suite; maintenant / now
потім	après; ensuite; et puis / then
недавно	récemment; dernièrement / recently
давно	depuis longtemps; autrefois / long ago
скоро	bientôt; prochainement / soon
час від часу	de temps en temps, occasionnellement / from time to time
влітку	en été / in summer
взимку	en hiver / in winter
восени	en automne / in the fall (autumn)
навесні	au printemps / in spring

Прочитайте

Який? – Як?

серйозний – серйозно
теплий – тепло
важкий – важко
складний – складно
гарний – гарно
тихий – тихо

уважний – уважно
холодний – холодно
легкий – легко
акуратний – акуратно
поганий – погано
голосний – голосно

повільний – повільно швидкий – швидко
високий – високо низький – низько
цікавий – цікаво нудний – нудно

Вправа 1. Поставте запитання до речення за зразком

Зразок: Вона пише швидко.

Як вона пише?

1. Ви гарно малюєте.
2. Студенти повільно читають оповідання.
3. Вони йдуть швидко.
4. Ми всі відповідаємо правильно.
5. Вони слухають мене не уважно.
6. Ми ще погано розуміємо українську мову.
7. Він відповідає тихо.
8. Вони вже добре читають тексти на німецькій мові.
9. Вони правильно мене зрозуміли.
10. Я весело проводжу час з моїми друзями.
11. Вона багато читає і важко працює.
12. Ми мало часу провели разом.
13. Він живе недалеко від своїх батьків.
14. Ви гарно малюєте картини олівцем.
15. За вікном холодно.

Вправа 2. Закінчіть речення, використовуючи антоніми

1. Він читає швидко, а я
2. Парти стоять ліворуч, а дошка –
3. Ви слухаєте уважно, а ми
4. Я поїхав далеко, а він
5. Вдома – тепло, а надворі –
6. Їсти фрукти – корисно, а солодощі –
7. Ми все ще розмовляємо тихо, а вони –
8. У цій аудиторії – світло, а у тій –
9. Цього викладача слухати цікаво, а іншого
10. Вивчати українську мову легко, а китайську

Вправа 3. Напишіть прислівники, які підходять за змістом

1. Ти пишеш французькою
2. Він одягається
3. Ми читаємо
4. Я прокидаюся
5. В Україні вона живе
6. Я п'ю каву
7. Ви вчитеся
8. Ти розмовляєш
9. У моїй кімнаті

10. Влітку ..., а зимою
11. Вони ... працюють.
12. Швидкісний потяг їде
13. Ви ... чекали на позитивну відповідь.
14. Вони ще читають
15. Я ... проводжу свій час.
16. Він ... пише українською мовою.
17. Вона розмовляє українською дуже...
18. Я ... іду до університету.
19. Диктант писати ..., а розказувати ...
20. Вони ... працювали всі ці дні.

Вправа 4. Дайте відповіді на запитання

1. Вони швидко пишуть українською мовою?
2. Ти довго будеш писати відповіді?
3. Він вже добре розмовляє українською?
4. Вони часто готують сніданок ранком?
5. Твоя мати керує машиною швидко?
6. Ця студентка наполегливо вчиться?
7. Ви уважно слухали цього доповідача?
8. Ти правильно зрозумів завдання?
9. Українці вміють смачно готувати?
10. Спортсмени бігають повільно чи швидко?
11. Ви все ще погано розумієте українську мову?
12. Вона давно живе у цьому місті?
13. Ви часто гуляєте зі своїми друзями?
14. Вона швидко повернулася додому?
15. Ти добре відпочила літом?

Вправа 5. Замість крапок доберіть прикметник у відповідній формі або прислівник

Зразок: Марія ... студентка. Вона ... вчиться. (*добрий, добре*)

Марія добра студентка. Вона вчиться добре.

1. Ти ... розмовляєш українською. Він завжди поводить себе Юрко ... студент. (*поганий, погано*)
2. Вона співає ..., тому що у неї ... голос. (*тихий, тихо*)
3. Вона дивиться ... фільм. Дивитися цей фільм було дуже (*цікавий, цікаво*)
4. Вони пишуть Їхні відповіді (*правильний, правильно*)
5. Олена малює Сьогодні ... день. (*чудовий, чудово*)
6. Ми любимо носити ... одяг. У спортивному костюмі займатися спортом ... (*зручний, зручно*)
7. Це дуже ... поїзд. Французькою мовою ми пишемо (*швидкий, швидко*)
8. Його кімната завжди В лікарні завжди (*чистий, чисто*).
9. Це дуже ... бізнесмен. Вона ... читає (*багато, багатий*)
10. Мої батьки дуже.... Вони ... відповідають (*добрий, добре*)

Вправа 6. Знайдіть прислівники

1. Холод, холодне, холодно.
2. Цікавість, цікаво, цікавий.
3. Швидкість, швидко, швидка.
4. Голосний, голосно, голос.
5. Добрий, добро, добре.
6. Багато, багатство, багате.
7. Чисто, чиста, чистота.
8. Тиха, тиша, тихо.

Вправа 7. Поєднайте прислівники з дієсловами

швидко	пити
повільно	розмовляти
наполегливо	сміятися
ГОЛОСНО	жити
мало	працювати
довго	кричати
близько	читати
весело	спати
тихо	дивитися
багато	бігати
сумно	їсти

Вправа 8. Напишіть правильно речення, використовуючи слова в дужках

1. Я розмовляю ... У мене ... голос. (*тихий / тихо*)
2. Сьогодні ... день. Сьогодні (*сонячний / сонячно*)
3. Учора була ... погода. Він розмовляє українською (*поганий / погано*)
4. Вона завжди розповідає Він дивився ... фільми. (*цікавий / цікаво*)
5. Я перекладаю ... текст. Цей текст було перекладати (*складний / складно*)

Вправа 9. Поставте запитання до виділених слів

Зразок: Це *високий* студент. – Який це студент?

Птаха летить *високо*. – Як летить птаха?

1. *Великі* міста завжди шумні. Тут часто *шумно*.
2. Це *акуратна* студентка. Він завжди пише *акуратно*.
3. Вдень *тепло*. Вони люблять *теплий* одяг.
4. Ми дивилися *нудний* фільм, тому нам було *нудно*.
5. Його брат читає *повільно*.
6. Наближається *швидкісний* поїзд.
7. Надворі літом *жарко*.
8. Молоді люди люблять *сучасний* одяг.
9. Вони *гарно* провели час зимою.
10. Це дуже *важка* сумка.

Вправа 10. Знайдіть прислівники

1. Цікавість, цікаво, цікавий
2. Тиха, тихо, тиша.
3. Швидкість, швидко, швидка.
4. Холод, холодне, холодно.
5. Добрий, добро, добре.
6. Багато, багатство, багате.
7. Чисто, чиста, чистота.
8. Голосний, голос, голосно.

НЕОЗНАЧЕНІ ПРИСЛІВНИКИ

Adverbes indéfinits

Indefinite Adverbs

Питання

Questions

Questions

- коли? (*quand? / when?*)
де? (*où? / where?*)
куди? (*où? / where?*)
як? (*comment? / how?*)

Неозначені прислівники

Adverbes indéfinits

Indefinite Adverbs

- колись (*autrefois, jadis / once*)
десь (*quelque part / somewhere*)
кудись (*quelque part / somewhere*)
якось (*d'une façon quelconque / somehow*)

Вправа 1. Напишіть правильно відповіді на запитання

1. Коли ви купите будинок? ... купимо, зараз не маємо часу.
2. Коли ти напиш книжку про своє життя? Можливо ... і напишу.
3. Де вона зараз? ... є.
4. Як ми це будемо робити? Не турбуйся, ... зробимо.
5. Куди вони поїхали? Думаю ... далеко.
6. Де він? Тут його немає, ... пішов.

ЗАПЕРЕЧНІ ЗАЙМЕННИКИ ТА ПРИСЛІВНИКИ

Pronoms et adverbes négatifs

Negative Pronouns and Adverbs

хто?	ніхто, нікого (<i>personne / nobody</i>)
що?	ніщо, нічого (<i>rien / nothing</i>)
який? яка? яке? які?	ніякий, ніяка, ніяке, ніякі (<i>aucun / no</i>)
коли?	ніколи (<i>jamais / never</i>)
де?	ніде (<i>nulle part / nowhere</i>)
як?	ніяк (<i>en aucune façon / no way</i>)
куди?	нікуди (<i>nulle part / nowhere</i>)

Вправа 1. Дайте відповіді на запитання

1. Хто знає всі відповіді? ... не знає відповідей.
2. Хто є в аудиторії? ... немає в аудиторії.
3. Кому ти про це розповів? Я про це не розповів ...

4. Який підручник вони купили?
5. Хто розмовляв по телефону? ... не розмовляв.
6. Коли вони вивчуть ці слова?
7. Куди я піду ввечері? Я думаю, що
8. Що ти знаєш про цих дослідників?
9. Де ми можемо знайти її? ..., тому що вона не хоче з вами розмовляти.
10. Що ти приніс? Я ... не приніс.

Вправа 2. Впишіть прислівники за зразком

Зразок: Як? Добре, ...
 Де? Тут, ...
 Коли? Вчора, ...

французькою, завтра, зліва, зараз, погано, вдень, швидко, потім, тихо, уважно, тут, повільно, сьогодні, українською, ввечері, справа, вдома, правильно, голосно, вранці.

Вправа 3. Напишіть запитання до виділених слів

Це наша аудиторія. Тут висить *велика* прямокутна дошка. Там лежать *кольорові* крейди. *Справа* висить карта. Тут стоїть *стіл* викладача. Зліва лежать книжка та зошити. *Зараз* викладач читає. Він читає *повільно*. Наша група все розуміє *добре*. *Потім* черга студентів відповідати.

Вправа 4. Замість крапок доберіть відповідні прикметники чи прислівники

1. Наші друзі ... розмовляють українською. (*добрий/добре*)
 У мене ... новини.
2. Вони слухали ... декана. (*уважний/уважно*)
 Це ... студенти .
3. Це ... відповідь. (*швидкий/швидко*)
 Я вже ... читаю.
4. Це ... обстановка . (*тихий/тихо*)
 Ця дитина співає

Вправа 5. Доповніть речення прислівниками, протилежними за змістом

Зразок: Катаріна погано розмовляє англійською, а Марія добре.

1. Артем працює швидко, а я _____.
2. Вчора було холодно, а сьогодні _____.
3. Він розмовляє мало, а робить _____.
4. Моя мама готує добре, а сестра _____.
5. Він все робить правильно, а ти _____.
6. Я люблю співати голосно, а моя сестра співає _____.

Вправа 6. Закінчіть речення за зразком

Зразок: Я знаю, як Тео (читати, українською; швидко, правильно).
 Я знаю, як Тео читає українською. Він читає швидко і правильно.

1. Він запитує, як (друзі, відпочивати; добре).
2. Я слухаю, як вона (читати, текст; повільно).
3. Вони запитують, де (лежати, книги; зліва).
4. Викладач запитує, де я (снідати; в гуртожиток).
5. Вона знає, коли (ви, відпочивати; ввечері).
6. Ти знаєш, коли (вони, займатися; вдень).

Вправа 7. За відповідями складіть запитання

- 1.- _____? – Я займаюся ранком.
- 2.- _____? – Ми обідаємо вдень.
- 3.- _____? – Арсен добре працює.
- 4.- _____? – Анна-Марія читає повільно.
- 5.- _____? – Вони сидять в аудиторії .
- 6.- _____? – Ми відпочиваємо на морі .

Національний університет
технічного та прикладного інженерства

Вправа 8. Замість крапок впишіть прислівник за змістом

сьогодні ранком часто рідко завжди інколи ввечері

1. Я прокидаюся рано...
2. ... ми маємо екзамен з української мови.
3. Ви ходите в кіно ... , так як у вас немає багато вільного часу.
4. Ми ... займаємося.
5. До мене ... приходять друзі.
6. Вона ... готова допомогти другу.
7. Юрко ходив у театр ...

Вправа 9. Вставте в речення прислівники біля, поряд з, недалеко від

1. Гуртожиток знаходиться ... від університету.
2. На лекціях я сиджу ... з другом.
3. Ми гуляли по центральній вулиці, ... арки пам'ятника Дружби народів.
4. ... університету знаходиться старий парк.
5. ... з моїм будинком є стадіон.
6. Кафедра української мови знаходиться... кафедри історії.
7. ... від Тріумфальної арки тече річка Сена.

Вправа 10. Дайте відповіді, використовуючи подані нижче прислівники

тут сюди направо справа спереду вперед внизу вниз

1. Де будуть збори студентів? Куди прийдуть студенти?
2. Де знаходиться краєзнавчий музей? Куди звернути, щоб потрапити в театр?
3. Куди поїхав екскурсійний автобус? Де була твоя машина?
4. Туристи підійшли до краю прірви і подивилися ... Там ... було темно і сиво.

Вправа 11. Замість крапок вставте прислівники часу завжди, ніколи, постійно, щоденно, давно

1. Він ... не забував рідний дім.
2. Ці друзі ... допомагали один одному.
3. Він ... думав про Ярину.

4. Спочатку ми вивчали українську мову ...
5. В будинку ... погасили світло, він все ще не спав.

Вправа 12. Замість крапок вставте прислівники за змістом

впевнено важко терміново повільно цікаво швидко красиво

1. Мій батько був ... хворий.
2. Цей студент відповідав ...
3. Ви йшли ...
4. Треба ... перекласти цей текст.
5. Як ... в парку пізньої осені!
6. Вони ... розказували про своє життя.
7. Атлети ... бігли до фінішу.

СТУПЕНІ ПОРІВНЯННЯ ПРИСЛІВНИКІВ

*Degré de comparaison des adverbess
Degrees of Comparison of Adverbs*

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вищий ступінь порівняння

Comparatif

The Comparative degree

<i>проста форма</i>	<i>складена форма</i>
довго – дов-и-е	-----
важливо – важлив-иш-е	більш важливо менш важливо
рішуче – рішуч-іш-е	більш рішуче менш рішуче

Вищий ступінь можна підсилити за допомогою слів: *ще, трохи, значно, багато:*

куди значно цікавіше
трохи серйозніше
ще рішучіше

Найвищий ступінь порівняння

Superlatif

The Superlative degree

<i>проста форма</i>	<i>складена форма</i>
довше – <u>най</u> довше	-----
важливіше – <u>най</u> важливіше	найбільш важливо, найменш важливо
рішучіше – <u>най</u> рішучіше	найбільш рішуче, найменш рішуче

Вправа 1. Поставте прислівники, подані в дужках, у правильній формі. Дайте відповіді, використовуючи слова: черепаха гуси качки ведмеді верблюди

1. Хто (яка тварина) п'є воду (*рідко*) всіх?
2. Хто (яка тварина) пересувається (*повільно*) всіх?
3. Хто (які птахи) літають (*швидко*) всіх?
4. Хто (яка тварина) спить (*багато*) всіх?
5. Хто (яка птаха) бігає (*швидко*) всіх?

ПРИЙМЕННИК

Préposition

Prepositions

без (sans / without)	Родовий в.	Я піду без тебе. (<i>без кого?</i>) документ без підпису (<i>без чого?</i>)
біля, коло (près de / near)	Родовий в.	Я стою біля вікна. (<i>біля чого?</i>) Він сидить коло його мами. (<i>коло кого?</i>)
від (de / from)	Родовий в.	Я йду від батьків. (<i>від кого? звідки?</i>)
для (à, pour / for)	Родовий в.	Ці квіти для Вас. (<i>для кого?</i>) Ця книга мені потрібна для роботи. (<i>для чого?</i>)
до (à / to)	Родовий в.	Завтра я піду до магазину. (<i>куди?</i>) Я йду до вас. (<i>до кого?</i>)
проти (contre / against)	Родовий в.	Він буде грати проти тебе. (<i>проти кого?</i>)
з (із, зі) (de, avec / from, with)	Родовий в. Орудний в.	Я повертаюся з магазину. (<i>звідки?</i>) Я виходжу з кімнати. (<i>звідки? з чого?</i>) Вона іде у театр зі своїм братом. (<i>з ким?</i>)
крім, окрім (sauf / except)	Родовий в.	Я розумію усе, крім цієї вправи. (<i>крім чого?</i>)
після (après / after)	Родовий в.	Після пар я іду до гуртожитку. (<i>після чого?</i>)
замість (au lieu de / instead of)	Родовий в.	Вона поїде замість мене. (<i>замість кого?</i>) Я одягнула сукню замість спідниці. (<i>замість чого?</i>)
завдяки (grâce à / thanks to)	Давальний в.	Я виграв цю гру завдяки вам. (<i>завдяки кому?</i>)
про (de / about)	Знахідний в.	Я думаю про тебе. (<i>про кого?</i>) Я пишу про природу. (<i>про що?</i>)

по (le long de, pour / by, for)	Місцевий в. Знахідний в.	Ми йдемо по дорозі. (<i>по чому?</i>) Я іду по воду. (<i>по що?</i>)
на (à, sur / in, on, to)	Знахідний в. Місцевий в.	Я їду на море. (<i>куди?</i>) Я кладу телефон на стіл. (<i>на що? куди?</i>) Твоя книжка лежить на цьому столі. (<i>на чому?</i>)
за (derrière, autour de / behind)	Орудний в.	Я стою за будинком. (<i>за чим?</i>) Ми сидимо за столом. (<i>за чим?</i>)
над (au dessus de / over)	Орудний в.	Над ліжком висить картина. (<i>над чим?</i>)
під (au dessous de / under)	Орудний в.	Книжка лежить під столом. (<i>під чим?</i>)
між (entre / between)	Орудний в.	Аптека знаходиться між будинками. (<i>між чим?</i>)
перед (devant / in front of)	Орудний в.	Я стою перед дошкою. (<i>перед чим?</i>) Перед ним знаходиться університет. (<i>перед ким?</i>) Ми зустрінемося перед виставою. (<i>перед чим?</i>)
у (в) (à / to, in)	Знахідний в. Місцевий в.	Я іду в університет. (<i>куди?</i>) Наша квартира знаходиться у цьому будинку. (<i>де?</i>)
серед (entre, parmi / among)	Родовий в.	Цей професор відомий серед науковців. (<i>серед кого?</i>)
через (dans / in)	Знахідний в.	Я зроблю це завдання через 2 дні. (<i>коли? через скільки?</i>) Я переходжу через дорогу. (<i>через що?</i>)
вздовж (le long de / along)	Родовий в.	Я йду вздовж вулиці. (<i>вздовж чого?</i>)
впродовж, протягом (pendant, durant / during, for)	Родовий в.	Ми працювали протягом трьох років. (<i>протягом скількох років?</i>)

ПРИЙМЕННИКИ ЧАСУ

Prépositions du temps

Prepositions of Time

до (à, jusqu' à / until)	Родовий в.	Він працює до вісімнадцятої години.
з (de / at, from)	Родовий в.	Я починаю працювати з восьмої години.
з ... до ... (de... à ... /	Родовий в.	Ми працюємо з восьмої до

from... to...)		вісімнадцятої.
перед (avant / before)	Орудний в.	Він заходив до мене перед одинадцятою годиною.
після (après / after)	Родовий в.	Ми повернулися після сьомої години.
о/об (à / at)	Місцевий в.	О дванадцятій годині у мене зустріч.
за (dans / in)	Знахідний в.	Я зроблю це за двадцять хвилин.
біля (près de / a about...)	Родовий в.	Він зустріне мене десь біля десятої години .

Вправа 1. Напишіть відповідні прийменники: після, на, з, у, в, до, під, за, через, над

1. ... навчання студенти йдуть відпочивати ... парк.
2. ... мені сині джинси, а ... тобі чорні.
3. ... університеті вчиться багато іноземців.
4. ... кімнаті ... столом лежать твої речі.
5. ... його диваном висить велика картина.
6. ... три дні я поїду ... Києва.
7. Вчора ... нього приїжджали його батьки.
8. Мій брат старший ... мене.
9. Я вже повернувся ... університету.
10. Пошта знаходиться ... банком та магазином.
11. Я прийду ... тебе ... занять.
12. Її улюблений напій – чай ... молоком.

Вправа 2. Складіть і запишіть речення, використовуючи прийменники: з, на, під, до, між, у, від, перед, після

Вправа 3. Напишіть правильно речення, розкриваючи дужки

1. Біля (*наш університет*) знаходиться залізничний вокзал.
2. Вони дивилися футбол на (*стадіон*).
3. Мама поставила цю коробку під (*стіл*).
4. Зелена трава росте біля (*будинок*).
5. Літак летить над (*це місто*).
6. Ми любимо купатися у (*широка річка*).
7. Книжки лежать на (*великий стіл*).
8. Картопля вариться у (*гаряча вода*).
9. Я взяв олівець замість (*ручка*).
10. У (*парк*) відпочивала група студентів.
11. Він сів за (*свій стіл*).
12. Дорога з Парижу до Страсбурга проходить через (*великі міста*).
13. Вона вже поїла в (*студентська їдальня*).
14. Вони вже підійшли до (*свій гуртожиток*).
15. Влітку вони часто плавають у (*річка*).
16. Через (*три години*) закінчуться пари.
17. У (*книги і журнали*) є багато цікавих висловів.

18. Я завжди п'ю каву з (*ця філіжанка*).
19. Вони йдуть до (*Національний університет*).
20. Ви зробили цю помилку через (*ваша неуважність*).
21. Замість (*відповідь*) вона здивовано подивилася.
22. Ми будемо в (*театр*) через (*нів години*).
23. Серед (*студенти*) є декілька, які дуже добре розмовляють французькою.
24. Я люблю говорити про (*цікаві факти*), які прочитала.
25. З (*цей місяць*) мій дідусь уже на пенсії.

Вправа 4. Оберіть правильний варіант

Моя сестра – математик. Вона працює ... інституті.	а) в; б) на
Мій батько – історик. Він працює ... музеї.	а) в; б) на
Наша мама – режисер. Вона працює ... кіностудії.	а) в; б) на
Мій дядько – політолог. Він працює ... телебаченні.	а) в; б) на
Наш друг – ветеринар. Він працює ... зоопарку.	а) в; б) на
Юрко – співак. Він працює ... опері.	а) в; б) на
Його дочка – скрипалька. Вона працює ... філармонії.	а) в; б) на
Мій брат – лікар. Зараз він працює ... санаторії.	а) в; б) на

Вправа 5. Вставте в речення правильний прийменник

1. Батьки приїхали ... санаторію: а) з; б) в
2. Ми отримали телеграму ... Києва: а) з; б) від
3. Дідусь повернувся ... поліклініки: а) з; б) в
4. Батько приїхав ... роботи: а) з; б) на
5. Віктор прилетів ... конференції: а) з; б) на
6. Люди вийшли ... автобуса: а) з; б) до
7. Вони вже приїхали ... екскурсії: а) з; б) на
8. Він привіз каталог ... виставки: а) з; б) у
9. Я взяв ручку ... портфеля: а) з; б) у
10. Ця піца ... кафе: а) з; б) на
11. Діти прийшли ... школи: а) зі; б) в
12. Туристи приїхали ... озера а) з; б) у

ЗАЙМЕННИКИ

Pronoms

Pronouns

Займенники в українській мові поділяють на такі групи:

№	Група	Значення	Приклади
1	Особові	Позначають осіб, інших істот, предмети, явища	<i>я, ми, ти, ви; він, вона, воно, вони.</i>
2	Зворотний	Вказує на того, хто виконує дію	<i>себе (не має форми називного відмінка)</i>
3	Відносні	Відіграють роль сполучних слів у складних реченнях	<i>хто, що, який, чий, котрий, скільки</i>
4	Питальні	Вживаються для формулювання запитання про особу, предмет, ознаку, кількість	<i>хто? що? який? чий? котрий? скільки?</i>
5	Заперечні	Позначають відсутність особи, предмета, ознак, кількості	<i>ніхто, ніщо, ніякий, нічий, нікотрий, ніскільки</i>
6	Присвійні	Вказують на приналежність предмета особі	<i>мій, твій, свій, наш, ваш, їхній, її, його</i>
7	Вказівні	Вказують на предмет, ознаку, кількість	<i>той, цей, такий, стільки</i>
8	Означальні	Вказують на узагальнену ознаку предмета, явища	<i>весь, всякий, сам, самий, кожний, інший, жодний</i>
9	Неозначені	Вказують на невизначеність особи, предмета, ознаки, кількості	<i>дехто, децо, деякий, хтось, щось, якийсь, хто-небудь, що-небудь, будь-хто, будь-що, будь-який, абихто, абищо, аби який, хтозна-що, казна-що, казна-хто, невідь-хто, невідь-що, невідь-який</i>

ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕННИКИ

Pronoms possessifs *Possessive Pronouns*

<i>à qui?..</i> <i>whose?</i> Чий	я	ти	він	вона	ми	ви	вони
	мій <i>mon</i> <i>le mien / mine</i>	твій <i>ton</i> <i>le tien / your</i>	його <i>son</i> <i>le sien / his</i>	її <i>sa</i> <i>la sienne / her</i>	наш <i>notre</i> <i>le nôtre / our</i>	ваш <i>votre</i> <i>le vôtre / your</i>	їхній <i>leur</i> <i>le leur / their</i>
Чия	моя <i>ma</i> <i>la mienne / mine</i>	твоя <i>ta</i> <i>la tienne / your</i>	його <i>son</i> <i>le sien / his</i>	її <i>sa</i> <i>la sienne / her</i>	наша <i>notre</i> <i>la nôtre / our</i>	ваша <i>votre</i> <i>la vôtre / your</i>	їхня <i>leur</i> <i>la leur / their</i>
Чие	моє <i>mon</i> <i>le mien / mine</i>	твоє <i>ton, ta</i> <i>le (la) tienne / your</i>	його <i>son, sa</i> <i>le sien / his</i>	її <i>son, sa</i> <i>la sienne / her</i>	наше <i>notre</i> <i>le (la) nôtre / our</i>	ваше <i>votre</i> <i>le (la) vôtre / your</i>	їхнє <i>leur</i> <i>le (la) leur / their</i>
чийі	мої <i>mes</i> <i>les miens les miennes / mine, mines</i>	твої <i>tes</i> <i>les tiens les tiennes / your, yours</i>	його <i>ses</i> <i>les siens / his</i>	її <i>ses</i> <i>les siennes / her</i>	наші <i>nos</i> <i>les nôtre / our, ours</i>	ваші <i>vos</i> <i>les vôtre / your, yours</i>	їхні <i>leurs</i> <i>les leurs / their, theirs</i>

Прочитайте

мій – племінник, зошит, підручник

моя – сім'я, книжка, племінниця

моє – яблуко, вікно, місто

мої – журнали, викладачі, племінники

Я – студент-іноземець. Це мій гуртожиток. Тут моя кімната, це моя шафа, моє вікно, моє ліжко, мої речі. Тут мій стіл, там мої книжки.

твоя – сім'я

твій – дім

твої – речі

твоє – вікно

Ти – студент. Там твоя родина: твій тато, твоя мама, твої сестри і брати. Там твій будинок, твої книжки, твоє вікно.

її – подруга

його – брат

їх – подруга (їх брат)

Вона – студентка. Її сестра – лікар, їх брат – учень. Його звуть Юрко.

він – у нього (chez lui, il a.../ he, he's got... he has...)

вона – у неї (chez elle, elle a ... she, she's got... she has...)

Прочитайте

Це Оксана. Вона студентка і приїхала з невеликого містечка. – *C'est Oksana. Elle est étudiante et elle est venue de la petite ville.* / *This is Oksana. She is a student and came from a small town..*

У неї є брат і сестра. – *Elle a un frère et une soeur.* / *She has a brother and sister.*

Її брат – програміст, **її** сестра – лікар. – *Son frère est programmeur, sa soeur est médecine.* / *Her brother is a programmer, her sister is a doctor.*

Це П'єр. Він викладач і приїхав із Франції. – *C'est Pierre. Il est professeur et il est venu de la France.* / *This is Pierre. He is a teacher and came from France.*

У нього є батьки і брат. – *Il a des parents et un frère.* / *He has parents and brother.*

Його батьки не працюють. Вони пенсіонери. **Його** сестра також викладачка. – *Ses parents ne travaillent pas. Ils sont retraités. Sa soeur est aussi professeur.* / *His parents do not work. They are pensioners. His sister is also a teacher.*

Вправа 1. На основі прочитаних вище речень складіть розповідь про свою сім'ю, використовуючи присвійні прикметники і займенники

Вправа 2. Напишіть за зразком

Зразок: Це він, а це ... друг.

Це він, а це його друг.

1. Це Тео, а це мама.
2. Це Ія, а це сестра.
3. Це дідусь, а це фотографія.
4. Це діти, а це батьки.
5. Це сусід, а це машина.
6. Це я, а це друзі.
7. Це ми, а це декан.
8. Це студенти-іноземці, а це гуртожитки.
9. Це його батьки, а це робота.

Вправа 1. Поставте замість крапок займенники мій, моя, моє, мої

Це ... словники

Це ... пальто

Це ... мапа

Це ... озеро

Це ... диван

Це ... сини

Це ... ректор

Це ... племінниця

Це ... фотографії

Вправа 2. Поставте замість крапок займенники твій, твоя, твоє, твої

Це ... вечір

Це ... радіо

Це ... помилка

Це ... слово

Це ... автор

Це ... студентки

Це ... опера

Це ... сума

Це ... міста

Вправа 3. Напишіть за зразком

Кухня (я) – моя.
Сад (ти) – твій

Кімната (ми); університет (ви).....; кава (вона).....;
бібліотека (ви).....; факс (ти).....; адрес (він).....;
вікно (я).....; пальто (вона).....; бабуся (ми).....;
вулиця (я).....; дідусь (ти).....; президент (ми).....; телефон
(вона).....; професор (ви).....; лікар (він).....; музей (ми).....

Вправа 4. Вставте замість крапок займенники

мій, моя, моє, мої

Це дім Це сестра Це..... вікна
Це брати Це аудиторія Це.....фото
Це яблуко Це шафа Це..... школа
Це мама Це..... місто Це..... журнали

твій, твоя, твоє, твої

Це пальто. Це собака. Це поверх.
Це сумки Це дідусь. Це сад.
Це кімната. Це..... бабуся. Це родина.
Це під'їзд. Це карти Це басейн.

наш, наша, наше, наші

Це країна. Це море. Це папки
Це міста Це парк. Це журнал.
Це Україна. Це вікно. Це дзвінок.

ваш, ваша, ваше, ваші

Це університет. Це брати Це зоопарк.
Це аудиторія. Це озеро. Це хірурги
Це пальто. Це сестра. Це попугай

Вправа 5. Напишіть за зразком

Зразок: Він не знає, де його друг .

1. Вона каже, що це _____ друг.
2. Вони знають, де _____ викладач.
3. Ти не знаєш, де _____ окуляри.
4. Я не знаю, де _____ словник.
5. Вони кажуть, що це _____ аудиторія.
6. Вона не знає, де _____ сусіди.
7. Він каже, що це _____ ручка.
8. Ти знаєш, де _____ подруга.

Вправа 6. Оберіть правильний варіант

Це твій...? 1) сестри 2) пальто 3) будинок	Це твої ...? 1) журнал 2) метро 3) книжки
Це мої...? 1) чашка 2) таксі 3) журнали	Це мій ... 1) дідусь 2) квартира 3) ім'я
Це мої...? 1) мама 2) білети 3) море	Це ваше ...? 1) номер 2) вікно 3) професори
Це ваш...? 1) друг 2) аудиторія 3) пальто	Це ваші ... 1) чай 2) діти 3) стіл
Це наш...? 1) поліклініка 2) лекція 3) адрес	Це наше ...? 1) аптека 2) море 3) будівля
Це мої...? 1) батько і мама 2) телефон 3) місто	Це наші ... 1) музеї 2) лікар 3) університет

Вправа 7. Напишіть за зразком

Зразок: Це його ручка. ... лежить тут.

Це його ручка. Вона лежить тут.

1. Ось його велосипед. ... стоїть там.
2. Це мої студенти. ... сидять тут.
3. Це наш викладач. ... пояснює граматичну тему.
4. Це їхні машини. ... стоять тут.
5. Це твоє яблуко. ... лежить тут.
6. Ось наша студентка ... добре розмовляє українською мовою.
7. Це її шарф. ... висить там.
8. Це моє морозиво. ... там.
9. Це твій батько. ... слухає радіо.
10. Це ваша дочка. ... пише.

Вправа 8. Оберіть правильний варіант

..... університет. 1) мій 2) моя 3) моєсобака. 1) моє 2) моя 3) мій
....море. 1) чий 2) чия 3) чиестанція. 1) твій 2) твоя 3) твоє
..... віза. 1) наш 2) наша 3) нашекомп'ютер. 1) ваше 2) ваша 3) ваш

....радіо. 1) ваш 2) ваше 3) вашамісто 1) наш 2) наша 3) наше
....цуценя. 1) ваш 2) ваше 3) вашакухня. 1) наш 2) наша 3) наше
..... факультет 1) мій 2) моя 3) моєкіт. 1) мій 2) моя 3) моє
....партнер. 1) чий 2) чия 3) чиесестра. 1) твій 2) твоя 3) твоє
..... адреса 1) наш 2) наша 3) нашеяблуко. 1) ваше 2) ваша 3) ваш
....вікно. 1) ваш 2) ваше 3) вашарайон. 1) наш 2) наша 3) наше
....факс. 1) ваш 2) ваше 3) вашааудиторія 1) наш 2) наша 3) наше

Вправа 9. Напишіть за зразком

Зразок: я – подруга, син, лист, друзі.

Це я. Це моя подруга, мій син, мій лист, мої друзі

я – брат, сестра, пальто, речі

ти – друг, сумка, піаніно, книги

він – комп'ютер, подруга, молоко, папки

вона – паспорт, кімната, ім'я, зошити

ми – місто, країна, консульство, викладачі

ви – телефон, квартира, гуртожиток, документи

вони – дім, машина, вікно, діти

Вправа 10. Замініть іменники особовими займенниками

1. Студентка вчить правило. _____
2. Викладачі уважно слухають. _____
3. Студенти швидко пишуть. _____
4. Вікно праворуч дверей. _____
5. Килим лежить посередині кімнати. _____
6. Ліжко стоїть праворуч шафи. _____
7. Студенти вивчають нові вірші. _____

Вправа 11. Перепишіть речення. Замість крапок вставте відповідний займенник

1. Моя подруга навчається у Рівному.

Я давно не бачив

... часто пише мені листи.

Нещодавно я отримав від ... великий лист.

Сьогодні я повинен відповісти

Може, влітку я поїду до

2. У мене є друг. ... звать Юрко.

... вчиться в університеті.

Іноді ми разом ... ходимо в басейн.

Я вчу ... плавати.

Я отримав ... запрошення.

Завтра я піду

3. Ця красива дівчина навчається на нашому факультеті.

Я ще не знайомий

Я не знаю, як ... звать і скільки ... років.

Я часто зустрічаю ... у бібліотеці. ... теж вивчає українську мову.

4. Мої батьки живуть у Відні.

Я давно не бачив

Вчора я отримав ... телеграму. ... написали, що хочуть приїхати до мене.

Я відповів ... , що з нетерпінням ... чекатиму

Вправа 12. Виберіть правильний варіант

1. Це земля. Я бачу: а) вона ; б) її

2. На фотографії артисти. Назвіть, будь ласка: а) вони; б) їх

3. Це брат. Покличте: а) його; б) він

4. Тут ніхто не слухає: а) я; б) мене

5. Це місяць. Ми бачимо: а) його; б) він

6. На концерті ми бачили: а) тебе ; б) ти

7. Це наші батьки. Тут всі знають: а) вони; б) їх

8. Це наш лікар. Всі сусіди добре знають: а) він; б) його;

9. Викладачі люблять: а) ми; б) нас

10. Подякуйте: а) вони; б) їм.

ЗАЙМЕННИКИ ВЕСЬ (УВЕСЬ), ВСЯ (УСЯ), ВСЕ (УСЕ), ВСІ (УСІ)

Відмінок	Однина			Множина
	Ч. р.	Ж. р.	С. р.	
Називний	весь	вся	все	всі
Родовий	всього	всієї	всього	всіх
Давальний	всьому	всій	всьому	всім
Знахідний	(кого?) всього (що?) весь	всю	все	(кого?) всіх (що?) всі
Орудний	всім	всією	всім	всіма
Місцевий	у, на всьому	у, на всій	у, на всьому	у, на всіх

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ЗАЙМЕННИК СЕБЕ (“soi / me, myself”)

Не позначає виконавця дії, але відноситься до нього, позначає будь-яку особу, рід і число:

я себе поважаю, ти себе контролюєш, він собі шкодить.

Називний	–
Родовий	себе
Давальний	собі
Знахідний	себе
Орудний	собою
Місцевий	у (в), на собі

Я бачив себе і тебе на цій фотографії.

Він бачить себе і мене тут також.

Вправа 1. Замість крапок вставте займенник себе у відповідній формі

1. Я задоволений ... , бо добре написав контрольну.
2. Він купує ... новий костюм.
3. Вони дивляться у дзеркало і бачать там
4. Анна-Марія цікавиться тільки
5. Він бачить на ... брудні штани.
6. Я часом не розумію
7. Вона не бачила ... на цьому фото.
8. Він любить тільки
9. На сніданок вона завжди готує ... каву.
10. Ми не завжди знаємо ... дуже добре.

ПРИСВІЙНІ ЗАЙМЕННИКИ СВІЙ, СВОЯ, СВОЄ, СВОЇ

(“*le mien, le tien, le sien... / mine own, his own, your own...*”)

Присвійні займенники “свій, своя, своє, свої” вказують на приналежність предмета певній особі.

Відмінок	Однина			Множина
	Ч. р.	Ж. р.	С. р.	
Називний	свій	своя	своє	свої
Родовий	свого	своїї	свого	своїх
Давальний	своєму	своїй	своєму	своїм
Знахідний	свій (<i>неістота</i>), свого (<i>істота</i>)	свою	своє	свої (<i>неістота</i>), своїх (<i>істота</i>)
Орудний	своїм	своєю	своїм	своїми
Місцевий	на / у своєму	на / у своїй	на/у своєму	на / у своїх
	чий?	чия?	чие?	чії?

Вправа 1. Вставте в речення займенники *свій, своя, своє, свої*

- Я купила подарунок для ... брата, ...сестри, ... батьків.
- Я дала книжку ... братові, ... мамі, ... батькам.
- Я люблю ... брата, ... маму, ... батьків.
- Я живу зі ... братом, ... мамою, ...батьками.
- Я бачу новий одяг на ... братові, ... мамі, ... батьках.
- Я давно не бачила ... батька, ... маму, ... друзів.
- Я хочу подарувати подарунок ... дітям, ... чоловікові, ... сестрі.
- На картині я намалювала ... дім, ... машину, ... мрії.
- Я їду в Київ зі ... студентами, ... чоловіком, ... подругою.
- Я живу у ... квартирі, снідаю у ... кафе.

Вправа 2. Замість крапок напишіть правильні форми займенників *свій, своя, своє, свої*

- Чому ти міряєш моє пальто? Ні, я міряю
- Вона не має ... машини.
- Він завжди їздить на ... машині.
- У чий машині вони залишили папери? Вони залишили їх у ... машині.
- Вона не розуміє ... батьків.
- Він дуже любить ... батька.
- Вона йде зі ... мамою до театру.
- Де ви? У ... друга.
- Де вона? Вона у ... подруги.
- Вони вдячні ... батькам за все.
- Ми дуже любимо ... батьків.
- Я читаю ... книжку.

НЕОЗНАЧЕНІ, ЗАПЕРЕЧНІ ТА ЗАПИТАЛЬНІ ЗАЙМЕННИКИ

Pronoms indéfinis, négatifs, interrogatifs *Indefinite, negative and interrogative pronouns*

Неозначені займенники

Pronoms indéfinis

Indefinite Pronouns

Відмінок	Питання		хтось (<i>quelqu'un / someone</i>)	щось (<i>quelque chose / something</i>)
	хто?	що?		
Називний	хто?	що?	хтось	щось
Родовий	кого?	чого?	когось	чогось
Давальний	кому?	чому?	комусь	чомусь
Знахідний	кого?	що?	когось	щось
Орудний	ким?	чим?	кимось	чимось
Місцевий	на / у кому?	на / у чому?	на / у комусь	на / у чомусь

Відмінок	Питання			якийсь (чол. рід) якесь (сер. рід) якась (жін. рід) якісь (множ.)		
	який? яке?	яка?	які?	якийсь / якесь	якась	якісь
Називний	який? яке?	яка?	які?	якийсь / якесь	якась	якісь
Родовий	якого?	якої?	яких?	якогось	якоїсь	якихось
Давальний	якому?	якій?	яким?	якомусь	якійсь	якимсь
Знахідний	=Н. в., Р. в.	Яку?	= Н. в., Р. в.	= Н. в., Р. в	якусь	= Н. в., Р. в.
Орудний	яким?	якою?	якими?	якимось	якоюсь	якимись
Місцевий	на/у якому?	на/у якій?	на/у яких?	на/у якомусь	на/у якійсь	на/у якихось

Заперечні займенники

Pronoms négatifs

Negative Pronouns

Відмінок	
Називний	Ніхто, ніщо, ніякий
Родовий	Нікого, нічого, ніякого
Давальний	Нікому, нічому, ніякому
Знахідний	Нікого, ніщо, ніякий (ніякого)
Орудний	Ніким, нічим, ніяким
Місцевий	Ні на кому (кім), ні на чому (чім), ні на якому (якім)

Питальні займенники
Pronoms interrogatifs
Interrogative Pronouns

однина			множина
	чол. і середн. рід	жін. рід	
Н.	чий, чиє	чия	чії
Р.	чийого	чиєї	чиїх
Д.	чийому (чиєму)	чийій	чийім
Зн.	= Н. або Р.	чию	= Н. або Р.
Ор.	чийім	чиєю	чийіми
М.	...чийому	...чийій	...чиїх

Вправа 1. Замість крапок впишіть відповідні займенники: чий, чия, чиє, чії

1. Ти знаєш, ... це будинок?
2. Я знаю, ... пальто висить у шафі.
3. Брат запитує, ... диски лежать там?
4. Ви не знаєте, ... дівчина і ... хлопець ідуть по тротуару?
5. Я запитую, ... це речі?
6. Скажіть, будь ласка, ... це аудиторія?
7. Вони хочуть знати, ... контрольні роботи перевіряє викладач?
8. Ми не розуміємо, ... пожежна машина знаходиться на тротуарі.
9. Вони знають, ... дядько і тітка є там.
10. Повторіть, будь ласка, ... це сніданок?

Вправа 2. Знайдіть зайвий займенник

1. Твій, мій, наш, ваше .
2. Їхні, ваші, мої, твій.
3. Ваше, їхнє, моє, твій.
4. Його, наша, твоя, ваш.
5. Її, наші, мої, їхні.
6. Мій, її, ваш, наша.
7. Наші, мої, твій, її.
8. Моє, ваша, твоє, наше.
9. Наша, їхня, ваші, твоя.
10. Моя, наша, ваш, їхня.

Вправа 3. Складіть діалог за зразком

Зразок: – Це твоя сумка?

– Так, моя. / Ні, не моя.

– Чия це сумка? – Я не знаю, чия це сумка.

1. Це ваш університет?	2. Це ваші діти?
3. Це твоя лінійка?	4. Це моя група?
5. Це його крісло?	6. Це твоє вікно?

7. Це її крісло?	8. Це ваше прізвище?
9. Це наші завдання?	10. Це твоя адреса?
11. Це їхній ліцей?	12. Це твої батьки?
13. Це ваші підручники?	14. Це твій журнал?
15. Це наша кімната?	16. Це її ноутбук?

Вправа 4. Дайте відповіді на запитання за зразком

Зразок: Чий це син? (*ти*)

Це твій син.

1. Чий це поверх? (<i>я</i>)	2. Чия це кімната? (<i>вона</i>)
3. Чії там діти? (<i>ми</i>)	4. Чиє це озеро? (<i>ви</i>)
5. Чия сумка лежить тут? (<i>він</i>)	6. Чий холодильник стоїть там? (<i>вона</i>)
7. Чий це друзі? (<i>ми</i>)	8. Чиє це поле? (<i>вони</i>)
9. Чий це батько? (<i>я</i>)	10. Чия то дитина? (<i>вона</i>)
11. Чий це автомобілі? (<i>ви</i>)	

Вправа 5. Поставте запитання за зразком

Зразок: Це моя сестра.

Чия це сестра?

1. Це моя племінниця.	2. Це мої друзі.
3. Тут його дім.	4. Моє прізвище Іванило.
5. Це твоя вулиця.	6. Там твоє місто.
7. Це твій дідусь.	8. Тут його речі.
9. Це її кухня.	10. Там його шафа.
11. Тут наше відро.	12. Це його тарілки.
13. Це її зимова куртка.	14. То її літнє взуття.
15. Тут мій паспорт.	16. Це її шоколадні цукерки.
17. Це наш декан.	18. Це твої домашні тварини.
19. То наше озеро.	20. Там їхня зупинка.
21. Це ваш портфель.	22. Це ваше прізвище.
23. Тут мої ножиці.	24. Там наша велика аудиторія.
25. Ось їхній поверх.	26. Тут наше завдання.
27. Це твої вправи.	28. Ось наш Національний університет.

Вправа 6. Напишіть за зразком

Зразок: Це мій батько. Це ... ключі.

Це мій батько. Це його ключі.

1. Це його стара бабуся. Це ... хустина.
2. Ось мої кузени. Це ... дім та ... велосипеда.
3. Це Юрко. Ось ... самостійна робота.
4. Це Ярина та Юля. Тут ... сумки і підручники.
5. Це наше місто. Це ... широкі вулиці.
6. Це їхній викладач. Там ... студенти.

Вправа 7. Доповніть речення, використовуючи займенники: чий, чия, чий, чия, чий, чия, чий

1. Я не знаю, _____ це сумка.
2. Він знає, _____ зошити лежать на столі.
3. Молодший брат запитує, _____ книжки я читаю.
4. Ви не знаєте, _____ пальто, _____ костюм, _____ сорочка і _____ штани висять тут?
5. Олена запитує, _____ це годинник .
6. Скажіть, будь ласка, _____ це великий гуртожиток?
7. Я знаю, _____ листи читає моя подруга.

Вправа 8. Напишіть запитання за зразком

Зразок: Це наш Національний університет.

Чий це Національний університет?

1. Це його старша сестра.
2. Це мій хороший друг.
3. Це його стара тітка.
4. Це їхній новий викладач з української мови.
5. Це наше сучасне метро.
6. Це їхня велика країна.
7. Це її дерев'яний будинок.
8. Це ваше зимове пальто.
9. Це їхнє широке море.
10. 12. Це їхня велика родина.
11. Це мої нові книги.
12. Це твій закордонний паспорт.
13. Це ваші зароблені гроші.

Вправа 9. Поставте запитання до виділених слів

Це *мій* добрий друг. *Він* інженер-механік. *Його* звати Артем. Це *його* телефон і *його* комп'ютер. *Його* телефон *тут*, а комп'ютер *вдома*. А це *його* *речі*. Вони *теж тут*.

Вправа 10. Складіть речення з займенниками хто, що, який, чий, котрий, скільки

Вправа 11. Визначте відмінки виділених заперечних займенників

1. В цю ніч в будинку *ніхто* не спав.
2. Поїхати на канікули до батьків у мене не було *жодної* змоги.
3. Він ні про що не шкодував і не думав.
4. В нашій групі *ніхто* не говорив про те, що сталося.
5. Вона не боялася *жодних* труднощів.
6. *Ніхто* не мав цієї минулорічної газети.
7. Їм не потрібно *нічєї* допомоги.

Вправа 12. Замініть вказівні і присвійні займенники заперечними

Зразок: Це вас не цікавить.

Нічого вас не цікавить.

1. Ці питання нас не цікавлять.
2. Він не брав моїх записів.
3. Вона не забула цього.
4. Ці ліки їй не допомагали.
5. Вони не задоволені моєю роботою.
6. Він не слухав наших порад.
7. Вона не відповідала на мої запитання.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ДІЄСЛОВА
Теперішній час
Відмінювання дієслів у теперішньому часі
Conjugaison des verbes. Présent de l'Indicatif
Verbs. Present Tense

	- ати	- ити
Я	- у (- ю)	- у (- ю)
Ти	- еш (- єш)	- иш (- їш)
Він	- е (- є)	- ить (- їть)
Вона	- е (- є)	- ить (- їть)
Воно	- е (- є)	- ить (- їть)
Ми	- емо (- ємо)	- имо (- їмо)
Ви	- ете (- єте)	- ите (- їте)
Вони	- уть (- ють)	- ать (- ять)

Думати

Я	думаю
Ти	думаєш
Він (вона, воно)	думає
Ми	думаємо
Ви	думаєте
Вони	думають

Запам'ятайте: дієслова, які відмінюються як дієслово “думати”

- бігати	- витирати
- літати	- падати
- віднімати	- нюхати
- поважати	- стрибати
- впливати	- допомагати
- піднімати	- вітати
- повідомляти	- читати
- слухати	- відповідати
- розмовляти	- думати
- знати	- мати
- співати	- відкривати
- закривати	- забувати
- мріяти	

Бачити

Я	бачу
Ти	бачиш
Він (вона, воно)	бачить
Ми	бачимо
Ви	бачите
Вони	бачать

Запам'ятайте: дієслова, які відмінюються як дієслово “бачити”

- говорити
- ділити
- дружити
- вірити
- множити
- вчити

Любити

Я	люблю
Ти	любиш
Він (вона, воно)	любить
Ми	любимо
Ви	любите
Вони	люблять

Запам'ятайте: дієслова, які відмінюються як дієслово “любити”

- спати
- ловити
- робити
- графити

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Хотіти

Зверніть увагу: т → ч

Я	хочу
Ти	хочеш
Він (вона, воно)	хоче
Ми	хочемо
Ви	хочете
Вони	хочуть

Ходити

Зверніть увагу: д + ж

Я	ходжу
Ти	ходиш
Він (вона, воно)	ходить
Ми	ходимо
Ви	ходите
Вони	ходять

Запам'ятайте: дієслова, які відмінюються як дієслово “ходити”

- радити
- водити
- сидіти

Додавати

Я	додаю
Ти	додаєш
Він (вона, воно)	додає
Ми	додаємо
Ви	додаєте
Вони	додають

Запам'ятайте: дієслова, які відмінюються як дієслово “додавати”

- жартувати	- вигравати
- продавати	- отримувати
- будувати	- сумувати
- пригадувати	- вирішувати
- показувати	- дякувати
- запитувати	- давати
- танцювати	

Писати

Зверніть увагу: с → ш

Я	пишу
Ти	пишеш
Він (вона, воно)	пише
Ми	пишемо
Ви	пишете
Вони	пишуть

Носити. Просити

Зверніть увагу: с → ш (тільки для 1-ої особи однини)

Я	ношу	прошу
Ти	носиш	просиш
Він (вона, воно)	носить	просить
Ми	носимо	просимо
Ви	носите	просите
Вони	носять	просять

Дієслова із -ся

	<i>Сміятися</i>	<i>Дивитися</i>	<i>Боятися</i>
Я	сміюся	дивлюся	боюся
Ти	смієшся	дивишся	боїшся
Він (вона, воно)	сміється	дивиться	боїться
Ми	сміємося	дивимося	боїмося
Ви	смієтеся	дивитесь	боїтеся
Вони	сміються	дивляться	бояться

Прочитайте і запам'ятайте

	<i>читати</i>	<i>писати</i>	<i>вчити</i>	<i>вивчати</i>	<i>робити</i>
Однина					
Я	я читаю	я пишу	я вчу	я вивчаю	я роблю
Ти	ти читаєш	ти пишеш	ти вчиш	ти вивчаєш	ти робиш
Він	він читає	він пише	він вчить	він вивчає	він робить
Множина					
Ми	ми читаємо	ми пишемо	ми вчимо	ми вивчаємо	ми робимо
Ви	ви читаєте	ви пишете	ви вчите	ви вивчаєте	ви робите

<i>Вони</i>	вони читають	вони пишуть	вони вчать	вони вивчають	вони роблять
	<i>бачити</i>	<i>дивитися (на)</i>	<i>чути</i>	<i>слухати</i>	<i>брати</i>
Однина					
<i>Я</i>	я бачу	я дивлюся	я чую	я слухаю	я беру
<i>Ти</i>	ти бачиш	ти дивишся	ти чуєш	ти слухаєш	ти береш
<i>Він</i>	він бачить	він дивиться	він чує	він слухає	він бере
Множина					
<i>Ми</i>	ми бачимо	ми дивимося	ми чуємо	ми слухаємо	ми беремо
<i>Ви</i>	ви бачите	ви дивитесь	ви чуєте	ви слухаєте	ви берете
<i>Вони</i>	вони бачать	вони дивляться	вони чують	вони слухають	вони беруть
	<i>хотіти</i>	<i>могти</i>	<i>бути повинним</i>	<i>жити</i>	<i>знати</i>
Однина					
<i>Я</i>	я хочу	я можу	я повинен (маю)	я живу	я знаю
<i>Ти</i>	ти хочеш	ти можеш	ти повинен	ти живеш	ти знаєш
<i>Він</i>	він хоче	він може	він повинен	він живе	він знає
Множина					
<i>Ми</i>	ми хочемо	ми можемо	ми повинні	ми живемо	ми знаємо
<i>Ви</i>	ви хочете	ви можете	ви повинні	ви живете	ви знаєте
<i>Вони</i>	вони хочуть	вони можуть	вони повинні	вони живуть	вони знають
	<i>давати</i>	<i>говорити</i>	<i>казати</i>	<i>розмовляти (з, про)</i>	<i>іти (йти)</i>
Однина					
<i>Я</i>	я даю	я говорю	я кажу	я розмовляю	я іду (йду)
<i>Ти</i>	ти даєш	ти говориш	ти кажеш	ти розмовляєш	ти ідеш
<i>Він</i>	він дає	він говорить	він каже	він розмовляє	він іде
Множина					
<i>Ми</i>	ми даємо	ми говоримо	ми кажемо	ми розмовляємо	ми ідемо
<i>Ви</i>	ви даєте	ви говорите	ви кажете	ви розмовляєте	ви ідете
<i>Вони</i>	вони дають	вони говорять	вони кажуть	вони розмовляють	вони ідуть

	<i>їсти</i>	<i>замовляти</i>	<i>закінчувати</i>	<i>народитися</i>	<i>лежати</i>
Однина					
<i>Я</i>	я їм	я замовляю	я закінчую	я народжуюся	я лежу
<i>Ти</i>	ти їси	ти замовляєш	ти закінчуєш	ти народжуєшся	ти лежиш
<i>Він</i>	він їсть	він замовляє	він закінчує	він народжується	він лежить
Множина					
<i>Ми</i>	ми їмо	ми замовляємо	ми закінчуємо	ми народжуємося	ми лежимо
<i>Ви</i>	ви їсте	ви замовляєте	ви закінчуєте	ви народжуєтесь	ви лежите
<i>Вони</i>	вони їдять	вони замовляють	вони закінчують	вони народжуються	вони лежать

	<i>приходити</i>	<i>снідати</i>	<i>обідати</i>	<i>вечеряти</i>	<i>готувати</i>
Однина					
<i>Я</i>	я приходжу	я снідаю	я обідаю	я вечеряю	я готую
<i>Ти</i>	ти приходиш	ти снідаєш	ти обідаєш	ти вечеряєш	ти готуєш
<i>Він</i>	він приходить	він снідає	він обідає	він вечеряє	він готує
Множина					
<i>Ми</i>	ми приходимо	ми снідаємо	ми обідаємо	ми вечеряємо	ми готуємо
<i>Ви</i>	ви приходите	ви снідаєте	ви обідаєте	ви вечеряєте	ви готуєте
<i>Вони</i>	вони приходять	вони снідають	вони обідають	вони вечеряють	вони готують

їздити (se déplacer, aller (en auto, à la bicyclette)
to go by... (to go by bicycle))

я їжджу	ми їзДИМО
ти їзДИШ	ви їзДИТЕ
він їзДИТЬ	вони їзДЯТЬ

		ходити (marcher, aller / to go)
Я	ходжу	Похідні дієслова: заходити – entrer / to enter виходити – sortir / to exit підходити – approcher, venir à / to fit доходити – arriver, aboutir à / to reach переходити – traverser / to go through проходити – aller, passer / to pass надходити – parvenir / to come сходити – descendre / to descend приходити – venir, arriver / to come відходити – partir, se rendre à / to go away розходитися – diverger (sur l’opinion) / to disperse сходитися – concorder, coïncider / to converge знаходитися – se trouver / to be находітися – (exemple: demain, j’aurai le jour difficile, je passerai beaucoup de temps sur pied (debout) / tomorrow I will have the difficult day, I will spend a lot of time on foot (standing))
Ти	ходиш	
Він	ходить	
Ми	ходимо	
Ви	ходите	
Вони	ходять	
		дати, давати (donner / to give)
Я	даю	Похідні дієслова: здати – passer (un examen), livrer / to pass додати – ajouter / to add продати – vendre / to sell вдати – faire mine de / to imagine... вдатися – recourir à... / to commit роздати – partager / to resort віддати – rendre / to give away передати – remettre / to transfer
Ти	даєш	
Він	дає	
Ми	даємо	
Ви	даєте	
Вони	дають	
		їти, йти (aller / to go)
Я	їду (йду)	Похідні дієслова: зайти – entrer / to enter вийти – sortir / to go out відійти – s'écarter / to quit
Ти	їдеш (йдеш)	
Він	їде (йде)	
Ми	їдемо (йдемо)	

<i>Ви</i>	ідете (йдете)	прийти – arriver, venir voir / to come підійти – s’approcher / to come up
<i>Вони</i>	ідуть (йдуть)	
бігти (courir / to run)		
<i>Я</i>	біжу	Похідні дієслова: вибігти – sortir en courant / to run out відбігти – s’écloigner en courant / to run away прибігти – accourir / to run over збігти – s’envuir / to run up підбігти – accourir / to run up
<i>Ти</i>	біжиш	
<i>Він</i>	біжить	
<i>Ми</i>	біжимо	
<i>Ви</i>	біжете	
<i>Вони</i>	біжать	
повзти (ramper, se traîner / to crawl)		
<i>Я</i>	повзу	Похідні дієслова: виповзти – sortir de / to crawl out сповзти – glisser, descendre / to slip підповзти – s’approcher en rampant / to creep up приповзти – arriver en rampant, se traîner / to climb up відповзти – ramper, s’écloigner en rampant / to crawl away
<i>Ти</i>	повзеш	
<i>Він</i>	повзе	
<i>Ми</i>	повземо	
<i>Ви</i>	повзете	
<i>Вони</i>	повзуть	
лізти (grimper, escalader, se meler de qch / to climb)		
<i>Я</i>	лізу	Похідні дієслова: вилізти – sortir / get out злізти – sortir, descendre / get off прилізти = приповзти
<i>Ти</i>	лізеш	
<i>Він</i>	лізе	
<i>Ми</i>	ліземо	
<i>Ви</i>	лізете	
<i>Вони</i>	лізуть	
плисти (nager / to swim)		
<i>Я</i>	пливу	Похідні дієслова: виплисти – émerger / to jump out відплисти – prendre la mer, partir pour / to take off підплисти – s’approcher de..., nager jusqu’à... / to swim up to приплисти – arriver jusqu’à la rive, arriver, aborder / to arrive
<i>Ти</i>	пливеш	
<i>Він</i>	пливе	
<i>Ми</i>	пливемо	
<i>Ви</i>	пливете	
<i>Вони</i>	пливуть	
летіти (voler / to fly)		
<i>Я</i>	лечу	Похідні дієслова: вилетіти – décoller, partir / to take off прилетіти – arriver / to arrive відлетіти – s’envoler, sauter, detacher / to fly away
<i>Ти</i>	летиш	
<i>Він</i>	летить	
<i>Ми</i>	летимо	
<i>Ви</i>	летите	
<i>Вони</i>	летять	

Вправа 1. Дайте відповіді на запитання

1. Що він робить? Грає? Ні, він не грає.
2. Що вони роблять? Працюють? ...,
3. Що ви робите? Слухаєте? ...,
4. Що ти робиш? Відпочиваєш? ...,
5. Що ми робимо? Читаємо? ...,
6. Що вона робить? Пише? ...,
7. Що вони роблять? Рахують? ...,

Вправа 2. Провідмініайте і запишіть у таблицю дієслова

слухати, відпочивати, грати, знати, працювати, читати, писати, вміти

Я	що роблю?
Ти	що робиш?
Він	що робить?
Вона	що робить?
Ми	що робимо?
Ви	що робите?
Вони	що роблять?

Вправа 3. Провідмініайте і запишіть у таблицю дієслова

снідати, обідати, вечеряти, думати, розмовляти

Я	що роблю?
Ти	що робиш?
Він	що робить?
Вона	що робить?
Ми	що робимо?
Ви	що робите?
Вони	що роблять?

Вправа 4. Провідмініяйте і запишіть у таблицю дієслова
розмовляти, їсти, любити, дивитися, вчити.

Я	що роблю?
Ти	що робиш?
Він	що робить?
Вона	що робить?
Ми	що робимо?
Ви	що робите?
Вони	що роблять?

Вправа 5. Напишіть, що ви знаєте і чого не знаєте; що ви любите і що не любите робити

Я знаю, де обласний музей. Я не знаю, де ця аптека.	Я люблю танцювати. Я не люблю писати.
--	--

Вправа 6. Дайте відповіді на запитання

- 1) Ти думаєш, що читати книжки цікаво?
- 2) Ви вважаєте, що відпочивати корисно?
- 3) Вони думають, що екзамен завтра?
- 4) Він вважає, що це добре?
- 5) Твоя мама знає, що ти не снідаєш ранком?
- 6) Його друг знає, що він не любить театр?
- 7) Ви вважаєте, що вже добре пишете?
- 8) Вона думає, що ви добре читаете?

Вправа 7. Напишіть закінчення

Говорити, відпочивати, любити, думати

Я	Говор...	Відпочива...	Любл...	Дума...
Ти	Говор...	Відпочива...	Люб...	Дума...
Він, вона (воно)	Говор...	Відпочива...	Люб...	Дума...

Ми	Говор...	Відпочива...	Люб...	Дума...
Ви	Говор...	Відпочива...	Люб...	Дума...
Вони	Говор...	Відпочива...	Люб...	Дума...

Слухати, працювати, знати, вважати

Я	Слух...	Працю...	Зна...	Вважа...
Ти	Слух...	Працю...	Зна...	Вважа...
Він, вона (воно)	Слух...	Працю...	Зна...	Вважа...
Ми	Слух...	Працю...	Зна...	Вважа...
Ви	Слух...	Працю...	Зна...	Вважа...
Вони	Слух...	Працю...	Зна...	Вважа...

Вправа 8. Напишіть правильно дієслова в дужках

1. Я (*знати*) , де міський парк.
2. Діти (*любити*) гуляти зі своїми батьками.
3. Зараз вони (*писати*) вправу.
4. Ольга добре (*відповідати*) на запитання.
5. В аудиторії студенти (*читати і слухати*)
6. Антон (*робити*) завдання.
7. Дідусь і бабуся (*відпочивати*) після обіду.

Вправа 9. Заповніть таблицю

Розуміти

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Бачити

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Грати

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	

Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Вважати

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Вміти

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Називати, називатися, обманювати

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Жити, гуляти, мати

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Дружити, знайомитися, вчитися

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Знімати

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Подорожувати

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Падати

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Їхати, їздити, кататися, шуміти, грати, мріяти

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Ходити

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Підніматися

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Спати

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Летіти

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Іти, літати, плисти, плавати

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

Хотіти

Я	що роблю?	
Ти	що робиш?	
Він, вона, воно	що робить?	
Ми	що робимо?	
Ви	що робите?	
Вони	що роблять?	

МИНУЛИЙ ЧАС

Le temps passé

Past Tense

**Що робив? Що робила? Що робило? Що робили?
Що зробив? Що зробила? Що зробило? Що зробили?**

Утворюється шляхом додавання до основи дієслова закінчень минулого часу

Число	Рід	Закінчення	Дієслова	
			<i>читати</i>	<i>дивитися</i>
<i>однина</i>	чоловічий	-в	читав	дивився
	жіночий	-ла	читала	дивилася
	середній	-ло	читало	дивилося
<i>множина</i>		-ли	читали	дивилися

Вправа 1. Утворіть форму минулого часу від поданих нижче дієслів

Зразок: Читати – він читав, вона читала, воно читало, вони читали.

Робити, говорити, слухати, працювати, нести, запитувати, розмовляти, відпочивати, розуміти, перевіряти, розповідати, пояснювати, дивитися, знати, учити, навчатися, відповідати, снідати, обідати, вечеряти, писати, танцювати, повторювати, грати.

Вправа 2. Напишіть запитання до речень

Зразок: – ...? – Вдень вона працювала.

– Що вона робила вдень? – Вдень вона працювала.

1. – ...? – Вчора ми обідали.
2. – ...? – Ввечері вони вечеряли.
3. – ...? – Вранці я прибирала кімнату.
4. – ...? – Після занять він ходив у магазин.
5. – ...? – Сьогодні вони не читали текст.
6. – ...? – Позавчора я дивилася цей фільм.
7. – ...? – Вчора мої батьки відпочивали.
8. – ...? – Вранці вони готували сніданок.
9. – ...? – Ми вже читали ці тексти на минулому занятті.
10. – ...? – Після обіду вони відпочивали.

Зверніть увагу: дієслово “*мати*” позначає

1. “*possession / possession*”: Я маю подругу.

2. “*obligation ou l'intention de faire qch / an obligation to do something*”:

Я маю написати статтю. – Je dois à écrire une article /

I have to write an article

Вправа 3. Напишіть по 5 речень в теперішньому та минулому часах, використовуючи дієслово “мати”

Вправа 4. Напишіть за зразком

Зразок:

Брат мріє про машину.

Брат мріяв про машину.

- 1) Мій племінник працює в офісі.
- 2) Естебан розмовляє тільки іспанською.
- 3) Я думаю про відпочинок.
- 4) Вони їздять відпочивати за місто.
- 5) Студенти обідають у їдальні.
- 5) Холодильник працює погано.
- 6) Він грає на гітарі.
- 7) Юрко живе у столиці.
- 8) Вони мріють про відпочинок.
- 9) Кав'ярня не працює у неділю.
- 10) Зимою падає сніг.
- 11) Ввечері я люблю читати книжки.
- 12) Бабуся і дідусь живуть недалеко.
- 13) Студенти-іноземці навчаються в університеті.
- 14) Вона вчить нові вислови.
- 15) Він ще не розуміє української мови.
- 16) Ми дивимося телевізор.
- 17) Друзі вечеряють разом.
- 18) Ми всі живемо дружно.
- 19) Діти гуляють біля озера.
- 20) Вони ідуть в гори.

Вправа 5. Поставте дієслова у минулому часі

мріяти, думати, читати, вечеряти, ходити, літати, вчитися, знаходитися, спати, ходити, гуляти, іти

<i>Минулий час</i>
Я (що робив?)
Ти (що робив?)
Він (що робив?)
Вона (що робила?)
Воно (що робило?)
Ми (що робили?)
Ви (що робили?)
Вони (що робили?)

Вправа 6. Виберіть правильний варіант

Вчора зранку Ніна: а) читає; б) читала; в) буде читати	Минулого тижня Юрко: а) відпочиває; б) буде відпочивати; в) відпочивав
Вчора ми: а) вчили; б) будемо вчити; в) вчимо	Позавчора вони: а) гуляють; б) будуть гуляти; в) гуляли
Нещодавно діти: а) відповідали; б) відповідають; в) будуть відповідати	Минулого заняття студенти: а) говорити; б) говорили; в) будуть говорити
Позавчора я: а) працювати; б) працював; в) буду працювати	Раніше музей: а) знаходиться; б) буде знаходитися; в) знаходився

Національний університет
водного господарства
та природокористування

МАЙБУТНІЙ ЧАС

Futur simple

Future Tense

Проста форма майбутнього часу утворюється з допомогою додавання закінчень до інфінітиву:

я їстиму ти їстимеш він, вона, воно їстиме	ми їстимемо ви їстимете вони їстимуть
--	---

Складена форма майбутнього часу утворюється з допомогою “*бути*” в майбутньому часі та інфінітиву відмінюваного дієслова

я <i>буду</i> їсти ти <i>будеш</i> їсти він, вона, воно <i>буде</i> їсти	ми <i>будемо</i> їсти ви <i>будете</i> їсти вони <i>будуть</i> їсти
--	---

Вид	Дієвідміна	Число	Особа	Закінчення	Дієслово
					<i>їти</i>
Доконаний	I	Однина	я	-у, -ю	піду
			ти він, вона	-еш, -еш -е, -є	підеш підє
		Множина	ми	-емо, -ємо	підемо
			ви вони	-ете, -єте -уть, -ють	підете підуть
					<i>прилетіти</i>
II	Однина	я	-у, -ю	прилечу	
		ти він, вона	-иш -ить	прилетиш прилетить	
	Множина	ми	-имо	прилетимо	
		ви вони	-ите -ать, -ять	прилетите прилетять	

					читати
Недоконани й	I і II	Однина	я ти він, вона	буду будеш буде + інфінітив	буду читати будеш читати буде читати
		Множина	ми ви вони	будемо будете будуть + інфінітив	будемо читати будете читати будуть читати
	I і II	Однина	я ти він, вона	інфінітив + -му -меш -ме	читатиму читатимеш читатиме
		Множина	ми ви вони	інфінітив + -мемо -мете -муть	читатимемо читатимете читатимуть

Вправа 1. Прочитайте

1. Ти будеш перекладати статтю, а твій брат точно її перекладе.
2. Я буду вчитися пекти торт, а моя мама спече його.
3. Завтра ви отримаєте перше повідомлення від свого друга, а потім ви будете отримувати їх майже щотижня.
4. Ввечері бабуся буде готувати улюблену страву своєї онучки, а вона буде їй допомагати.
5. Ми будемо вчити нові слова і через тиждень їх вивчимо.
6. Ти будеш шукати нову роботу, а коли знайдеш її – зателефонуєш своїм батькам.
7. Ви будете малювати його портрет, а коли намалюєте – подаруєте йому.
8. Наступного дня я буду гуляти містом і обов'язково сфотографую цей пам'ятник.

Вправа 2. Напишіть у майбутньому часі

1. Я (*вчитися*) в університеті.
2. Студенти (*читати*) ці завдання.
3. Вони (*розуміти*) українську мову.
4. Ти сьогодні (*іти*) у кіно?
5. Ви (*поїхати*) на екскурсію у столицю?
6. Ми завтра (*писати*) самостійну роботу.
7. Він (*розв'язувати*) цю важку задачу правильно.
8. Вона (*подарувати*) подарунок своїй подрузі.
9. Скоро ти (*складати*) екзамен.
10. Ввечері я (*пити*) чай і (*їсти*) тістечко.

11. Його батьки скоро (*купити*) нову машину.
12. Вони (*будувати*) великий будинок.
13. Ти (*складати*) складний діалог.
14. Завтра вони (*брати*) тлумачний словник.
15. Поліція (*зупинити*) цей автобус.

Вправа 3. Запишіть дієслова у відповідному часі

1. Зараз він (*йти*) на стадіон, а вчора він (*ходити*) у театр.
2. Сьогодні я (*пити*) чай, а вчора я (*пити*) каву.
3. Зараз його мама (*читати*) журнал, а вчора вона (*читати*) газету.
4. Зараз ми (*жити*) у місті, а два роки тому ми (*жити*) у селі.
5. Зараз вони (*грати*) у футбол, а минулого тижня вони (*грати*) у хокей.
6. Зараз вона (*відчиняти*) двері, а годину тому вона (*зачиняти*) двері.
7. Зараз ви (*розуміти*) українську мову, а два місяці тому ви не (*розуміти*) українську мову.
8. Зараз ми (*сидіти*) в аудиторії, а після пар ми (*іти*) в парк.
9. Тепер вона (*одягати*) довгу спідницю, а раніше вона (*одягати*) джинси.
10. Зараз ти (*йти*) на пошту, а вчора ти (*бути*) в ресторані.

Вправа 4. Напишіть речення у майбутньому часі

1. Ти вже отримав мого листа.
2. Ми вже закінчили свою роботу.
3. Ректор зустрів нас у своєму кабінеті.
4. Старший син зателефонував своїм батькам минулого тижня.
5. Вони вже зрозуміли нову тему.
6. Я вже поснідав.
7. Ти подивився цю цікаву передачу?
8. Вони поставили підпис ще вчора.
9. Ми здали гроші на подорож у Європу.
10. Він домовився про зустріч зі своїм деканом.
11. Вони вже виконали вправи.
12. Сестра працювала в обласній лікарні.
13. Мій старший брат вчився у цьому Національному університеті.
14. Студенти – іноземці готувалися до контрольної роботи.
15. Його молодша сестра написала лист Діду Морозу.
16. Ми привітали наших дідуся і бабусю з річницею весілля.
17. Вони вчили у школі багато різних предметів.
18. Ти не запросив своїх друзів на св'ято.

Вправа 5. Виберіть та вставте дієслова у відповідному часі (*теперішній, минулий, майбутній часи*)

Дієслова: прибирати, дивитися, робити, будувати, писати, коштувати, любити, ходити, поздоровляти, читати, вміти, пити, співати, готувати, мріяти, жити, починатися, працювати.

1. Зараз я ... телевізор.

2. Вони вчора ... книгу.
3. Ви завжди ... домашнє завдання.
4. Завтра вона ... у своїй кімнаті.
5. Ми ... дуже багато спати.
6. Позавчора робітники ... великий будинок.
7. Він післязавтра ... посилку батькам.
8. Стефані минулого тижня ... рис з м'ясом.
9. Я не ... сік.
10. Ти ... танцювати?
11. Ким ... її батьки?
12. Де ти ... минулого року?
13. О котрій годині ...перше заняття?
14. Ми... тебе з днем народження наступного місяця.
15. Кожен день він ... в університет.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вправа 6. Провідмініайте дієслова у майбутньому часі

<i>спати, писати, слухати, їздити, гуляти, подорожувати, підніматися</i>
Я (що буду робити?)
Ти (що будеш робити?)
Він/ Вона/ Воно (що буде робити?)
Ми (що будемо робити?)
Ви (що будете робити?)
Вони (що будуть робити?)

Вправа 7. Напишіть дієслова у другій особі однини і множини у простій та складеній формах майбутнього часу

Запізнюватися, вирішувати, витирати, готуватися, розв'язувати, множити, дякувати, відправлятися, дружити, брати, писати, дивитися, прокидатися, малювати.

Вправа 8. Утворіть майбутній час

Зразок: побачити – я побачу

написати – він; розказати – ти;
замовити – вони; відповісти – ми;
купити – він; відпочити – я;
привітатися – вони; взяти – він;
прийти – ти; піти – ви

бачити – я буду бачити

писати – він; розказувати – ти;
замовити – вони; відповісти – ми;
купувати – він; відпочивати – я;
привітатися – вони; брати – він;
приходити – він; піти – вони

Вправа 9. Впишіть в таблицю подані дієслова

<i>піти, поїхати, прийти, вийти, одягатися, брати</i>
Я (що буду робити?)
Ти (що будеш робити?)
Він/ Вона/ Воно (що буде робити?)
Ми (що будемо робити?)
Ви (що будете робити?)
Вони (що будуть робити?)

Вправа 10. Напишіть речення у минулому часі за зразком

Зразок: Студенти сидять в аудиторії

– Студенти сиділи в аудиторії

- Діти сидять у своїй кімнаті. Вони дивляться телевизор.
- Подруги обідають у кафе. Вони їдять хліб, сир і п'ють чай. Юрко їсть хліб з маслом і п'є каву з молоком.
- Ми часто їмо в їдальні. Зазвичай, ми замовляємо борщ, рибу і сік. Ярина іноді замовляє собі морозиво з шоколадом.

4. Юрко часто згадує свого старого друга і думає про нього.
5. Ввечері він співає і танцює у цьому клубі.
6. Ми любимо дивитися іноземні фільми.
7. Вони дуже сумують за своїми молодшими братами та сестрами.
8. Ми слухаємо і дивимося спортивні та кулінарні передачі.
9. Я люблю читати сучасну поезію.
10. Вона часто купляє у цьому кіоску іноземні газети і журнали.
11. Сьогодні йому скажуть чудову новину.
12. Вони знають твою нову адресу.
13. Ми бачимо вашого нового викладача.
14. Ти запрошуєш в кіно цю вродливу дівчину.
15. Вона часто дивиться у словнику невідомі слова.

Вправа 11. Зробіть вправу за зразком

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Зразок: Що робила вчора Яна? Танцювала? - Так, танцювала.

Чому вона танцювала? – Тому що вона любить танцювати.

А що вона робить зараз? – Зараз вона теж танцює.

1. Що робив студент на перерві? Курив? – ... – Чому він курив? – ... – А що він робить зараз? – ...
2. Що ми робили під час заняття? Сперечалися? – ... Чому вони сперечалися? – ... – А що вони роблять зараз? – ...
3. Що робили Антон і Андрій вранці? Грали в хокей? – ... – Чому вони грали в хокей? – ... – А що вони роблять зараз? – ...
4. Що ти робила вчора? Фотографувала? – ... – Чому ти фотографувала? – ... – А що ти робиш зараз? – ...
5. Що робили твої подруги позавчора? Гуляли парком? – ... – Чому вони гуляли парком? – ... – А що вони роблять зараз? – ...

Зверніть увагу!

Мені потрібно написати розповідь.

Я повинен написати розповідь.

Я маю написати розповідь.

Я мушу написати розповідь.

(Йому обов'язково потрібно написати розповідь, але він не хоче).

Вправа 12. Замість крапок вставте *бути повинним, мати, мусити, потрібно*

1. Ти ... писати листи.
2. Ми ... багато працювати, щоб добре знати українську мову.
3. Він ... уважно слухати викладача.
4. Мої сусіди ... йому допомогти виконати це складне завдання.
5. Вона завтра ... йти на екскурсію.
6. Я ... вивчити ці дієслова.
7. Анна-Марія ... прийти вчасно.

8. Ви ... написати це оповідання.
9. Всі студенти ... купити цей український словник.
10. Ввечері я ... піти в театр.
11. Він ... читати українські тексти щодня.
12. Ти ... подивитися цей фільм.
13. Батьки ... зателефонувати мені завтра.
14. Ви ... сказати нам всю правду.
15. Ти ... нас зрозуміти і, можливо, пробачити.

Вправа 13. Побудуйте речення за формою повинен + інфінітив, використовуючи слова

читати, працювати, відпочивати, писати, допомогати, знати українську мову, вчитися, відповідати

1. Наш викладач
2. Після занять ви
3. Щодня вони
4. Сьогодні ввечері вони
5. Твій друг
6. Студенти ... добре працювати.

НАКАЗОВИЙ СПОСІБ

Impératif
Imperative

	<i>Tu</i>	<i>Vi</i>
Слухати	Слухай!	Слухайте!
Читати	Читай!	Читайте!
Писати	Пиши!	Пишіть!
Дивитися	Дивись!	Дивіться!
Чекати	Чекай!	Чекайте!
Сидіти	Сиди!	Сидіть!
Стояти	Стій!	Стійте!
Говорити	Говори!	Говоріть!
Розмовляти	Розмовляй!	Розмовляйте!
Мовчати	Мовчи!	Мовчіть!
Відповідати	Відповідай!	Відповідайте!
Запитувати	Запитай!	Запитуйте!
Йти (Йти)	Йди! Йди!	Ідіть! Йдіть!
Показувати	Покажи!	Покажіть!
Казати	Кажі!	Кажіть!
Думати	Думай!	Думайте!
Їсти	Їж!	Їжте!
Пити	Пий!	Пийте!
Спати	Спи!	Спіть!

Давати	Дай!	Дайте!
Вчити	Вчи!	Вчіть!
Купувати	Купуй!	Купуйте!
Любити	Люби!	Любіть!
Пояснювати	Пояснюй!	Пояснюйте!
Повторювати	Повторюй!	Повторюйте!

10 правил для студента
10 règles des étudiants
10 rules for the student

1. Вставай вранці!
2. Не спи довго!
3. Йди в університет швидко!
4. Не запізнюйся на пари!
5. Роби завжди домашнє завдання!
6. Слухай викладача уважно!
7. Відповідай на запитання правильно!
8. Пиши гарно!
9. Вчи багато!
10. Але не забувай про відпочинок: гуляй, танцюй, співай, багато розмовляй!

Вправа 1. Утворіть однину і множину наказового способу від наступних дієслів

- 1) бережу, вчу, прийду, говорю, вивчу;
- 2) отримаю – отримую, вивчу – вивчаю, організую, відправлю – відправляю;
- 3) крикну, махну, щезну;
- 4) розстанусь, відстану, пересяду, перестану, викину;
- 5) добиваюся – доб’юся, проливаю – проллю;
- 6) відрізую – відріжу, підготовлюю – підготовлюсь;
- 7) передаю – передам, взнаю.

Вправа 2. Перепишіть речення, замінивши наказовий спосіб однини на наказовий спосіб множини.

Зрозумій: ти завжди повинен ставити високі вимоги до себе. Завжди обвинувачуй у своїх невдачах тільки себе, а не обставини, що навколо тебе. Не старій душею, не зупиняйся і ніколи не заспокоюйся на досягнутому. І ще, пам’ятай: у твоєму житті є і будуть різні перспективи – ближчі і дальші. Постійно думай про дальші і ніколи не зупиняйся на ближчих.

Вправа 3. Запишіть прислів’я. Вкажіть інфінітиви, від яких утворені дієслова у формі імператива

1. Вік живи, вік учись.
2. Бережи честь змолоду.

3. Не гордись званням, а гордись знанням.
4. Не спіши язиком, спіши справами.
5. Сім раз відмір – один раз відріж.

Вправа 4. Напишіть за зразком

Зразок: – Взяти зошит з собою? – Не беріть.

1. Дати здоровим дітям ліки?
2. Показати тобі вокзал?
3. Розказати вам цю історію?
4. Купити тобі це плаття?
5. Зняти з рахунку гроші?
6. Написати їм про наші мрії?
7. Одягнути мені цей костюм?
8. Замовити тобі квиток в театр?
9. Розказати тобі, що я почув?

НЕДОКОНАНИЙ – ДОКОНАНИЙ ВИД

Aspects imperfectif – perfectif

Imperfect – Perfect Aspects

Дієслова можуть означати незавершену та завершену дії.

- Дієслова, які позначають незавершену дію (*їх ще називають дієсловами недоконаного виду*), відповідають на питання:

що робить? (*читає*)

що робимо? (*читаємо*)

що робив?, що робила?, що робило? (*читав, читала, читало*)

що робитимемо? (*читатимемо*).

Такі дієслова вказують на незавершену, необмежену в тривалості дію в минулому, теперішньому або майбутньому часах.

- Дієслова, які позначають завершену дію (або дієслова доконаного виду), відповідають на питання:

що зробить? (*прочитає*)

що зробив? що зробила? що зробило? (*прочитав, прочитала, прочитало*)

що зробимо? (*прочитємо*).

Дієслова доконаного виду вказують на одноразовість дії, на дію, завершену в минулому або на дію, яка неодмінно відбудеться в майбутньому.

Такі дієслова в українській мові утворюються за допомогою префіксів.

Недоконаний вид (що робити?) Часи: мин., теп. і майб. (<i>verbes imperfectifs / imperfect verbs</i>)	Доконаний вид (що зробити?) Часи: мин. і майб. (<i>verbes perfectifs / perfect verbs</i>)	
читати	про-	прочитати
писати, лити	на-	написати, налити
готувати, везти, вести, летіти	при-	приготувати, привезти, привести, прилетіти
розуміти, могли робити, брехати їсти ловити	з-	зрозуміти, змогли зробити, збрехати з'їсти зловити
писати подобатися казати, говорити	с-	списати сподобатися сказати
вчити пити прати прасувати	ви-	вивчити випити випрати випрасувати
телефонувати, хотіти питати, танцювати пропонувати	за-	зателефонувати, захотіти запитати, затанцювати запропонувати
дарувати, кликати думати, тримати радити, працювати дякувати, чистити дивитися, жартувати знайомитися гуляти снідати обідати вечеряти обіцяти	по-	подарувати, покликати подумати, потримати порадити, попрацювати подякувати, почистити подивитися, пожартувати познайомитися погуляти поснідати пообідати повечеряти пообіцяти
забувати, прибувати давати відпочивати вставати	-ва-	забути, прибути дати відпочити встати
розказувати показувати відвідувати отримувати виконувати	-ув-	розказати показати відвідати отримати виконати
закінчувати купувати повторювати	-ува- -юва	закінчити купити повторити

пояснювати запізнюватися вирішувати запрошувати		пояснити запізнитися вирішити запросити
відповідати сідати розповідати	-да-	відповісти сісти розповісти
допомагати лягати		допомогти лягти
одягатися повертатися	-ну-	одягнутися повернутися
іти, йти		піти
брати шукати		взяти знайти
заходити, виходити, приходити, знаходити		зайти, вийти, прийти, знайти
приймати		прийняти
читати		прочитати
писати		написати
робити		зробити
малювати		намалювати
спати		поспати
їхати		поїхати (приїхати)
думати		подумати
говорити		поговорити
вчити, вивчати		вивчити
розуміти		зрозуміти
відповідати		відповісти
запитувати		запитати
аналізувати		проаналізувати
дивитися		подивитися
бачити		побачити
перекладати		перекласти
працювати		попрацювати
танцювати		потанцювати
дозволяти		дозволити
передавати		передати

Дієслова недоконаного виду можуть вживатися в минулому, теперішньому, майбутньому часах (я читав, ми вирішували, вона передавала, я читаю, ми вирішуємо, вона передає, я буду читати, я читатиму, ми будемо вирішувати, ми вирішуватимемо, він буде передавати, він передаватиме).

Дієслова доконаного виду можуть вживатися тільки у минулому та майбутньому часах (*я прочитав, ми вирішили, вона передала, я скажу, вони вирішать, він передасть*).

При цьому дієслова недоконаного виду у майбутньому часі мають просту і складену форми, а дієслова доконаного виду — лише просту форму.

У майбутньому часі дієслова доконаного виду мають ті ж закінчення, що й дієслова недоконаного виду в теперішньому часі:

Особа	Однина	Множина
<i>перша</i>	скаж-у, прочита-ю	скаж-емо, прочита -ємо
<i>друга</i>	скаж-еш, прочита-єш	скаж-ете, прочита -єте
<i>третья</i>	скаж-е, прочита-є	скаж-уть, прочита -ють

Національний університет
водного господарства
та природоохорони

Зверніть увагу і запам'ятайте!

*щодня, щоранку, щовечора, щоночі... кожного дня (ранку, вечора), кожної ночі щомісяця, щотижня, щороку завжди ≠ ніколи, часто ≠ рідко часом, іноді, інколи довго + **недок. вид***

Завтра на занятті ми будемо писати (писатимемо) контрольну роботу.

Завтра на занятті ми напишемо контрольну роботу.

Вправа 1. Прочитайте

- Учора він *розв'язував* задачі. (*hier il résolvait des problèmes / Yesterday he solved problems*).
- Сьогодні він *розв'язав* усі задачі. (*Aujourd'hui il a résolu tous les problèmes / Today, he has solved all problems*).
- Місяць тому він *читав* цю книгу, але *прочитав* її тільки сьогодні. (*Il y a un an il lisait ce livre, mais il ne l'a lu qu' aujourd'hui / A year ago he was reading this book, but he only read it today*).

Вправа 2. Прочитайте текст. Зверніть увагу на вживання дієслів у доконаному і недоконаному видах

Вчора у нас було заняття з української мови. На занятті ми писали диктант. Спочатку викладач прочитав нам уривок повністю, а потім почав читати по одному реченню. Він читав повільно і дуже чітко вимовляв кожне слово. Текст був не складний. Коли викладач прочитав текст, він нас запитав: “Усі все зрозуміли?” “Так, зрозуміли”, – відповіли ми. Коли ми написали, то перевірили написані речення.

А потім викладач пояснював нам нову граматичну тему. Коли він усе пояснив, ми почали писати вправи.

Після пар ми всі повернулися додому, в гуртожиток. Там ми пообідали та трохи відпочили. Мій друг сів дивитися телевизор, а я вирішив почитати

новини в телефоні. Ми відпочили годину, а потім почали готуватися до завтрашніх занять. Так пройшов наш день.

Вправа 3. Напишіть правильно закінчення дієслів у минулому часі

А. 1. Вони виріши... йому про це не говорити.

2. Що ти виріши... купити?

3. Коли він виріши... прочитати цей журнал?

4. Чому вона виріши... подзвонити в деканат?

5. Куди ви виріши... піти післязавтра?

6. Я виріши... поїхати відпочивати на море.

7. Ми виріши... піти їх провідати.

Б. 1. Бабусю, що ви купи... мені?

2. Вона купи... собі нове плаття.

3. Чому ти не купи... хліба? Забув?

4. Де вона купи... ці смачні булочки?

5. Що ви купи... вчора у магазині?

6. Що вони купи... на цій виставці живопису?

7. Я нічого вам не купи... .

Вправа 4. Замість крапок впишіть дієслова доконаного або недоконаного виду

1. Ми ... повідомлення нашому другу і відіслали його (*писати, написати*).

2. Ярина довго ... слова до нового тексту. Коли вона ... їх, то почала робити домашнє завдання (*вчити, вивчити*).

3. Їм ... квитки і вони пішли в кінотеатр (*купувати, купити*).

4. Наші студенти ... правила і добре відповіли на запитання викладача (*повторити, повторювати*).

5. Як правило, ми ... книги в університетській бібліотеці, але ці книжки ми ... у кабінеті нашого викладача (*брати, взяти*).

6. Щомісяця він ... подарунки своїй родині. Сьогодні він ... їй подарунок (*надсилати, надіслати*).

7. Цей інженер ніколи не ..., але сьогодні він ... на п'ять хвилин (*запізнюватися, запізнитися*).

8. Зазвичай вони ... дуже рано, але вчора вони були дуже втомлені, тому сьогодні вони ... пізно (*прокидатися, прокинутися*).

9. Вчора ти ... журнал і пила каву. Ти ... журнали щоранку. Ти швидко ... журнали (*читати, прочитати*).

10. Вона часто ... на заняття, але сьогодні вона не ... (*запізнюватися, запізнитися*).

11. Щотижня ми ... повідомлення батькам. Учора ми ... їм два повідомлення (*надсилати, надіслати*).

12. Кожного дня я ... яблука. Сьогодні я ... два кілограми яблук (*купувати, купити*).

13. Щодня він ... свою вчительку у магазині. Сьогодні він знов ... її (*зустрічати, зустріти*).

14. Мій старший брат завжди ... мені. Учора він ... мені написати домашнє завдання (*допомагати, допомогти*).

Читайте:

Ми вечеряли. Ми їли рибу, салат і пили чай.

Ми повечеряли. Ми з'їли рибу, салат і випили чай.

Я готувала обід. Я приготувала обід.

Вони повторювали правила. Вони повторили правила.

Вправа 5. Заповніть пропуски поданими дієсловами

1. Читати – прочитати

– Що ви робили вчора вдень? – Ми ... іноземний журнал. – Ви вже ... його? – Так,

– Що вона робила сьогодні зранку? – Вона ... книжку. – І вона ... її? – Ще ні.

2. Готувати – приготувати

– Що робить твоя мама? – Вона ... вечерю. – Вона вже ... салат? – Ні, ще не ...

– Що ви робите? – Ми ... нову страву. – Ви вже її ...? – Так.

3. Запізнюватися – запізнитися

– Юрку, чому ти знову ... ? – Я ... , тому що довго шукав ключ. – Але ти завжди ... ! Вчора ти також ... на 20 хвилин.

4. Писати – написати

– Чому він не ... речення? – Він вчора ..., але не ..., тому що дуже хотів спати.

– Що ти робиш сьогодні? – Я ... домашнє завдання. – І ти ще не ... його? – Ще ні.

Вправа 6. Доберіть правильну форму дієслова

1. Кожного дня наші заняття ... (*починатися – початися*) о десятій годині ранку.

2. У суботу ми вже ... (*закінчувати – закінчити*) читати це оповідання.

3. Вчора я ... (*починати – почати*) писати нову вправу, а сьогодні ... (*продовжувати – продовжити*) писати.

4. Коли, як правило, (*закінчуватися – закінчити*) твої заняття...? Коли вони ... (*закінчуватися – закінчити*) сьогодні?

5. Він не любить ... (*витрачати – витратити*) гроші, але вчора він ... (*витрачати – витратити*) дуже багато.

Вправа 7. Напишіть речення, які означають результат

Зразок: Я закінчую писати.

Я вже закінчила писати. (*процес – результат*)

<i>Процес</i>	<i>Результат</i>
Ти вчиш українську мову.	...
Ти читаєш текст.	...
Ти купуєш новий одяг.	...
Ти пишеш нові слова.	...

Ти кидаєш курити вже два місяці.	...
Ти шукаєш квартиру.	...
Ти йдеш додому.	...

Вправа 8. Прочитайте та запам'ятайте

Писати – написати, малювати – намалювати,

– вчити – вивчити, пити – випити,

– читати – прочитати, слухати – прослухати,

робити – зробити, їсти – з'їсти, розуміти – зрозуміти

– вітати – привітати, готувати – приготувати, нести – принести,

– пам'ятати – запам'ятати, чекати – зачекати, хотіти – захотіти

– дивитися – подивитися, бачити – побачити, чути – почути, класти –

– покласти, вішати – повісити, ставити – поставити, слухати – послухати,

любити – полюбити розповідати – розповісти, відповідати – відповісти,

– виконувати – виконати, повторювати – повторити, пояснювати –

– пояснити, отримувати – отримати, купувати – купити, давати – дати,

показувати – показати, згадувати – згадати (пригадати), забувати – забути,

вибирати – вибрати, відвідувати – відвідати, запитувати – запитати,

розв'язувати – розв'язати, запрошувати – запросити, відсилати – відіслати,

перевіряти – перевірити, брати – взяти,

– шукати – знайти, знаходити – знайти, прибирати – прибрати, відчиняти –

відчинити, зачиняти – зачинити, вивчати – вивчити.

Вправа 9. Замість крапок впишіть дієслова *писати* чи *написати*

- Що він робив учора ввечері? – Він ... завдання.

- Ви довго ... його? – Так, ми ... текст дві години.

- Коли прийшов, я ... вправи. Коли я ... всі вправи, ми пішли у кіно.

Вправа 10. Замість крапок вставте дієслова *читати* чи *прочитати*

- Що ви робили сьогодні вранці? – Спочатку ми снідали, а потім ... газети.

- Які газети ви ... ? – Ми ... українські газети.

- Скільки часу ви ... їх? – Ми ... газети 30 хвилин.

- Куди ви пішли, коли ... газети? – Коли ми ... газети, ми пішли в університет.

Вправа 11. Оберіть дієслово за змістом

1. Щовечора сім'я ... телевизор (*дивитися, подивитися*).

2. Тео ... нові слова годину (*вчити, вивчити*).

3. Подруга швидко ... цю книжку (*читати, прочитати*).

4. Цей студент-іноземець ... українську мову два роки (*вивчати, вивчити*).

5. Вчора вони не ... цих знайомих у гості (*запросити, запрошувати*).

6. На занятті ми ... цю історію (*пригадувати, пригадати*).

7. Вони весь час ... про майбутній екзамен (*думати, подумати*)

Вправа 11. Вставте потрібні дієслова

1. – Що ви робили вчора ввечері? (*вчити, вивчити, читати, прочитати*)

- Вчора ввечері я ... уроки, потім ... журнал.
- Ви ... урок добре?
- Так, я добре ... урок.
- А ви ... журнал?
- Ні, я не ... журнал, тому що потім я пішов гуляти.

2. – Що робив Юрко ввечері? (*проглядати, проглянути, писати, написати*)

- Ввечері Юрко ... журнали і газети в бібліотеці.

Коли він їх ..., він пішов додому.

3. – Що ти робив вчора вдома?

- Вчора ... вправи.

- Ти ... всі вправи?

- Ні, я не ... ці вправи.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вправа 12. Напишіть форми доконаного виду

робити –, писати –, читати –, любити –
....., знати –, вчити –, їхати –
....., іти –, слухати –, снідати
....., обідати –, вечеряти –,
пити –, готувати –, прати –,
говорити –, брати –, вирішувати –,
прибирати –, відповідати розказувати –
....., розуміти –, називати –,
купляти –, замовляти

Вправа 13. Напишіть, що робили чи зробили ці люди

Він довго вчив новий текст і вже його.

Артем впродовж вечора робив вправи і вже їх.

Галина весь день читала цікаву книжку і вже її.

Андре розказував історію десять хвилин і вже її.

Ми завжди брали книги в бібліотеці, сьогодні ми теж їх в бібліотеці.

Марк довго розв'язував задачу і раптом її.

Я не розуміла текст, а потім його.

Брат довго не йшов, а потім

Він довго не дзвонив, а сьогодні

Вони будували будинок і її.

Письменник довго думав і розповідь.

Артист вчив роль і її.

Вправа 14. Напишіть, що ви будете робити і що ви зробите завтра

Вправа 15. Недоконаний вид

Завтра я:

писати

читати

любити

знати

вчити

вчитися

їсти

їхати

їти

слухати

снідати

обідати

вечеряти

пити

готувати

прати

говорити

брати

вирішувати

забирати

відповідати

розказувати

купувати

розуміти

називати

замовляти

Вправа 16. Доконаний вид

Завтра я:

написати

прочитати

полюбити

взнати

вивчити

навчитися

з'їсти

поїхати

піти

послухати

поснідати

пообідати

повечеряти

випити

приготувати
попрати
сказати
взяти
вирішити
забрати
відповісти
розказати.....
купити.....
зрозуміти
назвати
замовити

Вправа 17. Напишіть, що ви робили і що ви зробили вчора

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вправа 18. Недоконаний вид

Вчора я:

писати
читати
любити
знати
вчити
вчитися
їсти
їхати
їти
слухати
снідати
обідати
вечеряти
пити
готувати
прати
говорити
брати
вирішувати
прибирати
відповідати
розказувати
купляти
розуміти
називати
замовляти
дякувати

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вправа 19. Доконаний вид

Вчора я:

- написати
- прочитати
- взнати
- вивчити
- навчитися
- з'їсти
- поїхати
- піти
- послухати
- поснідати
- пообідати
- поснідати
- випити
- приготувати
- попрати
- сказати
- взяти
- вирішити
- забрати
- відповісти
- розказати
- купити
- зрозуміти
- назвати
- замовити
- подякувати

Вправа 20. Заповніть таблицю

	<i>Що робити?</i> <i>запитувати</i>	<i>Що зробити?</i> <i>запитати</i>
<i>я</i>	я запитую	я запитав
<i>ти</i>		
<i>він, вона, воно</i>		
<i>ми</i>		
<i>ви</i>		
<i>вони</i>		
	<i>взнавати</i>	<i>взнати</i>
<i>я</i>	я взнаю	я взнав
<i>ти</i>		
<i>він, вона, воно</i>		
<i>ми</i>		

<i>ви</i>		
<i>вони</i>		
	<i>міняти, запізнюватися</i>	<i>обміняти, запізнитися</i>
я	міняю, запізнююся	обміняв, запізнився
<i>ти</i>		
<i>він, вона, воно</i>		
<i>ми</i>		
<i>ви</i>		
<i>вони</i>		
	<i>могти, будувати, стояти, взнати, плакати, зустрічати</i>	<i>народитися, приїхати, взнати, принести, змогти, побудувати, заплатити, зустріти</i>
я	можу, буду, стою, визнаю, плачу, зустрічаю	народився, приїхав, визнаю, приніс, зміг, побудував, заплатив, зустрів
<i>ти</i>		
<i>він, вона, воно</i>		
<i>ми</i>		
<i>ви</i>		
<i>вони</i>		
	<i>подобатися</i>	<i>сподобатися</i>
я	подобаюся	сподобався
<i>ти</i>		
<i>він, вона, воно</i>		
<i>ми</i>		
<i>ви</i>		
<i>вони</i>		
	<i>різати, прасувати</i>	<i>відрізати, попрасувати</i>
я	ріжу, прасую	відрізав, попрасував
<i>ти</i>		
<i>він, вона, воно</i>		
<i>ми</i>		
<i>ви</i>		
<i>вони</i>		

Вправа 21. Напишіть речення за зразком

Зразок: В супермаркеті можна (купляти – купити) продукти – В супермаркеті можна купити продукти.

- Сьогодні треба (писати – написати) лист.
- В аудиторії не можна голосно (говорити – сказати).

3. Нам треба добре (вчитися – навчитися).
4. Сьогодні слід (вчити – вивчити) нові слова.
5. Завтра треба обов'язково (купувати – купити) словник у книгарні.
6. Я дуже хочу (купляти – купити) новий комп'ютер.

Вправа 22. Виберіть правильний варіант

1. Щороку вони зазвичай: а) *відпочивають на морі*
б) *відпочили на морі*
2. Вона ... і повернулася додому: а) *купила продукти*
б) *купляла продукти*
3. Вчора журналіст довго: а) *написав статтю*
б) *писав статтю*
4. Сьогодні вони дуже швидко: а) *зрозуміли завдання*
б) *розуміли завдання*
5. Як правило, ранком я не: а) *снідаю*
б) *поснідаю*
6. Зранку він ... і пішов на пари: а) *поснідав*
б) *снідав*
7. Студенти ... і пішли гуляти: а) *читали текст*
б) *прочитали текст*
8. Ми ... каву і пішли на роботу: а) *випили*
б) *пили*
9. Артем ... і пішов на зустріч: а) *розв'язував задачу*
б) *розв'язав задачу*.

Вправа 23. Виберіть правильний варіант

1. Юрко весь день: а) *розв'язував задачу*
б) *розв'язав задачу*.
2. Моя сестра вчора: а) *прала і прибирала*
б) *попрала і поприбирала*
3. Ми вже давно не: а) *віталися*
б) *привіталися*
4. Вчора ви: а) *взяли квитки і поїхали*
б) *брали квитки і їхали*
5. Ти давно не: а) *брав книжки в бібліотеці*
б) *взяв книжки в бібліотеці*
6. Зоряна цілий день квартиру: а) *прибрала*
б) *прибирала*
7. Ігор весь ранок: а) *снідав*
б) *поснідав*
8. Вчора увесь день: а) *йшов дощ*
б) *пішов дощ*
9. Вони довго : а) *думали*
б) *подумали*

10. Я, зазвичай, не телевізор: а) *дивлюся*
б) *подивлюся*
11. Батьки часто в театр: а) *пішли*
б) *ходять*
12. Ми кожного дня овочі і фрукти: а) *купили*
б) *купляємо*
13. Раніше я часто смачні страви: а) *приготовив*
б) *готував*
14. Влітку в парку завжди люди: а) *погуляли*
б) *гуляли*
15. Цей відмінок ми довго: а) *будемо вчити*
б) *вивчимо*
16. Кожного дня студенти лекції: а) *послухають*
б) *будуть слухати*
17. Марія довго проблему: а) *вирішила*
б) *вирішувала*
18. Мій племінник завжди: а) *вітався*
б) *привітався*
19. Я постійно салат і каву: а) *замовляв*
б) *замовляю*
20. Діти часто додому: а) *дзвонили*
б) *подзвонили*
21. Ми інколи в селі: а) *відпочивали*
б) *відпочили*
22. Вони завжди книжки і словники в бібліотеці: а) *брали*
б) *взяли*
23. Ці студенти цілий рік японську мову: а) *будуть вчити*
б) *вивчать*
24. Подруги цілий день плаття: а) *купували*
б) *купили*
25. Ми ніколи не на верблюді: а) *катались*
б) *покатались*

Вправа 24. Виберіть правильний варіант

1. Оля весь день думала і раптом: а) *вирішила задачу*
б) *вирішувала задачу*
2. Я нарешті: а) *подумав і відповів*
б) *думав і відповідав*
3. Вчора Юрій трохи ... в саду: а) *відпочивав*
б) *відпочив*
4. Нам одразу все ... : а) *розказували*
б) *розказали*
5. На вулиці дощ. Обов'язково ... парасоллю: а) *візьми*
б) *бери*
6. Мій дядько несподівано ... машину : а) *купив*
б) *купляв*
7. Мені вже ... обід: а) *готували*

- б) *приготували*
8. Нарешті ви ... адрес і телефон: а) *знали*
б) *взнали*
9. Раптом ... дощ: а) *пішов*
б) *йшов*
10. Друг, якого я давно не чув, несподівано ...: а) *дзвонив*; б) *подзвонив*
11. Я одразу ... завдання: а) *розумів*
б) *зрозумів*
12. Ми відразу ... на море: а) *будемо їхати*
б) *поїдемо*
13. Нарешті туристи вийшли на гору і ... водоспад: а) *побачили*
б) *бачили*
14. Жан-Марк врешті ... зошит і ручку: а) *купив*
б) *купляв*
15. Позавчора він ... додому: а) *дзвонив*
б) *подзвонив*
16. Ти вже ... лист своїм батькам?: а) *написав*
б) *писав*
17. Вони ... за візит всім гостям: а) *дякували*
б) *подякували*
18. Обов'язково ... всі слова: а) *вивчи*
б) *вчи*

Вправа 25. Працюйте за зразком

Зразок: – Він буде обідати?

– Ні, він вже пообідав.

1. Ви будете готуватися до занять?
2. Він буде писати контрольну роботу?
3. Ти будеш готувати сніданок?
4. Твій друг буде купляти фрукти?
5. Мама буде читати малювати казку?

Вправа 26. Працюйте за зразком

Зразок: Зараз я (*працювати*) на факультеті.

Зараз я працюю на факультеті.

1. Вони (*відпочивати*) в санаторії літом.
2. Завтра неділя, завтра ми (*відпочивати*).
3. Я завжди (*грати*) в футбол по суботах.
4. Вчора наша викладачка (*розказувати*) про історію України.
5. Зимою вони (*ходити*) в горах.
6. Все літо ми (*жити*) на дачі.
7. Позавчора вона (*пекти*) шоколадний торт.

Вправа 27. Закресліть непотрібне слово

- 1) Юрко почав читати, думати, малювати, ходити, відповідати, взнати;
- 2) Анна-Марія буде вивчати, визнавати, снідати, вирішувати, пообідати;
- 3) Бабуся купила, подзвонила, прочитати, написала, взяла, гуляла.

Вправа 28. Оберіть правильний варіант

1. Сусід вчиться на: а) *цей факультет*
б) *цьому факультеті*
2. Кожного ранку ми йдемо в: а) *університеті*
б) *університет*
3. Відомий журналіст сфотографував: а) *ця дівчина*
б) *цю дівчину*
4. В парку гуляли: а) *діти*
б) *дітей*
5. Декан викликав: а) *студентів-іноземців*
б) *студенти-іноземці*
6. Ми вже познайомилися з: а) *вони*
б) *ними*
7. Нарешті вони подивилися через: а) *вікно*
б) *вікон*
8. Водоспад знаходиться на: а) *високій горі*
б) *високу гору*
9. Іноземні туристи зупинилися в: а) *цей готель*
б) *цьому готелі*
10. Ми дуже рано приїхали в: а) *університет*
б) *університеті*
11. В а) *обласній лікарні*; б) *обласна лікарня* працює відомий хірург.
12. Бабуся відвідала: а) *свої діти*
б) *своїх дітей*
13. Вона завжди купляє а) *одяг*; б) *одягом* в: а) *Париж*; б) *в Парижі*
14. Вона поїде цими вихідними на: а) *екскурсія*
б) *екскурсію*
15. Група вивчала українську мову на: а) *курсах*
б) *курси*
16. Минулого року ми ходили на: а) *курсах*
б) *курси*

Вправа 29. Закресліть зайве слово

1. Будівельник, письменник, математик, вчитель, хімік, поет, спортсмен, брат;
2. Їхати, бігати, їздити, думати, бігти, літати, плавати, летіти, плисти, іти, ходити;
3. Червоний, жовтий, синій, розумний, зелений, білий, чорний;
4. Замовити, платити, купляти, народитися, рахувати
5. Піца, сосиски, ковбаса, яблука, комп'ютер, м'ясо, торт, салат

Вправа 30. Замість крапок вставте дієслово у минулому часі

1. Весь вечір я ... (розказувати – розказати) ці історії. За вечір я ... їх декілька.

2. В цьому семестрі студенти ... (*вивчати – вивчити*) три часи. За місяць вони ... відмінювання багатьох дієслів. А як довго ... цю тему у минулому році?
3. Вони ... (*відпочивати – відпочити*) на морі декілька тижнів. За ці тижні вони добре ...
4. Щоранку мій син завжди довго ... (*одягатися – одягнутися*). Сьогодні раптом він ... швидко.
5. Ми ... (*готуватися – підготуватися*) до екзамену довгий час і добре ... до нього.
6. Вона довго ... (*пояснювати – пояснити*) іноземцям, як доїхати до центру. Дітям треба ... правила поведінки.
7. Раптом ви ... (*згадувати – згадати*), як треба діяти у подібних ситуаціях.

Вправа 31. Замість крапок вставте дієслово доконаночі або недоконаного виду

Національний університет
водного господарства

(*ввімкнути – вимкнути*)

1. В аудиторії вже світло. ... світло!
2. Вимикач у кімнаті не працює, напевно, зламався, коли ранком він ... нам світло.
3. Сьогодні ви ще взагалі не ... світло?
4. Хто ... холодильник? Він має бути ...
5. Яне, ти ... вчора комп'ютер? – Так, ... – А він сьогодні не працює.
(*одівати - одягнути*)
1. – Хто ... мою шапку? – Ніхто, вона лежить на своєму місці.
2. Ірина ... пальто і шапку, взяла сумку і пішла на роботу.

Вправа 32. Оберіть правильний варіант дієслова в дужках

1. – Коли ти почав ... французьку мову? – Пів року тому. В цьому році я продовжую ... французьку мову (*вчити – вивчати*).
2. – Студенти вже закінчили ... контрольну роботу? – Ні, тільки недавно почали... Я думаю, що вони ще встигнуть ... контрольну роботу. До кінця пари ще багато часу (*писати – написати*).
3. – Він вже закінчив ... вправи? – Він ... їх за дві години (*виконувати – виконати*).
4. – Що вони встигли ... у Львові? – Їм вдалося ... багато чого – музеї, театри, Національний університет, а ще вони гуляли вулицями. (*бачити – побачити*)
5. – Вам, напевно, важко ... весь день японською? – Ні, ми звикли ... (*говорити – розмовляти*)
6. – Куди ти так поспішаєш? – Та забув ... батькам. Я не встиг їм ... , що сьогодні ввечері їду у відрядження. (*дзвонити – подзвонити; говорити – сказати*).
7. – Я не забула ... продукти на дорогу. Я ... їх позавчора. (*купити – скупити*)

Вправа 33. Прочитайте. Поставте до нього запитання

Що ми робили цієї неділі?

У неділю ми не маємо занять, тому ми відпочиваємо. Ранком ми прокинулися пізно, і, як завжди, приготували сніданок, випили каву (чай), а потім пограли у шахи, подивилися телевізор, а дехто з моїх друзів пішов гуляти містом. Потім ми всі почали готувати обід. Ми пообідали і сіли робити домашнє завдання. Нам задали багато вправ і невеликий текст. Його треба було прочитати, перекласти невідомі слова і написати запитання до тексту.

Найкраще знає українську мову мій сусід Тео. Він з радістю допомагав усім нам, пояснював, а коли пояснив – пішов на зустріч зі своїми українськими друзями. Вони купили квитки в обласний театр на концерт рівненської рок-групи “От вінта” і запросили його.

Тео повернувся дуже задоволений і радісний, повечеряв, зателефонував своїм батькам і ліг спати.

Вправа 34. Напишіть за зразком

Зразок: Вони (*вивчати*) українську мову.

Вони будуть вивчати (*вивчатимуть*) українську мову.

На занятті студенти (*слухати*), що (*говорити*) викладач, (*повторювати*) нові слова, (*читати*) тексти і діалоги, (*писати*) вправи і (*робити*) завдання. Вони (*розмовляти*) українською всюди: вдома, на вулиці, в університеті.

Зразок: Вони (*вивчати*) українську мову

Вони вивчали українську мову

На занятті студенти (*слухати*), що (*говорити*) викладач, (*повторювати*) нові слова, (*читати*) тексти і діалоги, (*писати*) вправи і (*робити*) завдання. Вони старанно (*розмовляти*) українською мовою.

Вправа 35. Запишіть дієслова у правильній формі

Ми (*знати*), що ти (*вивчати*) французьку мову. Що ви (*робити*) на заняттях?

На заняттях з французької ми (*слухати*) викладача, (*повторювати*) нові звуки і слова, (*читати*) тексти і діалоги, (*писати*) нові слова і завдання, (*розмовляти*) французькою мовою.

Я (*розмовляти*) французькою всюди: в кімнаті, на вулиці, в коридорі.

Зараз я (*читати*) записи і (*писати*) нові слова, потім я (*робити*) вправи з граматики.

Моя подруга теж (*готувати*) домашнє завдання. Вона (*повторювати*) граматику і (*писати*) вправи.

Вправа 36. Замість крапок вставте дієслова доконаного чи недоконаного виду

1. Вона ... лист своїй сестрі і відіслала його (*писати, написати*).

2. Ми довго ... нові слова з української мови. Коли ми ... їх, то почали писати вправу (*вчити, вивчити*).
3. Будівельники ... новий будинок півроку. Вони ... його, а весною ми почали в ньому жити (*будувати, побудувати*).
4. Вони ... квитки в кіно і пішли в кінотеатр (*купувати, купити*).
5. Він ... все, що вчив і добре відповів на запитання викладача (*згадувати, згадати*).
6. Як правило, я ... книги в університетській бібліотеці, але цю я ... у свого друга (*брати, взяти*).
7. Щомісяця він ... подарунки своїй матері. Вчора він ... їй подарунок (*надсилати, надіслати*).
8. Ми ніколи не ... , але сьогодні ми ... на пів години (*запізнюватися, запізнитися*).
9. Я люблю ... дуже рано, але вчора дуже втомився, тому і я ... сьогодні пізно (*прокидатися, прокинутися*).

Вправа 37. Утворіть форми минулого, теперішнього та майбутнього часів дієслів *готуватися, вчитися, займатися, дивитися*

<i>Пряма мова</i>	<i>Непряма мова</i>
Юрко подумав: "Напевно, я приготую обід".	Юрко подумав, що він приготує обід.
Галина запитала Юрка: "Чому ти не обідаєш?"	Галина запитала Юрка, чому він не обідає.
Юрко відповів: "Я ще не приготував обід".	Юрко відповів, що треба приготувати обід.
"Я можу допомогти" – сказала Галина.	Галина сказала, що може допомогти.
Юрко відповів: "Буду тобі дуже вдячний".	Юрко відповів, що буде їй дуже вдячним.

Зверніть увагу на дієслова, які використовуються при зміні прямої мови на непряму!

говорити – сказати;
 радити – порадити;
 вітатися – привітатися;
 обіцяти – пообіцяти;
 бажати – побажати;
 погоджуватися – погодитися;

питати – запитати;
 відповідати – відповісти;
 прощатися – попрощатися;
 нагадувати – нагадати;
 просити – попросити;
 дякувати – подякувати.

Вправа 38. Запитайте своїх друзів, де вони були вчора (*сьогодні, позавчора, в понеділок ...*), куди вони підуть (*поїдуть*) сьогодні (*завтра, післязавтра*) за зразком

- Куди ти підеш у суботу ввечері?
- Я піду на концерт? А ти?
- А я хочу піти до своїх друзів в гості.

Вправа 39. Прочитайте

Юрко іде в обласну бібліотеку.

Ці студенти ходять у бібліотеку дуже часто.

Батько з сином їдуть на велосипеді у парк.

Батько катається на велосипеді дуже часто. Вчора він теж катався у парку.

Артем іде у Львів. Артем дуже часто їздить у Львів.

Ми йшли в міську лікарню і зустріли там цього хірурга.

Вона ходила на концерт у кінотеатр “Україна” = Вона була була на концерті у кінотеатрі “Україна”.

1. – Куди йдуть ці студенти?

- Вони йдуть на стадіон дивитися гру в футбол.

- А вчора вони були на стадіоні?

- Так, були. Вони часто ходять туди.

2. – Я телефонувала тобі сьогодні. Де ти була?

- Я з подругами ходила святкувати День студента.

- Але сьогодні ввечері ти будеш вдома?

- Так, буду. Ми з батьками будемо вечеряти разом.

3. – Тео, куди ти їдеш?

- Я хочу поїхати у Київ на екскурсію, тому що у мене зараз канікули.

- А ти ще не був у Києві?

- Ні, у Києві не був. Минулого року я їздив у Львів.

4. – Ти поїдеш завтра з нами на екскурсію до Тернополя?

- Не знаю. А поїздка буде довгою?

- Ні, до Тернополя не дуже далеко. Ми поїдемо поїздом, а вже у місті будемо їздити автобусом і ходити пішки.

- Це цікаво. Мабуть, я поїду з вами.

<i>Йти (Йти)</i>	<i>Ходити</i>
<i>Ішов, ішла, ішли</i> 1. Ти ішов у лікарню і зустрів дорогою свого друга. 2. Вони ішли у гості і розмовляли про наступну зустріч.	<i>Ходив, ходила, ходили</i> 1. На вихідних студенти завжди ходили на стадіон. 2. Влітку вони часто ходили купатися на озеро.
<i>Іду, ідеш, іде, ідемо, ідете, ідуть</i>	<i>Ходжу, ходиш, ходять, ходиш, ходите, ходять</i>
1. Після заняття Анна-Марія іде в університетську бібліотеку. 2. Сьогодні ми ідемо у парк. 3. Завтра студенти ідуть на цікаву виставку.	1. Анна-Марія ходить в університетську бібліотеку щотижня. 2. Ми завжди ходимо додому пішки. 3. Ти часто ходиш на стадіон?

<i>Ітиму, ітимеш, ітиме, ітимемо, ітимете, ітимуть</i>	<i>Буду іти... Ходитиму, ходитимеш, ходитиме, ходитимемо, ходитимете, ходитимуть. Буду ходити...</i>
1. Завтра вона ітиме в інститут і купить дорогою каву. 2. Завтра Юрко буде іти на пари і обов'язково візьме свої книжки.	1. Ми щодня ходитимемо на заняття з української. 2. Літом студенти часто будуть ходити на екскурсії.

Вправа 40. Замість крапок вставте дієслова *іти* (*йти*) або *ходити* у потрібній формі

1. Ми ... дуже швидко, тому що запізнювалися на заняття.
2. Вони ... з другом в тренажерний зал.
3. Юрко дуже любить читати, тому він часто ... в бібліотеку.
4. Він сьогодні ... на факультет і зустрів подругу.
5. Я ... в університет пішки.
6. Сьогодні ви ... на стадіон після пар.
7. Ми часто ... у театр.

Вправа 41. Замість крапок вставте дієслова *їхати* або *їздити* у потрібній формі

1. Зимомою ми ... відпочивати у сусідню країну.
2. Куди ти ... на літніх канікулах?
3. В музей він ... автобусом, а потім трамваєм.
4. Щороку студенти ... в гори.
5. Тео часто ... з Парижа у Рівне до своєї родини.
6. Лікар – ревматолог порадив мені щороку ... на море.
7. Коли ми ... на роботу, то завжди купуємо свіжі газети.

Вправа 42. Замість крапок використайте дієслова *їхати* або *їздити*, *іти* або *ходити*

1. – Куди ... цей студент?
- Він ... у парк. Він має зустрітися зі своїм другом.
- Але парк далеко. Чому він не ... автобусом?
- Йому подобається ... пішки.

2. – Арино, ти сьогодні ... в гості до наших друзів - іноземців?
- Так, а чого ти запитуєш?
- Вони теж запрошували мене і я ... до них.

3. Жан-Марку, коли ти збираєшся ... до друзів у Івано-Франківськ?
- Я ... туди вже післязавтра.
- Там живе багато моїх друзів. Я хочу передати їм подарунки. Ти зможеш їх взяти?
- Візьму частину, бо у мене буде важка сумка. Але я ... туди дуже часто і обов'язково візьму їх наступного разу.

Вправа 43. Замість дієслова *бути* доберіть дієслова руху

1. Літом ми були на екскурсії у Львові.
2. Студенти-іноземці були сьогодні у читальному залі університету.
3. Після пар ми були у кафе.
4. На вихідних всі хлопці були на стадіоні.
5. Я був у Франції у мого батька.
6. Вчитель з дітьми були на екскурсії в сусідньому місті.
7. Літом вони були в Карпатах, там дуже гарно.

Запам'ятайте!

На вулиці іде сніг.

У театрі йде нова вистава.

Мій годинник іде точно.

Час іде дуже швидко.

Національний університет
водного господарства
та природоохорони

Дієслова руху з префіксами *при-, по-, за-, ви-, під-, від-*

пішов ≠ прийшов

зайшов ≠ вийшов

підійшов ≠ відійшов

Студентка пішла в університет. Студентка прийшла в університет.

Студентка зайшла в бібліотеку. Студентка вийшла з бібліотеки.

Студентка підійшла до дошки. Студентка відійшла від дошки.

Вправа 44. Дайте відповіді на запитання за зразком

Зразок: Завтра я піду у парк. А ти?

А я піду на озеро.

1. У суботу він піде у театр. А ти?
2. Завтра наша група піде на зустріч. А ваша?
3. Ми повернемося у Рівне в червні. А ви?
4. Улітку мої друзі поїдуть в Англію. А твої?
5. Сьогодні ми з друзями хочемо піти в кіно. А ти?
6. Я повернуся додому о 16.00. А твоя подруга?

Вправа 45. Доберіть замість крапок дієслова *поїхати* або *приїхати*, *піти* або *прийти*

1. Наша команда ... на змагання наступного тижня.
2. Ми ... з університету пізно.
3. Мої друзі ... до мене у гості.
4. Звідки ... ці іноземні студенти?
5. Завтра вони ... на екскурсію.
6. Мій друг ... вчитися в Німеччину.
7. Артем вчора ... зі Львова.
8. Ярина пізно ввечері ... від подруги.

Вправа 46. Замініть дієслово з префіксом *за-* дієсловом з префіксом *ви-*

1. Ми зайшли в університет, коли була третя година.
2. Я побачив Ярину, коли заходив у тролейбус.
3. Вона зайшла в університетську бібліотеку і побачила подругу.
4. Вони зайшли у магазин, коли почався дощ.
5. Ти зайшов в аудиторію і зустрів своїх друзів.
6. Ви зайшли у книгарню і купили цікаву книжку.

Вправа 47. Замість крапок використайте дієслова *зайти* або *вийти*

1. Увечері сусідка ... погуляти з собакою.
2. Медсестра ... з кабінету лікаря.
3. Мені треба ... в аптеку і купити ліки.
4. Викладач дав домашнє завдання і ... з аудиторії.
5. Бабуся завжди ... у магазин, коли хоче купити мені цукерки.
6. Зі своєї машини ... наш декан.
7. Мені потрібно ... у бібліотеку і взяти необхідні підручники.

Вправа 48. Напишіть праву за зразком, використовуючи дієслово *підійти*

Зразок: Марія стоїть біля дошки?

Так, вона підійшла до дошки.

1. Іван стоїть біля свого друга?
2. Юрко є поряд з деканом?
3. Іноземці стоять біля цього кабінету?
4. Дитина є перед телевізором?
5. Викладач стоїть біля карти України?
6. Ганна стоїть поруч з подругою?

Вправа 49. Дайте заперечну відповідь на запитання, використовуючи дієслово *відійти*

Зразок: Марія стоїть біля дошки?

Ні, вона вже відійшла від дошки.

1. Студенти перед вітриною магазину?
2. Ярина біля дзеркала?
3. Він вже підійшов до книгарні?
4. Антон стояв перед вікном?
5. Вона вже підійшла до дверей?

Вправа 50. Замість крапок вставте дієслова *піти*, *прийти*, *підійти*, *зайти*, *вийти*

1. – Твоя мама вже ... додому?
- Ні. Її ще немає.
- А коли вона ...? Ти не знаєш?
- Після роботи їй треба ... в аптеку і у магазин, тому я не знаю, коли вона

2. – Друже, ти вчора не ... на стадіон. Чому?
- Тому що, коли я ..., пішов дощ, і я повернувся додому.

3. Лікар ... зі свого кабінету і .. до мене:
- Ось ваш рецепт. Вам треба ... в аптеку і купити ці таблетки.

Вправа 51. Замість крапок використайте дієслова руху

Сьогодні я ... з дому о 9 годині 30 хвилин. Через п'ять хвилин мені зателефонувала моя подруга Ірина. Вона запитала мене, куди я ... Я їй відповіла, що ... на заняття в університет. У Ірини був сумний голос. Вона сказала, що захворіла і погано себе почуває. Мама порадила їй ... до лікаря. Вона зараз ... з квартири і ... в міську лікарню.

Ми домовилися зідзвонитися ввечері і розказати одна одній, як пройшов день і що в ньому було цікавого.

Національний університет
водного господарства
та природоохорони

Запам'ятайте!

Підійти – до кого? чого?

Відійти – від кого? чого?

Вправа 52. Прочитайте текст. На його основі напишіть свою розповідь про музей, який ви відвідали

Екскурсія в музей

Сьогодні гарний день і, до того ж, вихідний. Я встав о 10 год, зробив ранкову зарядку, вмився, одягнувся і пішов на кухню готувати сніданок. Я забув вам сказати, що я вчуся у Рівному і тому живу в гуртожитку.

На кухні вже були мої друзі – Юрко та Жан-Марк. Юрко чистив картоплю, а Жан-Марк різав овочі на салат. Я почистив рибу і посмажив її. Через кілька хвилин ми сіли разом їсти. Це було дуже смачно.

- Друзі, сьогодні неділя, і я хочу прогулятися містом. Можливо, зайду в краєзнавчий музей – сказав я. – Я ще ніколи там не був. Кажуть, музей дуже гарний, знаходиться у старій будівлі. Не хочете скласти мені компанію?

- О, чудова ідея! Ми з радістю підемо з тобою. Ми теж не були в музеї. А давай ще зателефонуємо дівчатам – Марії і Антоніні і запросимо їх також. Тільки спочатку нам треба прибрати на кухні.

Ми швидко помили посуд, зібралися і вийшли з гуртожитку. Дорогою ми зайшли в кафе випити кави і почекати подруг. Через кілька хвилин у дверях кафе ми побачили Марію і Антоніну. Дівчата підійшли до нас. Разом ми випили кави і пішли гуляти містом.

До музею було не далеко. Погода стояла дуже гарна, сонячна і ми насолоджувалися кожною хвилиною. Ми гуляли красивим парком, сміялися, фотографувалися. Аж ось і алея, яка веде в обласний музей. Вздовж алеї стоять гарні ковані скульптури. Ми їх теж фотографували.

- А он і музей, ми майже прийшли, – вигукнула Марійка.

- Так, я зараз куплю нам всім квитки, – сказав Юрко.

У музеї ми подивилися всі зали і оглянули багато різних експонатів. Особливо нам сподобалися етнографічна експозиція і виставки “Історія рідного краю”.

Після екскурсії ми ще трохи погуляли і повернулися в гуртожиток.

І тепер у кожного з нас є фотографії і гарна згадка про чудово проведений день.

Вправа 53. Прочитайте текст. Напишіть до нього запитання

Сьогодні п’ятниця, завтра у нас заняття не буде і нам треба подумати про те, як облаштувати свою кімнату. Нам треба купити деякі меблі.

Ви вирішили запросити нашого хорошого друга Еміля. Він приїхав з Бельгії. Еміль закінчив там школу дизайнерів, але вирішив трохи поїздити по світу, побачити різні країни. Він вже в Україні пів року і працює по спеціальності у одній відомій фірмі у Києві. От ми і звернулися до нього. У нього гарний смак і ми сподіваємося, що він нам допоможе.

Ми купили шафу, сервант, м’які крісла, книжкові полиці і столик.

Еміль порадив нам праворуч поставити шафу для одягу, а біля шафи – сервант. Поряд з вікном ми поставили крісла і журнальний столик, на який одразу поклали свої книжки і зошити. Над ліжком ми повісили полиці і поставили на них вази з квітами.

Тепер наша кімната просто засяяла і стала дуже гарною.

Запам’ятайте!

<i>Що?</i>	<i>Куди?</i>	<i>Де?</i>
класти	покласти	лежати
ставити	поставити	стояти
вішати	повісити	висіти

Вправа 54. Поставте дієслова у потрібній формі

1. Я (*поставити*) вазонку на підвіконня.
2. Плаття, яке мені подарували батьки на день народження, я (*повісити*) у шафу у своїй кімнаті.
3. Актори нашого обласного театру (*поставити*) новий спектакль.
4. Перед заняттям студенти (*викласти*) на столи свої підручники, зошити і ручки.
5. Вони завжди (*вішати*) свій верхній одяг у гардеробі.
6. Вчора ми взяли у бібліотеці іноземний журнал, а сьогодні повернули його і (*покласти*) на полицю.
7. Щоб їжа завжди була смачною, треба обов’язково (*додати*) спеції.

ДІЄСЛОВА РУХУ

Дія в одному напрямку (<i>action à une seule direction / action in one direction</i>)	Повторювана дія (<i>action répétitive / repeated action</i>)	
їхати іти, йти бігти везти вести летіти пливти нести	їздити ходити бігати возити водити літати плавати носити	<i>часто ≠ рідко</i> <i>завжди ≠ ніколи</i> <i>часом</i> <i>(деколи, інколи)</i> <i>щотижня</i> <i>(кожного тижня)</i>
Рух туди → <i>Я їду в Київ.</i>	Рух туди і назад ↔ <i>Я їздив у Київ.</i>	

Вправа 1. Прочитайте

Він *іде* зараз в університет.

Вони повільно *йдуть* в кафе.

Кожного дня ми *ходимо* в їдальню.

Завтра ви *підете* в університет.

Коли вона *йшла* додому, то зустріла свого викладача.

Позавчора *я був* на ринку. = Позавчора *я ходив* на ринок.

Вчора *я був* у Львові. = Учора *я їздив* у Львів.

Їхати – *поїхати, приїхати* (автомобілем, поїздом, автобусом, трамваєм...)

Йти – *піти, прийти* (пішки)

Пливти – *відпливти, припливти* (човном, кораблем)

Летіти – *відлетіти, прилетіти* (літаком)

Нести – *віднести – принести*

Везти – *відвезти, привезти*

Вести – *відвести, привести*

Вправа 2. Куди, на вашу думку, прийшли (приїхали) (прийдуть (приїдуть)) ці люди, якщо вони сказали наступне

Зразок: Покажи, будь ласка, свою нову машину.

Він прийшов до друга.

1. Я хочу купити десять листівок.

2. Скажіть, як проїхати на автовокзал? Я вперше у вашому місті.

3. Ця маршрутка їде в центр міста? Я не знаю, де він знаходиться.

4. Покажіть мені, будь ласка, це плаття. Я хочу його поміряти.

5. Я постійно думаю про мого дідуся. Йому недавно зробили операцію. Я хочу його відвідати.

6. Ми хочемо подивитися виставку. Завтра буде її відкриття.
7. Нам дуже сподобалося Рівне. Це чисте і зелене місто.
8. Група “Металіка” дуже популярна, я хочу її послухати.

Вправа 3. Заповніть пропуски

А. Оберіть дієслово *йти або ходити* і запишіть його у потрібній формі.

1. Вони зараз снідати.
2. Ми позавчора в театр.
3. Він зараз..... у кафе.
4. Ти часто в супермаркет.
5. Ми щотижня на озеро.
6. Олеся завжди..... обідати.
7. Мій сусід завжди на пляж.
8. Куди ці студенти зараз ?
9. Ми додому.
10. Ви разом на роботу кожен день.
11. Жан-Марк зараз..... в гуртожиток.
12. Вона сьогодні..... в місто.
13. Куди ти на вихідних відпочивати?
14. Вони зараз в обласний музей.
15. Антон грати футбол кожного тижня.
16. Ми зараз..... на екзамен.
17. Ми завжди відпочивати в парк.
18. Вона у гори щоліта.
19. Вчора вона у аптеку.
20. Мій батько інколи на озеро.

Б. Оберіть правильне дієслово *їхати або їздити* і запишіть його у потрібній формі.

1. Ми зараз на річку.
2. Він на пошту щотижня.
3. Батьки щодня на роботу.
4. Мої друзі часто відпочивати на море.
5. Ми завтра..... на концерт.
6. Куди викладач щодня?
7. Ви рідко автобусом.
8. Туристи – іноземці за місто.
9. Кожної суботи я в басейн.
10. На вихідних мої сусіди в ресторан.
11. Дуже часто ми на стадіон разом.
12. Ми зараз в банк.
13. Ти ніколи не у театр?
14. Вони завжди..... на виставку.
15. Зараз вона на залік.
16. Щонеділі ми у церкву.
17. Ти зараз у село?

- В. 1. Коли я ... в університет, я зустрів декана.
2. Його подруга дуже любить ... на вистави.
3. Коли я ... на пошту, то купив газети і журнали.
4. Ми любимо ... гуляти в цей парк.
5. Вона часто ... у басейн.
6. Вчора мій брат вперше ... на роботу.
7. Коли вони ... у Францію, бачили там високі гори і безмежне море.
8. Сьогодні ми запланували ... на екскурсію.
9. Зранку вона ... на роботу.
10. Зараз ми всі ... на заняття в університет.

Вправа 4. Прочитайте і поставте замість крапок дієслова руху

1. – Яно, ти ... зараз в магазин?

– Ні, не ..., я чекаю подругу. Хочу показати їй наш університет.

– А де ти вже була з нею? – Ми вже ... у центр міста і в музеї.

– А куди ви плануєте ... сьогодні?

– В театр, а завтра ... на дискотеку.

2. – Звідки ви повернулися?

– Ми ... з занять.

– А куди ви зараз ...?

– Ми ... в басейн.

3. – Хто так швидко ...?

– Це наш сусід. Він завжди ... так швидко.

4. – Куди ви...?

– Ми ... в кафе. Хочеш ... разом?

– З радістю!

5. – На канікулах вона мріє ... у Бельгію. А куди ти ... на канікулах?

– Я ще не вирішила, куди ...

– Не хочеш зі мною у Львів?

– Ні, я хочу ... у Київ на зимових канікулах. Давай ... разом.

– Добре, хоча я вже там була минулого року.

6. – Куди ти... зараз? У університет? – Ні, сьогодні субота і занять немає. Я ... гуляти.

– А завтра ти не ... гуляти?

– Ні, не ..., а чому ти запитуєш мене?

– Я хотів запросити тебе в ресторан.

7. – Твої батьки в Україні?

– Так, вони ... у відрядження.

– А вони вперше ... сюди?

– Ні, вони вже ... тут минулого року.

Вправа 5. Замініть подані речення на речення з дієсловами руху

1. Улітку студенти нашої групи були вдома.
2. Після занять ми були у студентській їдальні.
3. На минулих вихідних вона була у Львові.
4. Вчора він був у міській лікарні.
5. Ввечері я був у своїх друзів.
6. За містом вони були в зоопарку.
7. Літом вся моя сім'я була на морі.
8. Вчора ці студенти-іноземці були на заняттях?
9. Зимом вони були у Карпатах.

Вправа 6. Замість крапок вставте дієслова *везти – возити, нести – носити, вести – водити*

А. 1. Ось іде чергова в гуртожитку. Вона ... нам газети та листи. Вона щоранку ... нам газети та журнали.

2. Це їде мій сусід, який часто ... дітей до школи. Ось і сьогодні він також їх ...

3. Моя сестра ... у дитячий садок свою доньку. Кожного дня вона або її чоловік ... її туди.

4. Це авто їде до магазину. Воно ... хліб. Біля магазину вже стоїть інша машина, яка завжди ... молоко.

5. Моя мама повертається з магазину. Вона ... сумку. Вона часто ... важкі сумки.

6. Ці автобуси їдуть на автовокзал. Вони завжди ... багато пасажирів.

7. В поїзді біля вікна я побачила свою знайому, яка їхала зі своїм сином. Він захворів і вона ... його в лікарню.

8. Ми йдемо на заняття в університет і ... підручники і зошити. Ми щодня ... на заняття книжки і зошити.

9. У мого батька гарна машина. Він дуже акуратно ... машину.

Б. 1. Минулої зими ми постіно ... (теплий і шерстяний одяг).

2. Мій сусід повертався з ринку і ... (важка сумка).

3. Ці студенти ... на спинах (важкі рюкзаки).

4. Вони щоліта ... (море).

5. Ми йшли у гості до своїх друзів і ... їм (подарунки).

6. Влітку всі люблять ... (легкий одяг).

7. Мама кожного ранку ... дітей у ліцей.

8. Мій брат йшов до своєї подруги і ... їй квіти.

9. Вчора наш викладач ... нам на заняття свою книжку.

Прочитайте та запам'ятайте

Йти / ходити на (+ **Зн. в.**):

на каву, на виставу, на заняття, на роботу, на концерт, на канікули ...

але: в гості, у відпустку

Вправа 7. Вставте дієслова, які підходять за змістом

1. Зустріч на вокзалі

Аріна: – Привіт, Еміліє! Ти куди...?

Емілія: – Привіт, Аріно! Я ... в Тернопіль. А куди ти ...?

Аріна: – А я ... у Львів. А чому ти ... туди?

Емілія: – Я ... до своїх друзів. Вони навчаються в Тернопільському Національному економічному університеті вже другий рік. Я часто туди ...

Аріна: – Я ще не була в Тернополі. Минулого тижня я ... у Чернівці, а зараз ... у Львів.

Емілія: – Що ти будеш там робити?

Аріна: – У мене там живе моя сестра. Вона одружена і я давно не бачила ні її, ні моїх племінників.

Емілія: – А куди ти плануєш ... наступного місяця?

Аріна: – Думаю, спочатку ... у Вінницю, а потім ... у Харків. Кажуть, там дуже гарно.

Вправа 8

А. Розкрийте дужки

– Ярино, які у тебе плани на завтрашній день? Завтра субота, вихідний день і не треба ... (*пару*).

– Перш за все, я хочу добре виспатися, а потім планую ... (*кафе*) і поспіяти. Щось мені не хочеться готувати сніданок. Також я хочу ... (*пошту*) і купити ранкову газету. А ти куди ..., Жан-Марку?

– Я теж думаю ... (*пошту*). Мені треба відправити (*посилка*) додому. А потім я ... (*супермаркет*) і ще (*деякі магазини*). А тобі не треба зробити покупки? Може ... разом?

– О, з радістю, хоча я і не дуже люблю ... (*магазини*). Але спочатку я хочу ... (*зоопарк*) за містом. Я чула, що це чудове місце. Завтра обіцяють гарну погоду і, сподіваюся, там можна буде добре відпочити. А ти вже був (*зоопарк*)?

– Ще ні, але я теж хочу туди Ярино, а о котрій годині ти збираєшся ... (*зоопарк*)?

– Думаю ... туди десь об (*11 година*).

– Добре, я ... з тобою. Але у мене режим і я спочатку ... потренуватися (*стадіон*).

– Ти ... (*стадіон*) кожного дня?

– Та я ... майже щодня. Мені дуже подобається займатися спортом.

– Жан-Марку, а тобі сказали, що післязавтра для нас організують (*екскурсія*) у Львів і ми ... автобусом?

– Так, я знаю. Туди ... вся наша група і викладач. Кажуть, що екскурсія буде цікава. Ми ... (*історичному центр*) і побачимо стару частину міста, а потім ... (*гора*) Високий Замок. Звідти неймовірний вид на все місто. Потім ... у Львівський Національний університет.

– Думаю, що поїздка буде дуже цікава. Треба не забути фотоапарат і телефон.

- Тоді до зустрічі завтра, Аріно?
- До зустрічі, Жан-Марку.

Б. Поставте до тексту 10 запитань.

Вправа 9. Складіть речення, використовуючи обидві форми дієслів

1. Ярина, Карпати, *їхати* – *їздити*, сьогодні.
2. Жан-Марк, щотижня, університет, *іти* – *ходити*.
3. Василь, екскурсія, *їхати* – *їздити*, Київ.
4. Ці студенти-іноземці, університетська бібліотека, *іти* – *ходити*, сьогодні.
5. Марія, *їхати* – *їздити*, Івано-Франківськ, вихідні дні.

Вправа 10. Замість крапок доберіть дієслова, що підходять за змістом

1. Вчора я ... у аптеку. Коли я ... у аптеку, надворі падав град.
2. Минулого тижня мій сусід ... додому. Коли він ... додому, то захворів.
3. Завтра моя подруга, у якої болить рука, ... у поліклініку.
4. Вчора вони ... до подруги. Коли вони ... до подруги, вони ... їй подарунок.
5. Зараз ми ... до родичів у село. Минулого місяця ми ... до них також.
6. Наш декан живе недалеко від роботи. Щодня він ... в університет машиною, але спочатку ... свою дружину в школу, в якій вона працює.
7. Моя старша сестра живе у сусідньому місті. Завтра я хочу ... до неї в гості.
8. Годину тому викладач ... коридором і ... наші контрольні роботи.
9. Сьогодні, повертаючись з університету, я зустрів своїх друзів, які ... на велосипедах.
10. Твої брати живуть недалеко від тебе. Щотижня ти ... до них. Коли ти ... до своїх братів, то ... їм іноземні газети і книжки. Наступної неділі ти знову ... до них разом зі своєю подругою.
11. Сьогодні зранку я вже ... на ринок, але нічого там не купила. Тому зараз я знову ... туди, а якщо буде потрібно, то ... і завтра також.
12. Позавчора ми ... у гості до своїх давніх друзів. Ми ... туди на таксі, а ... звідти пішки.
13. Кожного разу, коли моя старша сестра ... на роботу, вона ... окуляри.
14. Закінчилися заняття і студенти дуже голодні. Зараз вони ... у студентську їдальню і розмовляють про їжу. Коли вони ... туди, вони замовлять собі м'ясо і рибу.
15. Сьогодні моя молодша сестра ... до мене в гості. Вона вперше ... у Рівне і ... мені мої улюблені цукерки. Коли вона ..., я познайомлю її зі своїм другом.
16. Я десь загубила свої рукавиці. Завтра я хочу ... і купити собі нові.

Вправа 11. Прочитайте. Зверніть увагу на вживання дієслова “їти”

1. Зараз вони йдуть в університет. – Вони ходять в університет щодня.
Вчора вони йшли в університет і зустріли її. – Вчора вони ходили в університет.
Завтра вони підуть в університет.

2. Зараз йдуть нові цікаві телепередачі.
Вчора йшли новини по радіо.
Завтра будуть йти / йтимуть нові телепередачі.

3. Позавчора йшов сніг.
Зараз надворі йде град.
Завтра буде йти дощ.

Вправа 12. Напишіть запитання за зразком

Зразок : Студенти-іноземці читають.

Що роблять студенти-іноземці?

1. Наш викладач поліглот. Він розмовляє українською, французькою, англійською і трохи арабською.
2. Ми неухважно слухаємо концерт.
3. Вона запитує дорогу до музею.
4. Друг впевнено відповідає на запитання викладача.
5. На заняттях ми часто пишемо тексти і складаємо діалоги.
6. Ти любиш читати вірші французьких поетів.
7. Я займаюсь спортивною гімнастикою.
8. Моя сусідка читає лист від своїх батьків.

Вправа 13. Доповніть речення особовими займенниками

1. Що _____ робиш?
2. Що _____ роблять?
3. Що _____ робимо?
4. Що _____ робите?
5. Що _____ роблю?
6. Що _____ робить?

Вправа 14. Напишіть інфінітив дієслова

Зразок: вчить – вчити

Розумію – _____, говорить – _____, запитують – _____,
пишемо – _____, слухаєте – _____,
відповідає – _____, стою – _____, лежить – _____,
сиджу – _____, висить – _____,
повторюємо – _____.

Вправа 15. Доповніть речення, використовуючи правильну форму дієслів, поданих в дужках

1. Ми _____ вправу. Ви _____ текст? Він _____ українською.
Вони _____ правильно. Я _____ вірш. Він добре _____. (*писати*)
2. Ти _____ добре. Я _____ ранком. Вони інколи _____. Ти _____ ввечері. Ми _____ вдома. Ви зараз _____? Вона ніколи _____.

не _____. Де ти _____? Ви любите _____? Так, я люблю _____.
(вчитися)

3. Я _____ нові слова. Вони _____ складні дієслова. Ти _____ діалог?
Він _____ цей урок. Ви _____ текст. Що ти _____? (вчити)

4. Ми _____ математику. Вона _____ французькі пісні. Я _____ історію
своєї країни. Як він _____ хімію? Мої друзі _____ вищу математику.
(вивчати)

Вправа 16. Замість крапок доберіть потрібне дієслово

1. Жан-Марк _____ французький фільм.
2. Я _____ іноземний журнал.
3. Студентка _____ домашнє завдання.
4. Моя подруга _____ музику.
5. Мої друзі вже непогано _____ українською.
6. Стіл у нашій кімнаті _____ праворуч.
7. Ось наше вікно. Тут _____ ваза і красиві квіти.
8. Це коридор. На коридорі _____ велика дошка оголошень.
9. Це сучасна аудиторія. Тут _____ студенти.

Вправа 17. Напишіть речення за зразком

Зразок: Ярина добре читає французькою.

Ярина добре читала французькою.

1. Викладач з української мови мене запитує про мою сім'ю.
2. Ввечері вони гуляють вздовж берега річки.
3. Вона часто дивиться телевізор.
4. Я хочу вивчати німецьку мову.
5. Мій дідусь любить читати свіжі газети.
6. Сусід по кімнаті пише лист своїм батькам.
7. Вдень ми вчимося.

Зразок: Ярина розмовляє французькою.

Ярина буде розмовляти французькою.

1. Ввечері ми займаємося спортом.
2. На перерві вони слухають пісні.
3. Наш викладач з української пояснює нам відмінювання дієслів.
4. Моя сусідка готує сніданок.
5. Вдень вони не відпочивають.
6. Ви завжди перевіряєте домашнє завдання.
7. Ти добре граєш на скрипці.

Вправа 18. Виправте помилки

Зараз я вивчаю українську мову. Я думаю, що українську мову – дуже важкий. Вчора ввечері я дивлюся телевізор, гуляю, потім роблю домашнє завдання. Раніше я вивчаю англійську мову. Я багато працюю, читаю тексти, вчу нові слова. Тому зараз я добре розмовляю англійською, але ще погано знаю українську мову.

Вправа 19. Замість пропусків вставте дієслово за змістом

1. Його сім'я _____ у столиці України.
2. Ми _____ в Національному університеті.
3. Міої батьки _____ на великому заводі.
4. Мої друзі-іноземці _____ в парку .
5. На заняттях вони _____ про Україну і Францію.
6. Ви _____ в театрі .
7. Вона завжди _____ про своїх батьків.
8. Раніше ми всі _____ в школі.
9. Ноутбуки _____ на наших столах.
10. Рівне _____ на північному заході України.
11. Дошка _____ на стіні.

Вправа 20. Замініть дієслова *бути*, *бувати* дієсловами – синонімами

а) (*іти* – *ходити*)

Вчора я був на стадіоні, дивився футбол. Раніше я часто бував там. Але останнім часом я буваю там рідко. Я дуже хочу бувати там часто, але, на жаль, зараз я дуже зайнятий.

б) (*їхати* – *їздити*)

Раніше ми любили бувати на Середземному морі. Ми бували там майже кожного літа. Але востаннє ми були на морі два роки тому. Було дуже жарко! Зараз я вчуся в Україні, тому минулого року ми були в Карпатах. Раніше ми ніколи не бували там. Ми добре відпочили в горах.

Вправа 21. Вставте дієслова руху

а) Ярина зараз _____ в театр. Минулого тижня вона теж _____ в театрі. Коли вона _____ туди, вона зустріла свою подругу. Ярина любить _____ в театр. Наступного тижня вона теж _____ в театр. А раніше Ярина любила спорт і кожного тижня _____ на стадіон.

б) Літом ми хочемо _____ в Іспанію. Я вже _____ туди два роки тому і я хочу _____ туди ще раз. Минулого разу ми _____ туди на поїзді, а цього року я _____ автобусом. Я люблю _____ поїздом, але я не люблю _____ автобусом.

Вправа 22. Доповніть діалоги

1. – Куди ти ходив вчора після занять? – _____.
2. – Як часто ви їздите на батьківщину? – _____.

3. – На чому вони їздять в університет? – _____.
4. – _____ . – В поліклініку .
5. – _____ . – Спочатку автобусом, а потім пішки.
6. – _____ . – Завтра я піду на пошту.

Вправа 23. Прочитайте речення

1. Мій друг приїхав із Франції і привіз цікаві книжки.
2. Коли люди приїжджають з подорожі, вони, як правило, привозять сувеніри.
3. Завтра ми прийдемо до тебе в гості і принесемо наш новий альбом.
4. Кожного дня друзі провідують хворого товариша і приносять йому фрукти і цукерки.
5. Сьогодні Жан-Поль прибіг на заняття в останню хвилину.
6. Літак із Канади прилітає пізно ввечері.
7. Мій друг відлітає на батьківщину завтра.
8. Цей великий корабель відпливає в океан післязавтра.

Вправа 24. Поставте слова в дужках у відповідній формі

Кожного ранку наш викладач заходить _____ (аудиторія), підходить _____ (свій стіл), кладе _____ (його книжки) на стіл, відходить _____ (стіл). Він підходить _____ (його студенти), дивиться їх зошити і перевіряє домашнє завдання. Після дзвінка він виходить _____ (аудиторія), заходить _____ (деканат) і потім іде додому.

Сьогодні викладач зайшов _____ (аудиторія). Він зразу підійшов _____ (дошка) і почав пояснювати нову граматичну тему. Потім він відійшов _____ (дошка), пройшов _____ (вікно), підійшов _____ (студенти) і став дивитися їхні зошити. Після дзвінка студенти і викладач вийшли _____ (аудиторія). Викладач пішов _____ (деканат), а студенти пішли _____ (бібліотека).

Вправа 25. Дайте відповіді, використовуючи подані в дужках слова

1. До чого (Куди) вони підійшли ? (центральний парк)
2. До чого (Куди) під'їхала ця велика машина? (новий супермаркет)
3. До чого (Куди) автобуси підвезли туристів? (старовинний замок)
4. Навколо чого обійшли студенти? (історичний пам'ятник)
5. Навколо чого об'їхав автобус? (центральна площа)
6. Куди прийшли люди? (Національний університет)
7. Куди приїхала група студентів? (зоопарк)
8. Звідки пішла сусідка? (наша кімната)
9. Куди ви зайшли? (обласний музей)
10. Кому він передав зошити? (його викладач)
11. За ким заїде таксі? (мої батьки)

Вправа 26. Замість крапок доберіть прийменники з/із, на, до, в, у, за, з, через

Недавно мене і мого земляка запросили на день народження ____ друга. Ми вийшли ____ гуртожитка і пішли на зупинку автобуса.

Коли ____ автобусної зупинки підійшов автобус, ми зайшли ____ нього і поїхали. Ми доїхали ____ центру за 10 хвилин, вийшли ____ автобуса і зайшли ____ квітковий магазин ____ квітами. Потім ми перейшли ____ іншу вулицю і пішли ____ будинку друга.

Вправа 27. Напишіть розповідь у минулому часі

У вихідні дні ми любимо гуляти містом, знайомитися з новими місцями. Інколи ми заходимо за нашими друзями-іноземцями, а інколи виходимо з гуртожитку самі.

Ми йдемо до тролейбусної зупинки і сідаємо в троллейбус. Нам подобається їздити на тролейбусі, тому що він їде повільно і ми маємо змогу роздивлятися будівлі, повз які проїжджає тролейбус.

Як правило, ми виходимо в центрі, проходимо повз знайомі і незнайомі нам будинки. Якщо будинки нові, то ми підходимо ближче і роздивляємося їх. Так само ми робимо, коли бачимо цікаві пам'ятники.

Наш день закінчується дуже традиційно – ми заходимо в маленьке кафе, п'ємо каву і насолоджуємося відпочинком.

Вправа 28. Замініть речення на антонімічні

Зразок: Старший брат заходить в будинок.

Старший брат виходить з будинку.

1. Моя сестра приїде в Україну на початку літа.
2. Його друзі прилітають в Львів завтра.
3. Маршрутний автобус під'їхав до нашої зупинки.
4. Декан зайшов в аудиторію.
5. Авто моїх батьків заїхало у двір.
6. Великий корабель підпливає до берега.
7. Вони завжди приходять на факультет завчасно.
8. Студенти – іноземці швидко зайшли в свою аудиторію.
9. Сестра завела наших племінників у кімнату.

Вправа 29. Замість пропусків використайте дієслова руху

По суботах я завжди ____ в село. Вчора я теж збирався ____ в село, але не _____. І ось чому.

У п'ятницю ранком, коли я _____ на заняття, моя машина поламалась. Я вирішив _____ в університет автобусом, але я не знав, де точно знаходиться зупинка, тому що останнім часом я рідко _____ пішки.

Я _____ і постійно запитував дорогу. Звичайно, я запізнився. Коли я вже _____ з автобуса, я зустрів мого викладача. Він нічого не сказав мені і ми _____ в університет разом.

Ми _____ і розмовляли про моє навчання. А ще він сказав, що завтра студенти _____ в Ужгород відпочити і подивитися місто. Викладач запропонував мені обов'язково _____ і подивитися це місто при нагоді. Я пообіцяв це зробити наступного місяця.

Вправа 30. Поставте запитання до виділених слів

1. *Діти* завжди дивляться цікаві мультфільми.
2. Студенти *цікавляться* історією, фізикою, математикою, географією.
3. Ярина захоплюється *українською літературою*.
4. *На батьківщині* я постійно займався *спортом*.
5. Жителі Рівного гордяться *своїм містом*.

Вправа 31. Розкрийте дужки і напишіть правильно

1. Вони привітались із ... викладачем. (*їхній*)
2. Китайський студент грав в шахи із ... студентом. (*турецький*)
3. На екскурсії нам показали ... архітектуру. (*сучасний*)
4. Вона завжди радиться зі ... братом або ... сестрою. (*старший*)
5. Після занять викладач пояснить граматику ... студентці. (*нова іноземна*)

Вправа 32. Дайте відповіді, використовуючи слова в дужках

1. Чим ти особливо цікавишся? (*класична музика*)
2. Що почнеться після перерви? (*нове заняття*)
3. Де знаходиться ця сучасна аудиторія? (*третій поверх*)
4. Коли у тебе зустріч зі своєю подругою? (*наступна субота*)
5. Кого він боїться? (*його старший брат*)

Вправа 33. Утворіть пасивні форми від поданих дієслів

Зразок: будувати – будується

Випускати, вручати, вивчати, відкривати, вирішувати, перекладати, писати, перевіряти, досліджувати, будувати, виписувати.

Вправа 34. Замініть активні форми на пасивні за зразком

Зразок: Провідний інженер виконує новий проект.

Новий проект виконується провідним інженером.

1. Студенти – іноземці вивчають багато предметів.
2. Новий викладач буде проводити у нас заняття.
3. Сонце освічує Землю.
4. Будівельники швидко будують новий мікрорайон.
5. Вчора вони вирішили цю проблему в деканаті.

Вправа 35. Поставте запитання

1. – _____? – Я вчусь на підготовчому факультеті.
2. – _____? – Він цікавиться новою літературою.
3. – _____? – Я злюсь, тому що ти не подзвонив мені.
4. – _____? – Я завжди раджуся з батьками.
5. – _____? – Мені хочеться їсти.

6. – _____ ? – Ми боїмося запізнитися.
7. – _____ ? – Я залишилася у подруги.

Вправа 36. Напишіть текст, використовуючи правильну форму дієслова

Моя подруга (*вчити – вчитися*) на підготовчому факультеті. Як правило, вона встає о 8 годині. Спочатку вона (*вмивати – вмиватися*), потім (*одівати – одіватися*) і (*причісувати – причісуватися*). Підготовчий факультет, де (*вчить – вчитися*) моя подруга, знаходиться поруч.

О 9 годині (*починати – починатися*) заняття. Заняття (*продовжувати – продовжуватися*) до 14 годин. Коли пари (*закінчувати – закінчуватися*), моя подруга іде додому.

Ввечері вона (*готувати – готуватися*) домашнє завдання. Вона багато (*займати – займатися*) українською. Спочатку вона (*вчити – вчитися*) нові слова і нову граматичну тему, потім (*робити – робитися*) вправи. Після вечері моя подруга займається своїми справами, відпочиває. Вона дуже (*цікавити – цікавитися*) музикою і літературою. Коли вона (*закінчувати – закінчуватися*) підготовчий факультет, вона буде вчитися в університеті. Зараз вона (*готувати – готуватися*) до екзаменів. Коли їй важко, вона завжди (*радити – радитися*) зі мною.

СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ

Вправа 1. З двох простих речень складіть одне складне з допомогою сполучників *але, а, і, або*

1. Вона сама зробить це завдання. Подруга допоможе їй його зробити?
2. Сніг закінчився. Ми вийшли гуляти.
3. Вчора я отримав від батьків посилку. Сьогодні я її відкрив.
4. Вчора йшов дощ. На вулиці було мало людей.
5. Сьогодні самостійна робота була легка. Ми її написали швидко.
6. Жан-Марк вчить англійську мову. Його подруга-українка – французьку.
7. Екзамен був важкий. Не всі студенти нашої групи його склали.
8. Вчора Тео гуляв у парку. Його друг ходив в інтернет – кафе .

Вправа 2. Замість пропусків вставте сполучники *якби, хоча, тому, коли, щоб, тому що, якщо*

1. _____ настало літо, надворі все ще було прохолодно.
2. _____ у них було завдання, вони б підготувалися на сьогодні.
3. _____ добре заробляти в майбутньому, нам треба багато вчитися.
4. Антон добре знає хімію і біологію, _____ він студент медичного університету.
5. Ми побачили красиві скульптури, _____ прийшли гуляти в центральний парк.
6. Мої батьки живуть у селі, _____ на вихідних я завжди їду до них.

7. _____ буде гарна погода, студенти нашої групи будуть завтра грати у футбол.

Вправа 3. З двох простих речень складіть одне складне, використовуючи сполучники чому, що, скільки, чий, який, так як, кому

1. Студенти хочуть знати. Викладач не прийде.
2. Сестра подзвонила. Вона приїде через тиждень.
3. Друзі запитали. Коштує моя нова машина.
4. Тео відповів. Журнал лежить на столі.
5. Студенти не зрозуміли. Треба зробити завдання.
6. Сьогодні ми йдемо купляти другу подарунок. Завтра йому буде 20 років.
7. Яна не знає. Він подзвонив.

Вправа 4. Дайте відповіді на запитання

1. Куди ти йдеш, якщо твоєму батьку потрібні сьогоднішні газети?
2. Куди вони йдуть, якщо хочуть купити свіжі овочі і фрукти?
3. Куди звертаються студенти, якщо їм треба отримати студентські квитки?
4. Куди твої батьки їдуть літом, якщо у них відпустка?
5. До кого ви йдете, якщо у вас болить голова?

Вправа 5. Закінчіть речення

1. Ярина знає, де _____ .
2. Жан-Марк спитав, куди _____ .
3. Моя подруга пояснила, чому _____ .
4. Ми не зовсім зрозуміли, що _____ .
5. Викладач пояснив, як _____ .
6. Я розкажу, яка _____ .
7. Друзі написали, скільки _____ .

Вправа 6. З'єднайте половинки і напишіть речення

Я не була на концерті,	тому що хоче її приготувати
Цей іноземець ще погано читає	як звати нашого декана
Поль любить робити ранкову зарядку	тому вже непогано розмовляємо українською
Він купив рибу	що ви сказали
Ми вчимо українську мову 7 місяців	тому завжди добре себе почуває
Ви не пам'ятаєте	тому що не вчиться вдома
Вона добре почула	тому не знаю, хто виступав

Вправа 7. Вставте потрібний сполучник

Я навчаюся на економічному факультеті, _____ мій друг – на філологічному. Ми часто бачимося, _____ дуже давно знайомі.

Ми живемо недалеко від Національного університету, _____ завжди ходимо на заняття пішки. В університеті ми познайомилися з багатьма друзями, тому _____ у мене є час, я ходжу до них в гості.

_____ погода гарна, ми гуляємо містом чи берегом річки, а _____ погода погана, ми сидимо в гуртожитку, дивимося телевізор чи читаємо новини у фейсбуці, а потім їх обговорюємо.

А взагалі-то я дуже люблю музику, _____ мій друг теж цікавиться сучасними напрямками в музиці. Наша мрія – стати хорошими спеціалістами в своїй галузі, _____ ми багато працюємо.

Вправа 8. Замість крапок вставте потрібні дієслова

1. Вони довго ... по центру міста (*йти – ходити*).
2. Вулицею ... велика машина, яка ... овочі (*їхати – їздити, везти – возити*).
3. Ми всі ... до озера (*бігти – бігати*).
4. Подивіться! Там ... лодка (*плисти – плавати*).
5. Мама ... з ринку свіжі фрукти (*нести – носити*).

Вправа 9. Вставте дієслова, що підходять за змістом

1. Сьогодні вони ... в університет автобусом, хоча зазвичай ... пішки.
2. Ми ніколи не ... на лодці.
3. Ця лодка ... прямо на каміння.
4. Хто гід? Яка ... тема нашої екскурсії?
5. Лікар радив цьому хворому більше ... пішки.
6. Я завжди ... літаком.
7. Вулицею ... машини.
8. Батько купляє газети, коли ... на роботу.
9. Ось автобусом ... наші друзі.
10. Завтра я ... у Львів на цілий день.

Вправа 10. Дайте відповіді на запитання

1. Ти підеш гуляти в парк?
2. Вони ідуть на заняття з хімії?
3. Вона поїде до батьків на канікули?
4. А ви підете сьогодні в обласний театр на виставу?
5. Він завтра піде плавати в басейн?
6. Батьки поведуть своїх дітей в зоопарк сьогодні після обіду?
7. Студенти підуть сьогодні разом із викладачем на цю зустріч?

Вправа 11. Замість крапок оберіть дієслова, подані в дужках

1. – Це твій багаж? Що ти ... – Я ... особисті речі і подарунки для своїх друзів. (*везти – возити*)
2. – Ти маєш маленьку сестру. А хто зазвичай ... її в лікарню, коли вона хворіє? – Її ... наша бабуся, тому що вона не працює і має багато вільного часу. (*вести – водити*)
3. – Допоможи мені ... сумку. – Ого, яка вона важка! А що ти ... ? – Свої книжки і зошити. Вони важкі. (*нести – носити*)

Вправа 12. Вставте замість крапок дієслова йти – ходити, їхати – їздити, нести – носити з частками в – ви

1. Ми ... з нашого будинку.
2. Машина ... за місто.
3. В автобусі водій включив світло, тому що автобус ... у тунель.
4. З моєї кімнати ... велику стару шафу і в кімнаті одразу ж стало просторо.
5. В кабінеті батька відкрилися двері і з них ... мій батько.
6. Коли ми вчилися в школі, то майже кожного літа ... у літні табори.
7. Ми з подругою купили квитки і ... у фойє театру.
8. Ти ... на наступній зупинці?

Вправа 13. Доберіть потрібні дієслова руху з частками в - , ви - , при - , у, по -

1. Ти вже була зранку на вулиці? – Ні, я ще не
2. Минулими вихідними до нас ... гості.
3. Я ... з гуртожитку о 9 годині, а в 9 годин 15 хвилин ... в аудиторію.
4. Тео повернеться через дві години, він ... подзвонити.
5. Ми не ..., поки не почуємо відповіді.
6. Щоб не запізнитися, вам треба ... з гуртожитку о 10 годині.
7. Літом ми ... в село, яке недалеко від Рівного. Ми ... з Рівного ранком і вже через годину ... на місце.
8. Вистава нам не сподобалася і ми ... з середини фільма.
9. Щоб встигнути на літак, ми маємо ... о 4 годині ранку.

Вправа 14. Вставте дієслова з частками під -, від -, у -

1. Викладач ... до дошки і написав нове речення.
2. Вчора наші родичі ... і в квартирі раптом стало тихо.
3. Кожного ранку я ... до вікна і відкриваю його, щоб провітрити кімнату.
4. Батьки ... від дверей, бо не хотіли розбудити дітей.
5. Я взяв книжку і побачивши своїх друзів ... до них.
6. Ми вже добре плаваємо і сьогодні ... від берега на велику відстань.

Вправа 15. Виберіть дієслово руху та поставте його у потрібну форму

*переїхати відлетіти обійти проїхати перейти внести
зайти доїхати відійти підійти.*

1. Ввечері я ... до сусідів за завданням.
2. Ми ... через вулицю на світлофорі.
3. Ви не скажете, як ... в центр міста?
4. Вони ... до сцени і зробили фото.
5. Таксі ... від зупинки.
6. Ми ... площею повз кінотеатр.
7. Туристи ... навколо церкви.
8. Мама ... в кімнату великий торт.
9. Сьогодні мої друзі ... на нову квартиру.
10. Ви запізнилися. Літак щойно

СИНОНІМІЧНІ КОНСТРУКЦІЇ

Constructions synonymiques

Synonymique Structures

мені треба – мені необхідно
їй треба – їй необхідно
йому треба – йому необхідно
вона не може – їй не можна
ви можете – вам можна
вони не можуть – їм не можна

Вправа 1. Замініть слово *треба* синонімами *слід, необхідно, потрібно*

1. Сьогодні вам треба приготувати вечерю.
2. Ми їдемо у Карпати, тому завтра нам треба буде встати в шостій годині ранку.
3. Сьогодні тобі треба піти на пошту і отримати посилку.
4. Нам треба зустрітися ще декілька разів, щоб обговорити наші плани.
5. Лікар сказав, що їй треба випити ці таблетки.
6. Він сьогодні нездоровий, йому треба залишитися вдома.
7. У вашій роботі багато помилок, вам треба її виправити.
8. Треба відправити сестрі телеграму про твій приїзд.

Вправа 2. Напишіть за зразком, використовуючи: *потрібно, необхідно, треба, слід*

Зразок: Спочатку ти купиш зошити. (*ручки, олівці*).

Потім потрібно (треба, необхідно) купити ручки і олівці.

1. Спочатку я зроблю домашнє завдання (*піти гуляти*).
2. Спочатку я напишу розповідь українською мовою (*французькою мовою*).
3. Спочатку я прочитаю лист (*написати відповідь*).
4. Спочатку я хочу купити шапку (*шарф*).
5. Спочатку я підготую текст (*передача по телевізору*).
6. Спочатку лікар огляне хворого (*призначити ліки*).

Вправа 3. Запишіть речення за зразком

Зразок: Я... Мені треба зробити завдання.

1. Ти. ... новий текст.
2. Він. ... свого брата.
3. Вона. ... свою розповідь.
4. Ти. ... своє плаття.
5. Ви. ... ваші речі.
6. Вони. ... їхні машини.

Вправа 4. Запишіть речення за зразком

Зразок: Цей текст можна прочитати.

Цей текст не можна прочитати.

1. Цю аудиторію можна побачити.

2. На це питання можна дати відповідь.
3. Ці двері можна зачинити.
4. Цю проблему можна розв'язати.
5. Таким способом можна зробити всі завдання.
6. У цьому залі можна танцювати.
7. Нам можна слухати.

Вправа 5. Виконайте вправу за зразком

Зразок: Тут не можна читати: дуже багато студентів.

Тут можна читати: дуже мало студентів.

1. Ріка ще не замерзла, не можна кататися на коньках.
2. Навпроти нашого будинку побудували новий, великий будинок і тепер з нашого вікна не можна побачити великий парк.
3. Ми були далеко один від одного, наші голоси не можна було чути.
4. У цій кімнаті дуже шумно, тут не можна спати.
5. Не можна було попередити всі наслідки.
6. Цією вулицею не можна їздити.
7. Поїзд не можна було побачити з цієї відстані.

Вправа 6. Напишіть за зразком

Зразок: Він хворий (*плавати*). Йому можна плавати?

Ні, йому не можна плавати.

1. Тео хворий (*курити*).
2. Тереза хвора (*засмагати*).
3. Анна-Марія хвора (*займатися*).
4. Мій брат хворий (*кататися на лижах*).
5. Його дідусь хворий (*вставати з ліжка*).
6. Вона погано себя почуває (*іти на заняття*).
7. У мене болить нога (*виходити на вулицю*).
8. У мого сусіда болить голова (*багато займатися*).

Вправа 7. Напишіть вправу за зразком

Зразок: Сьогодні 26 березня. Яке число було вчора? Вчора було 25 березня. Яке число буде завтра? Завтра буде 27 березня.

1. Сьогодні 22 січня.
2. Сьогодні 30 жовтня.
3. Сьогодні 10 квітня.
4. Сьогодні 20 вересня.
5. Сьогодні 2 липня.

Вправа 8. Напишіть за зразком

Зразок: Хто відчинив двері?

Не знаю, це не ми. Ми не відчиняли.

1. Хто приніс ці речі в кімнату?
2. Хто заплатив за це місце?

3. Хто запросив цих студентів на вечір?
4. Хто зачинив нашу аудиторію?
5. Хто передав тобі мій зошит?
6. Хто відкрутив кран?
7. Хто купив так багато фруктів?
8. Хто поставив диван біля шафи?
9. Хто прочитав цю розповідь?

Вправа 9. Дайте відповіді, використовуючи заперечну часику “не” перед інфінітивом

1. Ти вирішив намалювати сьогодні нову картину?
2. Мене просили написати новий вірш?
3. Тео просив показати йому місто?
4. Жан-Марк радив їй подивитися Ейфелеву вежу?
5. Вони виконати на сьогодні задані вправи?
6. Студенти-іноземці домовилися зустрітися зі своїм деканом?
7. Вона вирішила купити квитки на потяг?
8. Яна просила провести екскурсію?
9. Вони вирішили обговорити свою роботу?

Вправа 10. Поставте речення у заперечній формі

1. Треба викликати швидку допомогу, у нього висока температура.
2. Треба відкрити вікно, в аудиторії дуже жарко.
3. Темніє. Треба включити світло.
4. Сьогодні надворі холодно. Треба одягнути тепле пальто.
5. Треба переписати номери кімнат студентів.

ЧИСЛІВНИКИ
Adjectifs numéraux
Numerals

Відмінювання кількісних числівників
Conjugaison des adjectifs numéraux cardinaux
Conjugation of Quantitative Numerals

Кількісні числівники *один, одно (одне), одна* відмінюються наступним чином:

	<i>Чол. і середн. рід</i>	<i>Жін. рід</i>	<i>Множина</i>
<i>Н.</i>	один, одне (одно)	одна	одні
<i>Р.</i>	одного	однієї (одної)	одних
<i>Д.</i>	одному	одній	одним
<i>Зн.</i>	одне (одно)	одну	= Н. або Р.
<i>Ор.</i>	одним	однією (одною)	одними
<i>М.</i>	...одному (однім)	...одній	...одних

Відмінювання інших кількісних числівників

<i>Н.</i>	два, дві	три	чотири
<i>Р.</i>	двох	трьох	чотирьох
<i>Д.</i>	двом	трьом	чотирьом
<i>Зн.</i>	= Н. або Р.	= Н. або Р.	= Н. або Р.
<i>Ор.</i>	двома	трьома	чотирма
<i>М.</i>	...двох	...трьох	...чотирьох

<i>Н.</i>	п'ять	шість
<i>Р.</i>	п'яти, п'ятьох	шести, шістьох
<i>Д.</i>	п'яти, п'ятьом	шести, шістьом
<i>Зн.</i>	п'ять або п'ятьох	шість або шістьох
<i>Ор.</i>	п'ятьма, п'ятьома	шістьма, шістьома
<i>М.</i>	...п'яти, п'ятьом	...шести, шістьох

<i>Н.</i>	сім	вісім
<i>Р.</i>	семи, сімох	восьми, вісьмох
<i>Д.</i>	семи, сімом	восьми, вісьмом
<i>Зн.</i>	сім або сімох	вісім або вісьмох
<i>Ор.</i>	сьома, сімома	вісьма, вісьмома
<i>М.</i>	...семи, сімох	...восьми, вісьмох

3. Як *п'ять* або *шість* відмінюються числівники *дев'ять*, *десять*, *одинадцять*, *дванадцять*, *тринадцять*, *чотирнадцять*, *п'ятнадцять*, *шістнадцять*, *сімнадцять*, *вісімнадцять*, *дев'ятнадцять*, *двадцять*, *тридцять*

4. Складні числівники *п'ятдесят*, *шістдесят*, *сімдесят*, *вісімдесят* відмінюються за таким зразком:

<i>Н.</i>	п'ятдесят
<i>Р.</i>	п'ятдесяти, п'ятдесятьох
<i>Д.</i>	п'ятдесяти, п'ятдесятьом
<i>Зн.</i>	п'ятдесят або п'ятдесятьох
<i>Ор.</i>	п'ятдесятьма, п'ятдесятьома
<i>М.</i>	...п'ятдесяти, п'ятдесятьох

5. Складні числівники *двісті*, *триста*, *чотириста*, *п'ятсот*, *шістсот*, *сімсот*, *вісімсот*, *дев'ятсот* відмінюються за такими зразками:

<i>Н.</i>	двісті	п'ятсот
<i>Р.</i>	двохсот	п'ятисот
<i>Д.</i>	двомстам	п'ятистам
<i>Зн.</i>	двісті	п'ятсот
<i>Ор.</i>	двомастами	п'ятьмастами, п'ятьомастами
<i>М.</i>	...двохстах	...п'ятистах

6. Збірний числівник *обидва* (*обидві*) має в непрямих відмінках такі форми: *обох*, *обом*, *обома*, *на обох*

ВІДМІНЮВАННЯ ПОРЯДКОВИХ ЧИСЛІВНИКІВ

Conjugaison des adjectifs numéraux ordinaux

Conjugation of Ordinal Numerals

Порядкові числівники відмінюються за родами, числами та відмінками. Наприклад: *перший – першого, першому, першим, ...* Числівник *третій* відмінюється як прикметник м'якої групи.

У складених порядкових числівниках відмінюється лише остання цифра.

Відмінок

<i>Н.</i>	вісімдесят другий	сто двадцять третя
<i>Р.</i>	вісімдесят другого	сто двадцять третьої
<i>Д.</i>	вісімдесят другому	сто двадцять третій
<i>Зн.</i>	<i>Н.</i> або <i>Р.</i>	сто двадцять третю
<i>Ор.</i>	вісімдесят другим	сто двадцять третьою
<i>М.</i>	...вісімдесят другому ...	сто двадцять третій

Кількісні числівники відповідають на питання

- називний* — скільки?
- родовий* — скількох?
- давальний* — скільком?
- знахідний* — скільки? скількох?
- орудний* — скількома?
- місцевий* — (на) скількох?

1. З числівниками *два, три, чотири* іменники вживаються у називному відмінку множини: *два підручники, три студенти, чотири зошити.*

Але: якщо іменник з суфіксом *-ин*, то такий іменник вживається у формі родового відмінку однини: *три громадянина, чотири селянина, два рівнянина.*

У інших відмінках числівники *два, три, чотири, обидва* узгоджуються з іменниками: *двох підручників, трьом хлопцям, обома руками.*

2. З числівниками *тисяча, мільйон, мільярд* вживаються іменники у родовому відмінку множини: *мільйон жителів, мільйона жителів..., тисяча кілометрів, тисячі кілометрів...*

3. У датах на зразок *Восьме березня, Перше вересня*, відмінюється тільки перша частина: *до Восьмого березня, присвячено Першому вересня.*

Кількісні	Порядкові
№ 701 Це кімната номер сімсот один.	701 Це сімсот перша кімната
№ 158 Це аудиторія номер сто п'ятдесят вісім.	158 Це сто п'ятдесят восьма аудиторія
№ 234 Це будинок номер двісті тридцять чотири.	234 Це двісті тридцять четвертий будинок.

Коли ти народився / народилась?

- Я народився / народилась ...

25.03.1988	Двадцять п'ятого березня тисяча дев'ятсот вісімдесят восьмого року.
13.07.2001	Тринадцятого липня дві тисячі першого року.
4.11.1984	Четвертого листопада тисяча дев'ятсот вісімдесят четвертого року.
15.01.1985	П'ятнадцятого січня тисяча дев'ятсот вісімдесят п'ятого року.
10.10.2007	Десятого жовтня дві тисячі сьомого року.
18.02.1989	Вісімнадцятого лютого тисяча дев'ятсот вісімдесят дев'ятого року.

Вправа 1. Напишіть числівники словами

0 – нуль, 1 – _____, 2 – _____, 3 – _____, 4 – _____, 5 – _____, 6 – _____, 7 – _____, 8 – _____, 9 – _____, 10 – _____.

Вправа 2. Напишіть, яке число

1 – _____, 2 – _____, 3 – _____, 4 – _____,
5 – _____, 6 – _____, 7 – _____, 8 – _____,
9 – _____, 10 – _____.

Вправа 3. Напишіть, який поверх

1 – _____, 2 – _____, 3 – _____, 4 – _____,
5 – _____, 6 – _____, 7 – _____, 8 – _____,
9 – _____, 10 – _____.

Вправа 4. Напишіть, яка сторінка

1 – _____, 2 – _____, 3 – _____, 4 – _____,
5 – _____, 6 – _____, 7 – _____, 8 – _____,
9 – _____, 10 – _____.

Вправа 5. Напишіть, скільки буде...

Три плюс десять – _____

Десять плюс десять – _____

Вісімнадцять мінус десять – _____

П'ять плюс десять – _____

Двадцять м'янує десять – _____

Шість плюс десять – _____

Сімнадцять мінус сім – _____

Одинадцять мінус один – _____

Дванадцять плюс три – _____

Десять плюс чотири – _____

Сім плюс сім – _____

Двадцять плюс тридцять –.....
П'ятдесят плюс десять –.....

Вправа 6. Запишіть цифри словами

11.....
16.....
19.....
27.....
34.....
45.....
58.....
60.....
72.....
80.....
85.....
90.....
97.....
100.....

Вправа 7. Оберіть правильний варіант

... банк. 1) один 2) одна 3) одне	... вікно. 1) одна 2) один 3) одне
... море. 1) одна 2) один 3) одне	... ресторан. 1) одне 2) одна 3) один
... чашка. 1) один 2) одна 3) одне	... пальто. 1) одна 2) один 3) одне
... журнал. 1) одна 2) один 3) одне	... аудиторія. 1) одне 2) одна 3) один

Вправа 8. Напишіть за зразком

Зразок: 1 – перший місяць. Це січень.

V, II, X, VI, XII, III, VIII, IX, IV, XI, VII

Вправа 9. Напишіть запитання за зразком

Зразок: третій поверх → який поверх ?

Перший будинок, перші уроки, останні лекції, третє вікно, сьомий поверх, п'ятий гуртожиток, друга книга, шоста група, дев'ята аудиторія.

Вправа 10. Напишіть словами

Зразок: 2 (урок) → другий урок

2 (клас), 1 (слово), 3 (дім), 4 (поверх), 5 (кабінет), 6 (кімната), 8 (аудиторія), 3 (гуртожиток), 10 (вправа), 8 (сторінка), 11 (студенти).

Вправа 11. Виконайте вправу за зразком

Зразок: Який це поверх ? → Це перший поверх.

1. Який текст він читає?
2. Який урок зараз буде?
3. Яке це вікно?
4. Який текст він читає?
5. Яку вправу ти виконуєш?
6. Яка це кімната?
7. Який урок ти вчиш ?

Вправа 12. Напишіть числівники словами, використовуючи слова в дужках

Моє місто невелике. В ньому 2 ... (новий готель), 5 ... (бібліотека), 3 ... (музей), 10 ... (кінотеатр), 2 ... (театр): музичний і драматичний, 8 ... (клуб) і 1 ... (великий стадіон).

Вправа 13. Виберіть правильний варіант

Перше... а) число; б) день; в) книжка	Четвертий... а) озеро; б) клас; в) чашка
Другий... а) будівля; б) поверх; в) двері	Десяте... а) питання; б) справа; в) вулиця
Сьома... а) номер; б) кімната; в) вікно	Третій... а) студент; б) завдання; в) сторінка
Третя... а) яблуко; б) син; в) дочка	Перший... а) клас; б) слово; в) буква

Вправа 14. Запишіть цифри словами

41.....
15.....
90.....
11.....
34.....
45.....
80.....
76.....

Вправа 15. Яке слово тут зайве?

- 1) перше, друге, третє, четверте, п'яте, шосте, сьоме, дороге;
- 2) лікар, професор, інженер, економіст, юрист, математик, діти;
- 3) красивий, дорогий, хороший, новий, розумна;

- 4) комп'ютер, принтер, факс, телефон, монітор, плеєр, кошения;
- 5) мій, моя, моє, мої, твій, твоя, твоє, твої, його, її, наш, наша, наше, наші, ваш, ваша, ваше, ваші, їх, тут;
- 6) літом, восени, зимою, весною, вдень, ввечері, вночі, вранці, тут;
- 7) біологія, хімія, філософія, математика, історія, парк;
- 8) понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця, субота, календар, число, місяць, рік, неділя, тиждень, концерт.

Вправа 16. Дайте відповіді

- 1) Скільки у вашому місті музеїв, кінотеатрів, бібліотек, стадіонів?
- 2) Скільки у вашому місті театрів і як вони називаються?
- 3) Скільки у вашому місті університетів?

Вправа 17. Дайте відповіді за зразком

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Зразок: – Скільки коштує цей календар? 26 грн. 20 коп.

Цей календар коштує двадцять шість гривнів двадцять копійок.

- 1) Скільки коштує цей фотоальбом? 154 грн. 99 коп.
- 2) Скільки коштує ця книжка? 175 грн.
- 3) Скільки коштує цей підручник? 93 грн. 50 коп.
- 4) Скільки коштує французько – український словник? 211 грн.

Вправа 18. Дайте відповіді на запитання за зразком

Зразок: – Скільки років вашій подрузі?

Їй двадцять три роки.

- 1) Скільки років вашій мамі (бабусі)?
- 2) Скільки років вашому батьку (дідуся)?
- 3) Скільки років вашій старшій (молодшій) сестрі?
- 4) Скільки років вашому старшому (молодшому) брату?

Вправа 19. Дайте відповіді за зразком, використовуючи слова *час, хвилина* і числівники у правильній формі

Зразок: – Коли він починає працювати?

В дев'ять годин.

- 1) Коли починаються заняття в університеті?
- 2) Коли закінчуються заняття?
- 3) Коли ти снідаєш?
- 4) Коли відкривається бібліотека у твоєму університеті?

Вправа 20. Виберіть правильний варіант

1. *Наша бібліотека випусує ... журналів.*

- А) вісімдесят
- Б) восьмидесяти
- В) про вісімдесят

2. *Від Києва до Берліна я їхав поїздом ... доби.*

А) троє

Б) трьом

В) три

3. Мій новий комп'ютер коштує майже ... тисяч гривнів.

А) тридцять шість

Б) тридцяти шести

В) тридцятьом шістьом

4. В університет приїхали ... студенти із Марокко.

А) п'ять

Б) п'ятьом

В) п'яти

5. Із Канади до Львова ми летіли ... годин.

А) в дванадцять

Б) дванадцяти

В) дванадцятьом

6. Вчора ми розмовляли в університеті ... новими студентами.

А) два

Б) про двох

В) з двома

7. На екзамені з біології ... студентам поставили відмінні оцінки.

А) десятьма

Б) десятьом

В) про десять

8. - Скільки зараз годин? – Зараз ... п'ять.

А) двадцять

Б) з двадцятьма

В) двадцяти

9. ... студентів викликали до декана, щоб поговорити про поїздки.

А) чотирьом

Б) чотири

В) чотирьох

Вправа 21. Напишіть числівники словами

А) числівник один.

1) Я прожив у Рівному 1 місяць.

2) Студент написав роботу за 1 тиждень.

3) Він пропустив 1 заняття.

4) Я чекав 1 хвилину.

Б) числівник два

1) Збори почалися о 2 годині.

2) Всі прийшли через 2 години.

3) Коли він прийшов, була 2 година дня.

4) На зборах виступили 2 доповідачі.

Вправа 22. Виберіть правильний варіант

1 – Яке сьогодні число? – Сьогодні ... вересня.

- А) двадцять п'яте
- Б) двадцять п'ятого
- В) двадцять п'ять

2. Він народився ... лютого.

- А) двадцять дев'яте
- Б) двадцять дев'ятого
- В) двадцять дев'ять

3 – Коли вона повернеться з відрадженьня? – Вона повернеться ... січня.

- А) тридцять перше
- Б) тридцять першого
- В) тридцять один

4 У свої ... зимові канікули ми плануємо поїхати у Карпати.

- А) перший
- Б) перша
- В) перші

5 Щоб добратися до вокзалу, нам треба сісти на ... автобус.

- А) п'ятого
- Б) п'ятим
- В) п'ятий

6 – Скільки зараз годин? – Зараз 25 хвилин

- А) другий
- Б) другого
- В) другому

7. На екзамені вона відповідала

- А) три
- Б) третій
- В) третьою

Вправа 23. Напишіть числівники словами

А)

- 1) Я вчусь на 2 курсі.
- 2) Мій молодший брат ще вчиться в школі у 3 класі.
- 3) Наші місця в 10 ряду.
- 4) Я живу на 6 поверсі, в 34 квартирі.

Б)

- 1) Київ вперше згадується у V-му столітті.
- 2) Львівський університет був заснований у 17-му столітті.
- 3) Місто Львів було засноване у 1256 році.
- 4) Перший політ на Марс був у 1972 році.

СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ ІЗ СПОЛУЧНИКОМ ЯКИЙ

Вправа 1. Замініть складне речення двома простими

1. Нещодавно ми були на екскурсії в музеї, який знаходиться недалеко від нашого Національного університету.
2. В нашій групі вчаться студенти, які приїхали з різних країн.
3. Бенжамін був у театрі зі своєю знайомою дівчиною, яка хоче стати у майбутньому перекладачем.
4. У нашому місті є річка, яка розділяє його на два великі райони.
5. Вчора я познайомився з художником, який живе у центрі міста.
6. Ми говоримо про вченого, який заснував наш університет.

Вправа 2. Із двох простих речень складіть одне складне з союзним словом який

1. Ми побачили стару будівлю обласного театру. Ця будівля знаходиться на вулиці Соборній.
2. Я знаю цю красиву дівчину. Вона працює в нашій університетській бібліотеці.
3. Студенти бачили пам'ятник Шухевичу. Цей пам'ятник стоїть на проспекті Перемоги.
4. У краєзнавчому музеї є гарна виставка скульптур. Ця виставка приїхала зі Львова.
5. Нещодавно ми ходили у філармонію. Ця філармонія знаходиться у приміщенні старого костелу.

Вправа 3. Замість пропусків вставте слова який, яка, яке, які

1. Артистка, _____ грала у цій виставі, приїхала зі Сполучених Штатів.
2. Архітектор, _____ створив цей проект, вчився у нашому університеті.
3. Жителі Києва, _____ живуть далеко від місця роботи, зазвичай їздять на метро.
4. Бібліотека, _____ знаходиться в університеті, отримує літературу з різних країн світу.
5. Молодий чоловік, _____ розказав нам про своє місто, вчиться в університеті.
6. Озеро, _____ знаходиться в нашому районі – штучне.
7. Я взяв ліки, _____ стояли на столику біля вікна.

Вправа 4. Напишіть складні речення за зразком

Зразок: Тут знаходиться бібліотека. Студент шукає бібліотеку

Тут знаходиться бібліотека, яку шукає студент

1. Ось стоїть студент. Я добре знаю цього студента.
2. В Київ приїхав мій брат. Я хочу побачити брата.
3. Прийшов мій друг. Я раніше вчився в школі з цим другом.
4. Це мій новий друг. Про цього друга я розказав своїм батькам.

5. Вона повторює розповідь. Цю розповідь викладач буде перевіряти наступного дня.

Вправа 5. Напишіть речення. Підкресліть дієслово, до якого відноситься який

1. Прийшла студентка, з якою ми займаємося в одній групі.
2. Я прийшов в університет зі студентом, про якого запитував викладач.
3. У столиці багато заводів, на яких працюють відомі інженери.
4. На площі Конституції є магазин, поряд з яким знаходиться банк.
5. В центрі міста стоїть пам'ятник великому поету, про якого нам розказував екскурсовод.
6. Завтра я розкажу вам про свого шкільного вчителя, від якого я отримав лист.

Вправа 6. З'єднайте ліву і праву частини речень в одне складне речення з союзом який

1. Мирон виправив всі помилки, ...	він зробив у диктанті.
2. Я чекаю своїх друзів, ...	я запросив у гості.
3. Ось твої книжки і сумка, ...	ти забув у моїй кімнаті.
4. Нам всім сподобались пісні, ...	співав цей артист на концерті.
5. На дні народження будуть подруги, ...	ти добре знаєш.

Вправа 7. Вставте сполучник який у правильній формі. За потреби викрийте прийменник

Одного разу ми з подругою приїхали у місто, _____ не були вже дуже давно. Ми йшли вулицями, _____ були нам чудово знайомі, тому що раніше ми жили тут. Нам зустрічались люди, _____ ми колись знали, але зараз не могли їх впізнати.

Ми прийшли в гості до шкільної подруги, _____ все ще живе на нашій малій батьківщині. Разом ми зайшли у школу, _____ закінчили більше 20 років тому, розмовляли із нашою старенькою вчителькою, _____ викладала нам французьку мову. Потім наша подруга показала нам чоловіка, _____ стояв біля парку. Виявилося, що це був її чоловік, _____ я колись бачила.

СПОЛУЧНИКИ МЕТИ

Вправа 1. Напишіть речення. Поставте запитання із сполучником *щоб*, *щоби*

1. Він прийшов, щоб розказати про екскурсію.
2. Ми хочемо, щоб викладач ще раз пояснив нам тему.
3. Вона приїхала до нас, щоб запросити нас у театр.
4. Я хочу, щоб мій друг запросив мене в театр.
5. Я їду в магазин, щоб купити хліб.
6. Я хочу, щоб ми з другом поїхали відпочити на море.

Вправа 2. Утворіть складне речення із сполучником *щоб*

Зразок: Я приїхав у Рівне вчитися

Я приїхав у Рівне, щоб вчитися.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Подруга хоче подивитися фільм зі мною

Подруга хоче, щоб ми подивилися фільм.

1. Студент прийшов в деканат взяти журнал.
2. Ми прийшли в цю аудиторію написати контрольну роботу.
3. Я сказав брату подзвонити додому.
4. Декан просить перекладача поговорити по телефону.
5. Він іде на пошту відправити лист.
6. Юрко їде у Київ побачити брата.
7. Вони йдуть в театр подивитися нову виставу.
8. Ми готуємося стати студентами цього університету.

Вправа 3. Напишіть речення. Вставте сполучники *щоб* або *тому що*

1. Ми поїхали в магазин, _____ купити тканину .
2. Я хочу купити теплий одяг, _____ скоро буде зима.
3. Юрко повернувся додому рано, _____ Марія не прийшла на побачення.
4. Надія пішла на ринок, _____ купити овочі і фрукти, які вона любить.
5. Батько поїхав на море, _____ поплавати.
6. Денис ходить в інтернет клуб, _____ він любить грати в ігри.
7. Студенти прийшли на стадіон, _____ пограти у волейбол.

Вправа 4. Дайте відповіді на запитання

1. Чому ви приїхали в Рівне?
2. Чому ти ходиш у магазин кожного дня?
3. Чому Захар іде в бібліотеку університету?
4. Чому ви купляєте журнали і газети у цьому кіоску?
5. Чому декан запросив іноземних студентів в деканат?
6. Чому люди займаються спортом?
7. Чому студент купив такий красивий букет квітів?

Вправа 5. Відкрийте дужки і напишіть правильно дієслово

1. Я подзвонив брату, щоб він (*викликати*) лікаря.

2. Лікар порадив, щоб дівчина не (*виходити*) з дому декілька днів.
3. Наш викладач хоче, щоб студенти (*взяти участь*) у концерті.
4. Батько завжди мріяв, щоб його син (*ставати*) вчителем.
5. Ми дуже хотіли, щоб наші мрії (*здійснитися*).
6. Секретар сказала, щоб ми (*сформувати*) дві групи.

Вправа 6. Напишіть речення, вставивши відповідне дієслово за змістом

приїхати., приготувати, піти, ставати, поговорити, виступити, зустріти, погодитися, прийти

1. Я хочу, щоб ти _____ до лікаря.
2. Брат подзвонив мені, щоб я _____ бабуся на вокзалі.
3. Тео попросив, щоб Марія _____ з Танею про майбутній концерт.
4. Вона хотіла, щоб ми _____ в Київ.
5. Батько мріяв, щоб його син _____ знаменитим співаком.
6. Мама подзвонила, щоб я _____ до неї зранку.
7. Саїд попросив, щоб Надія _____ його улюблений торт.
7. Професор погодився, щоб студент _____ на конференції.
8. Таня розказала йому про свою проблему, щоб він _____ допомогти їй.

Вправа 7. З'єднайте два речення за зразком

Зразок: Студенти ідуть в книгарню. Купити книжки

Студенти ідуть в книгарню, щоб купити книжки.

1. Катя їде в парк. Зустрітися з подругами .
2. Ввечері Макс піде в автошколу. Вчитися їздити на машині.
3. Сестра іде в магазин. Купити продукти.
4. Вчора Марина ходила на стадіон. Пограти в теніс.
5. Завтра Антон їде в Київ. Подивитися нові моделі машин.
6. Завтра Андрій піде на виставку. Робити новий фоторепортаж.

ПРЯМА МОВА
Discours direct
The Direct Speech

Вправа 1. Напишіть запитання

1. – _____? – Він прийшов додому в 6 годин вечора.
2. – _____? – Я хочу вчитися в університеті.
3. – _____? – Так, ми були вчора у музеї на виставці.
4. – _____? – Ні, вона не хоче іти гуляти.
5. – _____? – Добре, я подзвоню тобі завтра ввечері.
6. – _____? – Вчора вони ходили на концерт.

Вправа 2. Замініть пряму мову непрямою

Зразок: Викладач сказав: “Зараз ми йдемо в музей”.

Викладач сказав, що зараз ми йдемо в музей.

1. Тео сказав: “Я знаю чудове кафе недалеко від центру Рівного”.
2. Марія написала мені: “Мій брат вже закінчив інститут і мріє стати інженером”.
3. Старий лікар сказав молодому хлопцю: “Ти повинен поступити в медичний університет”.
4. Тео сказав другу: “Біля мого будинку є чудовий парк”.
5. Бенжамен сказав: “У мене є квитки в театр”.

Вправа 3. Напишіть речення. Замініть пряму мову непрямою

Зразок: “Чому ти пропустив заняття?” – запитав викладач студента.

Викладач запитав студента, чому він пропустив заняття.

1. Віктор запитав друзів: “Де ви тренуєтесь?”
2. Зайшов батько у кімнату і запитав: “Що ти дивишся по телевізору, сину?”
3. Мар’яна не була сьогодні на занятті. Вона запитала подругу: “Про що сьогодні розказував викладач на уроці?”
4. Декан запитав студентів: “Як Вас звати?”
5. Я запитав Тео і Бенжамена: “Скільки часу ви вже живете в Україні?”

Вправа 4. Напишіть речення. Замініть пряму мову непрямою, використовуючи сполучник *чи* в підрядних реченнях

Зразок: Викладач запитав нас: “Ви вже написали вправу?”

Викладач запитав нас, чи ми вже написали вправу.

1. Я запитав друга: “Тобі купити булку в магазині?”
2. Друзі запитали нас: “Ви бачили у Львові пам’ятник Шевченку у центрі міста?”
3. Тео запитав друга: “Ти повернешся в Україну наступного року?”
4. Ми запитали нашого нового викладача: “Завтра ми будемо вчити нову граматичну тему?”
5. Він запитав Жан-Марка: “Ти давно вивчаєш українську мову?”

Вправа 5. Напишіть речення, замінюючи пряму мову непрямою

Зразок: Я попросив друга: “Купи мені каву в магазині”.

Я попросив друга, щоб він купив мені каву в магазині.

1. Вона сказала Бенжамену: “Подзвони мені завтра зранку”.
2. Борис попросив Юрія: “Допоможи мені, будь ласка, вибрати модне взуття”.
3. Тренер сказав Віктору: “Тренуйся кожного дня!”.
4. Наш викладач сказав: “Підіть у бібліотеку і візьміть словники”.
5. Друзі попросили Антона: “Розкажи нам, як ти вчився у Рівному?”
6. Моя сестра сказала мені: “Прочитай цю статтю”.

Вправа 6. Напишіть текст. Замініть непряму мову прямою

Вчора я ходив до свого сімейного лікаря, тому що у мене боліло горло. Коли я прийшов у поліклініку, була вже майже дванадцята година дня.

У кабінеті лікар запитав мене, як я себе почуваю і на що скаржуся. Я відповів, що у мене болить горло. Лікар запитав мене, яка температура була у мене вчора ввечері і сьогодні зранку. Я відповів йому, що ввечері температура була висока, я був змушений випити таблетку і вже ранком температури майже не було.

Лікар оглянув мене і сказав, що у мене сильна ангіна. Потім він написав мені рецепт і сказав, щоб я приймав ці ліки регулярно.

Вправа 7. Переробіть діалог у непряму мову

Якось наймолодша донька запитала у свого батька.

– Тату, а де ти народився? – запитала вона.

– У Рівному, – відповів батько.

– А де народилася моя мама?

– Мама народилася у Львові, – відповів батько.

– А де народилася я? – знову запитала донька.

– І ти народилася у Рівному, – відповів батько.

Малеча довго мовчала, думаючи про щось, а потім запитала із здивуванням:

– А як же ми тоді всі разом зустрілися?

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ПРОЙДЕНОГО МАТЕРІАЛУ

Révision des thèmes appris *Tasks for checking the material*

Вправа 1. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках і прийменники

1. Куди він повісив дзеркало? (*ця стіна*)
2. Куди молодші сестри ставлять свої підручники? (*їхні полиці*)
3. Куди заховався малий хлопець? (*високе дерево*)
4. Коли вони будуть складати екзамени? (*наступний місяць*)
5. Куди пішли гуляти студенти? (*центр міста*)
6. На кого подібне це дитя? (*свої батьки*)

Вправа 2. Поставте слова в дужках у відповідному відмінку

1. В останньому журналі є велика стаття про (*нові відкриття*) у медицині.
2. Захопившись роботою, він забув про (*своє завдання*).
3. Ми сперечалися про (*новий фільм*).
4. Мій добрий друг завжди мріяв про (*професія*) економіста.
5. При (*зустріч*) з одногрупниками ми пригадали всі цікаві історії.
6. При (*висока температура*) треба лежати в ліжку і пити таблетки.
7. Ми зазвичай обідали в їдальні при (*университет*).

Вправа 3. Поставте, де це необхідно, відповідний прийменник

1. Він добре розмовляє ... українською мовою.
2. Літом ми жили ... кемпінгу.
3. ... повернення на батьківщину він почав працювати лікарем ... міській лікарні.
4. Його батько працює ... заводі, а його мама ... школі.
5. Хворий потребував ... допомоги лікаря.
6. Жан-Поль приїхав у Рівне ... початку вересня.

Вправа 4. Напишіть речення, розкриваючи дужки

1. В ... з'являються перші весняні квіти. (*березень*)
2. В ... ми з братом жили у селі. (*дитинство*)
3. В ... квітнуть дерева. (*сад*)
4. В ... братимуть участь відомі естрадні артисти. (*концерт*)
5. Вони впевнені у ... (*свій успіх*)
6. Перед екзаменом у всіх студентів було (*велике хвилювання*)

Вправа 5. Напишіть речення, поставивши слова в дужках у потрібному відмінку

1. Відомий письменник написав бестселлер ... (*лікарі*)
2. Вже темніло і ми читали ... (*світло лампи*)
3. Вчора батько з друзями ходив у ліс ... (*полювання*)
4. Мої батьки живуть далеко ..., в Канаді. (*північ*)

5. Ліс з озером зникли ... (*туман*)
6. Літом ми проходили ... у лікарні (*практика*)
7. ... у них одразу розпочалося навчання. (*поверення*)
8. У всіх газетах багато писали ... (*спортивні змагання*)

Вправа 6. Доберіть замість крапок необхідний прийменник

1. Ранком ... вулицях багато людей.
2. Моїх сусідів немає в кімнаті. Вони ... університеті ... лекції.
3. Ми навчаємося ... університеті ... економічному факультеті.
4. Студенти доповідали ... засіданні кафедри.
5. Потяг не зробив зупинки ... маленькій станції.
6. Ми провели літо ... батьківщині ... Африці.
7. ... нашій кімнаті дуже комфортно.

Вправа 7. Поставте слова в дужках у потрібній формі

1. Зимою у нас будуть екзамени з (*українська мова і країнознавство*)
2. Вони прогулювалися по (*вулиці і площі*) цього міста.
3. Ми завжди приходимо в гості до (*друг*).
4. Він передав (*зошит*) свого сусіда викладачу.
5. Була (*гарна погода*) і ми цікаво провели час.

Вправа 8. Розкрийте дужки у реченні. Зверніть увагу на прийменники

1. Вони постійно розмовляють (... *своє майбутнє*).
2. Студенти люблять грати у футбол (... *стадіон*).
3. Ми всі вчимося (... *Національний університет*).
4. Мій брат працює (... *міжнародна фірма*).
5. Команди грають (... *це футбольне поле*), тому що воно нове.
6. Моя подруга розказала мені (... *свій перший екзамен*).
7. Студенти мріють (... *цікава робота*).
8. Його молодша сестра відвідує (... *музична школа*).
9. Інколи вони згадують (... *своя батьківщина*).
10. Студенти-іноземці побували на новій виставі (... *обласний театр*).

Вправа 9. Поставте запитання до виділених слів

1. Батьки часто розказували нам *про їхню велику родину*.
2. *Наступного семестру* ми почнемо вивчати інформатику і біологію.
3. *Наші гості* сфотографувалися *на головній площі*.
4. Вони довго гуляли *в незнайомому місті*.
5. Студенти нашої групи почали вивчати українську мову *минулого року*.
6. Він часто згадує *про цю чудову дівчину*.
7. Студенти-іноземці живуть *у третьому гуртожитку*.
8. Мій батько народився *в 1968-му році*.
9. *Багато* наших студентів *на канікулах* поїдуть *на батьківщину* і повернуться в Рівне *у серпні*.
10. Студенти помітили помилку *на першій сторінці*.

Вправа 10. Дайте відповіді, використовуючи слова в дужках

1. На якому поверсі проходять заняття? (*другий поверх*)
2. В якому корпусі знаходиться деканат? (*перший корпус*)
3. В якій аудиторії у вас буде математика? (*двісті друга аудиторія*)
4. В якій групі вчиться ваша подруга? (*паралельна група*)
5. Про який університет ви хочете розказати? (*Національний університет*)
6. Про яку професію мріють студенти? (*цікава професія*)
7. Про яку площу вам розказували на екскурсії? (*головна площа Рівного*)

Вправа 11. Поставте слова в дужках у потрібній формі

1. Його подруга вчиться на (*економічний факультет*).
2. Студент думає про (*контрольна робота*) .
3. Ця студентка вчиться на (*останній курс*).
4. Іноземці живуть в (*студентський гуртожиток*).
5. Студенти часто згадують про (*своя країна*).
6. Студенти пишуть дієслова у (*товстий зошит*).
7. Дівчина багато знає про (*класична музика*).
8. Юля вчилася в (*музична школа*).

Вправа 12. Напишіть за зразком

Зразок: лютий – у лютому

понеділок – у понеділок

- 1) січень, травень, липень, жовтень, рік

.....
1) вечір, ранок, день, ніч, осінь, зима, весна, літо

-
2) четвер, п'ятниця, субота, неділя

Вправа 13. Поставте слова в дужках у відповідному відмінку

- 1) Ви думаете (*сестра, він, подорож, музей, концерт, бабуся, екзамени*)

.....
.....
2) Ви читаєте (*Київ, Голлівуд, портрет, вони, океани, міста, музеї, машини, столи, коні*)

.....
.....
3) Ви пишете (*я, зима, клімат, погода, водоспад, імена, концерти, симфонії, люди, народи, традиції*)

.....
.....
4) Вони розмовляють (*ти, студентка, ресторан, райони, банки, батьки, культура, вчителі, журнали, легенди, пейзаж*)

5) Люди мріють (*гроші, машини, дім, подорож*)

.....

.....

Вправа 14. Напишіть за зразком

Зразок: У неділю ми були на концерті. (*де?*)

У неділю ми ходили на концерт. (*куди?*)

- 1) Ранком бабуся була у магазині.
- 2) Вчора Артем був на дискотеці.
- 3) У неділю ми були в гостях.
- 4) Вдень діти з батьками були в зоопарку.
- 5) У понеділок ці дівчата пили каву в кафе.
- 6) Сьогодні вони не були в бібліотеці.
- 7) У четвер професор був на занятті.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вправа 15. Заповніть таблицю

<i>Скільки?</i>	<i>Яке число?</i>
Двадцять	
Двадцять два	
Двадцять три	
Двадцять чотири	
Двадцять п'ять	
Двадцять шість	
Двадцять сім	
Двадцять вісім	
Двадцять дев'ять	
Тридцять	
Тридцять один	

Вправа 16. Допишіть закінчення

куди ми йдемо?

музей – в музе...

лекція – на лекц...

кафе – в каф...

пляж – на пляж...

ресторан – в ресторан...

аудиторія – в аудиторі...

дім – в дом...

готель – в готел...

площа – на площ...

магазини – в магазин...

цирк – в цирк...

зоопарк – в зоопарк...

вокзал – на вокзал...

станція – на станц...

ліс – в ліс...

море – на мор...

аптека – в апте...

опера – в опер...

робота – на робот...

лекція – на лекц...

куди ви їдете?

Берлін – в Берлін...
Португалія – в Португал...
Китай – в Кита...
аеропорт – в аеропорт...
конгрес – на конгрес...
завод – на завод...
Лондон – в Лондон...

Франція – у Франц...
Египет – в Египет...
село – в сел...
озеро – на озер...
міністерство – в міністерств...
філармонія – в філармон...
Альпи – в Альп...

Вправа 17. Допишіть закінчення

Що?	Де?	Куди?
місто	В ...	В ...
концерт	на...	на ...
Париж	В...	В ...
село	В...	В ...
Рівне	В...	В ...
готель	В...	В ...
аудиторія	В...	В ...
офіс	В.....	В ...
магазин	В...	В ...
будинок	В ...	В ...
аеропорт	В ...	В ...
лекція	на ...	на
Львів	В ...	В ...
Україна	В ...	В ...
ліс	В ...	В ...
лікарня	В ...	В ...
музей	В...	В ...
вокзал	на ...	на ...
площа	на ...	на ...
міністерство	в ...	в ...
зоопарк	В ...	В ...
побачення	на ...	на ...
озеро	В...	В...

Вправа 18. Об'єднайте речення за змістом

- Газета, ..., мені дуже сподобалась.
- Ці квіти, ..., коштують дуже дорого.
- Гуртожиток, ..., дуже зручний.
- Мій сусід, ..., розповів мені про нього.
- Друг, ..., прислав Тео лист.
- Відома артистка, ..., вчора виступала по телевізору.

- який знаходиться біля метро
- яка називається "Наша країна"
- який був на екскурсії в Києві
- які подобаються моїй дівчині
- яка недавно приїхала в наше місто
- який живе в іншому місті

Вправа 19. Виберіть правильний варіант на запитання “де?” чи “куди?”

Мій брат іде: а) в школу; б) в школі;	Мій сусід ходить: а) на роботі; б) на роботу;
Ярина живе: а) в місті; б) в місто;	Батьки їдуть: а) на дачі; б) на дачу;
Туристи їдуть: а) на екскурсії; б) на екскурсію;	Офіс: а) в банку; б) в банк;
Діти гуляють: а) в саду; б) в сад;	Вони ідуть: а) на завод; б) на заводі;
Професор іде: а) на лекцію; б) на лекції;	Ми їмо: а) вдома; б) в домі;
Сім'я іде: а) в подорож; б) в подорожі;	Ми завжди ходимо: а) в оперу; б) в опері;
Сьогодні ми йдемо: а) на площі; б) на площу;	Колеги ідуть: а) на зустрічі; б) на зустріч;
Студенти люблять відпочивати: а) на озері; б) на озері;	Вони ідуть відпочивати: а) на озері; б) на озеро;
Подруга іде: а) в театрі; б) в театр;	Мати кожного дня ходить: а) в аптеці; б) в аптеку;

Вправа 20. Виберіть правильний варіант на запитання “де?” чи “куди?”

Лікарі ідуть: а) в поліклініках; б) в поліклініки;	Діти ходять: а) в школи; б) в школах;
Роман іде: а) в гори; б) в горах;	Батьки їздять: а) на курорти; б) на курортах;
Туристи ходять: а) на екскурсії; б) на екскурсіях;	Футболісти ранком ідуть: а) на тренуваннях; б) на тренування;
Друзі ходять: а) в театрах ; б) в театри;	Вони ідуть: а) на заводах; б) на заводи;
Літом ми йдемо відпочивати: а) на озера; б) на озерах;	Сьогодні вони ідуть: а) на побачення; б) на побаченні;

Вправа 21. Впишіть слова в таблицю

на конгресі, на факультеті, на роботі, на мосту, в словнику, в зошиті, на площі, на концерт, на роботу, в лісі, в горах, на екскурсії, в музей, в садах, в сади, в парки, в галерею, в шафі, в цирк, в Канаду, в селі, в аеропорт, в банк, в магазині, в Україні, в Стамбул, в супермаркет, в опері, в театрі, в місто, в зоопарку, на стадіони, в студію, в книзі, на озері, в Грузію.

<i>Де?</i>	<i>Куди?</i>

Вправа 22. Запишіть речення у множині

- 1) Книги, енциклопедії і словники в бібліотек..... ;
діти і батьки в парк....., сад....., на вулиц..... і площ..... ;
зимові речі в шаф..... ;
нові слова в словник..... ;
інформація в енциклопеді..... ;
міський транспорт в міст.... ;
іноземні туристи в готел....., музе....., театр.....;
реклама в журнал....., газет....., на сайт..... і на сторінк..... ;
- 2) Відомий письменник пише про люд.... ;
мама думає про діт.....;
книга про країн....., традиц....., народ.....;
бізнесмен говорить про грош....., партнер....., банк....., компан.....;
математик думає про цифр....., числ....., комп'ютер.... ;
музикант думає про концерт....., симфоні....., оркестр.....;
професор думає про студент....., лекці....., завданн....., екзамен.....;
архітектор читає про будівл....., будинк....., мост.....;
- 3) Прожити в міст....., сел....., гор....., готел....., квартир....., будинк.....;
- 4) Їздити на трамва....., маршрут....., автобус....., поїзд....., тролейбус.....,
машин....., кон....., велосипед....., на собак....., на олен....., на такс....., на метро..... ;
- 5) Кататися на слон....., верблюд....., страус.....;
- 6) Їсти в ресторан....., в кафе....
- 7) Грати у двор....., в парк....., в сад.....;
відповідати на екзамен.....;
дивитися в театр.... , музе.....;
вчити на урок....., на лекц.....

Вправа 23. Напишіть за зразком

Зразок: Вчора Анна-Марія була (*де?*) на екскурсії.

Вчора Анна-Марія ходила (*куди?*) на екскурсію.

1. Ранком моя сусідка була на ринку
2. Вчора студенти-іноземці були в парку.....
3. Сьогодні сестра не була на роботі
4. Вони вже були в цьому парку
5. Вдень я була в супермаркеті

Вправа 24. Дайте відповіді на запитання, використовуючи підказку в дужках

1. Скільки років ви вчилися в ліцей? (5)
2. Скільки місяців ви вивчаєте українську мову? (7)
3. Скільки коштує словник? (150, гривня)
4. Скільки коштує журнал? (82, гривня)
5. Скільки коштує конверт? (5, гривня)
6. Скільки коштує комп'ютер (8000, гривня)

7. Скільки коштують туфлі? (1500, гривня)
8. Скільки коштує хліб? (21, гривня)
9. Скільки коштує кава? (18, гривня)
10. Скільки коштує білет? (254, гривня)

Вправа 25. Напишіть відповіді

Це бібліотека

- а) Куди пішла Ярина?.....
- б) Де вона читає книги?.....
- в) Звідки прийшла Ярина?.....

Це університет

- а) Куди іде Жан-Поль
- б) Де він вчиться?.....
- в) Звідки прийшов Жан-Поль?

Це площа

- а) Куди ідуть іноземні туристи?.....
- б) Де вони гуляють?.....
- в) Звідки повернулися іноземні туристи?.....

Це гуртожиток

- а) Куди приїхали мої друзі?.....
- б) Де вони живуть?.....
- в) Звідки вони ідуть?.....

Це музей

- а) Куди пішли Антон зі своїм другом?.....
- б) Де вони були?.....
- в) Звідки вони прийшли?.....

Це Індія

- а) Куди поїхала ця група?.....
- б) Де зараз ця група?.....
- в) Звідки приїхала ця група?.....

Це Ліверпуль

- а) Куди ідуть спортсмени?.....
- б) Де були спортсмени?.....
- в) Звідки вони приїхали?.....

Це аудиторії

- а) Куди ідуть професори і студенти?.....
- б) Де вони зараз?.....
- в) Звідки вони вийшли?.....

Це магазини

- а) Куди ідуть ці люди?.....
- б) Де вони купляють речі?.....
- в) Звідки вони прийшли?.....

Це поліклініки і лікарні

- а) Куди ходять на роботу лікарі і медсестри?.....
- б) Де вони працюють?.....
- в) Звідки вони ідуть?.....

Вправа 26. Прочитайте маршрут. Напишіть, звідки і куди поїдуть туристи

Київ → Львів → Рига → Вільнюс → Стокгольм → Копенгаген → Варшава → Берлін → Київ

Національний університет
водного господарства

Із Києва туристи поїдуть в (у), із, із, із, із, із, із, із, із, із

Вправа 27. Оберіть правильний варіант

Звідки я знаю, звідки я взнав:

- а) в книзі ; б) з книги
- а) в передачі; б) з передачі
- а) з розповіді; б) в розповіді
- а) в газетах; б) з газет
- а) в програмі; б) з програми
- а) із статті; б) в статті
- а) з підручника; б) в підручнику
- а) в журналах; б) з журналів
- а) із конспекту; б) в конспекті
- а) із тексту; б) в тексті
- а) із енциклопедії; б) в енциклопедії
- а) в інформації; б) з інформації
- а) з оголошення; б) в оголошенні
- а) з літератури; б) в літературі
- а) з прогнозу; б) в прогнозі
- а) в Інтернеті; б) з Інтернету

Вправа 28. Оберіть правильний варіант

Звідки він привіз, звідки він привезе:

- гітару: а) в Іспанії ; б) з Іспанії
- чай: а) в Китаї; б) з Китаю
- іграшку : а) з України; б) в Україні
- фотографії: а) у Рівному; б) з Рівного

книжку: а) в Парижі; б) з Парижа
 сувенір а) з Києва; б) в Києві
 туфлі: а) з Італії; б) в Італії
 собаку: а) на виставці; б) з виставки
 квіти: а) на екскурсії; б) з екскурсії
 кошеля: а) на вулиці; б) з вулиці
 журнал: а) з конференції; б) на конференції
 диплом: а) на конкурсі; б) з конкурса
 медаль: а) на Олімпіаді; б) з Олімпіади
 шубу: а) на ринку; б) з ринку
 фрукти: а) в селі; б) зі села
 комп'ютер: а) з Японії; б) в Японії

Вправа 29. Складіть та напишіть речення

- 1) Пальто, нове, коштує, тисячу гривень, моє
- 2) На перехресті, будували, цей, будинок, два роки
- 3) Хороший, коштує, комп'ютер, дорого
- 4) Були, ми, в, назад, Львові, шість, тому, років
- 5) Співак, вчора, з Франції, прилетів
- 6) Жан-Поль, за обід, в ресторані, заплатив, 250 гривень
- 7) Номер, в готелі, чотириста гривень, коштує
- 8) Студент, з бібліотеки, вийшов, і, пішов, додому

Вправа 30. Оберіть правильний варіант

Вчора студенти: а) писали тест; б) будуть писати тест	Минулого року вони: а) їздять на екскурсію; б) їздили на екскурсію
Завтра вони: а) будуть на концерті; б) були на концерті	Вчора діти: а) будуть читати текст; б) читали текст
Вчора наша сім'я: а) відпочивала; б) буде відпочивати	Вчора студенти: а) не розуміють завдання; б) не зрозуміли завдання
Вчора ми: а) знали відповідь; б) будемо знати відповідь	Завтра друзі: а) дивилися фільм; б) будуть дивитися фільм
Вчора студенти: а) ходили в університет; б) ідуть в університет	Минулого року мої племінники: а) були на фестивалі; б) будуть на фестивалі
Вчора діти: а) будуть гуляти в парку б) гуляли в парку	Завтра вони: а) обідали в кафе; б) будуть обідати в кафе
Завтра студенти: а) були на практиці; б) будуть на практиці	Минулого року ви: а) не розмовляли українською; б) не розмовляєте українською
Вчора туристи: а) їхали на поїзді; б) будуть їхати на поїзді	Завтра спортсмени: а) плавали в басейні; б) будуть плавати в басейні
Вчора хлопці: а) грали на гітарі; б) будуть грати на гітарі	Минулого року ми: а) мріяли про подорож; б) мріють про подорож

Вправа 31. Оберіть правильний варіант

Я добре знаю: а) математика; б) математику	Ми маємо: а) словник, зошит, книга; б) словник, зошит, книгу
Він завжди любив: а) література; б) літературу	Цей фотограф фотографує: а) вулицю і площу; б) вулиця і площа
Ми любимо: а) бутерброд з ковбасою; б) бутерброда з ковбасою	Зараз ми слухаємо: а) музику; б) музика
Вони дивляться: а) програму; б) програма	Брат вчиться: а) в університеті; б) в університет
Дідусь читає: а) газету; б) газета	Журналіст назвав: а) ім'я і прізвище; б) імені і прізвища
Батьки люблять: а) опера і балет; б) оперу і балет	Ми слухали: а) інформацію; б) інформація

Вправа 32. Напишіть правильно

а) куди ми ідемо, куди ми їдемо?

інститут

площа

село

конференція

Львів

станція

музей

театр

ресторан

пара

Україна

Франція

море

б) де ми були?

інститут

площа

село

конференція

Львів

станція

музей

театр

ресторан

пара

Україна

Франція

море

Вправа 33. Напишіть, що ви любите

.....
.....
.....

Вправа 34. Напишіть, що ви не любите

.....
.....
.....

Вправа 35. Напишіть, що ви любите робити

.....
.....
.....

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вправа 36. Напишіть, що ви не любите робити

.....
.....
.....

Вправа 37. Напишіть, що ви хочете мати.

.....
.....
.....

Вправа 38. Напишіть за зразком

Зразок: Редактор, редакція

Редактор працює в редакції.

Редактор ходить у редакцію.

1. Професор, Національний університет
2. Лікар, обласна лікарня
3. Викладач, наш інститут
4. Відомий артист, обласний театр
5. Чиновник, міністерство освіти
6. Журналіст, місцеве телебачення
7. Гітарист, музична група
8. Офіціант, відомий ресторан
9. Економіст, великий банк
10. Директор, сучасний завод

Вправа 39. Дайте відповіді, використовуючи слова в дужках

а) що ви замовите в кафе? (бульйон, курка, риба, меню, хліб, сир, ковбаса, сосиски, шинка, салати, бутерброди, суп, борщ, м'ясо, пюре, десерт, фрукти, морозиво, вода, чай, соки)

.....

б) що ви купите в магазині? (хліб, сіль, цукор, чай, кава, шоколад, яйця, макарони, рис, сир, соки, ковбаса, сосиски, шинка, масло, м'ясо, курка, риба, вода, лимонад, пиво, вино, морозиво, фрукти, овочі, сигарети, ручка, серветки)

в) що ви купите на ринку? (апельсини, виноград, яйця, вишня, масло, м'ясо, курка, риба, яблука, грушки, сливки, картопля, морква, цибуля, часник, редиска, огірки, помідори, баклажани)

г) що ви візьмете в бібліотеці?: (книжки, журнали, слованик, альбом, енциклопедія)

д) за що ви подякуєте?: (увага, робота, розповідь, квіти, обід, зустріч, візит)

Вправа 40. Дайте відповіді на запитання

1. До кого ви любите ходити в гості?
2. Куди ви любите їздити відпочивати?
3. Де ви відпочивали літом?
4. Звідки ви прийшли в школу?
5. Кому ви зазвичай телефонуєте?
6. Ви отримуєте листи поштою?
7. Ви любите заняття з української мови?
8. Що ви робите у вихідний день?
9. Коли у вас урок з історії України?
10. Ви вже їздили у Київ чи Львів?
11. Ви любите ходити по магазинах?
12. Кому ви розказуєте про університет, про навчання, про друзів?

Вправа 41. Оберіть правильний варіант

1. Це ... речі: *а) мої; б) моя*
2. Познайомтесь, це ... брат: *а) мій; б) мої*
3. Жан-Поль вчиться: *а) на факультеті; б) на факультет*
4. Емілія довго ... проблему: *а) вирішила; б) вирішувала*
5. В серпні весь час ... дощ: *а) пішов; б) йшов*
6. Тепер Захар працює: *а) в банк; б) в банку*
7. У неділю ми весь ранок ... в парку: *а) погуляли; б) гуляли*
8. Батько ранком завжди: *а) читає газети; б) прочитає газети*
9. Ярина і її чоловік давно мріяли про: *а) машина; б) машину*
10. Цього року ми їдемо в: *а) гори; б) горах*
11. Яна одразу... це красиве плаття: *а) купила; б) купляла*

12. Ми часто ходимо в: а) театрі; б) театр
13. Весь вечір друзі говорили: а) про Жака; б) Жаку
14. Бабуся завжди ... свіжі фрукти на ринку: а) купила; б) купляє
15. Раніше ми ... фільми в кінотеатрі: а) дивилися; б) подивилися
16. Артем зараз ... на роботу на автобусі: а) їде; б) їздить
17. Сьогодні ... січня: а) восьмого; б) вісім
18. Напишіть вправи в: а) зошит; б) зошит
19. Як правило, він їздить у ... поїздом: а) Львів; б) Львовом
20. Стоматолог працює в: а) поліклініку; б) поліклініці
21. Студенти ще не бачили: а) Київ; б) Києвом
22. Мама зараз: а) вдома; б) додому
23. Я трохи розмовляю: а) українською; б) українську мову
24. Ми ніколи не їмо: а) риби; б) риба
25. Хлопець вчора ... на велосипеді: а) катається; б) катався
26. Врешті ми ... цей будинок: а) бачили; б) побачили
27. Обов'язково піди в ...: а) університет; б) університеті
28. Друзі відпочивали в...: а) горах; б) гори
29. Лекція в ...: а) аудиторію; б) аудиторії
30. Я кожного дня ходжу на...: а) роботи; б) роботу
31. Сьогодні лекція буде в ...: а) кабінеті; б) кабінет
32. Весь ранок він думав і нарешті... лист: а) написав; б) писав
33. Екзамен буде через: а) тиждень; б) тижня
34. Екзамен буде в: а) середу; б) середа
35. У селі є старий міст через ...: а) ріку; б) ріка
36. Ми плавали в: а) ріці; б) ріка

Вправа 42. Оберіть правильний варіант

1. Я ніколи не розумів: а) генії; б) геніїв
2. На уроках ми завжди читали: а) класики; б) класиків
3. Моя сестра дуже любить: а) сини; б) синів
4. Він добре розуміє: а) свої племіники; б) своїх племіників
5. На конференції ми слухали: а) професорів; б) професора
6. Мій друг знає: а) ці лікарі; б) цих лікарів
7. Назви імена: а) друзі; б) друзів
8. Верблюди катає: а) туристи; б) туристів
9. На жаль, ми не завжди слухаємо: а) батьки; б) батьків
10. Ви вже бачили: а) сусіди?; б) сусідів?

Вправа 43. Складіть і напишіть речення

1. Вчора, ходили, ми, на виставку
2. Наша, любить, оперу, сім'я, і, балет
3. На дискотечі, дівчину, бачив, я
4. Знайте, на, його, фотографії
5. Всі, друзів, люблять, дуже
6. Вчора, бачили, артистів, ми, в аеропорту

Вправа 47. Розкрийте дужки

1. Студенти ходили в..... (університет). Вони йдуть з (університет).
2. Бабуся ходила в (поліклініка). Вона йде з (поліклініка).
3. Турист їздив в (Стамбул). Он їде із (Стамбул).
4. Зимом птахи полетіли на..... (південь). Зараз вони летять з (південь).
5. Дідусь і бабуся були в (село). Вчора вони приїхали зі (село)
6. Друг їздив в (Марсель). Сьогодні вдень він прилітає з (Марсель).
7. Ранком батьки пішли на..... (робота). Зараз вечір, вони скоро придуть з (робота).
8. Брат полетів у (Лондон). Він приїде із (Лондон) через місяць.
10. Подруга поїхала у (Франція). Вона приїде з (Франція) через рік.
11. Професор поїхав на (конференція). Він приїде з (конференція) через тиждень.
12. Ввечері ми йдемо в (кіно і кафе). Ми прийдемо з (кіно і кафе) пізно.

Вправа 48. Оберіть правильний варіант

1. Емілія любить: а) свої подруги; б) своїх подруг
2. Ви знаєте його: а) сестри; б) сестер
3. Покличте: а) матір; б) мати
4. Діти не слухають: а) батьки; б) батьків
5. Ви бачили сьогодні: а) наш декан?; б) нашого декана?
6. Ви слухали ранком: а) птахи?; б) птахів?
7. Які красиві тут дівчата! Ви бачили: а) дівчата?; б) дівчат?
8. Ми отримали: а) посилка; б) посилку
9. Ви любите: а) собак?; б) собаки?
10. В аеропорту ми бачили: а) стюардеси; б) стюардес

Вправа 49. Заповніть таблицю

На урок, з лекції, в аудиторію, в магазинах, на станціях, там, в горах, в Україні, у Львів, в Парижі, з Лондона, з метро, тут, додому, з Інтернету, в офісі, на конференцію, на пошту, з площі, з музею, з вагона, на вокзалі, на поверхах, в ресторанах, з газет, в садах, за місто, з аеропорта, в ліфті, в міністерство, в редакцію, звідси, зі стадіону, з готелю, в Канаду, з фестивалю, в круїз, в комп'ютері, на моніторі, з портфеля, в Канаді, з Бельгії, в Китай, з посольства, в поліклініку, туди.

<i>Де?</i>	<i>Куди?</i>	<i>Звідки?</i>

Вправа 50. Напишіть, звідки прийшли/приїхали ці люди

1. Ярина була в бібліотеці. Вона
2. Жак був на конференції. Він
3. Студенти були на екзамені. Вони
4. Артисти їздили виступати в Іспанію. Вони
5. Наша група була на екскурсії. Ми
6. Спортсмени були на змаганні. Вони
7. Діти відпочивали на морі. Вони
- 8) Бабуся була в церкві. Вона
- 9) Президент був на зустрічі. Він
- 10) Діти гуляли в саду. Вони

Вправа 51. Оберіть правильний варіант

1. В журналі немає: *а) реклами; б) реклама*
2. Раніше у нас не було: *а) машина; б) машини*
3. В магазині не було: *а) сосиски; б) сосисок*
4. В шафі немає: *а) місце; б) місця*
5. В кімнаті немає: *а) балкона; б) балкон*
6. В селі немає: *а) церква; б) церкви*
7. У ... є хороший друг: *а) я; б) мене*
8. У ... чудесний голос: *а) тебе; б) ти*
9. Цей будинок стоїть тут вже 20: *а) роки; б) років*
10. Тут немає: *а) ресторани; б) ресторанів*
11. В автобусі не було: *а) пасажирів; б) пасажирів*
12. Його не було вдома три: *а) роки; б) років*
13. В банкоматі на розі немає: *а) гроші; б) грошей*
14. Сьогодні у ... багато роботи: *а) ми; б) нас*
15. Сьогодні у ... день народження: *а) я; б) мене*
16. Готель навпроти: *а) парк; б) парку*
17. Готель біля: *а) море; б) моря*
18. Ми вже повернулися з: *а) пляж; б) пляжу*
19. Вони повернулися ... конференції: *а) з; б) від*
20. Вчора батько пізно прийшов з: *а) роботи; б) робота*
21. Зараз три: *а) година; б) години*
22. Літак в одинадцять: *а) годин; б) година*
23. Кажуть, завтра вже не будет: *а) вітер; б) вітру*
24. Коли ви приїдете з: *а) Львів; б) Львова?*

Вправа 52. Напишіть за зразком, звідки повернулися ці люди

Зразок: Олег був у Івано-Франківську.

Він повернувся з Івано-Франківська.

1) Ми були в Нью-Йорку.
.....	7) Юрко був на Середземному морі.
.....
2) Анна була в Канаді.
.....	8) Дівчата були в Карпатах.
.....
3) Антон був в Китаї.
.....	9) Сестра відпочивала на морі.
.....
4) Батько був на конференції.
.....	10) Віктор був на екскурсії.
.....
5) Брат був у відрядженні.
.....	11) Світлана була в редакції.
.....
6) Мама їздила в гості.
.....	12) Бабуся була в селі.
.....

Вправа 53. Виберіть правильний варіант

- Діти люблять: а) він ; б) його
- Ви знаєте: а) вони; б) їх
- Покличте: а) її; б) вона
- Ніхто не слухає: а) я; б) мене
- Ми бачили сьогодні: а) вони; б) їх
- Недавно ми слухали: а) тебе ; б) ти
- Всі знають: а) ви; б) вас
- Батьки знають: а) він; б) його
- Ви любите: а) ми; б) нас
- Пробачте: а) вони; б) їх

Вправа 54. Напишіть за зразком

Зразок: Вона купила цукор, тому що у неї не було цукру.

- Туристи купили карту, тому що ...
- Ярина і Наталка купили білети, тому що ...
- Мама купила в аптеці таблетки, тому що ...
- Артем купив годинник, тому що
- Ми купили собаку, тому що
- Анна взяла візу, тому що

Вправа 55. Напишіть за зразком

Зразок: Андрій зараз на роботі. (Він) ... немає вдома.

Його немає вдома.

1. Вчора батьки були в театрі. (*Вони*) не було вдома три години.
2. Ранком у понеділок я йду в поліклініку. (*Я*) не буде на парі.
3. У суботу Ярина йде в кіно. (*Вона*) не буде вдома.
4. Олег пішов на стадіон. (*Він*) не буде весь день.
5. Наша сім'я їде відпочивати. (*Ми*) не буде ціле літо.
6. Коли ти прийдеш? Чому (*ти*) не було на лекції?
7. Ігоре, ви не прийдете? (*Ви*) не буде на концерті?
8. У (*я*) є собака.
9. У (*ви*) є діти?
10. У (*ми*) немає часу.
11. У (*ти*) є гроші?
12. У (*вони*) вдома дуже красиві квіти.
13. У (*вона*) сестри дві дочки.
14. У (*він*) шефа нова машина.
15. У (*ти*) є карта Рівного?
16. У (*ви*) є новий підручник?
17. У (*я*) завтра день народження!

Вправа 56. Розкрийте дужки

1. кілограм (*цукор*), (*буряк*),
(*мандарини*), (*часник*), (*морква*),
..... (*м'ясо*), (*риба*), (*яблука*),
(*помідори*), (*апельсини*), (*грушки*),
..... (*цукерки*);
2. літра (*вода*), (*молоко*), (*бензин*);
3. пачка (*масло*), (*сіль*), (*чай*),
(*рис*), (*печиво*), (*сірники*);
4. бутилка (*лимонад*), (*молоко*), (*кефір*);
5. тарілка (*суп*), (*салат*), (*борщ*);
6. два (*кілограм*), п'ять (*кілограм*), три
..... (*літра*), десять (*літра*), три (*градус*),
двадцять (*градус*), два (*сантиметр*),
п'ятнадцять (*сантиметр*), чотири (*метр*),
сто (*метр*), три (*кілометр*), п'ять
..... (*кілометри*)

Вправа 57. Розкрийте дужки

1. У мене багато (*друзі*).
2. У місті мало (*бібліотеки*).
3. На столі декілька (*книжки і журнали*).
4. В зоопарку три (*слон*), а в цирку п'ять (*слони*).
5. На поверсі тільки дві (*аудиторія*).
6. В квартирі три (*балкон*).
7. У Антона п'ять (*сестри*) і два (*брат*).
8. Скільки (*слова*) треба вивчити вдома?

9. Скільки у вас (екзамен)?
10. Я бачив цей фільм три (раз).
11. Цей режисер отримав чотири (премія).
12. На жаль, я прочитав тільки два (текст).
13. Це дуже популярний письменник, він написав шістнадцять (романи).
14. В команді чотири (чемпіон).
15. В редакції десять (журналісти).
16. У неї мало (гроші).
17. У мене багато (справи).
18. В групі тридцять два (турист).
- 19) Тріо – це три (музикант), квіртет – це чотири (музикант), а квінтет – це п'ять (музиканти).
20. Мої бабуся і дідусь живуть в селі. У них є чотири (кінь), шість (корови), двадцять (кури).

Вправа 58. Провідмініайте

Одягатися Теперішній час

Я		
Ти		
Він, вона, воно		
Ми		
Ви		
Вони		

Минулий час

Я		
Ти		
Він, вона, воно		
Ми		
Ви		
Вони		

Вправа 59. Допишіть закінчення

Що ти любиш?

гор..., екскурсі..., Париж..., Киї..., школ..., клас..., балет..., опер..., літератур..., міст..., вулиц..., яблук..., ліс..., зим..., музик..., ігр..., дім..., вод..., прес..., теніс..., зустрічі..., взуття..., історі..., математик..., Україн..., музе..., платт..., шапк..., машин..., магазин..., дискотеки..., університет..., парк..., м'яс..., цукерк..., квіт..., футбол...

Кого ти любиш?

брат..., собак..., Юрк..., Сергі..., артист..., режисер..., мам..., чоловік..., бабус..., директор..., сусід..., Марі..., діт..., тітк..., подруг..., друз..., студент..., Олен...

Антонін..., Анатолі..., президент..., сестр..., лікар..., вчительк..., Микол..., дружин..., стюардес..., друг..., Шекспір..., композитор..., письменник..., Джон..., Марі..., Ольг...

Що ти одягнеш?

светр..., плащ..., блузк..., джемпер..., піджак..., спідниц..., куртк..., пуловер..., шуб..., перчатк..., костюм..., жакет..., шапк...

Що ти купиш?

блокнот..., машин..., квартир..., ручк..., білет..., газет..., чемодан..., шуб..., портфель..., сумк..., хліб..., зоши..., комп'ютер..., велосипед..., телефон..., вод..., енциклопеді..., взутт..., ланцюжок...

Вправа 60. Напишіть закінчення

Вчора бул... середа. Ярина з подругою весь день вчил... уроки. Вони вчили правил... з українськ... мов..., читали текст... з літератур..., дивилися карт... з географі... , а також розв'язували задач...

Ярина перша вивчила уроки і пішла в супермаркет. Вона купила ковбас..., сир..., сок..., нов... журнал... Вона також хотіла купити фрукт..., але в магазин... не було фруктового відділ... Це – невелик... супермаркет.

У місті в центр... є інший супермаркет, але він знаходиться далеко від гуртожитк... Туди треба їхати автобус..., а це забирає багато часу. Ярина вирішила не їхати туд... сьогодні. Краще вона піде завтра на ринк... і купить там фрукти.

Вправа 61. Виберіть правильний варіант

1. Моя мати викладає в: а) *університет* ; б) *університеті*
2. Економіст щодня ходить в: а) *банку* ; б) *банк*
3. Туристи фотографують: а) *історичними місцями*; б) *історичні місця*
4. Тео купив: а) *плаття, туфлі і сумка*; б) *плаття, туфлі і сумку* своїй сестрі
5. Вчора студенти їздили на: а) *екскурсія*; б) *екскурсію*
6. Ми віднесли книжки в: а) *університетську бібліотеку*; б) *університетській бібліотеці*
7. Батьки їздили відпочивати в: а) *Карпати*; б) *Карпатах*
8. Ми їдемо на: а) *курорт*; б) *курорті*
9. Юрко любить: а) *Ярина*; б) *Ярину*
10. Я вийшла заміж за: а) *Жан-Марка*; б) *Жан-Марку*
11. На вихідних ми були в: а) *обласному театрі*; б) *обласний театр*
12. Ми дивилися виставку : а) *в музеї*; б) *в музей*
13. Весь вечір друзі говорили про: а) *футбол*; б) *футболом*
14. Вони впізнали: а) *їхня викладачка*; б) *їхню викладачку*
15. Ми замовили: а) *піцу і колу*; б) *піца і кола*
16. Мет'ю вивчає: а) *англійську мову, літературу і історію*; б) *англійська мова, література і історія*
17. Восени ми зазвичай їздимо відпочивати у: а) *лісі*; б) *ліс*

18. Студенти пишуть вправи в: *а) в свої зошити; б) в свій зошит*
19. Автобус йде в: *а) центрі міста; б) центр міста*
20. Віра знає: *а) всі свої сусіди; б) всіх своїх сусідів*
21. Ми ще не бачили: *а) нашого декана; б) наш декан*
22. Батьки завжди думають про: *а) свої діти; б) своїх дітей*
23. Вона дуже любить: *а) своїх братів і сестер; б) свої брати і сестри*
24. Мій брат не п'є: *а) каву і чай; б) кава і чай*
25. Туристи летять в: *а) Голандія; б) Голандію*
26. Влітку ми постійно їздили відпочивати: *а) за місто; б) за містом*
27. Сьогодні ми ... у Львів: *а) їдемо; б) поїхали*
28. Делегація ... в Болгарію: *а) їде; б) йде*
29. Мама ... свого сина: *а) одягається; б) одягає*
30. Олена завжди ... дуже гарно: *а) одягається; б) одягає*
31. Сестра дуже любить свого племінника. Вона ... його на руках: *а) носить; б) несе*
32. Зимою я ... куртку: *а) ношу; б) несучу*
33. Ти не знаєш, як справи у Сергія? Я давно не бачила: *а) він; б) його*
34. Хто знає ... : *а) вони?; б) їх?*

Вправа 62. Виберіть правильний варіант

1. Вони завжди ... книжки в бібліотеці: *а) брали; б) взяли*
2. Ми не купили журнал. Ми ... його в бібліотеці: *а) брали; б) взяли*
3. Бабуся завжди ... красивий одяг: *а) несла; б) носила*
4. Я поверталася додому і ... сумку: *а) несла; б) носила*
5. Цей хлопчик вже великий. Він вміє сам: *а) одягатися; б) одягати*
6. Наш модний дизайнер ... артистів і бізнесменів: *а) одягається; б) одягає*
7. Вона завжди добре ... граматику: *а) зрозуміла; б) розуміла*
8. Студентка одразу ... запитання : *а) зрозуміла; б) розуміла*
9. Ми з друзями несподівано ... в Лондон: *а) летіли; б) полетіли*
10. Птахи ... високо в небі: *а) летіли; б) полетіли*
11. Зазвичай, я ... техніку в Японії: *а) купляю; б) купив*
12. Не розумію, чому він вчора ... білети? : *а) не купував; б) не купив*
13. Вчора ввечері раптом ... сніг: *а) випав; б) падає*
14. Поїзд ... дуже повільно: *а) йшов; б) пішов*
15. Батьки часто ... в селі: *а) відпочивали; б) відпочили*
16. Вони вже ... і почали працювати: *а) відпочивали; б) відпочили*

Вправа 63. Оберіть правильне дієслово

1. Університет тут. Зараз вони (*їдуть, поїдуть*) туди.
2. Сьогодні ми в селі. Завтра (*поїдемо, підемо*) в місто.
3. Бібліотека знаходиться в університеті. Студенти (*поїдуть, підуть*) в бібліотеку.
4. Лікар приймає у міській поліклініці. Він (*їде, йде*) у свій кабінет.
5. Мама вдома. Вона (*поїхала, вийшла*) в коридор.
6. Ми в місті. Завтра ми (*поїдемо, підемо*) в село.

7. Я живу у Рівному. Літом я (*пішов, поїхав*) в Іспанію.
8. Ти часто (*ідеши, ходиши*) в театр?
9. Сьогодні іноземці (*ідуть, їдуть*) дивитися на водоспад.
10. Ввечері ми (*ідемо, ходимо*) на прем'єру.

Вправа 64. Напишіть одним реченням, використовуючи “який” в потрібній формі

1. У мене є друг. Мій друг теж вчиться у Рівному.
2. Студентки, зазвичай, снідають в недорогому маленькому кафе. Воно їм дуже подобається.
3. Мій брат живе на вулиці Олени Теліги. Ця вулиця знаходиться в центрі нашого міста.
4. Вчора друзі розказали нам про цікавий фільм. Цей фільм називається “Одного разу в Америці”.
5. У мого друга є симпатичний кіт і розумний собака. Вони дуже дружать.
6. Вчора Клара була в новому гуртожитку. Цей гуртожиток їй дуже сподобався.
7. Ввечері мені подзвонили старі друзі. Вони недавно повернулися з Японії.
8. Познайомтесь! Це моя вчителька. Вона порадила мені поступати на цей факультет.

Вправа 65. Напишіть за зразком. Поставте запитання до виділених слів

Зразок: Тео переписується з другом, ... живе в іншому місті.

Тео переписується з другом, *який живе в іншому місті*.

З яким другом переписується Тео?

1. Ось будинок. Я живу в будинку, ... *жили мої батьки*
2. Це вулиця. Я гуляла по вулиці, ... *живе моя подруга*
3. Це стара школа. Я працюю в школі, ... *я вчився*
4. Це стадіон. Я був на стадіоні, ... *ми часто граємо в футбол*
5. Це маленьке озеро. Я був на озері, ... *багато риби*
6. Познайомтесь, це моя подруга. Мені подобається подруга, ... *я вам писала*
7. Це мій брат. Ось фотографія брата, ... *я вам розказувала*
8. Ось кав'ярня. Я люблю кав'ярню, ... *ми часто п'ємо каву*

Вправа 66. Поставте “який”, “яка”, “яке”, “які” в потрібному відмінку. Використайте, де необхідно, прийменники

А.

1. Я завжди купую в книгарні книжки, _____ мені подобаються.
2. Туристи часто п'ють каву в маленькій кав'ярні, _____ знаходиться на цій старовинній вулиці.
3. Іноземні студенти вивчають українську мову в аудиторії, _____ знаходиться на другому поверсі.
4. Мій старший брат, _____ живе у Франції, приїде до мене в гості.

Б.

1. Ще не всі студенти повернулись з корпусу, ..._____ вони вивчали історію України.
2. Молоді люди зустрілись з популярною артисткою, ..._____ багато пишуть газети.
3. Викладач перевіряв мою контрольну роботу, ..._____ не було жодної помилки.
4. Гуртожиток, ..._____ живе мій друг, знаходиться на сусідній вулиці.

Вправа 67. Об'єднайте два речення в одне, використовуючи слово "який" в потрібній формі

1. Ярина розказала мамі про свого друга. Цей хлопець вчиться на економічному факультеті.
2. В листі Жак розказував про дівчину. Ця дівчина йому дуже подобалась.
3. По телевізору показують цікаву передачу. В цій передачі розказують про великі річки України.
4. Декан шукав дівчину. Про цю дівчину розказав викладач.
5. Марк не знав назву вулиці. На цій вулиці жила його подруга.
6. Журналіст приїхав в місто. В цьому місті жив відомий вчений.

Вправа 68. Поставте запитання до виділених слів

1. Великий фізик Альберт Ейнштейн добре грав *на скрипці*.
2. Зимою діти і дорослі люблять кататися *на лижах або коньках*.
3. *Відомий* композитор був *хіміком*.
4. Багато студентів люблять *грати у футбол*.
5. Піфагор – давньогрецький *філософ і математик*.
6. У вільний час вони із задоволенням грали *в теніс*.
7. Моя сусідка кожного дня займається *спортом*.
8. У вільний час мій батько грає в шахмати *зі своїми друзями*.

Вправа 69. Поставте слова, подані в дужках, у правильному відмінку

1. Він був не тільки (*хороша людина*), але і (*відомий вчений*).
2. Впродовж кількох років ми серйозно займалися і (*хімія*), і (*біологія*).
3. Наш декан був одночасно (*вчений*) і (*дослідник*).
4. Кажуть, що давньогрецький філософ Піфагор любив займатися не тільки (*філософія*) і (*математика*), але і (*спорт*).
5. Альберт Ейнштейн у вільний час займався (*музика*).
6. Багато вчених були не тільки (*науковець*), але і працювали (*викладачі*) ... (*університети*).

Вправа 70. Слова в дужках поставте у потрібному відмінку. Використайте, де необхідно, прийменники *про, по, з, у*. Поставте запитання до слів у дужках

1. Ця стаття ... (*наш декан*).
2. Ми любимо пити чай ... (*лимон*).

3. Лариса Іванівна працює ... (лікар).
4. Бенжамен захоплюється ... (медицина).
5. Студенти розмовляли ... (наш декан).
6. В аудиторії немає ... (Тео).
7. ... (наш викладач) немає вільного часу.
8. Ні ... (хто) немає ручки.
9. Це речі ... (моя подруга Софія).
10. Друг розкаже мені ... (Львів і його історія).
11. Зараз студенти займаються ... (спорт).
12. Син розмовляє ... (телефон) ... (батьки).

Вправа 71. Розкрийте дужки. Де необхідно, використайте прийменники

1. кататися ... (лижі)
2. грати ... (комп'ютер)
3. грати ... (шахмати)
4. їхати ... (трамвай)
5. говорити ... (телефон)
6. дивитися (програма) ... (телевізор)
7. перекласти (стаття) ... (французька мова).

Вправа 72. Поставте слова в дужках у потрібному відмінку

1. У (цей студент) немає (свої книжки і зошити).
2. Сьогодні у (ми) немає (заняття) з української мови.
3. Ні у (хто) немає сьогодні (час).
4. Я буду чекати тебе біля (кінотеатр) "Україна".
5. У (я) немає ні (ручка, ні зошит). Запитай у (викладач). У (вона), я думаю, є (ручка).
6. У (хто) є вільний час сьогодні? Підемо на прогулку по (місто).
7. Всі студенти люблять гуляти в (парк). Мені теж подобається (парк).
8. Біля (ти) немає (місце)? Сідай на місце (Тео). (Він) сьогодні немає в класі.
9. (Хто) сьогодні немає в аудиторії? (Марія і Бенжамен) сьогодні не прийшли. Чому? (Марія) немає, тому що вона захворіла, а (Бенжамен), тому що він сьогодні занятий, (він) терміново треба поїхати в посольство.
10. Чия це сумка? Ця сумка (Петро). А це? Це сумки (Мухаммед і Володимир).

Вправа 73. Вставте в речення подані нижче слова

*лампа, стіл, крісло поверх місяць журнал, книжка сестра, брат
квиток раз тиждень розповідь вірш місяць студентка студент*

1. Мої друзі взяли в бібліотеці два _____ і дві _____.
2. В цьому гуртожитку три _____.
3. Студенти вивчають українську мову вже три _____.
4. В нашій кімнаті чотири _____, два _____ і два _____.
5. У мене два _____ і дві _____.
6. Він купив два _____ в кіно.

7. Вони вже були в Києві два _____ по два _____.
8. На уроці української мови ми прочитали дві _____ і один _____.
9. Екзамени будуть через чотири _____.
10. В сусідній групі три _____ і два _____.

Вправа 74. Розкрийте дужки

А.

1. Студенти люблять гуляти по (*вечірній, безлюдний, святковий*) місту.
2. Туристи сфотографували (*невеликий, старовинний, український*) місто.
3. Ми багато читали про це (*відомий, прекрасний*) місто.
4. Багато (*люди*) хочуть познайомитися з (*невеликий, старовинний, відомий*) містом.
5. Ця дівчина приїхала з (*прекрасний, старовинний*) міста.

Б.

1. Студенти були у (*великий, відомий, художній*) музеї.
2. Ярина любить пити чай з (*великий, смачний, марокканський*) лимоном.
3. Тео прийшов з (*великий, центральний, зручний*) универмагу.
4. На перерві ми ходимо по (*великий, довгий, світлий*) коридору.
5. Це центр (*великий, людний, красивий*) міста.
6. (*Великий, столичний, людний*) місту потрібне метро.
7. Мій друг хоче піти у (*відомий, великий, художній*) музей.

Вправа 75. Поставте словосполучення у правильній формі

а) ЙОГО УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ ДРУГ

1. Я хочу розказати вам...
2. Коли він жив у рідному місті, то часто ходив у кіно ...
3. Недавно у Рівне приїхав ...
4. Нас зустрів на вокзалі ...
5. Мене познайомили з дружиною ...
6. Мій старший брат хоче показати центр міста і центральну площу ...

б) ЙОГО МОЛОДША СЕСТРА

1. Вчора мені подзвонила ...
2. Мені дуже сподобалася ...
3. Він часто думав ...
4. Ми купили красиве плаття ...
5. Я показав другу фотографію ...
6. Вони хочуть побачити ...

Вправа 76. Складіть речення з поданих слів, не змінюючи їх порядок

- 1) мій старший брат – хоче – подарувати – кохана дівчина – цікава книжка;
- 2) в – центр – міста – ми – бачити – будівля – центральний банк – і – будівля – музична школа;
- 3) в – це маленьке місто – немає – дитяча бібліотека – і – дитячий театр;
- 4) десять – рік – назад – мій дідусь – працювати – інженер – на – автомобільний завод.

Вправа 77. Вставте займенники: його, її, їхній, свій

1. Це Ангеліна. А це ... сім'я. Ангеліна часто згадує про ... сім'ю.
2. Надія Василівна живе у великій квартирі. Вона показала... квартиру. Ми із задоволенням подивилися ... квартиру.
3. У Олексія є старший брат. Олексій розказав мені про ... брата. Ми хочемо познайомитися з ... братом.
4. Олександр і Оксана живуть в Рівному. Рівне – це ... рідне місто. Вони дуже люблять ... рідне місто.
5. Лора загубила ... мобільник. Ви не бачили ... мобільник?

Вправа 78. Дайте відповіді на запитання

1. Чому Київ – головне місто України?
2. Хто і коли заснував Київ?
3. Що знаходиться в центрі Києва?
4. Чому Київ називають науковим і культурним центром України?
5. А ви вже були у Києві?

Вправа 79. Закінчіть речення

1. Ти бачив, у якій кімнаті _____?
2. Хто знає, у якому кінотеатрі _____?
3. Скажіть, будь ласка, на якій вулиці _____?
4. Про кого _____?
5. Ми хочемо знати, про якого викладача _____?
6. Про який університет _____?
7. Вони не знають, у якому гуртожитку _____?

Вправа 80. Слова, подані в дужках, поставте у правильну форму

1. (*Я*) подобається Рівне.
2. (*Мій старший брат*) не подобається балет.
3. (*Мій друг*) дуже сподобався фільм “Аватар”.
4. (*Наша студентка*) сподобалася екскурсія у Харків.
5. (*Ви*) подобається ваша майбутня спеціальність?
6. (*Наш новий студент*) подобається вчити українську поезію.

Вправа 81. Напишіть за зразком. Використайте дієслово “подобається” у минулому часі

Зразок: Вчора вони дивилися новий фільм.

Їм не сподобався цей фільм.

1. Недавно ми ходили в клуб на дискотеку.
2. В суботу Ярина і Жан-Поль дивилися виставу “Енеїда”.
3. Ми прочитали роман нашого викладача з літератури.
4. Моя подруга приходила до нас в наш старий гуртожиток.
5. Іноземні туристи відвідали екскурсію у нашому обласному краєзнавчому музеї.
6. Вони слухали нудні вірші молодого поета.

7. Я показав другу свою нову кімнату.
8. Чоловік подарував дружині цікаву книжку.

Вправа 82. Напишіть речення за зразком. Використовуйте конструкції зі словами *необхідно, треба, можна, не можна*

Зразок: Його друг повинен піти до лікаря.

Його другу необхідно піти до лікаря.

1. Ви маєте багато працювати.
2. Сьогодні неділя. Моя нова подруга може піти на дискотеку.
3. Цей хворий чоловік не повинен курити.
4. Зараз перерва. Наш викладач може відпочити.
5. Завтра свято. Ми повинні купити подарунки своїм друзям.
6. Вона не повинна дивитися цей фільм.

Вправа 83. Напишіть за зразком

Зразок: (Ти) треба купити цю книжку.

Тобі треба купити цю книжку.

1. (Я) не треба хвилюватися.
2. (Вона) не можна їсти молочний шоколад.
3. (Ми) цікаво вивчати іноземні мови.
4. (Вони) було весело в зоопарку.
5. (Ви) буде складно розв'язати цю проблему.
6. Можна (я) взяти твою машину?

Вправа 84. Виконайте вправу. Замість крапок поставте слова: *потрібен, потрібна, потрібноно, потрібні*

Зразок: (Ярина) ... нова сумка.

Ярині потрібна нова сумка.

1. (Тео) ... новий ноутбук.
2. (Я) ... книжки про історію України.
3. (Жан-Поль) не ... купити зошити.
4. (Молодий чоловік) ... багато працювати.
5. (Моя подруга) ... провідати свого дідуся.
6. (Ваша бабуся) ... хороші ліки.

Вправа 85. Напишіть, скільки років цим людям

Зразок: Мій молодший брат –14.

Моєму молодшому брату 14 років.

1. Я –19.
2. Твоя старша сестра – 24.
3. Моя мати –41.
4. Наш викладач – 50.
5. Ця відома артистка – 37.

Вправа 86. Дайте відповіді на запитання

1. Скільки тобі років?
2. Скільки тобі було років 2 роки тому?
3. Скільки тобі буде років через 2 роки?
4. Скільки ти будеш мати років, коли закінчиш університет?
5. Скільки ти мав років, коли закінчив школу?

Вправа 87. Складіть речення з даних слів

1. Турист – іноземний – сподобатися – метро – київський.
2. Новий – студент – підручник – бібліотека – взяти – потрібно – в.
3. Я – важко – читати – газети – український.
4. Джон – куртка – Рівне – в – теплий – холодно – потрібен – тому що – зимою.
5. Ірина – подобається – не подобається – Андрій – а – Ірина – Андрій.

Національний університет
водного господарства
та природоохоронного

Вправа 88. Напишіть дієслова доконаного виду

Зразок: розказувати – розказати

готувати – вибирати – захищати – лякати – сердитися – посміхатися – хвалити – помилятися – посилати

Вправа 89. Напишіть речення. Поставте слова в дужках у правильній формі

1. Гід показав нашу столицю (*іноземні туристи*).
2. В нашому великому місті багато (*широкі проспекти і красиві вулиці*).
3. Вони запросили в гості (*свої старі друзі і нові подруги*).
4. На нашій вулиці немає (*великі магазини і сучасні будівлі*).
5. В музеї туристи бачили (*історичні документи, стародавні книжки і старі фотографії*).
6. В університеті я познайомився з (*іноземні студенти і українські викладачі*).
7. Їхні друзі живуть в (*різні міста і країни*).
8. В листі мама написала про (*мої старші брати і молодші сестри*).

Вправа 90. Замініть однину на множину

Зразок: Я часто допомагаю своєму племіннику.

Ми часто допомагаємо своїм племінникам.

1. Мій сусід по кімнаті часто дарує квіти своїй дівчині.
2. Студент зустрівся з молодим спортсменом.
3. На виставці ми бачили прекрасну картину французького художника.
4. Цей турист приїхав з європейської країни.
5. Цей спеціаліст буде працювати на цьому великому заводі.
6. Робітники збудували нову станцію метро і великий магазин.
7. Талановитий письменник пише цікаву книжку про сучасну проблему.

Вправа 91. Замість крапок вставте дієслова у правильній формі

починати(ся) – почати(ся)

закінчувати(ся) – закінчити(ся)

продовжувати(ся)

1. Зазвичай наші заняття ... в 8 годин 30 хвилин, а завтра вони ... в 9 годин.
2. Коли ... заняття, студенти ... читати новий текст.
3. Студенти ... писати диктант і дали свої зошити викладачі.
4. Перерва ... 10 хвилин.
5. Коли дощ ..., ми підемо гуляти.
6. Ми ... вивчати українську мову 4 місяці назад.
7. Вчора концерт ... в 19 годин, він ... 2 години.
8. Літом у студентів будуть канікули. Канікули ... в липні і ... в серпні.

Вправа 92. Слова, подані в дужках, напишіть у правильній формі

А) Національний університет
водного господарства

1. Мій брат старший (*моя сестра*).
2. Ця студентка молодша (*її брат*).
3. Київ більше (*Рівне*).
4. Наша квартира менша (*ваша квартира*).
5. Мій друг грає в футбол краще (*я*).

Б)

1. Новий фільм (*цікавий*), ніж старий фільм.
2. Мій батько (*високий*), ніж моя мама.
3. Вірші мого друга (*хороший*), ніж мої вірші.
4. Сьогодні я написав диктант (*погано*), ніж вчора.
5. Автобус їде (*швидко*), ніж велосипед.

Вправа 93. Складіть речення з поданх слів

1. Україна – Київ – столиця – це.
2. Лікарі – працювати – молоді – київські – в – лікарні.
3. Піраміди в Єгипті – старий.
4. Розказати – я – мій – різні – міста – друг – часто – кращий – про.
5. Максим – геологи – працювати – місто – поїхати – на – разом – повар – почат – з – і.

Вправа 94. Доберіть дієслова *знати, вміти, могли*

1. Ця маленька дитина ще не ... ходити.
2. Новий студент-іноземець погано ... українську граматику.
3. – Ти ... грати у хокей? – Ні, на жаль, не
4. Вони ... дати відповідь на ці складні питання?
5. Молодий перекладач ... декілька іноземних мов.
6. Це завдання дуже складне. Я не ... як його робити. Ти ... допомогти мені?

Вправа 95. Напишіть антоніми

сучасний –
померти –
здоровий –
нудний –
важкий –
поступити (куди?) –
допомагати –
починатися –

Вправа 96. Замість крапок напишіть дієслова у правильній формі

йти – ходити

а) – Доброго дня, Юрку! Де ти був вчора ввечері? – Вчора я... на тренуванні.
– Ти кожного дня ... на тренування? – Ні, я ... в зал три рази на тиждень. – А зараз ти теж ... в спортзал? – Ні, я ... в університетську бібліотеку. Мені треба взяти нові підручники.

б) У неділю Максим і Ярина ... в театр. Коли вони додому... з театру, почався дощ.

їхати – їздити

а) – Куди зараз ... ваші студенти? – Вони ... на екскурсію. – Вони часто ... на екскурсії? – Так, вони часто ... на екскурсії у вихідні дні. Минулої неділі вони ... в Івано-Франківськ.

б) Вчора ввечері Поліна ... в гості. Коли вона ... в гості, вона загубила на зупинці свої рукавички.

літети – летіти

(розмова в аеропорту)

– Скажіть, будь ласка, куди ви ...? – Я ... в Париж. – А часто літаки ... в Париж? – Вони ... 4 рази в тиждень. – Ви ... в Париж вперше? – Ні, я екскурсовод і часто ... у Францію.

нести – носити

а) – Куди ти ідеш і кому ти ... ці красиві подарунки? – Я ... своїй мамі. У неї сьогодні день народження.

б) Кожного дня цей син ходить у лікарню до свого батька і ... йому свіжі фрукти.

вести – возити

а) Марина їде в тролейбусі і ... шоколадні цукерки.

– Кому ти ... ці цукерки, Марино?

– Я ... їх своїй подрузі. У неї сьогодні день народження.

б) Автобус їде в центр міста і ... пасажирів. Кожного дня цей автобус ... людей в центр.

вести – водити

а) Кожного дня бабуся ... своїх онуків у дитячий садок. Зараз вечір і вона ... їх додому.

б) – Куди ти ... свою собаку? – Я ... її в парк на прогулянку. Я ... її гуляти два рази в день.

нести – везти

1. Викладач іде в аудиторію і ... карту Європи.
2. Антон їде на вокзал і ... великий чемодан.
3. Ми їхали в маршрутному таксі і ... квіти.
4. Молодий чоловік йшов по вулиці і ... важку сумку.

Вправа 97. Вставте потрібне дієслово

1. (*Пишіть – напишіть*) своїм батькам частіше.
2. (*Приймайте – прийміть*) цей чай щоразу перед їжею.
3. (*Пийте – випийте*) свіжий сік щоранку.
4. (*Принесіть – принесьте*) на заняття з української мови свої зошити.
5. (*Лягайте – ляж*) щовечора спати не пізніше 11 години.
6. (*Дзвоніть – подзвоніть*) їм сьогодні ввечері.
7. У кухні багато брудної посуду. (*мий – помий*) її.
8. Хочеш (*пити – випити*) ще філіжанку кави.
9. (*Купляйте – купіть*) цей іноземний журнал, він дуже цікавий.
10. (*Допомагай – допоможі*) мені, будь ласка, перекласти цей лист.

Вправа 98. Вставте там, де потрібно, дієслова з часткою –ся або без неї

1. Коли холодно, треба ... (*одягати – одягатися*) дуже тепло.
2. Матір ... молодшого сина і пішла з ним у поліклініку (*одягнути – одягнутись*).
3. Нам дуже подобається, як ... (*одягати – одягатися*) наша викладачка.
4. Вони швидко ... руки і сіли за стіл обідати. (*вимили – вимились*).
5. Ця дівчинка дуже гарно ... свою ляльку (*причісувати – причісуватися*).
6. Ми швидко ... (*причесати – причесатися*) і вийшли з кімнати.
7. Вчора ми раптом ... свого старого друга (*зустрічати – зустрічатися*).
8. З нами ніхто не хотів ... (*зустрічати – зустрічатися*).

Вправа 99. Доберіть потрібне дієслово

*зустрічати зустрічатися обіймати обійматися
познайомити познайомитися змирити змиритися*

1. Коли ми ..., то завжди ...
2. Вчора вони приїхали до Марії у гості. Вона ... їх на вокзалі, а вдома вона ... своїх друзів зі своїми батьками.
3. Це всесвітньо відомий письменник. Нас ... з ним на міжнародній виставці. Ми ... також з його редактором.
4. Ці малі діти завжди сперечаються один з одним і не хочуть ... Це роблять їхні батьки, вони завжди ... їх.

Вправа 100. Вставте замість крапок дієслова у потрібній формі

1. У мого сусіда вчора ввечері ... температура. (*підніматися*).
2. Зимом треба тепло ... (*одягатися*).
3. Контрольні роботи ... викладачем. (*перевірятися*).
4. Мої друзі ... зі студентами-іноземцями. (*познайомитися*).
5. Вам ... на канікулах поїхати на екскурсію у Львів? (*хочеться*).

6. Я ... з нею і ... в університет. (*попрощатися, відправитися*).
7. Він не розуміє, чому його брат ... (*злитися*).
8. Щодня наші заняття ... о 9 годині, а ... о 15 годині (*починатися, закінчуватися*).
9. Мої сусіди ... економікою. (*цікавитися*).
10. Коли ми писали контрольну роботу, то дуже ... (*хвилюватися*).

Вправа 101. Доберіть дієслово за змістом

1. Вони ... підручники і почали писати диктант. (*закрити, закритися*)
2. Ми зустрілися з давнім другом і не впізнали його. Він дуже ... (*змінити, змінитися*).
3. Весною погода часто... : ранком ще холодно, а вдень – тепло. (*міняти, мінятися*)
4. В нашій аудиторії дуже жарко, тому що вікно не ... (*відкривати, відкриватися*)

Вправа 102. Напишіть речення у минулому часі

1. Мені вже не хочеться гуляти.
2. Цю виставу треба всім подивитися.
3. Надворі вже світає.
4. У сосновому лісі дихати легко.
5. Маленьким дітям не сидиться на місці.
6. Хворий хоче відпочити.
7. Нам хочеться добре відпочити.

Вправа 103. Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова в дужках

- 1) Де Марк був ранком? (*поліклініка, зубний лікар*)
- 2) Куди Ярина їздила літом? (*Карпати, своя старша сестра*)
- 3) Звідки ідуть студенти? (*університет, наш викладач математики*)
- 4) Де діти були у неділю? (*село, бабуся і дідусь*)
- 5) Звідки ти отримав лист? (*рідне місто, свої батьки*)
- 6) Куди ти хочеш похати на вихідних? (*сусіднє місто, мої старі друзі*)

Вправа 104. Замість крапок використайте необхідний за змістом імператив: *показати, забути, повторити, допомогти, написати, подзвонити*

1. Я не зрозумів, що ви сказали. ... будь ласка!
2. ... мені, будь ласка, новий словник.
3. Вибачте, я зараз не можу розмовляти з вами по телефону, ... мені ввечері.
4. Саша, ... бабусі нести важку сумку!
5. Викладач сказав: "... цю вправу ще раз вдома".
6. Якщо ти підеш в магазин, не ... купити хліб.

Вправа 105. Напишіть за зразком

Зразок: Мама сказала сину: “Купи мені ліки”.

Мама хоче, щоб син купив їй ліки.

1. Батько сказав дочці: “Вчись добре в університеті”.
2. Подруга порадила мені: “Прочитай цю цікаву книжку”.
3. Дружина сказала чоловіку: “Купи мені цей іноземний журнал”
4. Викладач сказав студентам: “Відкрийте зошити і напишіть вправу N 5”.
5. Я попросив друга: “Розкажи мені про свою сім’ю”.
6. Бабуся попросила внука: “Денесе, допоможи мені знайти мої окуляри!”

Вправа 106. Складіть речення з поданих слів

1. Я – хотіти – артист – стати – а – хотіти – мої батьки – стати – щоб – інженер – я.
2. Викладач – студенти – хотіти – щоб – багато – займатися – урок – вдома –
3. Марія – телеграма – отримати – брат – молодший – Львів – від – з.
4. Літом – їздити – Джулія – Лондон – подруга – своя – в – до – шкільна.

Вправа 107. Дайте відповіді на запитання

1. Коли народився твій брат? (*червень, 1999 рік*)
2. Коли Ярина закінчила школу? (*минулий рік*)
3. Коли ти закінчиш підготовчий факультет? (*цей рік*)
4. Коли у вашій групі була контрольна робота? (*минулий тиждень*)
5. Коли був день народження твоєї подруги? (*минулий місяць*)
6. Коли буде лекція з літератури? (*наступна п'ятниця*)
7. Коли в Україні відзначають Новий рік? (*січень*)
8. Коли у вашій країні починається навчальний рік? (*перше вересня*)
9. Коли Ірина стане лікарем? (*5 років*)
10. Коли ти народився?
11. Коли ти почав вивчати українську мову?

Вправа 108. Доповніть речення

1. Зазвичай наші заняття починаються... (*9 год. 40 хв.*).
2. Почекайте мене! Я повернусь ... (*5 хвилин*).
3. Стівен робив домашнє завдання ... (*2 год. 30 хв.*).
4. Стівен закінчив робити домашнє завдання... (*16 год. 40 хв.*).
5. – Скільки зараз годин? – Зараз ... (*1 год. 15 хв.*).
6. Ця машина вже стара. Ми купили її ... (*8 років*).
7. Ми купимо нову машину ... (*тиждень*).

Вправа 109. Замість крапок вставте дієслова: *займатися, цікавитися, бути* в правильній формі

Зразок: Моя молодша сестра ... (сучасна музика).

Моя молодша сестра цікавиться сучасною музикою.

1. Наш новий викладач ... (*українська література*).

2. Ваші студенти ... (*лижний спорт*)?
3. Київ ... (*столиця України*).
4. Ольга часто ходить на виставки, тому що вона... (*сучасне мистецтво*).
5. Для мене моя рідна країна ... (*найкрасивіша країна у світі*).

Вправа 110. Напишіть речення, вставте, якщо необхідно, прийменники

1. Я пишу в зошиті ... (*чорна або синя ручка*), а викладач пише на дошці ... (*біла крейда*).
2. Я п'ю каву ... (*цукор і молоко*).
3. Ви хочете познайомитися ... (*мої батьки*)?
4. Ми їмо ... (*ложка і виделка*), ми ріжемо хліб ... (*ніж*).
5. Ярина вчить (*математика, хімія*).
6. Мій сусід по кімнаті працює ... (*офіціант*) в ресторані.
7. Кожного вечора я гуляю ... (*своя собака*).
8. Я хочу побачити світ ... (*свої власні очі*).

Вправа 111. Напишіть синоніми

Зразок: блискучий – прекрасний

будинок –...

вчити –...

населення –...

територія –...

іти –

активний –

іспит –

капельюх –

колишній –

майдан –

треба –

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Вправа 112. Напишіть іменники, що утворені від поданих дієслів

Зразок: пояснити – пояснення

допомагати –

керувати –

усміхатися –

одягати –

уявляти –

учитися –

зустрічати –

клеїти –

малювати –

писати –

відкрити –

КОРИСНІ ФРАЗИ

Phrases d'usage

Useful Phrases

- Привіт. – Salut! / Hello!
- Ласкаво просимо! – Bienvenue! / Welcome!
- Доброго ранку! – Bonjour! Bon matin! / Good morning!
- Доброго дня! – Bonjour! / Good day!
- Доброго вечора! – Bonsoir! / Good evening!
- Гарного дня! – Bonne journée! Belle journée à vous (à toi)! / Have a nice day!
- До побачення! – Au revoir! / Good bye!
- До завтра! – À demain! / See you soon!
- До зустрічі! – À bientôt; À tout à l'heure / See you!
- На все добре! – Bonne chance! / Good bye!
- На добраніч! – Bonne nuit! / Good night!
- Бувай! – À plus! À la revoyure! / Bye-bye! Bye!

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Діалог *Dialogue* *Dialogue*

- Привіт!	- Привіт!
- Як справи?	- Добре.
- А у тебе? (А у вас?)	- Добре.
Непогано.
Може бути.
Нормально
Погано
- Як тебе звати?	- Мене звати Олена? А тебе як?
- А мене звати Майкл.	
- Звідки ти приїхала?	- Я з України.
- А ти?	- Я приїхав з Марокко.
- Приємно познайомитися.	- Навзаєм

ФОРМУЛИ ВВІЧЛИВОСТІ

Formule de politesse

Phrases of Politeness

- Дякую – Merci / Thank you
Будь ласка – S'il te plaît (s'il vous plaît). Je t'en prie (Je vous en prie) / Please
Немає за що – De rien. C'est pas la peine. Pas de quoi / You are welcome
Дуже приємно – Enchanté / Nice to meet you
Залюбки – Avec plaisir / With pleasure
Вибачте – Excusez-moi. Pardon / Excuse me. Sorry
Звичайно – Certainement. Certes. Évidemment. / Certainly. Obviously.

ПРИВІТАННЯ
Félicitations
Congratulations

UA	FR	ENG
Зі святом вас!	Bonne fête!	Happy Holidays!
Вітаю з днем народження!	Bon anniversaire	Happy birthday!
З Новим роком!	Bonne année!	Happy New Year!
З Різдвом Христовим!	Joyeux Noël	Merry Christmas!
Бажаю вам здоров'я, щастя, успіхів!	Je souhaite de la santé, du bonheur et de la prospérité	I wish you health, happiness, success!
Щасливих вам свят!	Joyeuse fête!	Happy Holidays for you!
Найкращі побажання!	Meilleurs voeux	Best wishes!
Бажаю вам усього найкращого!	Meilleurs voeux	I wish you all the best!
Хай здійсняться всі ваші мрії!	Que vos rêves se réalisent!	Let all your dreams come true!

ПРОХАННЯ
Prière
Request

Можна? – Vous permettez? (Tu permet?) / Can I?

Дозвольте зайти! – Puis-je entrer? / Can I come in?

Дозвольте вийти! – Permettez-moi de sortir / Can I go out?

Дозвольте запитання! – Permettez-moi (de poser) une question / Can I ask a question

Допоможіть мені, будь ласка (допоможи мені, будь ласка) – Aidez-moi, s'il-vs-plaît (aide-moi, s'il-te-plaît) / Help me please

Дайте мені, будь ласка (дай мені, будь ласка) – Donnez-moi, s'il-vs-plaît (donne-moi, s'il-te-plaît) / Give me, please

Зачекайте, будь ласка (зачекай, будь ласка) – Attendez, s'il-vs-plaît (attends, s'il-te-plaît) / Wait, please

Покажіть, будь ласка (покажи, будь ласка) – Montrez-moi, s'il-vs-plaît (montre-moi, s'il-te-plaît) / Show me, please (Tell me, please)

ВІДМОВА
Refus
Refuse

– Вибачте (вибач), але я не хочу... – Excusez-moi (pardon), mais je ne veux pas... / I'm sorry, but I do not want...

– Вибачте (вибач), але я не можу... – Excusez-moi (pardon), mais je ne peux pas... / I'm sorry, but I can't

ПИТАЛЬНІ СЛОВА

Adjectifs interrogatifs

Interrogative Words

- хто? – qui? / who?	- чому? – pourquoi? / why?
- що? – que? / what?	- який? – quel (-le)? / which?
- куди? – où? / where?	- коли? – quand? / when?
- звідки? – d'où? / from where?	- як? – comment? / how?
- скільки? – combine de? / how much (many)?	

ДНІ ТИЖНЯ

Jours de la semaine

Days of the week

UA	FR	ENG
понеділок	lundi	monday
вівторок	mardi	tuesday
середа	mercredi	wednesday
четвер	jeudi	thursday
п'ятниця	vendredi	friday
субота	samedi	saturday
неділя	dimanche	sunday

ПОРИ РОКУ

Saisons de l'année / Seasons

UA	FR	ENG
весна	printemps	spring
літо	été	summer
осінь	automne	autumn
зима	hiver	winter

МІСЯЦІ РОКУ

Mois de l'année / Months of the year

UA	FR	ENG
січень	janvier	january
лютий	février	february
березень	mars	march
квітень	avril	april
травень	mai	may
червень	juin	june
липень	juillet	july
серпень	août	august
вересень	septembre	september
жовтень	octobre	october
листопад	novembre	november
грудень	décembre	december

Слова до теми „Погода”

Temps Weather

UA	FR	ENG
Вітер	vent	wind
Дощ	pluie	rain
Веселка	arc-en-ciel	rainbow
Повітря	air	air
Температура	température	temperature
Мороз	gel	frost
Сніг	neige	snow
Крига	glace	ice
Туман	brouillard	fog
Сонячне проміння	rayon du soleil	sun rays
Градус	degré	degree
Грім	tonnerre	thunder
Блискавка	éclair de foudre	lightning
Сніжинки	flocon de neige	snowflakes
Роса	rosée	dew
Хмара	nuage	cloud
Калюжа	flaque d'eau, mare	puddle
Ясна погода	temps clair	clear weather
Хмарна погода	il y a des nuages	cloudy weather
Негода	intempérie	bad weather
Прогноз погоди	bulletin météo, pronostic météorologique	weather forecast
Безхмарний	sans nuages	cloudless
Теплий	chaud	warm
Жаркий	tropical, chaud	hot
Вологий	humide	damp, wet, humid
Вітряний	du vent	windy
Туманний	nuageux ,brumeux	misty
Сонячний	ensoleillé	sunny
Дощовий	pluvial	rainy
Морозний	de gel	frosty
Похмурий	obscur	gloomy
Нижче нуля	au-dessous de zéro	below zero
Вище нуля	au-dessus de zéro	above zero
Сьогодні слизько	il y a du verglas aujourd'hui	today is slippery

- Яка сьогодні погода? – Quel temps fait-il aujourd’hui? / What is the weather today?

- Сьогодні гарна погода. Сонячно – Il fait beau. Il fait beau temps. Ensoleillé / The weather is good today. It is sunny

- Сьогодні погара погода. / The weather is bad today

- Тепло – Il fait chaud / It is warm
- Сонце світить – Le soleil brille / Sun is shining
- Сонце не світить Sun is not shining
- Вітряно. Дує вітер – Il y a du vent / The wind is blowing
- Хмарно – Le ciel se voite / It is cloudy
- Дощить. Іде дощ (падає дощ) – Il pleut; la pluie tombe / It rains
- Дощу немає. Дощ не падає / It doesn't rain
- Гроза – Il est orage / There is thunderstorm
- Гримить – Il tonne / Thunders
- Блискає – Il est éclair de foudre / There is lightning
- Падає град – Il grêle / The hailstones falls
- Прохолодно – L'air est frais; il fait frais / It's a bit cold
- Холодно – Il fait froid / It's cold
- Падає сніг – Il neige / Snow is falling
- Сніг не падає – Il ne neige pas / Snow isn't falling
- Морозно – Le froid pique / It's frosty
- Слизько – ça glisse / It's slippery

ПРОФЕСІЇ
Professions
Professions

UA	FR	ENG
Викладач	Professeur	Profesor
Вчитель	Maitre, professeur	Teacher
Лікар	Médecin, docteur	Doctor
Аптекарь	Pharmacien	Pharmacist
Інженер	Ingénieur	Engineer
Будівельник	Constructeur	Builder
Комп'ютерний програміст	Programmeur, informaticien	Computer programmer
Економіст	Économiste	Economist
Менеджер	Manager	Manager
Водій	Conducteur, machiniste, pilote	Driver
Бібліотекар	Bibliothécaire	Librarian
Кухар	Cuisinier	Cook
Перукар	Coiffeur	Hairdresser
Продавець	Marchand, vendeur	Seller
Шахтар	Mineur	Miner
Художник	Peintre	Painter
Співак	Chanteur	Singer

МОЯ СІМ'Я*Ma famille**My family*

UA	FR	ENG
Мене звати ... = Я називаюся ...	Je m'appelle ...	My name is ...
... – це ім'я, ... – це прізвище	... – c'est mon prénom, ... – c'est mon nom	... is a name, ... – is a surname
Я приїхав (приїхала) в Рівне з Марокко	Je suis venu (venue) à Rivne de Maroc	I arrived (came) in Rivne from Morocco
Мені ... років	J'ai ... ans	I'm... years old
Я народився (народилася) в місті (селі) ...	Je suis né (née) à (ville, village)...	I was born in a city (village) ...
Моя сім'я численна (нечисленна)	Ma famille est nombreuse (peu nombreuse)	My family is big (is not very big)
Моя сім'я складається з ... осіб = Нас в сім'ї ...	Nous sommes ... dans notre famille	My family consists of ... persons = us in the family is ...
Мого тата звати ...	Mon père s'appelle ...	My father's name is ...
Він має ... років = Йому ... років	Il a ... ans	He is ... years old
Він працює ...	Il travaille comme ...	He works ...
Мою маму звати ...	Ma mère s'appelle ...	My mother's name is ...
Вона має ... років = Їй ... років	Elle a ... ans	She is ... years old
Вона працює ... ≠ Вона не працює	Elle travaille comme ... elle ne travaille pas	She works ... ≠ She does not work
Зараз я студент (студентка) і живу в гуртожитку номер 5	Maintenant, je suis étudiant (étudiante) et j'habite au foyer d'estudiantin N 5	I am currently a student and I live in a hostel number 5
Я мрію стати ...	Je rêve devenir ...	I dream of becoming ...

ЗДОРОВ'Я*Santé**Health*

UA	FR	ENG
Головний біль	mal de tête, céphalalgie	headache
Зубний біль	mal de dents, odontalgie	toothache
Біль у животі	une douleur dans l'estomac	abdominal pain
Температура	température	temperature
Кашель	toux	cough

Нежить	rhume	cold (snot)
Пульс	pouls	pulse
Поставити діагноз	faire (poser) un diagnostic	to diagnose
Ліки	médicament	medicine
Страхування	assurance médicale	insurance
Рецепт	prescription	recipe
Ін'єкція	piqûre, injection	injection
Хвороба	maladie	disease
Пігулка	comprimé, dragée	pill
Симптом	symptôme	symptom
Тиск	tension artérielle	pressure
Вата	ouate (chirurgicale)	cotton
Бинт	bande, bandage	bandage
Пластир	emplâtre	plaster
Мазь	crème, onguent	ointment
Зеленка	vert d'éthylène	brilliant green
Йод	teinture d'iode	iodine
Перекис водню	perhydrol, eau oxygénée	hydrogen peroxide
Серце	cœur	heart
Нирки	rein	kidney
Печінка	foie	liver
Шкіра	peau	skin

КОРИСНІ ФРАЗИ

Phrases pratiques

Useful phrases

UA	FR	ENG
Я хворий / хвора	Je suis malade	I'm sick (ill)
Я погано себе почуваю	Je me sens mal	I feel bad
Я почуваю себе добре	Je me sens bien	I feel good
Мене нудить	ça me tourne l'estomac (vomir)	It makes me sick
У мене сильний кашель	J'ai toux fatigante	I have a strong cough
У мене простуда	J'ai pris un refroidissement	I have a cold
У мене болить горло	J'ai mal à la gorge	I have a sore throat
У мене сильний зубний біль	J'ai mal aux dents	I have a strong toothache
У мене підвищена температура	hyperthermia, J'ai une température élevée	I have a fever
У мене болить спина	J'ai mal au dos	I have a backache
Мені треба піти до лікаря	il me faut visiter le docteur	I need to visit a doctor

УКРАЇНСЬКІ СВЯТА

Les Fêtes ukrainiennes

Ukrainian Hollidays

РЕЛІГІЙНІ СВЯТА

Les fêtes religieuses

Religious holidays

Різдво – le Noël (célébré le 7 janvier) / Christmas (celebrated on January 7)

Старий Новий Рік – le jour de vieux Nouvel An (célébré le 14 janvier) / The Old New Year's Day (celebrated on January 14)

Водохреще – Épiphanie orthodoxe (célébré le 19 janvier) / Orthodox Epiphany (celebrated on January 19)

Великий Піст – Carême (avant le Pâques) / Careme (before Easter)

Страсний Тиждень – la semaine Sainte / Holy Week

Великдень – le Pâques / Easter

Зелені Свята – Pentecôte (littéralement: les fêtes vertes) / literally : the Green Holidays

Івана Купала – la Fête Ivana Kupala (célébré le 7 juin) (païen) / the Ivana Kupala Festival (celebrated on June 7)

Свято Покрови – la Fête de l'Intercession (célébré le 14 octobre) / the Feast of Intercession (celebrated on October 14)

НАЦІОНАЛЬНІ СВЯТА

Les fêtes nationales

National holidays

День Проголошення Незалежності України (24 серпня, 1991) – le jour de la déclaration de l'indépendance de l'Ukraine /

Day of the Independence of Ukraine (August 24, 1991)

День Проголошення Української Народної Республіки (УНР) (22 січня 1918 року) – le jour de la déclaration de la République ukrainienne de peuple / Day of Proclamation of the Ukrainian National Republic (UNR) (January 22, 1918)

День Проголошення Західно-Української Народної Республіки (ЗУНР) – le jour de la déclaration de la République ukrainienne occidentale /

Day of Proclamation of the Western Ukrainian National Republic (ZUNR)

День Злуки (УНР ТА ЗУНР) – le jour de la réunion de la République ukrainienne occidentale avec la République ukrainienne de peuple (le 1 janvier 1919) /

Unification Day - the day of the integration of the Ukrainian West Republic with the Ukrainian National Republic (January 1, 1919)

ДНІ ПАМ'ЯТІ
La fête des Trépassés
Memorial days

День вшанування пам'яті жертв Голодомору (25 листопада) – le jour de la commémoration des victimes de Holodomor (la Famine) (Holodomor – la famine qui était créée artificiellement ce qui entraînait au génocide du peuple ukrainien. Des millions des ukrainiens étaient morts pendant ces périodes (1922, 1932-33, 1947) /

Holodomor Memorial Day (November, 25) - the day of commemoration of the Victims of the Holodomor (Famine). Holodomor - the famine that was artificially created which led to the genocide of the Ukrainian people. Millions of Ukrainians had died during these periods (1922, 1932-33, 1947)

День вшанування пам'яті жертв комуністичних репресій (25 листопада) – le jour de la commémoration des victimes du communisme /

Day of commemoration of the victims of communist repression (November, 25).
The day of the commemoration of the victims of communism.

Річниця Чорнобильської катастрофи (26 квітня) – l'anniversaire de la catastrophe en Chornobil - l'explosion nucléaire au centrale nucléaire de Chornobil (26 april 1986) /

Anniversary of the Chernobyl catastrophe (April 26) - anniversary of the catastrophe in Chornobil - the explosion at the Chornobil nuclear power station (April 26, 1986)

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Посміхнись

Ліки для очей

Якось у поліклініку прийшов хворий чоловік.

- Що у вас болить? – запитав лікар.
- У мене болить живіт, – відповів чоловік.
- Що ви їли вчора?
- Зелені яблука.
- Добре. Я дам вам ліки для очей, – сказав лікар хворому.
- Чому для очей? Мене ж болить живіт, – здивувався хворий.
- Я дам вам ліки для очей, щоб ви краще бачили, що їсте, – відповів лікар.

Вдалий приклад

На екзамені вчитель запитав учня:

- Розкажи про вплив тепла і холода на тіла у природі.

Учень подумав і відповів:

- Всі тіла в природі від тепла розширюються і стають більшими, а від холода стискаються і стають меншими.

Учитель сказав:

- Правильно. Наведи приклад.

Учень довго думав, а потім сказав:

- Ну, наприклад, літом, коли тепло, дні стають довшими, а зимою, коли холодно, дні стають коротшими.

Як вчасно приходити на роботу

Один молодий чоловік дуже пізно прокидався кожного ранку і тому завжди запізнювався на роботу. Нарешті він вирішив піти до лікаря. Той уважно оглянув його і дав ліки, які мали йому допомогти вставати рано і вчасно приходити на роботу.

Молодий чоловік випив ліки і ліг спати. Ранком, коли він прикинувся, то побачив, що ще рано. Він спокійно одівся, поснідав і пішов на роботу. Коли він прийшов на роботу, він сказав друзям, що він приймає прекрасні ліки і сьогодні, нарешті, прийшов вчасно на роботу.

- Вітаємо, – відповіли йому друзі, – але де ти був вчора?

Розсіяний учений

Теодор Момсен, відомий німецький історик, був дуже розсіяною людиною. Якось у поїзді він довго шукав окуляри. Маленька дівчина, яка сиділа поряд, знайшла їх.

- Дякую, дівчинко, – сказав вчений. – Як тебе звати?
- Анна Момсен, батьку, – відповіла вона.

На екзамені з історії.

– Як звали імператора, який народився на одному острові, а помер на іншому?

Студент зробив великі очі, але не відповів. Екзаменатор почекав трохи і сказав:

– Наполеон Бонапарт.

Студент встав і пішов до дверей.

– Куди ви? – запитав професор. – Я ще не закінчив розмовляти з вами!

– Справді? Вибачте. Я подумав, що ви запросили іншого студента.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ЛІТЕРАТУРА

1. Жлутенко Ю. А., Карпіловська Є.А. Вивчаємо українську мову. К. : Либідь, 1996. 224 с.
2. Чистякова А. Б., Селівестрова Л. І. Українська мова для іноземців. Х. : Індустрія, 2008 р. 384 с.
3. Гримич М., Непийвода Н., Різун В.. Українська мова щодня. Початковий рівень. К. : Заповіт, 1998. 158 с.
4. Зайченко Н. Ф., Воробйова С. А. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення. Київ : Знання України, 2004. 321 с.
5. Палінська О., Туркевич О.. Крок 1. А1-А2. Книга для студента. Львів : Львівська політехніка, 2014. 100 с.
6. Плющ М. Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія : підручник. К. : Вища шк., 2005. 286 с.
7. Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова. Збірник вправ : навч. посіб. 2-ге вид. К. : Вища школа, 2009. 430 с.
8. Українська мова: навчальні матеріали для студентів-іноземців 1-го курсу / укладач : О. П. Коньок. Суми : Вид-во СумДУ, 2009. 103 с.
9. Коньок О. П. Українська мова: навчальні матеріали для студентів-іноземців 1-го курсу. Суми : Вид-во СумДУ, 2009. 103 с.
10. Сучасна українська мова. Електронний підручник. URL: <http://www.mova.info/Pidruchn.aspx> (дата звернення: 10.05.2021).
11. Словник. ua. Портал української мови та культури. URL: <https://www.slovnyk.ua/index.php> (дата звернення: 10.05.2021).
12. Меженко Ю. Великий орфографічний словник сучасної української мови. URL: chtyvo.org.ua (дата звернення: 10.05.2021).
13. URL: https://ukrainskamova.com/publ/chinnij_pravopis/morfologija (дата звернення: 10.05.2021).

національний університет
водного господарства
та природокористування

ЗМІСТ

Передмова	3
Рід і число іменників	4
Місцевий відмінок	13
Знахідний відмінок	34
Кличний відмінок	55
Родовий відмінок	58
Давальний відмінок	86
Орудний відмінок	110
Прикметники	124
Прислівник	146
Прийменники	156
Займенники	160
Присвійні займенники	161
Займенники <i>весь (увесь), вся (уся), все (усе), всі (усі)</i>	167
Займенник <i>себе</i>	167
Присвійні займенники <i>свій, своя, своє, свої</i>	168
Неозначені, заперечні та запитальні займенники	169
Дієслова	174
Теперішній час	174
Минулий час	187
Майбутній час	189
Наказовий спосіб	195
Недоконаний – доконаний вид	197
Дієслова руху	222
Складне речення	234
Синонімічні конструкції	238
Числівники	240
Складне речення із сполучником <i>який</i>	249
Сполучники мети	251
Пряма мова	253
Завдання для перевірки пройденого матеріалу	255
Корисні фрази	290
Українські свята	297
Посміхнісь	299
Література	301

Навчальне видання

*Тимощук Ігор Олександрович
Михайлова Євгенія Вікторівна
Микитин Ірина Степанівна*

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ПРАКТИКУМ З ГРАМАТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Навчальний посібник

Технічний редактор

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Г. Ф. Сімчук

*Видавець і виготовлювач
Національний університет
водного господарства та природокористування
вул. Соборна, 11, м. Рівне, 33028.*

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції РВ № 31 від 26.04.2005 р.*